

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 35 год. LXVII

22 март 2011, вторник

Цената на овој број е 270 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
818. Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам.....	2	829. Одлука за префрлање на средства за реконструкција на опожарен дел на Бигорски манастир „Св. Јован Крстител“ с. Ростуше.....	53
819. Закон за изменување и дополнување на Законот за даноците на имот.....	17	830. Одлука за престанок и за давање на времено користење на недвижна ствар на Министерството за образование и наука.....	53
820. Закон за изменување и дополнување на Законот за Централен регистар.....	18	831. Исправка на Одлуката за престанок и за давање на времено користење на недвижни ствари на Здружение на граѓани за заштита и негување на културните вредности на Рајчица Рајчица с.Рајчица.....	54
821. Закон за изменување и дополнување на Законот за користење и располагање со стварите на државните органи...	20	832. Исправка на Одлуката за запишување на право на сопственост на недвижна ствар во корист на Република Македонија во јавната книга за запишување на правата на недвижностите.	54
822. Закон за изменување и дополнување на Законот за јавен долг.....	21	833. Исправка на Одлуката за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Здружението на граѓани – Хуманитарна организација „Милосрдие“.....	54
823. Закон за изменување и дополнување на Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати.....	25	834. Правилник за ознаките во однос на начинот за чување кои се употребуваат за идентификување на месо од живина и нивните дефиниции(*).....	54
824. Закон за изменување и дополнување на Законот за платниот промет.....	38	835. Правилник за методите за утврдување на вкупната содржина на вода во лабораторија (хемиски тест)(*).....	55
825. Закон за изменување и дополнување на Законот за преземање на акционерските друштва.....	39		
826. Закон за изменување и дополнување на Законот за лизинг.....	43		
827. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Државата Кувајт.....	52		
828. Одлука за десетта емисија на обврзници за денационализација.....	53		

	Стр.		Стр.
836. Правилник за дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар во однос на начинот на ладење и начинот на одгледување, ознаките и нивната употреба(*).....	61	848. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за содржината на месечниот извештај за работењето на овластено правно лице со дозвола за работење со хартии од вредност.....	82
837. Правилник за критериумите за одредување на квалитетот на месото од живина во однос на конформацијата на трупот, изгледот, оштетувањата, бојата и други визуелни карактеристики и начинот на класификација(*)...	63	849. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за утврдување на категориите на сопствени средства и начинот на пресметување на износот и структурата на влоговите при основање и средствата од активата на овластено правно лице со кои треба да располага и во континуитет..	82
838. Правилник за методот за апсорпција на вода во кланични капацитети и методот за утврдување на просечната загуба на вода при одмрзнувањето(*)..	63	850. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.191/2010 од 2 март 2011 година.....	83
839. Правилник за начинот на означување на јајцата наменети за пазар и јајцата наменети за инкубација, ознаките и употребата на ознаките(*).....	68	851. Оглас од Судскиот совет на Република Македонија.....	84
840. Упатство за начинот на преземање на предметите.....	69	852. Правилник за видот и содржината на податоците кои операторите на јавни комуникациски мрежи и/или давателите на јавни комуникациски услуги се должни да ги објават во врска со општите услови за пристап и користење, цените и тарифите и параметрите за квалитет на јавните комуникациски услуги.....	85
841. Правилник за начинот и постапката за означување на објектот, поставување на заштитна ограда, видот на ознаките и отстранување на објектот.....	80	853. Одлука од Адвокатската комора на Република Македонија.....	104
842. Решение за обновување на дозвола за работење на брокер.....	80	854. Одлука за измена и дополнување на Тарифата за награда и надоместок на трошоците за работа на адвокатите.....	104
843. Решение за обновување на дозвола за работење на брокер.....	80	Огласен дел	1-72
844. Решение за обновување на дозвола за работење на брокер.....	81		
845. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	81		
846. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	81		
847. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	82		

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

818.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ДРУГИ ПРИНОСИ ОД КАЗНИВО ДЕЛО И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1403/1
16 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ДРУГИ ПРИНОСИ ОД КАЗНИВО ДЕЛО И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Член 1

Во Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам („Службен весник на Република Македонија” број 4/2008 и 57/10), во членот 2 став (1) точка 5 алинеја 5 пред зборовите: „согласно со Законот“ се додаваат зборовите: „и субагенти“.

Алинејата 6 се менува и гласи:

„- друштва за осигурување, осигурително брокерски друштва, друштва за застапување во осигурувањето, осигурителни брокери и застапници во осигурувањето кои вршат работи на осигурување на живот, односно вршат работи на застапување или посредување во осигурувањето при склучување на договори за осигурување на живот согласно со Законот за супервизија на осигурување,“.

Во алинејата 7 зборовите: „инвестициски фондови и“ се бришат.

Во алинејата 8 зборовите: „доброволни пензиски фондови и“ се бришат.

Во алинејата 9 зборовите: „економско - финансиски консалтинг“ се бришат, а зборот „лизинг“ се заменува со зборовите: „финансиски лизинг“.

Во точката 11 по зборот „лица“ се додаваат зборовите: „кои не се државјани на Република Македонија“, а точката г) се менува и гласи:

„г) членови на државна ревизорска институција и членови на одбор на централна банка.“

Во точката 12 зборот „корисник“ се заменува со зборот „сопственик“.

Во точката 14 зборот „корисници“ се заменува со зборот „сопственици“.

Точката 20 се брише.

Член 2

Во членот 3 став (2) по алинејата 6 се додава нова алинеја 7, која гласи:

„- поднесува налог за следење на деловниот однос до субјектот,“.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Управата работите во делот на надзорот ги врши со согласно регулативата за инспекциски надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 3

Членот 5 се менува и гласи:

„Субјекти се лицата кои имаат обврска да ги преземаат мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам предвидени со овој закон (во натамошниот текст: субјекти), и тоа:

1) финансиските институции и подружници, филијали и деловни единици на странски финансиски институции кои согласно со закон вршат дејност во Република Македонија;

2) правните и физичките лица кои ги вршат следниве услуги:

а) промет со недвижности,

б) ревизорски и сметководствени услуги,

в) нотарски, адвокатски и други правни услуги што се однесуваат на купопродажба на подвижни предмети, недвижности, содружнички удели или акции, тргување и управување со пари и хартии од вредност, отворање и располагање со банкарски сметки, сефови и други финансиски производи, основање или учество во управувањето или работењето на правни лица, застапување на клиенти во финансиски трансакции и друго,

г) давање совети од областа на даноците,

д) давање консултантски услуги и

ѓ) давање на услуги на инвестиционен советник;

3) приредувачите на игри на среќа во игралица (казино);

4) здруженијата на граѓани и фондации (домашни или странски);

5) давателите на услуги за правни лица;

6) Централниот депозитар за хартии од вредност;

7) правните лица кои примаат во залог подвижни предмети и недвижности;

8) Агенцијата за катастар на недвижности и

9) правните лица чија дејност е купопродажба на возила.“

Член 4

Во членот 10 став (9) зборовите: „трето лице“ се заменуваат со зборот „клиентот“.

Член 5

Членот 12-г се менува и гласи:

„(1) Финансиските институции се должни при уплата на износ над 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплата, заради безготовин-

ски трансфер преку меѓународниот платен промет, да обезбедат податоци за налогодавачот и тоа името и презимето, односно називот на налогодавачот, адресата и бројот на сметката. Доколку податокот за адресата недостасува или не може да се утврди, финансиската институција може истиот да го замени со датумот и местото на раѓање или единствениот матичен број на клиентот или идентификацискиот, односно референтниот број на клиентот.

(2) Финансиските институции се должни при уплата на износ над 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплата, заради безготовински трансфер преку домашниот платен промет, да ги обезбедат податоците од ставот (1) на овој член. Доколку поради технички причини, обезбедените податоци не можат да ги проследат, се проследува само податокот за бројот на сметката или единствениот идентификациски број.

(3) Финансиските институции од ставот (2) на овој член, по барање на финансиската институција која треба да ја изврши исплатата, или на надлежните органи, се должни податоците од ставот (1) на овој член да ги стават на располагање најдоцна во рок од три работни дена од доставувањето на барањето.

(4) Финансиските институции кои се јавуваат како посредници во безготовинскиот трансфер за износи над 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на трансферот, во меѓународниот платен промет, се должни да ги проследат податоците за налогодавачот од ставот (1) на овој член до финансиската институција којашто ќе ја врши исплатата на трансферот.

(5) При вршењето на исплати на безготовински трансфери во износ над 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на исплата, финансиските институции се должни во рамките на своите интерни акти да го утврдат начинот на кој ќе утврдат дали недостасува дел од податоците од ставовите (1), (2) и (4) на овој член и начинот на постапување со таквите трансфери. Субјектите треба да ги побараат податоците кои недостигаат или да го одбијат извршувањето на трансферот.

(6) Финансиските институции од ставот (5) на овој член можат да го ограничат или прекинат деловниот однос со финансиските институции коишто не ги обезбедуваат, односно проследуваат податоците предвидени со ставовите (1), (2) и (4) од овој член.

(7) Одредбите од овој член не се однесуваат на следниве видови на трансфери:

- користење картички за повлекување средства од сметка во банка или преку постерминали и плаќање во трговијата на мало и

- трансфери и порамнувања кај кои и налогодавачот и примачот се банки коишто трансферот го вршат во свое име и за своја сметка.“

Член 6

Во членот 13 ставови (1) и (4) по бројот „9“ се става запирка и се додава бројот „10“.

Член 7

Во членот 14 став (1) по бројот „9“ сврзникот „и“ се заменува со запирка, а по бројот „10“ се додаваат зборовите: „и 11“.

Во ставот (3) точка д) зборовите: „на нивно барање“ се заменуваат со зборовите: „и да ги достави на банката по нејзино барање“.

Член 8

Во членот 20 став (1) по зборот „закон“ сврзникот „и“ се брише.

Во ставот (2) зборовите: „овластениот менувач на менувачницата“ се заменуваат со зборовите: „овластеното лице или друго лице со овластување да го потпишува регистарот дадено од раководно лице согласно со актите на субјектите“.

Член 9

Насловот пред членот 21 се менува и гласи: „Брз трансфер на пари“.

Во членот 21 ставот (1) се менува и гласи:

„Субјектите кои во рамките на своето занимање или професија вршат брз трансфер на пари, покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го утврдат идентитетот на клиентот, испраќачот, односно примачот согласно со членовите 10 и 12-г од овој закон пред секоја трансакција поголема од 1.000 евра.“

Во ставот (2) зборовите: „одговорното лице на друштвото“ се заменуваат со зборовите: „овластеното лице или друго лице со овластување да го потпишува регистарот дадено од раководно лице согласно со актите на субјектите“.

Член 10

Во членот 22 став (2) зборот „одговорно“ се заменува со зборот „овластеното“.

Член 11

Во членот 23 ставот (2) се менува и гласи:

„Брокерските куќи и банките со дозвола за работа со хартии од вредност податоците од ставот (1) на овој член се должни да ги водат во нумериран регистар потпишан од овластеното лице или друго лице со овластување да го потпишува регистарот дадено од раководно лице согласно со актите на брокерските куќи и банките со дозвола за работа со хартии од вредност.“

Ставовите (4) и (5) се бришат.

Член 12

Во членот 24 став (1) по зборот „банка“ се додаваат зборовите: „или штедилница“.

Член 13

Во членот 26-а став (1) зборовите: „претставништва“ и „претставништвата“ се бришат.

Во ставот (2) зборот „претставништвата“ се брише.

Член 14

Во членот 29 став (1) точка в) сврзникот „и“ се заменува со точка, а точката г) се брише.

Ставот б се брише.

Член 15

Во членот 29-а став (2) зборот „одобрени“ се заменува со зборот „исплатени“, а зборот „одобрен“ се заменува со зборот „исплатен“.

Член 16

Членот 30 се брише.

Член 17

Во членот 32 став (2) пред зборовите: „и други акти“ се додаваат зборовите: „унифициран квартален преглед за извршени контроли, квартален преглед за спроведена едукација“.

Член 18

Во членот 34 ставовите (3) и (4) се менуваат и гласат:

„(3) Овластените лица од банките меѓу себе можат да разменуваат податоци и информации за целите на спречување на перење пари и финансирање на тероризам врз основа на мултилатерален протокол за соработка потпишан од банките, а подготвен од Здружението за банкарство.“

(4) Управата може да разменува информации со надлежните органи за спроведување на истрага и со органите на надзор, заради спречување на перење пари и финансирање на тероризам.“

Ставовите (5) и (6) се бришат.

Член 19

Во членот 34-а ставот (3) се менува и гласи:

„Работата на Советот од ставот (2) на овој член ја води директорот на Управата, а негови членови се раководни и одговорни лица од Министерството за внатрешни работи, Министерството за правда, Министерството за финансии, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, Управата за финансиска полиција, Царинската управа, Управата за јавни приходи, Народната банка на Република Македонија, Комисијата за хартии од вредност, Агенцијата за супервизија на осигурување, Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, Агенцијата за пошти, како и претставници на Адвокатската комора и Нотарската комора.“

Ставовите (4) и (5) се бришат.

Член 20

По членот 35 се додава нов наслов и нов член 35-а, кои гласат:

„Налог за следење на деловен однос

Член 35-а

(1) Кога постои сомневање за перење пари или финансирање на тероризам, Управата може да поднесе до субјектот налог во писмена форма за следење на деловниот однос на клиентот.

(2) За трансакциите кои во рамките на деловниот однос се вршат или треба да се извршат, субјектот ја известува Управата согласно со упатствата дадени во налогот.

(3) Во налогот од ставот (1) на овој член, Управата ги определува роковите во кои субјектот е должен да ги достави податоците за трансакциите од ставот (2) на овој член.

(4) Доколку субјектот поради објективни околности не може да ја извести Управата во роковите од ставот (3) на овој член, е должен веднаш по отстранувањето на околностите да ја извести Управата и да ја образложи причината поради која не го доставил известувањето во определениот рок.

(5) Следењето на деловниот однос од ставот (1) на овој член може да трае најдолго три месеци, а во оправдани случаи траењето на мерката може да се продолжи за еден месец, со тоа што следењето на деловниот однос може да трае најдолго шест месеци.“

Член 21

Во членот 40 став (1) алинеја 7 зборот „три“ се заменува со зборот „две“.

Член 22

Во членот 44 став (7) по зборот „истрага“ се додаваат зборовите: „за перење пари и финансирање на тероризам“.

Член 23

Во членот 46 ставот (1) се менува и гласи:

„(1) Надзорот над примената на мерките и дејствијата утврдени со овој закон го вршат:

- Народната банка на Република Македонија врз банките, штедилниците, менувачниците и давателите на услуги брз трансфер на пари,

- Агенција за супервизија на осигурување врз друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурувањето, осигурителните брокери и застапниците во осигурувањето,

- Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија врз брокерските друштва, лицата кои даваат услуги на инвестициски советници и друштвата за управување со инвестициските фондови,,

- Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување врз друштвата кои управуваат со доброволни пензиски фондови,

- Управата за јавни приходи врз приредувачите на игри на среќа во играчница (казино), како и врз правните и физичките лица кои ги вршат следниве услуги: промет со недвижности, ревизорски и сметководствени услуги, давање совети од областа на даноците или давање на консултантски услуги, правните лица кои примаат во залог подвижни предмети и недвижности и здруженија на граѓани и фондации и

- Агенцијата за пошти врз поштата и правните лица кои извршуваат телеграфски преноси или достава на вредносни пратки.“

Ставот (3) се менува и гласи:

„Управата со органите од ставот (1) на овој член и комисиите од членот 47 на овој закон се должни меѓусебно да се информираат за наодите од извршениот надзор над спроведувањето на мерките и дејствијата определени со овој закон и доколку е потребно, да ги координираат активностите при спроведување надзор над субјектите од членот 5 на овој закон.“

Во ставот (4) зборот „годишни“ се брише.

Член 24

Членот 46-а се менува и гласи:

„(1) Надзорот кој го спроведува Управата може да трае најдолго 15 работни дена со можност да се продолжи, но не подолго од 30 работни дена.

(2) Министерот за финансии ги пропишува формата и содржината на налогот за вршење надзор од страна на Управата.

(3) Директорот на Управата донесува годишна програма за вршење надзор најдоцна до 31 декември во тековната година за наредната година.“

Член 25

По членот 46-а се додаваат пет нови члена 46-б, 46-в, 46-г, 46-д и 46-ѓ, кои гласат:

„Член 46-б

Надзорот кој самостојно го спроведува Управата го вршат инспектори, вработени во Управата кои ги исполнуваат општите услови утврдени со Законот за државните службеници и условите утврдени со актот за систематизација на работните места во Управата.

Член 46-в

(1) При вршењето на надзорот кој го спроведува Управата, инспекторот има обврска:

1) да постапи по налогот за вршење надзор;

2) да преземе подготвителни активности за вршење надзор;

3) да ги извести одговорното и овластеното лице на субјектот за почетокот на вршењето на надзорот законскиот основ, целта и обемот на надзорот, освен во случај на вонреден и контролен надзор;

4) да се легитимира пред субјектот, односно пред овластеното лице на субјектот;

5) да ја чува тајноста на податоците;

6) да постапува законито, навремено и во согласност со Етичкиот кодекс на државните службеници и Етичкиот кодекс на Управата;

7) да состави записник за извршениот надзор;

8) да донесе заклучок;

9) да донесе решение согласно со членот 48-а од овој закон;

10) да предложи постапка за порамнување и

11) да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) Покрај обврските од ставот (1) на овој член, инспекторот за спроведениот надзор е должен изготвената инспекторска документација да ја подреди во досие по следниов редослед:

1) документи прибрани во подготовката на надзорот;

2) барање од одделенијата во Управата, друг орган или институција, доколку надзорот се извршил по нивно барање;

3) налог за надзор;

4) записник за извршен надзор;

5) заклучок;

6) решение;

7) предлог за порамнување;

8) записник од извршено порамнување;

9) платен налог;

10) барање за покренување на прекршочна постапка и

11) правосилни и извршни решенија од судска постапка.

Член 46-г

(1) При вршење на надзорот кој го спроведува Управата, инспекторот е овластен:

1) да проверува општи и поединечни акти, фајлови, документи, докази и информации во обем според предметот на надзорот, како и да побара да подготват потребни копии и документи;

2) да бара од субјектот да му бидат обезбедени канцелариски услови за работа во деловните простории на субјектот и лице кое ќе присуствува за време на надзорот заради навремено обезбедување на документација и информации во врска со предметот на надзор;

3) да влегува и врши проверка во деловните простории на субјектот;

4) да проверува идентификациски документи на лица поради потврдување на нивниот идентитет во согласност со закон;

5) да бара од субјектот или од неговите вработени писмено или усно објаснување во врска со прашања од делокругот на надзорот;

6) да бара стручно мислење кога тоа е потребно за надзорот;

7) да ги контролира активностите на субјектот;

8) да врши попис на затекнати документи во деловниот објект и

9) да обезбеди други потребни докази.

(2) Идентичноста на копијата со оригиналот на фајловите, документите, доказите и информациите од ставот (1) на овој член ја потврдува субјектот со свој печат и потпис на овластеното лице.

(3) Инспекторот е овластен да покрене постапка за порамнување и прекршочна постапка во согласност со закон.

Член 46-д

При вршење на надзорот кој го спроведува Управата, инспекторот заради отстранување на утврдените неправилности, има право и обврска на субјектот:

- 1) да му укаже на утврдените неправилности;
- 2) да му укаже на утврдените неправилности и да определи рок за нивно отстранување и да му врачи покана за спроведување на едукација согласно со членот 48-а од овој закон;
- 3) да му предложи постапка за порамнување и
- 4) да му поднесе барање за поведување на прекршочна постапка или да поведе друга соодветна постапка.

Член 46-ѓ

По жалба против решението на инспекторот во Управата одлучува посебна комисија од три члена именувани од министерот за финансии, при што претседателот на комисијата се определува од редот на раководните државни службеници во Управата кои не се вклучени во вршењето на инспекцискиот надзор.“

Член 26

По членот 48 се додава нов наслов и нов член 48-а, кои гласат:

„Постапка за едукација

Член 48-а

(1) Доколку при вршењето на надзор, кој го спроведува Управата, инспекторот утврди дека е сторена неправилност од членовите 50-а и 51 на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност и да донесе решение со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и истовремено да врачи покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот кај кого е утврдена неправилноста при вршењето на надзорот.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за финансии на предлог на Управата.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Управата, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведување на надзорот.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот од ставот (1) на овој член, над кој се спроведува едукација, не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот од ставот (1) на овој член, над кој се спроведува едукација, се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторот на Управата, при спроведувањето на контролниот надзор, утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

(8) Доколку инспекторот на Управата, при спроведувањето на контролниот надзор, утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, предлага постапка за порамнување.

(9) Управата, води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за финансии, на предлог на Управата.“

Член 27

Во членот 49 став (1) алинејата 14 се брише.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Покрај глобата за сторени дејствија од ставот (1) на овој член на правното лице му се изрекува и прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од две до пет години согласно со закон.“

Ставот (4) се менува и гласи:

„На одговорното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член покрај глобата му се изрекува и прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од една до две години согласно со закон.“

Член 28

Членот 50 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 30.000 до 40.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- не презема мерки и дејствија во случај кога е во постапка на стечај и ликвидација (член 7),

- не спроведува процедура на анализа на клиентот кога се воспоставува деловен однос (член 8 точка а)),

- не спроведува процедура на анализа на клиентот кога се извршуваат една или неколку поврзани трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 8 точка б)),

- не спроведува процедура на анализа на клиентот кога постои сомневање за перење пари или финансирање на тероризам, без оглед на каков било исклучок или износ на средства (член 8 точка в)),

- не спроведува процедура на анализа на клиентот кога постои сомневање за вистинитоста или адекватноста на претходно добиените податоци за идентитетот на клиентот (член 8 точка г)),

- не спроведува процедура на анализа на клиентот според извршената процена на ризикот на клиентот, деловниот однос, продуктот или трансакцијата (член 9 став (2)),

- не врши процена на ризик на клиентот врз основа на процедура за анализа на ризик (член 9 став (3)),

- не обезбедува пристап до документите за процена на ризикот (член 9 став (4)),

- не врши детален преглед на трансакциите кои се преземаат во рамките на деловниот однос со цел да се потврди дека трансакцијата се врши во согласност со намерата, деловниот однос, ризичниот профил и финансиската состојба на клиентот (член 12-б став (1)),

- не направи анализа за основот и целта на сложените, невообичаено големите трансакции или трансакции кои се извршени на невообичаен начин, кои немаат очигледна економска оправданост или видлива правна цел или на деловните односи и трансакциите со физички или правни лица, финансиски институции од држави кои не ги имплементирале или недоволно ги имплементирале мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (член 12-в ставови (1), (2) и (5)),

- не посвети посебно внимание на заканите од перење пари и финансирање на тероризам во новите технологии или технологиите во развој и да преземе мерки истите да не се употребат за целите на перење пари или финансирање на тероризам (член 12-в став (4)),

- не го идентификува и потврди идентитетот на испраќачот или не обезбедат податоци (член 12-г став (1)),

- не обезбеди податоци (член 12-г став (2)),

- не ги става на располагање обезбедените податоци на финансиската институција која треба да ја изврши исплатата, или на надлежните органи (член 12-г став (3)),

- не ги проследи податоците за уплаќачот до финансиската институција примач (член 12-г став (4)),

- не ја ограничи или прекине деловната соработка со финансиските институции (член 12-г став (5)),

- не ги исполнува барањата за анализа на клиентот (член 13 став (1)),

- не обезбеди соодветна документација (член 13 став (3)),
- не ги исполнува барањата за анализа на клиентот (член 13 став (4)),
- не примени засилена анализа на клиентот во случај кога постои повисок ризик од перење пари или финансирање на тероризам (член 14 став (1)),
- не примени мерки на засилена анализа на клиентот кога не е физички присутен за целите на идентификација (член 14 став (2)),
- не примени мерки на засилена анализа на клиентот кога воспоставува кореспондентски банкарски односи со банки (член 14 став (3)),
- не примени мерки на засилена анализа на клиентот кога врши трансакции или стапува во деловен однос со носители на јавни функции (член 14 став (4)),
- не побара информации (член 16 став (1)),
- не ја известат Управата согласно со членот 16 ставови (2), (3) и/или (4) од овој закон,
- не достави извештај до Управата согласно со членот 16 став (6) од овој закон,
- податоците обезбедени врз основа на овој закон се користат спротивно на членот 28 став (1) од овој закон,
- вработените во субјектите кои имаат обврска да преземаат мерки и дејствија за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам, ги користат личните податоци од досиејата на клиентите спротивно на членот 28 став (5) од овој закон,
- не достави до Управата податоци, информации и документи за готовинска трансакција во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29 став (1) точка б)),
- не достави до Управата податоци, информации и документи за неколку поврзани готовински трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29 став (1) точка в))
- не ја известат Управата (член 29 став (2)),
- не достави податоци за заверени договори со кои се стекнува имот во вредност од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29-а став (1)),
- не достави податоци за исплатени кредити во вредност од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29-а став (2)),
- не достави податоци за склучени полиси за осигурување во вредност од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29-а став (3)),
- не достави податоци за склучените договори за купопродажба на возила во вредност од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29-а став (4)),
- не достави извештај до Управата (член 31 став (1)),
- не постапи по налогот за следење на деловниот однос на клиентот (член 35-а став (1)),
- не ја известат Управата согласно со членот 35-а ставови (2) и (4) од овој закон,
- не изготви програми или програмите не содржат и не обезбедуваат процедури (член 40 став (1)),
- не ги достави подготвените програми на увид и мислење на Управата (член 40 став (2)),
- не стави во употреба или не го надгради софтверот за автоматска обработка на податоците (член 40 став (4)),
- не формира посебен оддел кој ќе се грижи за спроведувањето на програмата (член 40-а став (1))
- не именува овластено лице кое раководи со работењето на одделот (член 40-а став (4)),
- вработените во одделот немаат пристап до базите на податоци спротивно на членот 40-а став (5) од овој закон и
- не доставува информации (член 43).

(2) Глоба во износ од 2.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.“

Член 29

Членот 50-а се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- не го идентификува и потврди идентитетот на физичкото лице со оригинална и важечка лична карта или пасош или заверена копија (член 10 ставови (1) и (2)),
- не го утврди името, презимето, датата и местото на раѓање, место и адреса на живеалиште или пребивалиште, единствен матичен број или број на личната карта или пасошот, органот што ја издал и дата на важење на личната карта или пасошот (член 10 став (3) или (4)),
- не го идентификува и потврди идентитетот на правното лице со оригинал или заверена копија на регистрација од централен регистар или со документот за негово основање (член 10 став (5) или (7) или (8)),
- не го задржи називот, седиштето, даночниот број на правното лице, основачот/ите и законскиот застапник (член 10 став (6)),
- не го идентификува органот на управување и претставниците на правното лице (член 10 став (9)),
- не задржи копија од документите за идентификација (член 10 став (10)),
- не го идентификува и потврди идентитетот на крајниот сопственик (член 11),
- не го идентификува и потврди идентитетот на лицето кое ја врши трансакцијата (ополномоштеник), носителот на правата (ополномоштувачот) и полномошното (член 12),
- не го верификува идентитетот на клиентот, ополномоштувачот или на крајниот сопственик и пред да воспостави деловен однос или пред да ја изврши трансакцијата (член 12-а став (1)),
- не го потврди идентитетот на клиентот или на крајниот сопственик и не го потврди неговиот идентитет пред или за време на исплаќањето на полисата или пред или кога корисникот има намера да ги изврши правата кои произлегуваат од полисата (член 12-а став (3)),
- не го идентификува и потврди идентитетот на клиентот при вршење на работи на осигурување на живот (член 12-а став (4)),
- не ги прегледува и ажурира документите и податоците на клиентот во рамките на деловниот однос (член 12-б став (2)),
- не побара информации (член 17 став (1)),
- не ја известат Управата согласно со членот 17 став (2) од овој закон,
- не ги утврди основите за сомневање (член 18 став (1)),
- не го утврди идентитетот на клиентот пред секоја трансакција која вклучува сума поголема од 500 евра во денарска противвредност (член 20 став (1)),
- не ги забележи податоците по хронолошки редослед во нумериран регистар (член 20 став (2)),
- не го утврди идентитетот на клиентот пред секоја трансакција која вклучува сума поголема од 1.000 евра во денарска противвредност (член 21 став (1)),
- не ги забележи податоците по хронолошки редослед во нумериран регистар (член 21 став (2)),
- не го утврди идентитетот на клиентот пред влегување во казиното и при купување или при исплаќање на чипови во износ над 2.000 евра во денарска противвредност (член 22 став (1)),

- не ги забележи податоците по хронолошки редослед во нумериран регистар (член 22 став (2)),
- не го идентификува клиентот, ополномоштувачот и крајниот корисник од тргувањето на хартии (член 23 став (1)),
- не ги забележи податоците во нумериран регистар (член 23 став (2)),
- не обезбеди примена на мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во подружниците и филијалите (член 26-а став (1)),
- не го информира органот на надзор (член 26-а став (2)),
- не чува копии од документите кои го потврдуваат идентитетот на клиентот или крајниот сопственик, за спроведените процедури за анализа на клиентот или крајниот сопственик и за реализираните трансакции или трансакциите во обид, од клиентското досие и деловната кореспонденција (член 27 став (1)),
- не чува копии согласно со членот 27 став (2) од овој закон,
- не го чува нумериран регистар од членовите 20, 21, 22 и 23 согласно со членот 27 став (6) од овој закон,
- правните наследници или основачите на субјектот не ги чува податоците согласно со членот 27 ставови (7) и (8) од овој закон,
- не ги достави податоците, информациите и документите (член 29 став (5)),
- не го потврди извештајот доставен по телефон, телефакс, електронски или со друг пишан документ (член 31 став (2)),
- не ги ажурира програмите и/или не ги достави подготвените програми на увид и мислење на Управата (член 40 став (3)),
- во одделот не се вработени лица согласно со членот 40-а став (2) од овој закон,
- вработените во одделот не ги исполнуваат високите професионални стандарди (член 40-а став (3)) и
- не го потврди идентитетот на постоечките клиенти и не ги ажурира нивните податоци (член 56-в).

(2) Глоба во износ од 1.200 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.“

Член 30

Членот 51 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 2.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице, ако во рамките на своето работење:

- не спроведува процедура на анализа на клиентот кога воспоставува деловен однос (член 8 точка а)),
- не спроведува процедура на анализа на клиентот кога се извршуваат една или неколку поврзани трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 8 точка б)),
- не спроведува процедура на анализа на клиентот кога постои сомневање за перење пари или финансирање на тероризам, без оглед на каков било исклучок или износ на средства (член 8 точка в)),
- не спроведува процедура на анализа на клиентот кога постои сомневање за вистинитоста или адекватноста на претходно добиените податоци за идентитетот на клиентот (член 8 точка г)),
- не спроведуваат процедура на анализа на клиентот според извршената проценка на ризикот на клиентот, деловниот однос, продуктот или трансакцијата (член 9 став (2)),
- не врши проценка на ризикот на клиентот врз основа на процедура за анализа на ризик (член 9 став (3)),

- не го идентификува и потврдува идентитетот на физичкото лице со оригинална и важечка лична карта или пасош или заверена копија (член 10 ставови (1) и (2)),
- не го утврди името, презимето, датата и местото на раѓање, место и адреса на живеалиште или престојувалиште, единствен матичен број или број за идентификација и број на личната карта или пасошот, органот што ја издал и дата на важење на личната карта или пасошот (член 10 став (3) или (4)),
- не го идентификува и верификува идентитетот на правното лице со оригинал или заверена копија на регистрација од Централниот регистар или документот за негово основање (член 10 став (5) или (7) или (8)),
- не го утврди називот, седиштето, даночниот број на правното лице, основачот/ите и законскиот застапник (член 10 став (6)),
- не го идентификува органот на управување и претставниците на правното лице (член 10 став (9)),
- не задржи копија од документите за идентификација (член 10 став (10)),
- не го идентификува и потврди идентитетот на крајниот сопственик (член 11),
- не го идентификува и потврди идентитетот на лицето кое ја врши трансакцијата (ополномоштенник), носителот на правата (ополномоштувачот) и полномошното (член 12),
- не го верификува идентитетот на клиентот, ополномоштувачот или на крајниот сопственик и пред да воспостави деловен однос или пред да ја изврши трансакцијата (член 12-а став (1)),
- не го потврди идентитетот на клиентот или на крајниот сопственик и не го потврди неговиот идентитет пред или за време на исплаќањето на полисата или пред или кога корисникот има намера да ги изврши правата кои произлегуваат од полисата (член 12-а став (3)),
- не го идентификува и потврди идентитетот на клиентот при вршење на работи на осигурување на живот (член 12-а став (4)),
- не ги следи трансакциите (член 12-б став (1)),
- не ги прегледува и ажурира документите и податоците на клиентот во рамките на деловниот однос (член 12-б став (2)),
- не прави анализа за основот и целта на сложените, невообичаено големите трансакции или трансакции кои се извршени на невообичаен начин, кои немаат очигледна економска оправданост или видлива правна цел или на деловните односи и трансакциите со физички или правни лица, финансиски институции од држави кои не ги имплементирале или недоволно ги имплементирале мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (член 12-в ставови (1), (2) и (5)),
- не го идентификува и потврди идентитетот на испраќачот или не обезбеди податоци за името и презимето на испраќачот, адресата или датумот и местото на раѓање, идентификацискиот број и бројот на сметка на испраќачот при вршење на уплати заради домашни или странски електронски трансфери во износ над 2.500 евра во денарска противвредност (член 12-г став (1)),
- не ги проследи податоците за уплаќачот до финансиската институција примач (член 12-г став (2)),
- не ги утврди податоците за испраќачот (член 12-г став (3)),
- не ги исполнува барањата за анализа на клиентот (член 13 став (1)),
- не обезбеди соодветна документација (член 13 став (3)),
- не примени засилена анализа на клиентот во случај кога постои повисок ризик од перење пари или финансирање на тероризам (член 14 став (1)),

- не примени мерки на засилена анализа на клиентот кога не е физички присутен за целите на идентификација (член 14 став (2)),
- не примени мерки на засилена анализа на клиентот кога воспоставува кореспондентски банкарски односи со банки (член 14 став (3)),
- не примени мерки на засилена анализа на клиентот кога врши трансакции или стапува во деловен однос со носители на јавни функции (член 14 став (4)),
- не достави до Управата податоци (член 15 став (1)),
- не достави до Управата податоци (член 15 став (2)),
- не ја задржи трансакцијата, деловниот или друг однос или правната работа (член 15 став (3)),
- не побара информации согласно со членот 16 став (1) од овој закон,
- не ја извести Управата (член 16 ставови (2), (3) или (4)),
- не достави извештај до Управата (член 16 став (6)),
- не побара информации согласно со членот 17 став (1) од овој закон,
- не ја извести Управата (член 17 став (2)),
- не ги утврди основите за сомневање (член 18 став (1)),
- не го утврди идентитетот на клиентот пред секоја трансакција која вклучува сума поголема од 500 евра во денарска противвредност (член 20 став (1)),
- не ги забележи податоците по хронолошки редослед во нумериран регистар (член 20 став (2)),
- не го утврди идентитетот на клиентот пред секоја трансакција која вклучува сума поголема од 1.000 евра во денарска противвредност (член 21 став (1)),
- не ги забележи податоците по хронолошки редослед во нумериран регистар (член 21 став (2)),
- не го утврди идентитетот на клиентот пред влегување во казиното и при купување или при исплаќање на чипови во износ над 2.000 евра во денарска противвредност (член 22 став (1)),
- не ги забележи податоците по хронолошки редослед во нумериран регистар (член 22 став (2)),
- не го идентификува клиентот, ополномоштувачот и крајниот корисник од тргувањето на хартии (член 23 став (1)),
- не ги забележи податоците по нумериран регистар (член 23 став (2)),
- исплати или прими готови пари во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност во вид на една или повеќе поврзани трансакции (член 24 став (1)),
- изврши регистрација или пренос на хартии од вредност, друг имот или правни работи ако клиентот не поднесе доказ дека преносот на парите е извршен преку банка спротивно на членот 24 став (2) од овој закон,
- не чува копии од документите кои го потврдуваат идентитетот на клиентот или крајниот сопственик, за спроведените процедури за анализа на клиентот или крајниот сопственик и за реализираните трансакции или трансакциите во обид, од клиентското досие и деловната кореспонденција (член 27 став (1)),
- не чува копии согласно со членот 27 став (2) од овој закон,
- не ги чува податоците и документите најмалку десет години (член 27 ставови (3) и (4)),
- не го чува нумериран регистар од членовите 20, 21, 22 и 23 согласно со членот 27 став (6) од овој закон,
- не ги стави документите на располагање (член 27 став (9)),
- податоците обезбедени врз основа на овој закон ги користат спротивно на членот 28 став (1) од овој закон,
- не ја извести Управата (член 28 став (2)),

- го извести клиентот или трето лице за доставувањето на податоците до Управата или за други мерки и дејствија преземени врз основа на членот 28 став (3) од овој закон,
- го извести клиентот или трето лице за доставувањето на податоците спротивно на членот 28 став (4) од овој закон,
- ги користи личните податоци од досиејата на клиентите спротивно на членот 28 став (5) од овој закон,
- не достави до Управата податоци, информации и документи кога се сомнева или има основа за сомневање дека било или е извршено перење пари или финансирање на тероризам или е направен обид или се прави обид за перење пари или за финансирање на тероризам (член 29 став (1) точка а)),
- не достави до Управата податоци, информации и документи за готовинска трансакција во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29 став (1) точка б)),
- не достави до Управата податоци, информации и документи за неколку поврзани готовински трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29 став (1) точка в)),
- не ја извести Управата согласно со членот 29 став (2) од овој закон,
- не достави дополнителни информации и документација или веднаш не ја информираат Управата (член 29 став (3)),
- не ги достави собраните податоци, информации и документи за извршените трансакции во рокот и формата определени во членот 29 став (4) од овој закон,
- не ја извести Управата согласно со членот 29 став (5) од овој закон,
- не достави податоци за заверени договори со кои се стекнува имот во вредност од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29-а став (1)),
- не достави податоци за одобрени кредити во вредност од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29-а став (2)),
- не достави податоци за склучени полиси за осигурување во вредност од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29-а став (3)),
- не достави податоци за склучените договори за купопродажба на возила во вредност од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе (член 29-а став (4)),
- не доставува извештај до Управата (член 31 став (1)),
- не го потврди извештајот доставен по телефон (член 31 став (2)),
- не ги достави побараните податоци во рок од десет работни дена (член 34 став (2)),
- не постапи по налогот за следење на деловниот однос на клиентот (член 35-а став (1)),
- не ја извести Управата согласно со членот 35-а ставови (2) и (4) од овој закон,
- не ја задржи трансакцијата врз основа на издадениот налог или најдолго 72 часа од задржувањето на трансакцијата (член 36 ставови (2) и (3)),
- не изготви програма или програмата не содржи и не обезбедува и процедури (член 40 став (1)),
- не ја достави подготвената програма на увид и мислење на Управата (член 40 став (2)),
- не ја ажурира програмата и/или не ја достави подготвената програма на увид и мислење на Управата (член 40 став (3)),
- не достави информации спротивно на членот 43 од овој закон и
- не го потврди идентитетот на постоечките клиенти и не ги ажурира нивните податоци (член 56-в).“

Член 31

Во членот 52 став 1 alineјата 6 се брише.

Член 32

Во членот 53-а ставот 2 се брише.

Член 33

Подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон, ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 34

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам.

Член 35

Одредбите од членовите 46-а, 46-б, 46-в, 46-г, 46-д и 46-ѓ на овој закон ќе зачат да се применуваат со започнувањето на примената на Законот за инспекциски надзор.

Член 36

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

**PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT
PËR PARANDALIM TË LARJES SË PARAVE DHE
TË ARDHURAVE TJERA NGA VEPRA NDESHKU-
ESE DHE FINANCIMI I TERRORIZMIT**

Neni 1

Në Ligjin për parandalim të larjes së parave dhe të ardhurave tjera nga vepra ndeshkuese dhe financimi i terrorizmit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 4/2008 dhe 57/10) në nenin 2 paragrafi (1) pika 5 alineja 5 para fjaleve: në pajtim me Ligjin", shtohen fjalet: "dhe subagjentet".

Alineja 6 ndryshohet si vijon:

"- shoqerite për sigurim, shoqerite brokere të sigurimit, shoqerite për perfaqesim në sigurim, brokeret e sigurimit dhe perfaqesuesit në sigurim që kryejne pune të sigurimit të jetes, perkatesisht kryejne pune të perfaqesimit ose ndermjetesimit në sigurim gjate lidhjes së marrevshjeve për sigurim të jetes në pajtim me Ligjin për supervizion të sigurimit".

Në alinene 7 fjalet: "fondet investuese dhe" shlyhen.

Në alinene 8 fjalet: "fondet pensionale vullnetare dhe" shlyhen.

Në alinene 9 fjalet: "konsaltingu ekonomiko - financiar" shlyhen dhe fjala "lizing" zevendesohet me fjalet: "lizingu financiar".

Në piken 11 pas fjales "personat", shtohen fjalet: "të cilet nuk jane shtetas të Republikës së Maqedonise, ndersa pika g) ndryshohet si vijon.

"g) anetaret e institucionit revizor shtetoror dhe anetaret e keshillit të bankes qendrore,".

Në piken 12 fjala "shfrytezues" zevendesohet me fjalën "pronar".

Në piken 14, fjala "shfrytezues" zevendesohet me fjalën "pronare".

Pika 20 shlyhet.

Neni 2

Në nenin 3, paragrafi (2), pas alinese 6, shtohet aline e re 7, si vijon.

"-parashtron urdherese për percjelljen e marredhenies afariste te subagjenti,".

Pas paragrafit (3), shtohet paragraf i ri (4), si vijon:

"(4) Drejtoria punet në pjesen e mbikeqyrjes i kryen në pajtim me rregullativen për mbikeqyrje inspektuese, nese me kete ligj ndryshe nuk rregullohet."

Neni 3

Neni 5 ndryshohet si vijon.

"Subjekte jane personat të cilet detyrohen t'i ndermarrin masat dhe veprimet për parandalim të larjes së parave dhe financimit të terrorizmit të parapara me kete ligj (në tekstin e meteishem: subjektet), si vijojne:

1) Institucionet financiare dhe deget, filialet dhe njesite afariste të institucioneve të huaja financiare të cilat në pajtim me ligjin kryejne veprimtari në Republikën e Maqedonise,

2) Personat juridike dhe fizike të cilet i kryejne sherbimet vijuese:

a) qarkullimin me patundshmerite,

b) sherbimet revizore dhe të kontabilitetit,

v) sherbimet e noterit, të avokatit dhe sherbime tjera juridike që kane të bejne me:shitblerjen e sendeve të tundshme, patundshmerive, pjesemarrjen e bashkepronareve ose aksioneve, tregtimin dhe menaxhimin me para dhe letrat me vlere, hapjen dhe disponimin me llogarite bankare, sefat dhe prodhimet tjera financiare, themelimin dhe pjesemarrjen në menaxhimin ose punen e personave juridike, perfaqesimin e klienteve në transakcionet financiare e tjera,

g) dhenien e keshillave nga sfera e tatimeve,

d) dhenien e sherbimeve konsultative dhe

gj) dhenien e sherbimeve të keshilltarit investues.

3) Organizatorete e lojerave të fatit në kendin e lojes (kazino);

4) Shoqatat e qytetareve dhe fondacioneve (vendore dhe të huaja);

5) Dhenesit e sherbimeve për personat juridike;

6) Depozitari Qendror për Letrat me Vlere;

7) Personat juridike të cilet marrin peng sende të tundshme dhe patundshmeri;

8) Agjencia për Kadaster të Patundshmerive dhe

9) Personat juridike veprimtaria e të cileve eshte shitblerja e automjeteve."

Neni 4

Në nenin 10 paragrafi (9) fjalet: "personi i trete" zevendesohen me fjalën "klienti".

Neni 5

Neni 12-g ndryshohet si vijon:

"(1) Institucionet financiare detyrohen që gjate pageses së shumes mbi 1 000 euro në kundervlere me denare sipas kursit të mesem të Bankes Popullore të Republikës së Maqedonise në ditën e pageses, për shkak të transfertit pa para në dore nepermjet qarkullimit pagesor nderkombetar, të sigurojne të dhena për urdherdhenesin, edhe atë: emrin dhe mbiemrin, perkatesisht emrin e urdherdhenesit, adresen dhe numrin e llogarise. Nese e dhena për adresen mungon ose nuk mund të percaktohet, institucioni financiar atë mund ta zevendesojë me: datën dhe vendin e lindjes ose numrin unik amë të klientit ose numrin e identifikimit, perkatesisht numrin referent të klientit.

(2) Institucionet financiare detyrohen që gjate pageses së shumes mbi 1 000 euro në kundervlere me denare sipas kursit të mesem të Bankes Popullore të Republikës së Maqedonise në ditën e pageses, për shkak të transfertit pa para

në dore nepermjet qarkullimit pagesor vendor, t'i sigurojne të dhenat nga paragrafi (1) i ketij neni. Nese për shkaqe teknike, të dhenat e siguruara nuk mund t'i ndjekin, ndiqet vetem e dhena për numrin e llogarise ose numri unik i identifikimit.

(3) Institucionet financiare nga paragrafi (2) i ketij neni, me kerkese të institucionit financiar që duhet ta kryeje pagesen, ose të organeve kompetente, detyrohen që të dhenat nga paragrafi (1) i ketij neni t'i vene në dispozicion më së voni tre dite pune nga dergimi i kerkeses.

(4) Institucionet financiare të cilat paraqiten si ndermjetesues në transfertin pa para në dore për shumat mbi 1 000 euro në kundervlere me denare sipas kursit të mesem të Bankes Popullore të Republikës së Maqedonise në ditën e transfertit, në qarkullimin pagesor nderkombetar, detyrohen t'i ndjekin të dhenat për urdherdhenesin nga paragrafi (1) i ketij neni në institucionin financiar që do ta kryeje pagesen e transfertit.

(5) Gjate kryerjes së pagesave të transferteve pa para në dore në shume mbi 1 000 euro në kundervlere me denare sipas kursit të mesem të Bankes Popullore të Republikës së Maqedonise në ditën e pageses, institucionet financiare detyrohen që në suazat e akteve të tyre interne ta percaktojne menyren në të cilën do të konstatojne nese mungojne pjese të të dhenave nga paragrafet (1), (2) dhe (4) të ketij neni dhe menyren e veprimit me transferte të ketilla. Subjektet duhet t'i kerkojne të dhenat të cilat mungojne ose ta refuzojne kryerjen e transfertit.

(6) Institucionet financiare nga paragrafi (5) i ketij neni mund ta kufizojne ose ta nderpresin marredhenien afariste me institucionet financiare të cilat nuk i sigurojne, perkatesisht i ndjekin të dhenat e parapara me paragrafet (1), (2) dhe (4) të ketij neni.

(7) Dispozitat e ketij neni nuk kane të bejne me llojet vijuese të transferteve:

- shfrytezimin e kartelave për terheqjen e mjeteve nga llogaria në banke ose nepermjet pos terminaleve dhe pagimin në tregtine me pakice dhe
- transfertet dhe barazimet te të cilat edhe urdherdhene-si edhe pranuesi jane banka të cilat transferin e kryejne në emer të vet dhe për llogarinë e vet."

Neni 6

Në nenin 13 paragrafet (1) dhe (4), pas numrit "9", vihet presje dhe shtohet numri "10".

Neni 7

Në nenin 14 paragrafi (1), pas numrit "9", lidheza "dhe" zevendesohet me presje, kurse pas numrit "10", shtohen fjalet: "dhe 11".

Në paragrafin (3), në piken d), fjalet: "me kerkese të tyre", zevendesohen me fjalet: "dhe t'i dergoje në bankat me kerkese të saj".

Neni 8

Në nenin 20 paragrafi (1) pas fjales "ligj" lidheza "dhe" shlyhet.

Në paragrafin (2) të ketij neni, fjalet: "kembyesi i autorizuar i kembimores" zevendesohen me fjalet: "personi i autorizuar ose personi tjetër me autorizim ta nenshkruaje regjistrin e dhene nga personi udheheqes në pajtim me aktet e subjekteve".

Neni 9

Titulli para nenit 21 ndryshohet si vijon: "Transfer i shpejte i parave".

Në nenin 21 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Subjektet të cilat në suazat e profesionit të vet kryejne transfer të shpejte të parave, krahas masave tjera të percaktuara me kete ligj, detyrohen ta percaktojne identitetin e klientit, derguesit perkatesisht pranuesit në pajtim me nenin 10 dhe 12-g të ketij ligji para çdo transakcioni më të madh se 1 000 euro."

Në paragrafin (2) fjalet: "personi pergjegjes i shoqerise" zevendesohen me fjalet: "personi i autorizuar ose personi tjetër me autorizim ta nenshkruaje regjistrin e dhene nga personi udheheqes në pajtim me aktet e subjekteve".

Neni 10

Në nenin 22 paragrafi (2) fjala "pergjegjes" zevendesohet me fjalet: "i autorizuar".

Neni 11

Në nenin 23 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Shtepite brokere dhe bankat me leje për pune me letrat me vlere, të dhenat nga paragrafi (1) i ketij neni detyrohen t'i mbajne në regjistrin numertues të nenshkruar nga personi i autorizuar ose personi tjetër me autorizim ta nenshkruaje regjistrin e dhene nga personi udheheqes në pajtim me aktet e shtepive brokere dhe bankat me leje për pune me letrat me vlere."

Paragrafet (4) dhe (5) shlyhen.

Neni 12

Në nenin 24 paragrafi (1) pas fjales "banke" shtohen fjalet: "ose kursimore".

Neni 13

Në nenin 26-a paragrafi (1), fjalet: "perfaqesi" dhe "perfaqesite" shlyhen.

Në paragrafin (2) fjala: "perfaqesite" shlyhet.

Neni 14

Në nenin 29 paragrafi (1) pika v) lidheza "dhe" zevendesohet me pike dhe pika g) shlyhet.

Paragrafi (6) shlyhet.

Neni 15

Në nenin 29-a paragrafi (2) fjalet: "të lejuara" zevendesohet me fjalet: "të paguara" dhe fjalet: "i lejuar" zevendesohet me fjalet: "i paguar".

Neni 16

Neni 30 shlyhet.

Neni 17

Në nenin 32 paragrafi (2) para fjaleve: "dhe akte tjera", shtohen fjalet: "kontrolli i unifikuar tremujor për kontrole të kryera, kontrolli tremujor për edukimin e realizuar".

Neni 18

Në nenin 34 paragrafet (3) dhe (4) ndryshohen si vijon:

"(3) Personat e autorizuar nga bankat ndermjet vete mund të shkembejne të dhena dhe informata për qellimet e parandalimit të larjes së parave dhe financimit të terrorizmit në baze të protokollit multilateral për bashkepunim të nenshkruar nga bankat, kurse i pergatitur nga Shoqata për Veprimtari Bankare".

"(4) Drejtoria mund të shkembeje informata me organet kompetente për zbatimin e hetimit dhe me organet e mbi-keqyrjes, për parandalimin e larjes së parave dhe financimit të terrorizmit."

Paragrafet (5) dhe (6) shlyhen.

Neni 19

Në nenin 34-a paragrafi (3) ndryshohet si vijon:

"Punen e Keshillit nga paragrafi (2) i ketij neni e udheheq drejtori i Drejtorise, kurse anetaret e tij jane persona udheheqes dhe pergjegjes nga Ministria e Puneve të Brendshme, Ministria e Drejtësisë, Ministria e Financave, Prokuroria Publike Themelore për Ndjekjen e Krimit të Organizuar dhe Korrupsionit, Drejtoria për Policine Financiare, Drejtoria Doganore, Drejtoria për të Hyrat Publike, Banka Popullore e Republikës së Maqedonise, Komisioni për Letra me Vlere, Agjencia për Supervizion të Sigurimit, Agjencia për Supervizion të Sigurimit Pensional me Financim Kapital, Agjencia për Posta, si dhe perfaqesues të Odes së Avokateve dhe Odes së Notereve."

Paragrafet (4) dhe (5) shlyhen.

Neni 20

Pas nenit 35 shtohet titull i ri dhe nen i ri 35-a, si vijon:

"Urdheresa për ndjekje të marredhenies afariste

Neni 35-a

(1) Kur ekziston medyshe për larje parash ose financim të terrorizmit, Drejtoria mund t'i parashetroje subjektit urdherese me shkrim për ndjekjen e marredhenies afariste të klientit.

(2) Për transaksionet të cilat në suazat e marredhenies afariste kryhen ose duhet të kryhen, subjekti e njofton Drejtorine në pajtim me udhezimet e dhena në urdherese.

(3) Në urdheresen nga paragrafi (1) i ketij neni, Drejtoria i cakton afatet në të cilat subjekti detyrohet t'i dergoje të dhenat për transaksionet nga paragrafi (2) i ketij neni.

(4) Nese subjekti për shkak të rrethanave objektive nuk mund ta njoftoje Drejtorine në afatet nga paragrafi (3) i ketij neni, detyrohet që menjehere pas menjanimit të rrethanave ta njoftoje Drejtorine dhe ta arsyetoje shkakun për së cilin nuk e ka derguar njoftimin në afatin e caktuar.

(5) Ndjekja e marredhenies afariste nga paragrafi (1) i ketij neni mund të zgjase më së shumti tre muaj, kurse në raste të arsyeshme kohezgjatja e mases mund të vazhdohet për një muaj, me atë që ndjekja e marredhenies afariste mund të zgjase më së shumti gjashte muaj."

Neni 21

Në nenin 40 paragrafi (1) alineja 7 fjala "tre" zevendesohet me fjalën "dy".

Neni 22

Në nenin 44 paragrafi (7) pas fjales "hetim", shtohen fjalet: "për larje parash dhe financim të terrorizmit".

Neni 23

Në nenin 46 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"(1) Mbikeqyrjen e zbatimit të masave dhe veprimeve të percaktuara me kete ligj e kryejne:

- Banka Popullore e Republikës së Maqedonise në bankat, kursimoret, kembimoret dhe dhenesit e sherbimeve të transfertit të shpejte të parave,

- Agjencia për Supervizion të Sigurimit në shoqerite për sigurim, shoqerite brokere të sigurimit, shoqerite për perfaqesim në sigurim, brokerat sigurues dhe perfaqesuesit në sigurim,

- Komisioni për Letrat me Vlere i Republikës së Maqedonise në shoqerite brokere, personat të cilet japin sherbi me të keshilltare investues dhe shoqerite për menaxhim me fondet investuese,

- Agjencia për Supervizion të Sigurimit Pensional me Financim Kapital në shoqerite të cilat menaxhojne me fondet pensione vullnetare,

- Drejtoria për të Hyrat Publike mbi organizatoret e lojerave të fatit në kendin e lojes (kazino), si dhe në personat juridike dhe fizike të cilet i kryejne sherbimet vijuese: qar-kullim me patundshmerite, sherbime revizore dhe të kontabilitetit, dhenie të keshillave nga sfera e tatimeve ose dhenie të sherbimeve konsultative, personat juridike të cilet pranojne peng sende të tundshme dhe patundshmeri dhe shoqatat e qytetareve dhe fondacionet dhe

- Agjencia për Posta në posten dhe personat juridike të cilet kryejne bartje telegrafike ose dergim të dergesave me vlere."

Paragrafi (3) ndryshohet si vijon.

"Drejtorja me organet nga paragrafi (1) i ketij neni dhe komisionet nga neni 47 i ketij ligji detyrohen që ndermjet vete të informohen për konstatimet nga mbikeqyrja e kryer e zbatimit të masave dhe veprimeve të caktuara me kete ligj dhe nese nevojitet, t'i koordinojne aktivitetet gjate zbatimit të mbikeqyrjes së subjekteve nga neni 5 i ketij ligji."

Në paragrafin (4) fjala "vjetore" shlyhet.

Neni 24

Neni 46-a ndryshohet si vijon:

"(1) Mbikeqyrja që e zbaton Drejtoria mund të zgjase më së shumti 15 dite pune me mundesi të vazhdohet, por jo më gjate se 30 dite pune.

(2) Ministri i Financave e percakton formen dhe perm-bajtjen e urdhereses për kryerjen e mbikeqyrjes nga ana e Drejtorise.

(3) Drejtori i Drejtorise miraton program vjetor për kryerjen e mbikeqyrjes më së voni deri më 31 dhjetor në vitin rrjedhes për vitin e ardhshem."

Neni 25

Pas nenit 46-a shtohen pese nene të reja: 46-b, 46-v, 46-g, 46-d dhe 46-gj, si vijojne:

"Neni 46-b

Mbikqyrjen që në menyre të mevetesishme e zbaton Drejtoria e kryejne inspektorët, të punesuar në Drejtori të cilet i plotesojne kushtet e pergjithshme të percaktuara me Ligjin për nepunes shtetore dhe kushtet e percaktuara me aktin për sistematizimin e vendeve të punes në Drejtori.

Neni 46-v

(1) Gjate kryerjes së mbikeqyrjes që e zbaton Drejtoria, inspektori detyrohet që:

1) të veproje sipas urdhereses për kryerjen e mbikeqyrjes;

2) të ndermarre aktivite pergatitese për kryerjen e mbikeqyrjes;

3) t'i njoftoje personin pergjegjes dhe personin e autorizuar të subjektit për fillimin e kryerjes së mbikeqyrjes, bazen ligjore, qellimin dhe vellimin e mbikeqyrjes, pervec në rast të mbikeqyrjes së jashtezakonshme dhe kontrolluese;

4) të legjitimohet para subjektit, perkatesisht para personit të autorizuar të subjektit;

5) ta ruaje fshehtesine e të dhenave;

6) të veproje sipas ligjit, me kohe dhe në pajtim me Kodeksin Etik të nepunesve shtetore dhe Kodeksin Etik të Drejtorise;

7) të perpiloje procesverbal për mbikeqyrjen e kryer;

8) të miratoje konkluzion;

9) të miratoje aktvendim në pajtim me nenin 48-a të kete ligji;

10) të propozoje procedure për barazim dhe

11) të parashetroje kerkese për ngritjen e procedures për kundervajtje.

(2) Krahës detyrimeve nga paragrafi (1) i ketij neni, inspektori për mbikeqyrjen e zbatuar detyrohet që dokumentacionin e pergatitur të inspektorit ta radhite në dosje sipas kesaj radhitjeje:

- 1) dokumentet e mbledhura në përgatitjen e mbikeqyrjes;
- 2) kërkesa nga seksioni në Drejtori, organi ose institucioni tjetër nëse mbikeqyrja është kryer me kërkesë të tyre;
- 3) urdheresa për mbikeqyrje;
- 4) procesverbali për mbikeqyrjen e kryer;
- 5) konkluzioni;
- 6) aktvendimi;
- 7) propozimi për barazim;
- 8) procesverbali nga barazimi i kryer;
- 9) urdherpagesa;
- 10) kërkesa për ngritjen e procedurës për kundervajtje dhe
- 11) aktvendimet e plotfuqishme dhe të zbatuara nga procedura gjyqësore.

Neni 46-g

(1) Gjate kryerjes së mbikeqyrjes që e zbaton Drejtorja, inspektori autorizohet që:

- 1) të kontrollojë akte të përgjithshme dhe të vecanta, fajlle, dokumente, prova dhe informata në vëllim sipas lëndës së mbikeqyrjes, si dhe të kërkojë të përgatisin kopje dhe dokumente të nevojshme;
 - 2) të kërkojë nga subjekti t'i sigurohen kushtet e zyrës për punë në lokalet afariste të subjektit dhe personi që do të jetë i pranishëm gjatë kohës së mbikeqyrjes për sigurimin me kohë të dokumentacionit dhe informatave në lidhje me lëndën e mbikeqyrjes;
 - 3) të hyjë dhe të kryejë kontroll në lokalet afariste të subjektit;
 - 4) të kontrollojë dokumente të identifikimit të personave me qëllim të vërtetimit të identitetit të tyre në pajtim me ligjin;
 - 5) të kërkojë nga subjekti ose nga të punësuarit e tij sqarim me shkrim ose me gojë në lidhje me çështjet nga fushëveprimi i mbikeqyrjes;
 - 6) të kërkojë mendim profesional kur ai nevojitet për mbikeqyrje,
 - 7) t'i kontrollojë aktivitetet e subjektit, dhe
 - 8) të kryejë regjistrimin e dokumenteve të hasura në objektin afarist dhe
 - 9) të sigurojë prova tjera të nevojshme.
- (2) Ngjashmerinë e kopjes me origjinalin e skedave, dokumenteve, provave dhe informatave nga paragrafi (1) i këtij neni e vërteton subjekti me vullen e vet dhe nënshkrimin e personit të autorizuar.
- (3) Inspektori autorizohet që të ngrejë procedurë për barazim dhe procedurë për kundervajtje në pajtim me ligjin.

Neni 46-d

Gjate kryerjes së mbikeqyrjes që e zbaton Drejtorja, inspektori për menjanimin e parregullsive të percaktuara, ka të drejtë dhe detyrohet që subjektit:

- 1) t'i sugjerojë për parregullsitë e percaktuara;
- 2) t'i sugjerojë për parregullsitë e percaktuara dhe të caktojë afat për menjanimin e tyre dhe t'i dorezojë ftesë për zbatimin e edukimit në pajtim me nenin 48-a të këtij ligji;
- 3) t'i propozojë procedurë për barazim dhe
- 4) t'i parashtrijë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundervajtje ose të ngrejë procedurë tjetër adekuate.

Neni 46-gj

Me ankese kundër aktvendimit të inspektorit në Drejtori vendos komisioni i posaçëm prej tre anëtarëve të emëruar nga ministri i Financave, me ç'rast kryetari i komisionit caktohet nga radhët e nepunësve shtetërore udhëheqës në Drejtori të cilët nuk janë përfshirë në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese."

Neni 26

Pas nenit 48 shtohet titull i ri dhe neni i ri 48-a, si vijon:

"Procedura për edukim

Neni 48-a

(1) Nëse gjatë kryerjes së mbikeqyrjes që e zbaton Drejtorja, inspektori konstaton se është bërë parregullsi nga neni 50-a dhe neni 51 të këtij ligji, detyrohet të përpilojë procesverbal në të cilin do ta përcaktojë parregullsinë e bërë dhe të miratojë aktvendim me sugjerim për menjanimin e parregullsisë së percaktuar në afat prej 8 ditësh dhe njëkohësisht të dorezojë ftesë për zbatimin e edukimit të personit ose subjektit të i cili përcaktohet parregullsia gjatë kryerjes së mbikeqyrjes.

(2) Formën dhe përmbajtjen e ftesës për edukim, si dhe mënyrën e zbatimit të edukimit e përcakton ministri i Financave, me propozim të Drejtorisë.

(3) Edukimin e organizon dhe e zbaton Drejtorja, në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e zbatimit të mbikeqyrjes.

(4) Edukimi mund të zbatohet për më tepër parregullsi të njëjta ose të ngjashme të percaktuara për një ose për më tepër subjekte.

(5) Nëse në terminin e caktuar personi ose subjekti nga paragrafi (1) i këtij neni, për të cilin zbatohet edukimi, nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është zbatuar.

(6) Nëse personi ose subjekti nga paragrafi (1) i këtij neni për të cilin zbatohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e mbaron atë, do të konsiderohet se është edukuar në lidhje me parregullsinë e percaktuar.

(7) Nëse inspektori i Drejtorisë, gjatë zbatimit të mbikeqyrjes kontrolluese përcakton se janë menjanuar parregullsitë e percaktuara nga paragrafi (1) i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin e nderpret procedurën e mbikeqyrjes inspektuese.

(8) Nëse inspektori i Drejtorisë gjatë zbatimit të mbikeqyrjes kontrolluese përcakton se nuk janë menjanuar parregullsitë e percaktuara nga paragrafi (1) i këtij neni, propozon procedurë për barazim.

(9) Drejtorja, mban evidencë për edukimin e zbatuar në mënyrë të percaktuar nga ministri i Financave, me propozim të Drejtorisë."

Neni 27

Në nenin 49, paragrafi (1), alineja 14 shlyhet.

Paragrafi (2), ndryshohet si vijon.

"Krahas gjobes për veprimet e kryera nga paragrafi (1) i këtij neni personit juridik i shqiptohet edhe sanksion kundervajtjes për kryerjen e veprimtarisë së caktuar prej dy deri në pesë vite në pajtim me ligjin."

Paragrafi (4), ndryshohet si vijon.

"Personit përgjegjës për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni, krahas gjobes i shqiptohet edhe sanksion kundervajtjes për kryerjen e detyrës prej një deri në dy vjet në pajtim me ligjin."

Neni 28

Neni 50 ndryshohet si vijon.

"(1) Gjobe në shumë prej 30 000 deri në 40 000 euro në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik nëse:

- nuk ndermerr masa dhe veprime në rast kur është në procedurë të falimentimit dhe likuidimit (neni 7),
- nuk zbaton procedurë të analizës së klientit kur vendoset marrëdhënie afariste (neni 8 pika a)),

- nuk zbaton procedure të analizes së klientit kur kryhen një ose disa transaksione të lidhura në shume prej 15 000 eurosh në kundervlere me denare ose më teper (neni 8 pika b)),
- nuk zbaton procedure të analizes së klientit kur ekziston medyshe për larje parash ose financim të terrorizmit, pa marre parasysh cfaredo perjashtimi ose shume të mjeteve (neni 8 pika v)),
- nuk zbaton procedure të analizes së klientit kur ekziston medyshe për vertetesine ose autenticitetin e të dhënave paraprakisht të marra për identitetin e klientit (neni 8 pika g)),
- nuk zbaton procedure të analizes së klientit sipas vleresimit të kryer të rrezikut të klientit, marredhenies afariste, produktit ose transaksionit (neni 9 paragrafi (2)),
- nuk kryen vleresim të rrezikut të klientit në baze të procedurës për analizen e rrezikut (neni 9 paragrafi (3)),
- nuk siguron qasje në dokumentet për vleresimin e rrezikut (neni 9 paragrafi (4)),
- nuk kryen kontroll të hollesishem të transaksioneve të cilat merren në suazat e marredhenies afariste me qellim që të vertetohet se transaksioni kryhet në pajtim me qelimin, marredhenien afariste, profilin e rrezikut dhe gjendjen financiare të klientit (neni 12-b paragrafi (1)),
- nuk bën analize për bazen dhe qelimin e transaksioneve të nderlikuara, të pazakonshme dhe të medha ose transaksioneve të cilat janë kryer në menyre të pazakonshme, të cilat nuk kanë arsytim të dukshem ekonomik ose qellim të dukshem juridik ose marredhenieve afariste dhe transaksioneve me persona fizike dhe juridike, institucione financiare nga shtetet të cilat nuk i kanë zbatuar ose në menyre të pamjaftueshme i kanë zbatuar masat për parandalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit (neni 12-v paragrafet (1), (2) dhe (5)),
- nuk i kushton vemendje të posacme kercenimeve nga larja e parave dhe financimi i terrorizmit në teknologjite e reja ose teknologjite në zhvillim dhe të ndermarrin masa që ato të mos perdoren për qellimet e larjes së parave ose financimin e terrorizmit (neni 12-v paragrafi (4)),
- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e derguesit ose nuk sigurojne të dhëna (neni 12-g paragrafi (1)),
- nuk siguron të dhëna (neni 12-g paragrafi (2)),
- nuk i leshon në dispozitim të dhenat e siguruar të institucionit financiar që duhet ta kryejë pagesen, ose të organeve kompetente (neni 12-g paragrafi (3)),
- nuk i ndjek të dhenat për paguesin në institucionin financiar që është pranues (neni 12-g paragrafi (4)),
- nuk e kufizon ose nderpret bashkepunimin afarist me institucionet financiare (nenin 12-g paragrafi (5)),
- nuk i ploteson kerkesat për analizen e klientit (nenin 13 paragrafi (1)),
- nuk siguron dokumentacion adekuat (neni 13 paragrafi (3)),
- nuk i plotesojne kerkesat për analizen e klientit (neni 13 paragrafi (4)),
- nuk zbaton analize të perforcuar të klientit në rast kur ekziston rrezik më i madh nga larja e parave ose financimi i terrorizmit (neni 14 paragrafi (1)),
- nuk zbatojne masa të analizes së perforcuar të klientit kur nuk është i pranishem fizikisht për qellimet e identifikimit (neni 14 paragrafi (2)),
- nuk zbaton masa të analizes së perforcuar të klientit kur vendosin marredhenie bankare korrespondente me banka (neni 14 paragrafi (3)),
- nuk zbaton masa të analizes së perforcuar të klientit kur kryejne transaksione ose hyjne në marredhenie afariste me bartesit e funksioneve publike (neni 14 paragrafi (4)),

- nuk kerkon informata (neni 16 paragrafi (1)),
- nuk e njofton Drejtorine sipas nenit 16 paragrafet (2), (3) dhe/ose (4)) të ketij ligji,
- nuk dergon raport në Drejtori sipas nenit 16 paragrafi (6) të ketij ligji,
- të dhenat e siguruar në baze të ketij ligji shfrytëzohen në kundërshtim me nenin 28 paragrafi (1),
- të punësuarit në subjekte të cilat detyrohen të ndermarrin masa dhe veprime për zbulimin dhe parandalimin e larjes së parave dhe financimit të terrorizmit, i shfrytëzojnë të dhenat personale nga dosjet e klienteve në kundërshtim me nenin 28 paragrafi (5) të ketij ligji,
- nuk dergojne në Drejtorine të dhëna, informata dhe dokumente për transaksionin me para në dore në shume prej 15 000 eurosh në kundervlere me denare ose më teper (neni 29 paragrafi (1) pika b)),
- nuk dergon në Drejtori të dhëna, informata dhe dokumente për disa transaksione të lidhura me para në dore në shume prej 15 000 eurosh në kundervlere me denare ose më teper në pajtim me (nenin 29 paragrafi (1)) pika v)),
- nuk e njofton Drejtorine (neni 29 paragrafi (2)),
- nuk dergon të dhëna për marreveshje të verifikuara me të cilat fitohet prone në vlere prej 15 000 eurosh në kundervlere me denare ose më teper (neni 29-a paragrafi (1)),
- nuk dergon të dhëna për kredite e paguara në vlere prej 15 000 eurosh në kundervlere me denare ose më teper (neni 29-a paragrafi (2)),
- nuk dergon të dhëna për polica të lidhura për sigurim në vlere prej 15 000 eurosh në kundervlere me denare ose më teper (neni 29-a paragrafi (3)),
- nuk dergon të dhëna për marreveshjet e lidhura për shitblerje të automjeteve në vlere prej 15 000 eurosh në kundervlere me denare ose më teper (neni 29-a paragrafi (4)),
- nuk dergon raport në Drejtori (neni 31 paragrafi (1)),
- nuk vepron sipas urdheresës për ndjekje të marredhenies afariste të klientit (neni 35-a paragrafi (1)),
- nuk e njofton Drejtorine në pajtim me nenin 35-a paragrafet (2) dhe (4) të ketij ligji,
- nuk perpilon programe ose programet nuk permbajne dhe sigurojne procedura (neni 40 paragrafi (1)),
- nuk ia dergon programet e pergatitura për shikim dhe mendim Drejtorise (neni 40 paragrafi (2)),
- nuk leshon në perdorim ose nuk e persos softuerin për perpunim automatik të të dhënave (neni 40 paragrafi (4)),
- nuk formon seksion të posacem i cili do të kujdeset për zbatimin e programit (neni 40-a paragrafi (1)),
- nuk emeron person të autorizuar që udheheq me punen e seksionit (neni 40-a paragrafi (4)),
- të punësuarit në seksionin nuk kanë qasje në bazat e të dhënave në kundërshtim me nenin 40-a paragrafi (5) të ketij ligji dhe
- nuk dergon informata në pajtim me (nenin 43).

(2) Gjore në shume prej 2 000 deri në 5 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje edhe personit pergjegjes në personin juridik, për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni."

Neni 29

Neni 50-a ndryshohet si vijon:

"(1) Gjore në shume prej 5 000 deri në 10 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik nese:

- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e personit fizik me leternjoftim ose pasaporte origjinale dhe të vlefshme ose kopje të verifikuar (neni 10 paragrafet (1) dhe (2)),

- nuk e verteton emrin, mbiemrin, daten dhe vendlindjen, vendin dhe adresen e vendbanimit, numrin unik амë dhe numrin e leternjoftimit ose të pasaportes, organin që e ka lëshuar dhe daten e vlefshmerise së leternjoftimit ose pasaportes (neni 10 paragrafet (3) ose (4)),

- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e personit juridik me original ose kopje të verifikuar të regjistrimit nga regjistri qendror ose me dokument për themelimin e tij (neni 10 paragrafet (5) ose (7) ose (8)),

- nuk e verteton emrin, seline, numrin tatimor të personit juridik, themeluesin/sit dhe perfaqesuesin ligjor (neni 10 paragrafi (6)),

- nuk e identifikon organin e menaxhimit dhe perfaqesuesit e personi juridik (neni 10 paragrafi (9)),

- nuk mbajnë kopje të dokumenteve për identifikim (neni 10 paragrafi (10)),

- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e pronarit të fundit (neni 11),

- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e personit që e kryen transaksionin (i autorizuari), bartesit të së drejtes (autorizuesit) dhe autorizimin (nenin 12),

- nuk e verifikojnë identitetin e klientit, autorizuesin ose pronarin e fundit dhe para se të vendosin marrëdhënie afariste ose para se ta kryejnë transaksionin (neni 12-a paragrafi (1)),

- nuk e verteton identitetin e klientit ose të pronarit të fundit dhe e vertetojnë identitetin e tij para ose gjatë kohës së dergimit të polices ose para ose kur shfrytëzuesi ka për qëllim t'i realizojë të drejtat të cilat dalin nga polica (neni 12-a paragrafi (3)),

- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e klientit gjatë kryerjes së punëve të sigurimit të jetes (nenin 12-a paragrafi (4)),

- nuk i kontrollojnë dhe azhurnojnë dokumentet dhe të dhenat e klientit në suazat e marrëdhënies afariste (neni 12-b paragrafi (2)),

- nuk kërkojnë informata (neni 17 paragrafi (1)),

- nuk e njoftojnë Drejtorinë në pajtim me nenin 17 paragrafi (2) të këtij ligji,

- nuk i verteton bazat për medyshe (nenin 18 paragrafi (1)),

- nuk e verteton identitetin e klientit para çdo transaksioni që përfshin shume më të madhe se 500 euro në kundërvlerë me denare (neni 20 paragrafi (1)),

- nuk i shenon të dhenat në radhitje kronologjike në regjistrin e numertuar (neni 20 paragrafi (2)),

- nuk e percakton identitetin e klientit para çdo transaksioni që përfshin shume më të madhe se 1 000 euro në kundërvlerë me denare (nenin 21 paragrafi (1)),

- nuk i shenon të dhenat në radhitje kronologjike në regjistrin e numertuar (nenin 21 paragrafi (2)),

- nuk e percakton identitetin e klientit para hyrjes në kazino dhe gjatë blerjes ose gjatë pagimit të cipeve në shume mbi 2 000 euro në kundërvlerë me denare (neni 22 paragrafi (1)),

- nuk i shenon të dhenat në radhitje kronologjike në regjistrin numertues (neni 22 paragrafi (2)),

- nuk e identifikon klientin, autorizuesin dhe shfrytëzuesin e fundit të tregtimit me letra (neni 23 paragrafi (1)),

- nuk i shenojnë të dhenat në regjistrin numertues (neni 23 paragrafi (2)),

- nuk siguron zbatim të masave për parandalimin e larjes së parave dhe financimit të terrorizmit në deget dhe fili-ale (neni 26-a paragrafi (1)),

- nuk e informon organin e mbiqëqyrjes (neni 26-a paragrafi (2)),

- nuk ruan kopje të dokumenteve të cilat e vertetojnë identitetin e klientit ose pronarin e fundit, për procedurat e zbatuara për analizën e klientit ose pronarit të fundit dhe për transaksionet e realizuara ose transaksionet në perpjekje, nga dosja e klientit dhe korrespondenca afariste (neni 27 paragrafi (1)),

- nuk ruan kopje në pajtim me nenin 27 paragrafi (2) të këtij ligji,

- nuk e ruan regjistrin numertues nga nenet 20, 21, 22 dhe 23 në pajtim me nenin 27 paragrafi (6) të këtij ligji,

- trashëgimtarët juridike ose themeluesit e subjektit nuk i ruajnë të dhenat në pajtim me nenin 27 paragrafet (7) dhe (8) të këtij ligji,

- nuk i dergon të dhenat, informatat dhe dokumentet (neni 29 paragrafi (5)),

- nuk e verteton raportin e dërguar me telefon, telefaks, me dokument elektronik ose me ndonjë dokument tjetër me shkrim (neni 31 paragrafi (2)),

- nuk i azhurnon programet dhe/ose nuk i dergojnë programet e pergatitura në shikim dhe mendim të Drejtorisë (neni 40 paragrafi (3)),

- në seksion nuk janë punësuar persona në pajtim me nenin 40-a paragrafi (2) të këtij ligji,

- të punësuarit në seksion nuk i plotësojnë standardet e larta profesionale (neni 40-a paragrafi (3)) dhe

- nuk e verteton identitetin e klienteve ekzistues dhe nuk i azhurnon të dhenat e tyre (neni 56-v).

(2) Gjore në shume prej 1 200 deri në 2 000 euro në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje edhe personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni."

Neni 30

Neni 51 ndryshohet si vijon.

"Gjore në shume prej 2 500 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik, nese në kuader të punës së vet:

- nuk zbaton procedure të analizës së klientit kur vendos marrëdhënie afariste (neni 8 pika a)),

- nuk zbaton procedure të analizës së klientit kur kryhen një ose disa transaksione të lidhura në shume prej 15 000 eurosh në kundërvlerë me denare ose më tepër (nenin 8 pika b)),

- nuk zbaton procedure të analizës së klientit kur ekziston medyshe për larje parash ose financim të terrorizmit, pa marre parasysh çfaredo perjashtimi ose shume të mjeteve (neni 8 pika v)),

- nuk zbaton procedure të analizës së klientit kur ekziston medyshe për vertetesinë ose autenticitetin e të dhenave paraprakisht të marra për identitetin e klientit (neni 8 pika g)),

- nuk zbatojnë procedure të analizës së klientit sipas vleresimit të kryer të rrezikut të klientit, marrëdhënies afariste, produktit ose transaksionit (neni 9 paragrafi (2)),

- nuk kryejnë vleresim të rrezikut të klientit në baze të procedurës për analizën e rrezikut (neni 9 paragrafi (3)),

- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e personit fizik me leternjoftim ose pasaportë origjinale dhe të vlefshme ose kopje të verifikuar (neni 10 paragrafet (1) dhe (2)),

- nuk e verteton emrin, mbiemrin, daten dhe vendlindjen, vendin dhe adresen e vendbanimit ose vendqendrimit, numrin unik амë dhe numrin për identifikim dhe numrin e leternjoftimit ose të pasaportes, organin që e ka lëshuar dhe daten e vlefshmerise së leternjoftimit ose pasaportes (neni 10 paragrafet (3) ose (4)),

- nuk e identifikon dhe verifikon identitetin e personit juridik me original ose kopje të verifikuar të regjistrimit nga Regjistri Qendror ose dokumentin për themelimin e tij (neni 10 paragrafet (5) ose (7) ose (8)),

- nuk e percakton emrin, seline, numrin tatimor të personit juridik, themeluesin/sit dhe perfaqesuesin ligjor (neni 10 paragrafi (6)),

- nuk e identifikon organin e menaxhimit dhe perfaqesuesit e personit juridik (neni 10 paragrafi (9)),

- nuk mban kopje të dokumenteve për identifikim (neni 10 paragrafi (10)),

- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e pronarit të fundit (neni 11),
- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e personit që e kryen transaksionin (i autorizuari), bartesit të së drejtes (autorizuesit) dhe autorizimit (neni 12),
- nuk e verifikon identitetin e klientit, autorizuesin ose pronarin e fundit dhe para se të vendosin marredhenie afariste ose para se ta kryejne transaksionin (neni 12-a paragrafi (1)),
- nuk e verteton identitetin e klientit ose të pronarit të fundit dhe e vertetojnë identitetin e tij para ose gjate kohes së dergimit të polices ose para ose kur shfrytëzuesi ka për qëllim t'i realizojë të drejtat të cilat dalin nga polica (neni 12-a paragrafi (3)),
- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e klientit gjate kryerjes së puneve të sigurimit të jetes (neni 12-a paragrafi (4)),
- nuk i ndjek transaksionet (neni 12-b paragrafi (1)),
- nuk i kontrollon dhe azhurnojnë dokumentet dhe të dhenat e klientit në suazat e marredhenies afariste (neni 12-b paragrafi (2)),
- nuk kryen analize për bazen dhe qëllimin e transaksioneve të nderlikuara, të pazakonshme dhe të medha ose transaksioneve të cilat janë kryer në menyre të pazakonshme, të cilat nuk kanë arsye të dukshme ekonomike ose qëllim të dukshëm juridik ose të marredhenieve afariste dhe transaksioneve me personat fizike dhe juridike, institucioneve financiare nga shtetet të cilat nuk i kanë zbatuar ose në menyre të pamjaftueshme i kanë zbatuar masat për parandalimin e larjes së parave dhe financimit të terrorizmit (neni 12-v paragrafi (1), (2) dhe (5)), të
- nuk e identifikon dhe verteton identitetin e derguesit ose nuk siguron të dhëna për emrin dhe mbiemrin e derguesit, adresën ose datën dhe vendlindjen, numrin e identifikimit dhe numrin e llogarise së derguesit gjate kryerjes së pagesave për shkak të transferteve elektronike vendore ose të huaja në shumë mbi 2 500 euro në kundërlere me denare (neni 12-g paragrafi (1)),
- nuk i ndjek të dhenat për paguesin në institucionin financiar që është pranues (neni 12-g paragrafi (2)),
- nuk i percakton të dhenat për derguesin (neni 12-g paragrafi (3)),
- nuk i plotëson kërkesat për analizen e klientit (neni 13 paragrafi (1)),
- nuk siguron dokumentacion adekuat (nenin 13 paragrafi (3)),
- nuk zbaton analize të forcuara të klientit në rast kur ekziston rrezik më i madh nga larja e parave ose financimi i terrorizmit (neni 14 paragrafi (1)),
- nuk zbaton masa të analizës së forcuara të klientit kur nuk është i pranishëm fizikisht për qëllimet e identifikimit (neni 14 paragrafi (2)),
- nuk zbaton masa të analizës së forcuara të klientit kur vendosin marredhenie bankare korrespondente me bankat (neni 14 paragrafi (3)),
- nuk zbaton masa të analizës së forcuara të klientit kur kryen transaksione ose hyn në marredhenie afariste me bartesit e funksioneve publike (neni 14 paragrafi (4)),
- nuk dërgon të dhëna në Drejtori (neni 15 paragrafi (1)),
- nuk dërgon të dhëna në Drejtori (neni 15 paragrafi (2)),
- nuk e mban transaksionin, marredhenien afariste ose marredhenien tjetër ose punën juridike (neni 15 paragrafi (3)),
- nuk kërkon informata (neni 16 paragrafi (1)),
- nuk e njofton Drejtorinë (nenin 16 paragrafët (2), (3) dhe (4)),
- nuk dërgon raport në Drejtori (neni 16 paragrafi (6)),
- nuk kërkon informata (neni 17 paragrafi (1)),

- nuk e njofton Drejtorinë (neni 17 paragrafi (2)),
- nuk i verteton bazat për medyshe (neni 18 paragrafi (1)),
- nuk e verteton identitetin e klientit para çdo transaksioni që përfshin shumë më të madhe se 500 euro në kundërlere me denare (nenin 20 paragrafi (1)),
- nuk i shenon të dhenat në radhitjen kronologjike në regjistrin numertues (neni 20 paragrafi (2)),
- nuk e percakton identitetin e klientit para çdo transaksioni që përfshin shumë më të madhe se 1 000 euro në kundërlere me denare (neni 21 paragrafi (1)),
- nuk i shenojnë të dhenat në radhitjen kronologjike në regjistrin numertues (neni 21 paragrafi (2)),
- nuk e verteton identitetin e klientit para hyrjes në kazino dhe gjate blerjes ose gjate pagimit të cipeve në shumë mbi 2 000 euro në kundërlere me denare (neni 22 paragrafi (1)),
- nuk i shenon të dhenat në radhitje kronologjike në regjistrin numertues (neni 22 paragrafi (2)),
- nuk e identifikon klientin, autorizuesin dhe shfrytëzuesin e fundit të tregtimit me letra (nenin 23 paragrafi (1)),
- nuk i shenon të dhenat në regjistrin numertues (neni 23 paragrafi (2)),
- paguan ose pranon para në dore në shumë prej 15 000 eurosh ose më tepër në kundërlere me denare, në formë të një ose të më tepër transaksioneve të lidhura (neni 24 paragrafi (1)),
- e kryen regjistrimin ose bartjen e letrave me vlerë, prones tjetër ose puneve juridike ose klienti nuk parashtron prove se bartja e parave është kryer nepermjet bankes në kundërshtim me nenin 24 paragrafi (2) të këtij ligji,
- nuk ruan kopje të dokumenteve të cilat e vertetojnë identitetin e klientit ose pronarin e fundit, për procedurat e zbatuara për analizen e klientit ose pronarit të fundit dhe për transaksionet e realizuara ose transaksionet në perpjekje, nga dosja e klientit dhe korrespondenca afariste (neni 27 paragrafi (1)),
- nuk ruan kopje në pajtim me nenin 27 paragrafi (2) të këtij ligji,
- nuk i ruan të dhenat dhe dokumentet së paku dhjetë vjet (neni 27 paragrafët (3) dhe (4)),
- nuk e ruan regjistrin numertues nga nenet 20, 21, 22 dhe 23 në pajtim me nenin 27 paragrafi (6) të këtij ligji,
- nuk i leshon dokumentet në disponim (neni 27 paragrafi (9)),
- të dhenat e siguruar në baze të këtij ligji shfrytëzohen në kundërshtim me nenin 28 paragrafi (1) të këtij ligji,
- nuk e njofton Drejtorinë (neni 28 paragrafi (2)),
- e njofton klientin ose personin e tretë për dërgimin e të dhenave në Drejtori ose për masat dhe veprimet tjera të ndermarra në baze të nenit 28 paragrafi (3) të këtij ligji,
- e njofton klientin ose personin e tretë për dërgimin e të dhenave në kundërshtim me nenin 28 paragrafi (4) të këtij ligji,
- i shfrytëzon të dhenat personale nga dosja e klienteve në kundërshtim me nenin 28 paragrafi (5) të këtij ligji,
- nuk dërgon në Drejtori të dhëna, informata dhe dokumente kur kanë medyshe ose kanë baze për medyshe se ka qene ose është kryer larje parash ose financim i terrorizmit ose është bërë perpjekje ose behet perpjekje për larje parash ose për financim të terrorizmit (neni 29 paragrafi (1) pika a)),
- nuk dërgon në Drejtori të dhëna, informata dhe dokumente për transaksionin me para në dore në shumë prej 15 000 eurosh në kundërlere me denare ose më tepër (neni 29 paragrafi (1) pika b)),
- nuk dërgon në Drejtori të dhëna, informata dhe dokumente për disa transaksione të lidhura me para në dore në shumë prej 15 000 eurosh në kundërlere me denare ose më tepër (neni 29 paragrafi (1) pika v)),
- nuk e njofton Drejtorinë në pajtim me nenin 29 paragrafi (2) të këtij ligji,

- nuk dergon informata dhe dokumentacion shtese ose menjehere nuk e informon Drejtorine (neni 29 paragrafi (3)),
- nuk i dergon të dhenat, informatat dhe dokumentet e grumbulluara për transaksionet e kryera në afatin dhe formen e caktuar në nenin 29 paragrafi (4) të ketij ligji,
- nuk e njofton Drejtorine në pajtim me nenin 29 paragrafi (5) të ketij ligji,
- nuk dergon të dhena për marreveshje të verifikuara me të cilat fitohet prone në vlerë prej 15 000 eurosh në kundërvlerë me denare ose më tepër (neni 29-a paragrafi (1)),
- nuk dergon të dhena për kredi të lejuara në vlerë prej 15 000 eurosh në kundërvlerë me denare ose më tepër (neni 29-a paragrafi (2)),
- nuk dergon të dhena për polica të lidhura për sigurim në vlerë prej 15 000 eurosh në kundërvlerë me denare ose më tepër (neni 29-a paragrafi (3)),
- nuk dergojne të dhena për marreveshjet e lidhura për shitblerje të automjeteve në vlerë prej 15 000 eurosh në kundërvlerë me denare ose më tepër (neni 29-a paragrafi (4)),
- nuk dergon raport në Drejtori (neni 31 paragrafi (1)),
- nuk e verteton raportin e dërguar me telefon (neni 31 paragrafi (2)),
- nuk i dergon të dhenat e kerkuara në afat prej dhjetë ditësh pune (neni 34 paragrafi (2)),
- nuk vepron sipas urdheresës për ndjekjen e marredhenies afariste të klientit (nenin 35-a paragrafi (1)),
- nuk e njofton Drejtorine në pajtim me nenin 35-a paragrafet (2) dhe (4) të ketij ligji,
- nuk e mban transaksionin në baze të urdheresës së leshuar ose më së shumti 72 orë nga mbajtja e transaksionit (neni 36 paragrafet (2) dhe (3)),
- nuk perpilon program ose programi nuk permban dhe siguron edhe procedura (neni 40 paragrafi (1)),
- nuk e dergon programin e pergatitur në shikim dhe mendim të Drejtorise (neni 40 paragrafi (2)),
- nuk e azhurnon programin dhe/ose nuk ia dergon programin e pergatitur në shikim dhe mendim Drejtorise (nenin 40 paragrafi (3)),
- nuk dergon informata në kundërshtim me nenin 43 të ketij ligji dhe
- nuk e verteton identitetin e klienteve ekzistues dhe nuk i azhurnon të dhenat e tyre (nenin 56-v)."

Neni 31

Në nenin 52 paragrafi 1 alineja 6 shlyhet.

Neni 32

Në nenin 53-a paragrafi 2 shlyhet.

Neni 33

Aktet nenligjore që dalin nga ky ligj, do të miratohen në afat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 34

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvenes i Kuvendit të Republikës së Maqedonise që të percaktojë tekst të spastruar të Ligjit për parandalim të larjes së parave dhe të ardhurave tjera nga vepra ndeshkuese dhe financimi i terrorizmit.

Neni 35

Dispozitat e neneve 46-a, 46-b, 46-v, 46-g, 46-d dhe 46-gj të ketij ligji do të fillojnë të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbiqyrtje inspektuese.

Neni 36

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

819.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОЦИТЕ НА ИМОТ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за даноците на имот, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1404/1
16 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОЦИТЕ НА ИМОТ

Член 1

Во Законот за даноци на имот („Службен весник на Република Македонија“ број 61/2004, 92/2007 и 102/20-08), членот 19 се менува и гласи:

"На остварениот промет на недвижности се плаќа данок на промет на недвижности. Под промет на недвижности, во смисла на овој закон, се смета преносот со и без надоместок на правото на сопственост, како и друг начин на стекнување на недвижности со и без надоместок меѓу правни и физички лица.

Под промет на недвижности не се смета физичката делба на недвижниот имот."

Член 2

Во членот 25 став 1 по точката 6 се додава нова точка 7, која гласи:

"7) при вложување на недвижности во капиталот на трговските друштва;";

Точките 7 и 8 стануваат точки 8 и 9.

Член 3

Во членот 36 зборовите: "најдоцна во рок од 15" се заменуваат со зборовите: "во рок не подолг од десет дена".

Член 4

Во членот 39 зборовите: "Државниот завод за геодетски работи" се заменуваат со зборовите: "Агенција за катастар на недвижности".

Член 5

Во членот 52 став (1) зборовите: "министерот за финансии" се заменуваат со зборовите: "Министерството за финансии".

Член 6

Во членот 90 став (1) износот "3.000" се заменува со износот "2.500".

Во ставот (2) износот "1.000" се заменува со износот "750".

Во ставот (3) износот "500" се заменува со износот "350".

Член 7

Во членот 91 став (1) износот "1.000" се заменува со износот "750".

Член 8

Во членот 92 износот "1.000" се заменува со износот "750".

Член 9

Во членот 94 став (1) износот "3.000" се заменува со износот "2.500".

Во ставот (2) износот "1.000" се заменува со износот "750".

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR TATIME MBI PRONËN

Neni 1

Në Ligjin për tatime mbi pronën („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 61/2004, 92/2007 dhe 102/2008), neni 19 ndryshohet si vijon:

"Për qarkullimin e realizuar të patundshmërive paguhet tatim mbi qarkullimin e patundshmërive. Si qarkullim i patundshmërive sipas këtij ligji, konsiderohet bartja me kompensim dhe pa kompensim e të drejtës së pronësisë, si dhe mënyra tjetër e fitimit të patundshmërive me kompensim dhe pa kompensim ndërmjet personave juridikë dhe fizike.

Si qarkullim i patundshmërive nuk konsiderohet ndarja fizike e pronës së patundshme."

Neni 2

Në nenin 25 paragrafi 1 pas pikës 6 shtohet pikë e re 7, si vijon:

"7) gjate investimit të patundshmërive në kapitalin e shoqërive tregtare;"

Pikat 7 dhe 8 bëhen pika 8 dhe 9.

Neni 3

Në nenin 36 fjalët: "më së voni në afat prej 15" zëvendësohen me fjalët: "në afat jo më të gjatë se dhjetë ditë".

Neni 4

Në nenin 39 fjalët: "Enti Shtetëror për Punë Gjeodezike" zëvendësohen me fjalët: "Agjencia për Kadastër të Patundshmërive".

Neni 5

Në nenin 52 paragrafi (1) fjalët: "ministri i Financave" zëvendësohen me fjalët: "Ministria Financave".

Neni 6

Në nenin 90 paragrafi (1) shuma "3 000" zëvendësohet me shumën "2 500".

Në paragrafin (2) shuma "1 000" zëvendësohet me shumën "750".

Në paragrafin (3) shuma "500" zëvendësohet me shumën "350".

Neni 7

Në nenin 91 paragrafi (1) shuma "1 000" zëvendësohet me shumën "750".

Neni 8

Në nenin 92 shuma "1000" zëvendësohet me shumën "750".

Neni 9

Në nenin 94 paragrafi (1) shuma "3 000" zëvendësohet me shumën "2 500".

Në paragrafin (2) shuma "1 000" zëvendësohet me shumën "750".

Neni 10

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

820.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТАР

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за Централен регистар, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1405/1
16 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТАР

Член 1

Во Законот за Централен регистар („Службен весник на Република Македонија“ број 50/2001, 49/2003, 109/2005 и 88/2008), во членот 9 став 2 по зборовите: „годишни сметки“ се додаваат зборовите: „и финансиски извештаи“.

Член 2

Членот 12 се менува и гласи:

„Обработените, обединетите и класифицираните податоци што се внесуваат во Централниот регистар се складираат и чуваат во седиштата на регистрите.“

Член 3

Во членот 16 ставот 1 се менува и гласи:

„Заинтересираните корисници можат да добијат информации и заверен препис од податоците внесени во регистрите.“

Член 4

Во членот 17 по зборот „овој“ се додаваат зборовите: „или друг“.

Член 5

Во членот 18-а став 1 во шестиот и осмиот ред зборовите: „на Република Македонија“ се бришат.

Член 6

Членот 28-а се менува и гласи:

„За прекршоците утврдени во членовите 29 и 30 од овој закон прекршочна постапка води надлежен суд.

Пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон, ќе се поведе постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.“

Член 7

Членот 29 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на Централниот регистар, ако:

- обработката, обединувањето и класифицирањето на внесените податоци не ги врши според утврдените постапки и обрасци (член 8),

- одбие или на кој било начин не даде информации за податоците внесени во Централниот регистар или одбие да издаде заверен препис (член 16 став 1) и

- одбие да даде информација за одредени податоци иако не се обработени (член 17).

Глоба во износ од 500 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во Централниот регистар за прекршокот од ставот 1 на овој член.“

Член 8

Членот 30 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на регистарот или правното лице, ако:

- во Централниот регистар не ги внесе податоците за конституираните права на сопственост, стварните права врз туѓи ствари и стекнатиот статус на трговско друштво или друг вид статус на правното лице, годишните сметки и финансиските извештаи (член 9) и

- на Централниот регистар не му се овозможи непремено користење на внесените податоци кај другите правни субјекти (член 20 став 2).

Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во регистарот или правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.“

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT
PËR REGJISTRIN QENDROR****Neni 1**

Në Ligjin për Regjistrin Qendror („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 50/2001, 49/2003, 109-/2005 dhe 88/2008) në nenin 9 paragrafi 2 pas fjalëve: "llogari vjetore" shtohen fjalët: "dhe raporte financiare".

Neni 2

Neni 12 ndryshohet si vijon:

"Të dhënat e përpunuara, të bashkuara dhe klasifikuara të cilat futen në Regjistrin Qendror, deponohen dhe ruhen në selitë e regjistrave".

Neni 3

Në nenin 16 paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Shfrytëzuesit e interesuar mund të marrin informata dhe përshkrim të vërtetuar nga të dhënat e futura në regjistra."

Neni 4

Në nenin 17 pas fjalës "këtë" shtohen fjalët: "ose tjetër".

Neni 5

Në nenin 18-a paragrafi 1 në rreshtin e gjashtë dhe të tete fjalët: "të Republikës së Maqedonisë" shlyhen.

Neni 6

Neni 28-a ndryshohet si vijon:

"Për kundërvajtjet e përcaktuara me nenet 29 dhe 30 të këtij ligji, procedurë kundërvajtëse udhëheq gjykata kompetente.

Para parashtimit të kërkesës për ngritjen e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtjet e parapara me këtë ligj, do të udhëhiqet procedurë për barazim në pajtim me Ligjin për kundërvajtje."

Neni 7

Neni 29 ndryshohet si vijon:

"Gjoke në shumë prej 2 000 deri në 3 000 euro në kundërvlere me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje Regjistrin Qendror, nëse:

- perpunimin, bashkimin dhe klasifikimin e të dhënave të futura, nuk i kryen në pajtim me procedurat dhe formularet e përcaktuar (neni 8),

- refuzon ose në çfarëdo mënyrë nuk jep informata për të dhënat e futura në Regjistrin Qendror, ose refuzon të japë përshkrim të vërtetuar (neni 16 paragrafi 1) dhe

- refuzon të japë informatë për të dhëna të caktuara edhe pse nuk janë të përpunuara (neni 17).

Gjoke në shumë prej 500 deri në 800 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet personit përgjegjës në Regjistrin Qendror, për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni."

Neni 8

Neni 30 ndryshohet si vijon:

"Gjoke në shumë prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundërvlere me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje regjistrin ose personit juridik, nëse:

- në Regjistrin Qendror nuk i fut të dhënat për të drejtat e rregulluara të pronësisë, të drejtat reale mbi sende të hua-ja dhe statusin e marrë të shoqërisë tregtare ose lloj tjetër statusi të personit juridik, llogaritë vjetore dhe raportet financiare (neni 9) dhe

- Regjistrin Qendror nuk i mundësohet shfrytëzimi i papenguar i të dhënave të futura te subjektet tjera juridike (neni 20 paragrafi 2).

Gjoke në shumë prej 300 deri në 500 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet personit përgjegjës në regjister ose personit juridik, për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni."

Neni 9

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

821.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУ-
ВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КО-
РИСТЕЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ СО СТВАРИТЕ НА
ДРЖАВНИТЕ ОРГАНИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за користење и располагање со стварите на државните органи,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1406/1
16 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКО-
НОТ ЗА КОРИСТЕЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ СО
СТВАРИТЕ НА ДРЖАВНИТЕ ОРГАНИ

Член 1

Во Законот за користење и располагање со стварите на државните органи ("Службен весник на Република Македонија" број 8/2005 и 150/2007), во членот 2 точка 4 алинеја 1 по зборот „земјиште“ се додаваат зборовите: „што служи за редовна употреба на објектот“.

По точката 5 се додаваат две нови точки 6 и 7, кои гласат:

„6. „Времено користење на ствари“ е користење на стварите за период до десет години;

7. „Трајно користење на ствари“ е користење на стварите за период над десет години;“.

Точките 6, 7 и 8 стануваат точки 8, 9 и 10.

Член 2

Членот 1-а се менува и гласи:

„Со овој закон се уредува и постапката за престанок и давање на користење недвижни и движни ствари во државна сопственост на фондовите, агенциите, дирекциите, јавните претпријатија, јавните установи, независни регулаторни тела основани од државата, трговски друштва основани од државата и други институции основани од државата.“

Член 3

Во членот 17 ставот (4) се брише.

Член 4

По членот 17 се додава нов член 17-а, кој гласи:

„Член 17-а

Недвижните ствари кои државните органи трајно престанале да ги користат заради неупотребливост, односно дотраеност (руинирани), како и во случаи на давање на користење недвижни ствари кога недвижните ствари не ги користат државни органи, Владата на Ре-

публика Македонија може со одлука да ги даде на користење или да ги пренесе без надоместок во сопственост на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.“

Член 5

По членот 19 се додава нов член 19-а, кој гласи:

„Член 19-а

Користењето на стварите дадени на времено и трајно користење може да престане со одлука на Владата на Република Македонија во случаи кога стварите се користат спротивно на намената и извршувањето на работите и задачите.“

Член 6

Во членот 20 ставот (1) се менува и гласи:

„За престанок и давање на користење недвижни ствари, како и за давање на користење недвижни ствари во државна сопственост кои не ги користат државни органи, одлучува Владата на Република Македонија.“

Член 7

Членот 27-а се менува и гласи:

„(1) За престанок и давање на користење недвижни ствари во државна сопственост меѓу државните органи и фондовите, агенциите, дирекциите, јавните претпријатија, јавните установи, независни регулаторни тела основани од државата, трговски друштва основани од државата и други институции основани од државата, одлучува Владата на Република Македонија.

(2) За престанок и давање на користење недвижни ствари во државна сопственост меѓу фондовите, агенциите, дирекциите, јавните претпријатија, јавните установи, независни регулаторни тела основани од државата, трговски друштва основани од државата и други институции основани од државата, одлучува Владата на Република Македонија.“

Член 8

Во членот 29 ставот (8) се менува и гласи:

„Кога сметководствената вредност на недвижните ствари, во моментот на продажбата е несразмерно мала во однос на продажната вредност на недвижностите на подрачјето каде што се наоѓа недвижната ствар, вредноста на недвижните ствари се утврдува според методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот, донесена согласно со прописите за даноците на имот.“

Ставот (9) се брише.

Член 9

Членот 54-а се менува и гласи:

„(1) За престанок и давање на користење на движни ствари во државна сопственост меѓу државните органи и фондовите, агенциите, дирекциите, јавните претпријатија, јавните установи, независни регулаторни тела основани од државата, трговски друштва основани од државата и други институции основани од државата, одлучува Владата на Република Македонија.

(2) За престанок и давање на користење на движни ствари во државна сопственост меѓу фондовите, агенциите, дирекциите, јавните претпријатија, јавните установи, независни регулаторни тела основани од државата, трговски друштва основани од државата и други институции основани од државата, одлучува Владата на Република Македонија.“

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT
PËR SHFRYTEZIM DHE DISPONIM TË SENDEVE
TË ORGANEVE SHTETERORE

Neni 1

Në Ligjin për shfrytezim dhe disponim të sendeve të organeve shteterore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 8/2005 dhe 150/2007), në nenin 2 pika 4 alineja 1 pas fjales "trualli" shtohen fjalet: "që sherben për perdorim të rregullt të objektit".

Pas pikes 5 shtohen dy pika të reja 6 dhe 7, si vijojne:

"6." Shfrytezim i perkohshem i sendeve" eshte shfrytezim i sendeve për periudhe deri në dhjete vjet;

"7." Shfrytezim i perhershem i sendeve" eshte shfrytezim i sendeve për periudhe mbi dhjete vjet;".

Pikat 6, 7 dhe 8 behen pika 8, 9 dhe 10.

Neni 2

Neni 1-a ndryshohet si vijon:

"Me kete ligj rregullohet edhe procedura për nderprerje të shfrytezimit dhe dhenie në shfrytezim të sendeve të patundshme dhe të tundshme në pronesi shteterore fondeve, agjencive, drejtorive, ndermarrjeve publike, institucioneve publike, trupave të pavarur rregullatore të themeluar nga shteti, shoqerive tregtare të themeluara nga shteti dhe institucioneve tjera të themeluara nga shteti."

Neni 3

Në nenin 17 paragrafi (4) shlyhet.

Neni 4

Pas nenit 17 shtohet nen i ri 17-a, si vijon:

"17-a

Sendet e patundshme të cilat organet shteterore kane pushuar pergjithmone t'i shfrytezojne për shkak të vjetersimit (të rrenuara), si dhe në raste të dhenies në shfrytezim të sendeve të patundshme kur sendet e patundshme nuk i shfrytezojne organet shteterore, Qeveria e Republikës së Maqedonisë mundet me vendim të vendim t'ua jape në shfrytezim ose t'ua barte pa kompensim në pronesi komunave, komunave në Qytetin e Shkupit dhe Qytetit të Shkupit."

Neni 5

Pas nenit 19 shtohet nen i ri 19-a, si vijon:

"Neni 19-a

Shfrytezimi i sendeve të dhena në shfrytezim të perkohshem dhe të perhershem, mund të nderpritet me vendim të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë në raste kur sendet shfrytezohen në kundërshtim me dedikimin dhe kryerjen e punëve dhe detyrave."

Neni 6

Në nenin 20 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Për nderprerje dhe dhenie në shfrytezim të sendeve të patundshme, si dhe për dhenie në shfrytezim të sendeve të patundshme në pronesi shteterore që nuk i shfrytezojne organet shteterore, vendos Qeveria e Republikës së Maqedonisë."

Neni 7

Neni 27-a ndryshohet si vijon:

"(1) Për nderprerje shfrytezimi dhe dhenie në shfrytezim të sendeve të patundshme në pronesi shteterore, ndermjet organeve shteterore dhe fondeve, agjencive, drejtorive, ndermarrjeve publike, institucioneve publike, trupave rregullatore të pavarur të themeluar nga shteti, shoqerive tregtare të themeluara nga shteti dhe institucioneve tjera të themeluara nga shteti, vendos Qeveria e Republikës së Maqedonisë."

(2) Për nderprerje shfrytezimi dhe dhenie në shfrytezim të sendeve të patundshme në pronesi shteterore, ndermjet fondeve, agjencive, drejtorive, ndermarrjeve publike, institucioneve publike, trupave rregullatore të pavarur të themeluar nga shteti, shoqerive tregtare të themeluara nga shteti dhe institucioneve tjera të themeluara nga shteti, vendos Qeveria e Republikës së Maqedonisë."

Neni 8

Në nenin 29 paragrafi (8) ndryshohet si vijon:

"Kur vlera llogaritese e sendeve të patundshme, në momentin e shitjes eshte joproportionalisht e vogel në raport me vleren e shitjes së patundshmerive në rajonin ku gjendet sendi i patundshem, vlera e sendeve të patundshme percaktohet sipas metodologjise për percaktimin e vleres së tregut të pronës së patundshme, të miratuar në pajtim me dispozitat për tatime mbi pronen."

Paragrafi (9) shlyhet.

Neni 9

Neni 54-a ndryshohet si vijon:

"(1) Për nderprerje shfrytezimi dhe dhenien në shfrytezim të sendeve të tundshme në pronesi shteterore ndermjet organeve shteterore dhe fondeve, agjencive, drejtorive, ndermarrjeve publike, institucioneve publike, trupave rregullatore të pavarur të themeluar nga shteti, shoqerive tregtare të themeluara nga shteti dhe institucioneve tjera të themeluara nga shteti, vendos Qeveria e Republikës së Maqedonisë."

(2) Për nderprerje shfrytezimi dhe dhenie në shfrytezim të sendeve të tundshme në pronesi shteterore, ndermjet fondeve, agjencive, drejtorive, ndermarrjeve publike, institucioneve publike, trupave rregullatore të pavarur të themeluar nga shteti, shoqerive tregtare të themeluara nga shteti dhe institucioneve tjera të themeluara nga shteti, vendos Qeveria e Republikës së Maqedonisë."

Neni 10

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

822.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУ-
ВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ЈАВЕН ДОЛГ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за јавен долг, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1407/1
 16 март 2011 година
 Скопје

Претседател
 на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
 на Собранието на Република
 Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВЕН ДОЛГ

Член 1

Во Законот за јавен долг („Службен весник на Република Македонија“ број 62/2005 и 88/2008), во членот 2 точката 1 се менува и гласи:

„Државен долг е збир на финансиски обврски создадени со задолжување на Република Македонија, јавните установи основани од Република Македонија и општините, општините во градот Скопје и градот Скопје не вклучувајќи го долгот на јавните претпријатија и трговските друштва кои се во целосна или во доминантна сопственост на државата, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и на Народната банка на Република Македонија;”.

Точката 3 се менува и гласи:

„Носители на јавен долг се Владата на Република Македонија, јавните установи основани од Република Македонија, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, јавните претпријатија и трговските друштва кои се во целосна или во доминантна сопственост на државата општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и Народната банка на Република Македонија;”.

Член 2

Во називот на Главата II зборовите: „СТРАТЕГИЈА И“ се заменува со зборовите: „ПОЛИТИКА НА“.

Член 3

Насловот пред членот 7 се брише, а членот 7 се менува и гласи:

„(1) Управувањето со јавен долг претставува збир на мерки и активности кои Министерството за финансии ги презема во рамките на надлежностите определени со овој или друг закон.

(2) Политиката на управување со јавен долг се утврдува за период од три години и претставува дел од фискалната стратегија на Министерството за финансии.

(3) Политиката за управување со јавен долг вклучува:

- утврдување на висината на износот (лимитот) на јавниот долг на среден рок,
- утврдување на висината на износот (лимитот) на државните гаранции на среден рок,
- максималниот износ на ново задолжување во тековната година,
- максималниот износ на новоиздадени државни гаранции во тековната година,
- идентификација, следење и управување со ризиците на кои подлежи портфолиото на јавниот долг,
- финансирање на потребите на државата со најнизок можен трошок, на среден и долг рок и со одржливо ниво на ризик и
- развој и одржување на ефикасен домашен финансиски пазар.

(4) Долгот на Народната банка на Република Македонија не претставува дел од политиката на управување со јавен долг од ставот (3) на овој член.“

Член 4

Во членот 9 зборовите: „утврден во Стратегијата“ се бришат.

Член 5

Насловот пред членот 10 и членот 10 се бришат.

Член 6

Во членот 11 став (1) алинејата 1 се брише.

Во алинејата 2 зборовите: „спроведување на Стратегијата“ се заменуваат со зборовите: „управување со јавниот долг“.

Член 7

Членот 16 се менува и гласи:

„(1) Во име на Република Македонија, договор за заем склучува Владата на Република Македонија кој министерот за финансии го потпишува во името на Владата на Република Македонија.

(2) Иницијатива за поведување на преговори за задолжување, носителите на законодавната, судската, извршната власт, јавните установи основани од Република Македонија и општините, општините во градот Скопје и градот Скопје започнуваат по претходна согласност на Министерството за финансии.

(3) Иницијативата од ставот (2) на овој член за јавните установи основани од Република Македонија и општините, општините во градот Скопје и градот Скопје треба да содржи:

- одлука за задолжување која задолжително треба да содржи износ и цел на задолжувањето и
- барање за задолжување кое содржи податоци за проектот и податоци за финансискиот капацитет на јавните установи основани од Република Македонија и на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.

(4) Во преговорите од ставот (2) на овој член задолжително учествуваат претставници од Министерството за финансии и други овластени претставници од Владата на Република Македонија.

(5) Носителите од ставот (2) на овој член склучуваат договор за заем, по донесување на посебен закон за секое ново задолжување кај странски заемодавачи.

(6) Носителите од ставот (2) на овој член склучуваат договор за заем, по донесување на одлука од Владата на Република Македонија, за секое ново задолжување кај домашни заемодавачи.

(7) Формата и содржината на барањето за задолжување од ставот (3) алинеја 2 на овој член ќе ги пропише министерот за финансии.“

Член 8

Во членот 22 став (1) зборовите: „Владата на Република Македонија“, се заменуваат со зборовите: „Министерството за финансии“.

Ставот (2) се брише.

Ставовите (3), (4), (5), (6), (7) и (8) стануваат ставови (2), (3), (4), (5), (6) и (7).

Член 9

Во членот 24-а став (1) по зборот “државата” се додаваат зборовите: “и јавните установи основани од Република Македонија”.

Член 10

Во членот 25 став (1) зборовите: „Владата на Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Министерството за финансии“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Иницијативата од ставот (1) на овој член треба да содржи:

- одлука за задолжување која задолжително треба да содржи износ и цел на задолжувањето и

- барање за задолжување кое содржи податоци за проектот и податоци за финансискиот капацитет на јавното претпријатие, односно трговското друштво кое е во целосна или во доминантна сопственост на државата, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.“

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Формата и содржината на барањето за задолжување од ставот (2) алинеја 2 на овој член ќе ги пропише министерот за финансии.“

Ставовите (3), (4), (5), (6), (7) и (8) стануваат ставови (4), (5), (6), (7), (8) и (9).

Член 11

Во членот 27 став (2) зборовите: „за спроведување на Стратегијата“ се заменуваат со зборовите: „за управување со јавниот долг“, а зборовите: „заедно со Стратегијата за управување со јавен долг“ се бришат.

Во ставот (3) зборовите: „и спроведувањето на другите мерки утврдени во Стратегијата“ се бришат.

Член 12

Членот 28 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 2.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на јавното претпријатие или трговското друштво - носител на јавен долг за сторен прекршок, доколку:

- не поднесе информација до Министерството за финансии согласно со членовите 6-а став (2) и 26 од овој закон и

- не ги уплати средствата во корист на сметката на Буџетот на Република Македонија согласно со членот 23 став (3) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице на носителот на јавен долг за прекршокот од ставот (1) на овој член.“

Член 13

По членот 28 се додава нов член 28-а, кој гласи:

“Член 28-а

„(1) Глоба во износ од 50.000 до 100.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на јавното претпријатие или трговското друштво - носител на јавен долг за сторен прекршок, доколку:

- започне преговори за задолжување без согласност на Министерството за финансии (член 25) и

- започне постапка за задолжување спротивно на членот 24-а од овој закон.

(2) Глоба во износ од 20.000 до 40.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице на носителот на јавен долг за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице, покрај глобата, може да му се изрече и забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.“

Член 14

Во членот 29 во воведната реченица износите “10.000 до 30.000” се заменуваат со износите “5.000 до 10.000”.

Во алинејата 2 зборовите: „Владата на Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Министерството за финансии“.

Член 15

Во членот 29-а се додава нов став (1), кој гласи:

„(1) За прекршоците пропишани со овој закон, пред поднесување на Барање за прекршочна постапка се спроведува постапка за порамнување, согласно со Законот за прекршоците.“

Член 16

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR BORXH PUBLIK

Neni 1

Në Ligjin për borxh publik ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 62/2005 dhe 88/2008), neni 2 pika 1 ndryshohet si vijon:

"Borxh publik është shuma e detyrimeve financiare të krijuara me ngarkimin me borxh të Republikës së Maqedonise, institucioneve publike të themeluara nga Republika e Maqedonise dhe komunat, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qyteti i Shkupit, duke mos e përfshirë borxhin e ndermarrjeve publike dhe shoqërive tregtare që janë në pronesi të plote apo dominuese të shtetit, komunave, komunave në Qytetin e Shkupit dhe Qytetit të Shkupit dhe të Bankes Popullore të Republikës së Maqedonise;"

Pika 3. ndryshohet si vijon:

"Bartës të borxhit publik janë Qeveria e Republikës së Maqedonise, institucionet publike të themeluara nga Republika e Maqedonise, komunat, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qyteti i Shkupit, ndermarrjet publike dhe shoqëritë tregtare që janë në pronesi të plote apo dominuese të shtetit, komunave, komunave në Qytetin e Shkupit dhe Qytetit të Shkupit dhe Banka Popullore të Republikës së Maqedonise;"

Neni 2

Në titullin e Kapitullit II fjalet: "STRATEGJIA DHE" zëvendësohen me fjalet: "POLITIKA E".

Neni 3

Titulli para neni 7 shlyhet, ndersa neni 7 ndryshohet si vijon:

"(1) Menaxhimi me borxhin publik paraqet përmblendhje të masave dhe aktiviteteve që Ministria e Financave i ndermerr në kuader të kompetencave të percaktuara me këtë ligj apo me ligj tjetër.

(2) Politika e menaxhimit me borxh publik percaktohet për periudhë prej tri vitesh dhe paraqet pjesë të strategjisë fiskale të Ministrisë së Financave.

(3) Politika për menaxhim me borxh publik, i përfshin:

- percaktimin e lartësive së shumës (limitin) së borxhit publik në afat të mesëm,

- percaktimin e lartësive së shumës (limitin) së garancive shteterore në afat të mesëm,

- shumen maksimale të ngarkimit me borxh të ri në vitin rrjedhes,

- shumen maksimale të garancive shteterore të sapoleshuara në vitin rrjedhes,

- identifikimin, ndjekjen dhe menaxhimin me rreziqe, që u nënshtrohet portofoli i borxhit publik,

- financimin e nevojave të shtetit me shpenzim më të ulët të mundshëm, në afat të mesëm dhe të gjatë dhe me nivel të qendrueshëm të rrezikut dhe

- zhvillimin dhe mbajtjen e tregut financiar vendas efikas.

(4) Borxhi i Bankes Popullore të Republikës së Maqedonisë nuk paraqet pjese të politikës së menaxhimit me borxh publik nga paragrafi (3) i këtij neni.

Neni 4

Në nenin 9 fjalet: "i percaktuar në Strategjine" shlyhen.

Neni 5

Titulli para nenit 10 dhe neni 10 shlyhen.

Neni 6

Në nenin 11 paragrafi (1) alineja 1 shlyhet.

Në alinene 2 fjalet: "realizimin e Strategjisë" zevendesohen me fjalet: "menaxhimin me borxh publik".

Neni 7

Neni 16 ndryshohet si vijon:

"(1) Në emer të Republikës së Maqedonisë, marreveshje për hua lidh Qeveria e Republikës së Maqedonisë, të cilën ministri i Financave e nenshkruan në emer të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

(2) Iniciativen për nisjen e negociatave për ngarkim me borxh, bartesit e pushtetit legjislativ, gjyqësor dhe ekzekutiv, institucionet shtetërore të themeluara nga Republika e Maqedonisë dhe komunat, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qyteti i Shkupit, e fillojnë pas pelqimit paraprak të Ministrisë së Financave.

(3) Iniciativa nga paragrafi (2) i këtij neni, për institucionet publike të themeluara nga Republika e Maqedonisë dhe komunat, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qyteti i Shkupit, duhet të permbaje:

- vendim për ngarkim me borxh që detyrimisht duhet ta permbaje shumen dhe qelimin e ngarkimit me borxh dhe
- kerkese për ngarkim me borxh, që permban të dhëna për projektin dhe të dhëna për kapacitetin financiar të institucioneve publike të themeluara nga Republika e Maqedonisë dhe komunat, të komunat në Qytetin e Shkupit dhe të Qyteti i Shkupit.

(4) Në negociatat nga paragrafi (2) i këtij neni, detyrimisht marrin pjese perfaqesues të Ministrisë së Financave dhe perfaqesues tjerë të autorizuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(5) Bartesit nga paragrafi (2) i këtij neni, lidhin marreveshje për hua, pas miratimit të ligjit të vecante për çdo ngarkim me borxh të ri të huadhenesit e huaj.

(6) Bartesit nga paragrafi (2) i këtij neni, lidhin marreveshje për hua, pas miratimit të vendimit nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, për çdo ngarkim me borxh të ri të huadhenesit vendas.

(7) Formen dhe permbajtjen e kerkeses për ngarkim me borxh nga paragrafi (3) alineja 2 e këtij neni, do t'i percaktoje ministri i Financave."

Neni 8

Në nenin 22 paragrafi (1) fjalet: "Qeverinë e Republikës së Maqedonisë" zevendesohen me fjalet: "Ministrinë e Financave".

Paragrafi (2) shlyhet.

Paragrafet (3), (4), (5), (6), (7) dhe (8) behen paragrafe (2), (3), (4), (5), (6) dhe (7).

Neni 9

Në nenin 24-a paragrafi (1) pas fjale "shtetit" shtohen fjalet: "dhe institucioneve publike të themeluara nga Republika e Maqedonisë".

Neni 10

Në nenin 25 paragrafi (1) fjalet: "Qeverisë së Republikës së Maqedonisë" zevendesohen me fjalet: "Ministrisë së Financave".

Paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Iniciativa nga paragrafi (1) i këtij neni, duhet të permbaje:

- vendim për ngarkim me borxh, që detyrimisht duhet ta permbaje shumen dhe qelimin e ngarkimit me borxh dhe

- kerkese për ngarkim me borxh, që permban të dhëna për projektin dhe të dhëna për kapacitetin financiar të ndermarrjes publike, perkatesisht të shoqërisë tregtare, që është në pronesi të plote apo dominuese të shtetit, komunave, komunave në Qytetin e Shkupit dhe Qytetit të Shkupit."

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Formen dhe permbajtjen e kerkeses për ngarkim me borxh nga paragrafi (2) alineja 2 të këtij neni, do t'i percaktoje ministri i Financave."

Paragrafet (3), (4), (5) (6), (7) dhe (8) behen paragrafe (4), (5), (6), (7), (8) dhe (9).

Neni 11

Në nenin 27 paragrafi (2) fjalet: "për realizimin e Strategjisë" zevendesohen me fjalet: "për menaxhimin me borxh publik, ndersa fjalet: "bashkë me Strategjinë për menaxhimin me borxh publik" shlyhen.

Në paragrafin (3) fjalet: "dhe zbatimin e masave tjera të percaktuara në Strategji" shlyhen.

Neni 12

Neni 28 ndryshohet si vijon:

"(1) Gjoke me shume prej 2 500 deri në 5 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet ndermarrjes publike apo shoqërisë tregtare-bartes të borxhit publik për kundervajtje të kryer, nese:

- nuk parashtron informate në Ministrinë e Financave në pajtim me nenin 6-a paragrafi (2) dhe 26 të këtij ligji dhe

- nuk i paguan mjetet në dobi të llogarise së Buxhetit të Republikës së Maqedonisë, në pajtim me nenin 23 paragrafi (3) të këtij ligji.

(2) Gjoke me shume prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet edhe personit pergjegjes të bartesit të borxhit publik, për kundervajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni."

Neni 13

Pas nenit 28 shtohet nen i ri 28-a, si vijon:

"Neni 28-a

"(1) Gjoke në shume prej 50 000 deri në 100 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet ndermarrjes publike apo shoqërisë tregtare-bartes të borxhit publik për kundervajtje të kryer, nese:

- fillon negociata për ngarkim me borxh pa pelqimin e Ministrisë së Financave (neni 25) dhe

- fillon procedure për ngarkim me borxh në kundersh-tim me nenin 24-a të këtij ligji.

(2) Gjoke në shume prej 20 000 deri në 40 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet edhe personit pergjegjes të bartesit të borxhit publik, për kundervajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Për kundervajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni personit pergjegjes, krahas gjokes, mund t'i shqiptohet edhe ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarise apo det-yres në kohezgjatje prej një deri në pese vjet."

Neni 14

Në nenin 29 në fjaline hyrese shumat "10 000 deri në 30 000" zevendesohen me shumat "5 000 deri në 10 000".

Në alinene 2 fjalet: "Qeverise së Republikës së Maqedonise" zevendesohen me fjalet: "Ministrise së Financave".

Neni 15

Në nenin 29-a shtohet paragrafi i ri (1), si vijon:

"(1) Për kundervajtjet e percaktuara me kete ligj, para miratimit të kerkeses për procedure kundervajtese zbatohet procedure për barazim, në pajtim me Ligjin për kundervajtje."

Neni 16

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

823.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНИ РЕЗЕРВИ НА НАФТА И НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтни деривати,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1408/1
16 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНИ РЕЗЕРВИ НА НАФТА И НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ

Член 1

Во Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтни деривати („Службен весник на Република Македонија“ број 84/2008), по членот 3 се додаваат два нови члена 3-а и 3-б, кои гласат:

„Член 3-а

(1) Одделните изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Акредитација“ е процес со кој Институтот за акредитација на Република Македонија ја потврдува способноста на правно лице за извршување на тестирање и контрола на течните горива;

2. „Акредитирана лабораторија“ е лабораторија на која Институтот за акредитација на Република Македонија ја потврдува способноста на правно лице за извршување на тестирање и контрола на течните горива согласно со важечките стандарди во Република Македонија;

3. „Акредитирано контролно инспекциско тело“ е контролно инспекциско тело на кое Институтот за акредитација на Република Македонија му ја потврдува способноста на правно лице за вршење на квантитативно мерење и мострирање на течните горива согласно со важечките стандарди во Република Македонија;

4. „Биогориво“ е течно или гасно гориво произведено од биомаса, кое се користи за потребите на транспортните возила;

5. „Билатерален договор“ е Договор склучен меѓу Владата на Република Македонија и владата на која било земја членка на ЕУ со кој се регулираат начинот и условите на чувањето на задолжителните резерви на Република Македонија во складишни капацитети на територија на државата со која се склучува договорот;

6. „Гориво тип 1 (ГМ-1) за млазни мотори“ е течно фосилно гориво кое се користи за погон на млазни мотори;

7. „Гранична вредност“ е најмалата или најголемата вредност на квалитативните својства на течните горива во согласност со прописот за квалитет на течните горива и барањата од важечките стандарди за техничка спецификација на горивата во Република Македонија;

8. „Дизелско гориво“ е течно фосилно гориво наменено со одреден процент на биодизел (ФАМЕ) наменето за мотори со внатрешно согорување кои работат по дизел постапка (компресивно палење) и кое се користи за погон на патни и шински возила за превоз на патници и стока;

9. „Добавувач на течни горива“ е правно или физичко лице кое на територијата на Република Македонија става на пазар/дистрибуира течни горива. Може да биде производител и/или увозник, односно трговец со течни горива, односно производител во смисла на Законот за безбедност на производи;

10. „Достапност на задолжителните резерви“ претставува физичка достапност и расположливост на залихите на задолжителните резерви во случај на итни потреби;

11. „Евапорација“ е испарување на нафтата и нафтените деривати;

12. „Евиденција на уплата на надоместокот за задолжителни резерви“ е систематски и континуиран процес со кој Дирекцијата и обврзникот ги воведуваат податоците во единствен ситем за обработка на податоци;

13. „Енергетски биланс“ е документ изработен врз основа на податоците за предвидените потреби за одделни видови на енергија или енергенти од страна на поголемите потрошувачи, производителите и снабдувачите во Република Македонија, како и извршените усогласувања и анализи направени во Министерството за економија;

14. „Зановување“ е процес на замена на постојните залихи на задолжителни резерви со резерви од нафтни деривати со нови карактеристики и својства со цел за усогласување со важечките прописи за квалитет на течните горива во Република Македонија;

15. „Задолжителни резерви на нафта и нафтни деривати (задолжителни резерви)“ се минимални резерви на нафта и нафтни деривати сопственост на Република Македонија, кои се чуваат од страна на Дирекцијата за задолжителни резерви на нафта и нафтни деривати со цел за обезбедување на услови за интервентно снабдување на пазарот со нафта и нафтни деривати, во случај на нарушување на енергетската сигурност на државата предизвикана од нарушувања во снабдувањето од поголеми размери;

16. „Изјава за сообразност“ е документ со кој добавувачот гарантира дека квалитативните својства на испорачаните течни горива се сообразени со пропишаните вредности утврдени со прописот за квалитет на течните горива во Република Македонија;

17. „Контрола на квантитет на нафтени деривати“ е процес на физичко утврдување на количините на нафтените деривати, изразени во литри или килограми, со калибрирани инструменти;

18. „Контрола на квалитет на нафтени деривати“ е процес на утврдување на суштествените барања за граничните вредности на квалитативните својства на течните горива согласно со прописот за квалитет на течните горива во Република Македонија;

19. „Лесно масло за горење ЕЛ-1“ е фосилно гориво на кое количината продестилирано до 370°C е најмалку 85 волуменски проценти (вклучително и загуби) и кое се користи како масло за горење за домаќинства;

20. „Лиценца“ е акт издаден од страна на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија врз основа на кој одредено правно или физичко лице кое врши енергетска дејност и е регистрирано во трговскиот регистар во Република Македонија може да врши енергетска дејност во Република Македонија;

21. „Масло за горење - Мазут“ е фосилното гориво кое е остаток од атмосферска или вакуум дестилација на нафта. Во ова група масла за горење спаѓаат средно и тешко масло за горење;

22. „Моторен бензин“ е гориво наменето за работа на мотори со внатрешно согорување кои се палат со свеќичка и кое се користи за погон на патнички возила. Моторниот бензин може да биде чисто фосилно гориво или да содржи одреден вид и количина на биогорива;

23. „Нафта/Сурова нафта“ е смеса на природни јагленоводороди;

24. „Нафтени деривати“, се производи добиени од сурова нафта вклучително полупроизводите, класифицирани во следниве категории:

- лесни дестилати или лесни нафтени деривати (течни нафтени гасови ТНГ- бутан, пропан и смеса од бутан и пропан, сите видови моторни бензини и авиобензини),

- средни дестилати или средни нафтени деривати (сите видови дизел за автомобили, гасно масло или екстра лесно масло за греење ЕЛ-1 и керозин) и

- тешки дестилати или тешки нафтени деривати (сите видови мазут) и друго (битумен и нафтен кокс);

25. „Нафтовод“ е цевковод со соодветни уреди и постројки за транспорт на сурова нафта;

26. „Ниво на задолжителни резерви“ претставува физичко реално ниво на пополнетост на дериватите изразено во денови, пресметано врз основа на внатрешната потрошувачка во претходната календарска година согласно со Енергетскиот биланс на Република Македонија;

27. „Обновување на нафтени деривати“ е процес со кој постојните залихи на нафтените деривати од задолжителните резерви се заменуваат со нови количини од истиот вид и квалитет, сè со цел да се сочуваат физичко-хемиските особини на истите;

28. „Правен промет“ е продажба, дистрибуција, складирање на нафтени деривати наменети за продажба и понуда за продажба или која било друга форма на пренос, независно дали преносот е бесплатен или не;

29. „Производител на нафтени деривати“ е носител на лиценца кој врши дејност рафинирање на сурова нафта и производство на нафтени деривати класифицирани во следниве категории:

- лесни дестилати или лесни нафтени деривати (течни нафтени гасови ТНГ-бутан, пропан и смеса од бутан и пропан, сите видови моторни бензини и авиобензини),

- средни дестилати или средни нафтени деривати (сите видови дизел за автомобили, гасно масло или екстра лесно масло за греење ЕЛ-1, керозин),

- тешки дестилати или тешки нафтени деривати (сите видови мазут) и

- друго (битумен и нафтен кокс);

30. „Продуктовод“ е цевковод со соодветни уреди и постројки за транспорт на нафтени деривати или на горива за транспорт;

31. „Рандман“ е просечната нафтена добивка при преработка на сурова нафта;

32. „Референтна година“ е календарска година која е база на податоци за реализираната потрошувачка (Енергетски биланс на РМ) и служи за пресметка на количините на задолжителни резерви кои треба да се складираат во даден временски период;

33. „Регулаторна комисија за енергетика на Република Македонија“ е регулаторно тело основано со закон за енергетика заради регулирање на одделни прашања во енергетскиот сектор;

34. „Тестирање“ е процес на одредување на едно или повеќе квалитативни својства и карактеристики на предметот на оценка на сообразност (материјали, производи или процеси) согласно со одредена процедура;

35. „Тикети“ се залихи кои можат да се чуваат како договорни права за купување на одредни количини на нафтени деривати;

36. „Трговија на големо со сурова нафта, нафтени деривати и горива за транспорт“ е купување на сурова нафта, нафтени деривати и горива за транспорт заради натамошна продажба на трговци, преработувачи и потрошувачи коишто набавените стоки ги користат за вршење на нивната дејност;

37. „Трговија на мало со нафтени деривати и горива за транспорт“ е продажба на нафтени деривати и горива за транспорт на потрошувачите;

38. „Трговско друштво - складиштар“ е трговско друштво носител на лиценца за вршење дејност складирање на нафта и нафтени деривати издадена од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија;

39. „Увозник на нафтени деривати“ е трговско друштво носител на лиценца за купување/увоз на нафтени деривати заради продажба на трговците на мало, на индустриските и другите потрошувачи и/или на другите трговци на големо;

40. „Формирање на задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати“ е процес на набавка на нафтени деривати со кој се обезбедуваат услови за интервентно снабдување на пазарот со нафтени деривати во случај на нарушување на енергетската сигурност на државата предизвикана од нарушувања во снабдувањето од големи размери;

41. „Фосилни горива“ се јаглен, сурова нафта, нафтени деривати и природен гас и

42. „Чување на задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати“ е задолжителна обврска на трговските друштва кои вршат преработка на сурова нафта и производство на нафтени деривати, и/или вршат увоз на сурова нафта, полупроизводи од сурова нафта и нафтени деривати и поседуваат лиценца за складирање на нафтени деривати, во своите резервоарски/складишни капацитети да чуваат нафтени деривати од задолжителните резерви.

(2) Во овој закон изразувањето во еднина вклучува множина, а множината може да се однесува на еднина, освен кога со зборовите: „само“ или „освен“ не е исклучена множината или еднината.

Член 3-б

(1) Во постапката при вршење на надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и на договорите за ускладиштување кој го врши Дирекцијата, се применуваат одредбите од Законот за општа управна постапка, доколку со овој или друг закон поинаку не е уредено.

(2) Во постапката при вршење на инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 2

Членот 4 се менува и гласи:

„(1) Формирањето, чувањето и обновувањето на задолжителните резерви како и работите од делокруг на својата надлежност, Дирекцијата ги врши врз основа на среднорочна петгодишна програма и годишна програма со финансиски план за тековната година.

(2) Среднорочната петгодишна програма за формирање на задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати, изградба, одржување и купување на складишни капацитети ја донесува Владата на Република Македонија на предлог на Дирекцијата, најдоцна три месеци пред истекот на важноста на претходната.

(3) Врз основа на среднорочната програма од ставот (2) на овој член, Дирекцијата изготвува годишна програма со финансиски план за секоја тековна година, која содржи и дел кој се однесува на формирање, чување, обновување и користење на задолжителните резерви со која Дирекцијата ги утврдува видот, количината и вредноста на нафтените деривати кои се набавуваат и обновуваат на годишно ниво.

(4) Годишната програма со финансискиот план од ставот (3) на овој член, ја донесува Управниот одбор на Дирекцијата најдоцна до 31 декември во тековната година за наредната година и ја доставува до Владата на Република Македонија на информирање.“

Член 3

Во членот 5 ставот (2) се менува и гласи:

„Динамиката на формирање на задолжителните резерви се утврдува врз основа на среднорочната петгодишна програма и годишната програма со финансиски план на Дирекцијата.“

Член 4

Во членот 6 по зборовите: „членот 5“ се додаваат зборовите: „став (1)“.

Член 5

Во членот 7 став (1) по зборот „деривати“ во последниот ред се додаваат зборовите: „и акцизна дозвола“, а по зборовите: „трговски друштва“ во заградата се додава зборот „- складиштари“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Покрај условите предвидени во ставот (1) на овој член, трговските друштва - складиштари задолжително треба да ги исполнуваат и следниве услови:

- да поседуваат употребна дозвола за складиштата во кои се чуваат задолжителни резерви, согласно со важечките прописи во Република Македонија,

- складиштата од ставот (1) алинеја 1 на овој член, да овозможуваат технички прием/отпрема на задолжителните резерви со железнички и/или патен сообраќај и

- минималниот волумен на складиштата од ставот (1) алинеја 1 на овој член (освен за горивото за млазни мотори ГМ-1) да изнесува 1.000 м³ по нафтен дериват и 200 м³ за ТНГ.“

Ставовите (3) и (4) се менуваат и гласат:

„(3) Трговските друштва - складиштари од ставот (1) на овој член имаат обврска, да обезбедат најмалку 20% по дериват, од своите вкупни функционални капацитети за складирање на нафтените деривати од задолжителните резерви.

(4) Трговските друштва - складиштари од ставот (1) на овој член, имаат обврска задолжителните резерви на нафтени деривати кои ги чуваат како готови производи, по квалитет задолжително да одговараат на највисоките важечки стандарди за квалитет на течните горива во Република Македонија.“

Ставовите (5), (6), (7) и (8) се бришат.

Член 6

По членот 7 се додава нов член 7-а, кој гласи:

„Член 7-а

(1) Директорот на Дирекцијата го утврдува начинот на распределба на количините на задолжителни резерви кои ќе ги чуваат и обновуваат трговските друштва - складиштари, во согласност со расположливите складишни капацитети, како и потребата за територијална размешаност на задолжителните резерви.

(2) За чување и обновување на задолжителните резерви, директорот на Дирекцијата склучува договор со трговските друштва - складиштари.

(3) На предлог на директорот на Дирекцијата, Владата на Република Македонија ја пропишува висината на надоместокот за чување, како и надоместокот за евапорација согласно со утврдени стандарди.

(4) Задолжителни резерви ќе се чуваат во сопствени и/или изнајмени складишни капацитети (резервоари) на територија на Република Македонија и/или во земји членки на ЕУ.

(5) По исклучок од членот 7 став (1) на овој закон, дел од задолжителните резерви може времено или трајно да бидат складирани и чувани во земја членка на ЕУ, во случај кога на територијата на Република Македонија не се располага со складишен капацитет (резервоари) за количините на задолжителните резерви од членот 2 на овој закон.

(6) За чување на задолжителни резерви надвор од територијата на Република Македонија, Владата на Република Македонија донесува одлука.

(7) Врз основа на одлуката од ставот (6) на овој член, меѓусебните права и обврски во врска со складирањето и чувањето на задолжителните резерви од ставот (5) на овој член се регулираат со билатерални договори меѓу Република Македонија и земјата членка на ЕУ во која времено или трајно се складираат или чуваат задолжителните резерви.“

Член 7

Во членот 9 ставот (2) се менува и гласи:

„Продажбата на нафтени деривати од ставот (1) на овој член ќе се врши по пат на јавно наддавање согласно со прописите кои го регулираат користењето и располагањето со стварите на државните органи во Република Македонија.“

Член 8

Во членот 11 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Дирекцијата ги врши следниве работи:

- формирање, чување, обновување, зановување и користење на задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати,
- купување и продажба на нафта и нафтени деривати со цел за формирање и обновување на задолжителните резерви,
- пресметување на нивото на залихи на задолжителните резерви врз основа на податоци од референтната година,
- водење на евиденција за нивото и видот на залихите на задолжителни резерви,
- осигурување на залихите на задолжителни резерви од ризици,
- предлагање начин за утврдување, пресметување, висина и уплатување на надоместокот за задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати што се плаќа при увоз како и при промет на нафтени деривати од домашно производство,
- прибирање на надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати,
- грижа за наменско трошење на средствата за формирање и складирање на задолжителните резерви,
- предлагање начин за утврдување, пресметување и плаќање на трошоците во врска со складирањето, чувањето и одржувањето на задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати,
- предлагање начин и постапка за користење, физичка достапност и расположливост на задолжителните резерви во случај на нарушување на енергетската сигурност на државата предизвикана од нарушувања во снабдувањето од поголеми размери,
- предлагање на мерки за ублажување на последиците кои се резултат на потешкотии во снабдувањето со нафта и нафтени деривати,
- утврдување на условите за складирање на задолжителните резерви преку следење на расположливост на складишните капацитети,
- изградба на нови складишни капацитети и одржување на постоечките,
- изготвување на регистар на залихи на задолжителните резерви во случај на нарушување на енергетската сигурност на државата предизвикана од нарушувања во снабдувањето од поголеми размери,
- склучување на договори за складирање на задолжителните резерви и нивно евидентирање,
- надзор и управување со задолжителните резерви,
- надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и
- други работи во согласност со овој закон.

Ставовите (2), (3) и (4) стануваат ставови (3), (4) и (5).

Член 9

Во членот 12 став (2) алинеја 2 сврзникот „и,, на крајот се заменува со точка и запирка, во алинејата 3 точката на крајот се заменува со сврзникот „и,, и се додава нова алинеја 4, која гласи:

„- активно да го познава англискиот јазик.“

Член 10

Во членот 14 по алинејата 3 се додава нова алинеја 4, која гласи:

„- се грижи за законито работење по однос на надлежностите утврдени во членот 11 од овој закон.“

Алинејата 7 се менува и гласи:

„- предлага до Управниот одбор среднорочна петгодишна програма и годишна програма со финансиски план на Дирекцијата, која содржи и дел кој се однесува на формирање, чување, обновување и користење на задолжителните резерви.“

Во алинејата 8 по зборот „година“ се додаваат зборовите: „со годишна сметка и ги доставува на Управниот одбор на усвојување“.

Алинејата 9 се менува и гласи:

„- ги предлага на Управниот одбор и ги спроведува општите акти за организација и работа, систематизација на работните места, плати и надоместоци на вработените во Дирекцијата, како и други општи акти од надлежност на Управниот одбор предвидени со овој закон.“

По алинејата 12 се додаваат пет нови алинеи 13, 14, 15, 16 и 17, кои гласат:

„- ја предлага висината на надоместокот за чување, како и надоместокот за евапорација согласно со утврдените стандарди,

- ги пропишува содржината, начинот и роковите за воспоставување, одржување и водење на евиденција на обврзниците, како и начинот на доставување на податоците за водење на евиденција,

- донесува решение за враќање на надоместок согласно со членот 24-ѓ од овој закон,

- го предлага на Управниот одбор годишниот план за јавни набавки на Дирекцијата и

- донесува одлуки и се грижи за спроведување на јавните набавки во Дирекцијата во согласност со закон.“

Член 11

Во член 17 став 1 зборот „седум“ се заменува со зборот „пет“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Членовите на Управниот одбор на Дирекцијата ги именува Владата на Република Македонија. Три члена на Управниот одбор се именуваат на предлог на министерот надлежен за работите од областа на енергетиката од редот на реномирани и истакнати стручни лица и експерти во земјата од областа на нафтените деривати. Еден член се именува на предлог на министерот надлежен за работите од областа на финансии и еден член се именува на предлог на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија.“

Член 12

Членот 18 се менува и гласи:

„Управниот одбор на Дирекцијата ги врши следниве работи:

- донесува статут на Дирекцијата,
- донесува деловник за работа на Дирекцијата,
- донесува годишна програма со финансиски план која содржи и дел кој се однесува на формирање, чување, обновување и користење на задолжителните резерви,
- утврдува критериуми за начинот на распределба на количините на задолжителни резерви кои ќе ги чуваат и обновуваат трговските друштва - складиштари,
- усвојува годишен извештај за работа со годишна сметка на Дирекцијата,
- усвојува годишен извештај за извршен попис на задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати,
- предлага до Владата на Република Македонија среднорочна петгодишна програма за формирање на задолжителни резерви на нафтени деривати, изградба, одржување и купување на складишни капацитети,

- предлага до Владата на Република Македонија начин за утврдување, пресметување, висина и уплатување на надоместокот за задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати што се плаќа при увоз како и при промет на нафтени деривати од домашно производство,

- доставува предлози до Владата на Република Македонија по прашања од делокругот на работењето на Дирекцијата,

- дава предлози до Владата на Република Македонија за донесување на одлуки од областа на задолжителните резерви,

- одлучува по жалби на решенија донесени од директорот на Дирекцијата од областа на работните односи,

- ги донесува општите и посебните акти за работењето на Дирекцијата,

- ги разгледува и одобрува извештаите за активностите на Дирекцијата,

- и ја предлага на Владата на Република Македонија висината на надоместокот за чување и евапорација на задолжителните резерви,

- ја утврдува вредноста на бодот за исплата на плати и надоместоци на вработените во Дирекцијата,

- му помага на директорот на Дирекцијата со давање на мислење и предлози за имплементација на програмата за работа и

- врши и други работи во согласност со овој закон и статутот на Дирекцијата.“

Член 13

Во членот 20 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Статутот на Дирекцијата го донесува Управниот одбор на Дирекцијата.“

Ставот (2) станува став (3).

Член 14

Во членот 24 ставовите (4), (5), (6), (7), (8) и (9) се бришат.

Член 15

По членот 24 се додаваат шест нови члена 24-а, 24-б, 24-в, 24-г, 24-д и 24-ѓ, кои гласат:

„Член 24-а

(1) Обврската за пресметување на надоместокот за задолжителни резерви од членот 24 став (2) на овој закон, за производителот на нафтени деривати настанува во моментот на пуштање во промет, односно испорака на произведените нафтени деривати од складиштата на производителот.

(2) Надоместокот од членот 24 став (2) на овој закон, за производителот на нафтени деривати го пресметува самиот производител и истиот е должен да го уплати на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец во кој се пуштени во промет произведените нафтени деривати.

(3) Производителот, е должен надоместокот од ставот (2) на овој член да го искаже одделно во своите фактури за пуштање во промет на произведените нафтени деривати.

(4) Производителот е должен најдоцна до 10-ти во тековниот месец да ја извести Дирекцијата за уплатата на надоместокот за задолжителни резерви од членот 24 став (2) на овој закон, извршена заклучно со последниот ден од претходниот месец.

(5) Производителот е должен заедно со известувањето од ставот (4) на овој член да достави и доказ за извршената уплата, односно копија од уплатница/вирман и копија од фактурата од ставот (3) на овој член.

Член 24-б

(1) Обврската за пресметување на надоместокот за задолжителни резерви од членот 24 став (2) на овој закон, за увозникот на нафтени деривати настанува во моментот на увоз на нафтените деривати, за кои царинскиот орган на Република Македонија издал увозна царинска декларација (УЦД) за секој извршен увоз одделно.

(2) Надоместокот од членот 24 став (2) на овој закон, за увозникот на нафтени деривати го пресметува царинскиот орган кој е должен да го уплати на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка веднаш по извршениот увоз на нафтените деривати.

(3) Увозникот на нафтени деривати е должен најдоцна до 10-ти во тековниот месец да ја извести Дирекцијата за уплатата на надоместокот за задолжителни резерви од членот 24 став (2) на овој закон, извршена заклучно со последниот ден од претходниот месец.

(4) Увозникот е должен заедно со известувањето од ставот (3) на овој член да достави и доказ за извршената уплата, односно копија од уплатница/вирман и спецификација на увозните царински декларации.

Член 24-в

Обврзниците од членовите 24-а и 24-б на овој закон се должни доказите за извршената уплата на надоместокот за задолжителни резерви од членот 24 став (2) на овој закон, како и целокупната придружна документација во врска со уплатата, да ги чуваат најмалку седум години сметано од периодот на кој се однесуваат.

Член 24-г

(1) Во случај обврзниците од членовите 24-а и 24-б на овој закон да извршат уплата на надоместокот за задолжителни резерви од членот 24 став (2) на овој закон, во износ поголем од наведениот во известувањето од членовите 24-а став (4) и 24-б став (3) на овој закон, Дирекцијата преплатениот износ ќе го третира како аконтација за обврската што достасува за тековниот месец.

(2) Доколку обврзниците од членовите 24-а и 24-б на овој закон, не го уплатат надоместокот од членот 24 став (2) на овој закон во износ, на начин и во предвидените рокови за плаќање, Дирекцијата писмено ќе ги извести Државниот пазарен инспекторат и други надлежни органи согласно со посебните прописи, со цел за применување на прекршочните одредби утврдени според членот 30 од овој закон.

Член 24-д

(1) Царинската управа на Република Македонија има обврска да изготвува месечен извештај за извршениот увоз на нафтени деривати во Република Македонија, како и месечен извештај за извршениот промет на нафтени деривати од домашно производство на домашниот пазар и истите да ги доставува до Дирекцијата до 30-ти во тековниот месец, за увозот на нафтени деривати, како и за прометот на нафтените деривати од домашно производство на домашниот пазар, извршени заклучно со последниот ден од претходниот месец.

(2) Дирекцијата и Царинската управа на Република Македонија се обврзуваат квартално да вршат срамнување на податоците во врска со уплатениот надоместок на уплатната сметка во рамките на трезорската сметка, од страна на обврзниците.

Член 24-ѓ

(1) Надоместокот од членот 24 став (2) на овој закон, не се плаќа доколку количината на нафтени деривати што се фактурира се извезе.

(2) Во случај на извоз на нафтени деривати за кои претходно е уплатен надоместокот од членот 24 став (2) на овој закон, обврзникот има право на враќање на уплатениот надоместок за извезената количина на нафтени деривати.

(3) Враќање на уплатениот надоместок од ставот (2) на овој член се врши врз основа на барање кое обврзникот го доставува до Дирекцијата во рок од 30 дена од денот на извршениот извоз.

(4) Начинот на враќање на надоместокот од ставот (2) на овој член го пропишува министерот за финансии.

(5) Враќање на уплатениот надоместок од ставот (2) на овој член се врши со решение на директорот на Дирекцијата, по претходна проверка на доставената документација и утврдување на исполнетоста на законските услови за враќање на уплатениот надоместок, во рок од 30 дена од денот на донесувањето на решението.

(6) Во случај од ставот (1) на овој член, производителот што го фактурирал производот е должен кон фактурата да приложи извозна царинска декларација од извозникот како доказ дека количините на нафтени деривати на кои не е пресметан надоместокот се извезени од Република Македонија.“

Член 16

Во членот 26 став (1) по бројот „24“ се додаваат зборовите: „став (3)“.

Член 17

Членот 27 се менува и гласи:

„(1) Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и на договорите за ускладиштување врши Дирекцијата.

(2) Надзорот од ставот (1) на овој член вршат овластени лица од редот на вработените во Дирекцијата, врз основа на писмено овластување од директорот на Дирекцијата.

(3) Овластувањето за вршење на надзор, овластените лица од ставот (2) на овој член, го докажуваат со соодветен документ и истите се должни да го покажат при вршењето на надзор, а на барање на трговското друштво - складиштар како контролиран субјект (во натамошниот текст: контролиран субјект), да му дозволат да го разгледа.

(4) Овластените лица од ставот (2) на овој член ги вршат работите на надзор и преземаат мерки за кои се овластени со овој и друг закон во поглед на:

- евиденцијата на обврзниците за плаќање на надоместокот за задолжителни резерви од членот 24 став (2) на овој закон,

- уплатата на надоместокот за задолжителни резерви од членот 24 став (2) на овој закон,

- спроведување на договорите за ускладиштување,
- увид во документацијата кај трговските друштва - складиштари во врска со работењето со задолжителни резерви и

- квантитативна контрола на количините на задолжителните резерви.

(5) Овластените лица од ставот (2) на овој член, ги вршат работите на надзор и преземаат мерки за кои се овластени со овој и друг закон, во соработка со надлежните инспекциски органи и/или избрано акредитирано контролно инспекциско тело и акредитирана лабораторија, во поглед на:

- квантитативна контрола на количините на задолжителните резерви и

- квалитативна контрола на задолжителните резерви.

(6) При вршењето на надзорот Дирекцијата може да ангажира и други стручни физички или правни лица од релевантни области за вршење на одделни стручни активности.

(7) Надзорот од ставот (1) на овој член се врши и без претходна најава, во време кога контролираниот субјект ги извршува своите активности.

(8) Овластените лица од ставот (2) на овој член го вршат надзорот ефикасно, водејќи сметка за заштита на јавниот интерес и до степен колку што тоа е можно за заштита на интересот на контролираниот субјект.

(9) Овластените лица од ставот (2) на овој член се овластени да:

- вршат увид и контрола во целокупната документација која се однесува на работењето со задолжителните резерви, а која се наоѓа во деловните постории на контролираниот субјект,

- вршат увид и контрола во целокупната документација која се однесува на обврската за уплата на надоместокот од членот 24 став (2) на овој закон и

- вршат надзор над спроведувањето на одредбите од договорите за ускладиштување.

(10) Идентичноста на копијата со оригиналот на документите, доказите и информациите ја потврдува контролираниот субјект со свој печат и потпис или неговиот вработен со потпис.

(11) Контролираниот субјект е должен да соработува и на барање на овластеното лице за вршење надзор да му овозможи непречен пристап до складишните капацитети во кои се чуваат задолжителните резерви како и просториите, документите, електронските системи или кое било друго средство во врска со задолжителните резерви предмет на надзор и да ја достави целокупната документација во врска со задолжителните резерви потребна за извршување на надзорот.“

Член 18

Членот 28 се менува и гласи:

„(1) При вршење на надзор, на задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати овластените лица од членот 27 став (2) на овој закон изготвуваат записник.

(2) Записникот задолжително треба да биде потпишан од овластените претставници на Дирекцијата, претставниците од надлежните инспекциски органи, претставникот на ангажираното акредитирано контролно инспекциско тело, управителот на складот и магационерот на складот.

(3) Врз основа на записникот од ставот (1) на овој член, овластените лица поднесуваат писмен извештај со предлог на мерки за отстранување на утврдените неправилности, до директорот на Дирекцијата.

(4) Директорот на Дирекцијата во рамките на своите надлежности има право со решение да им нареди на трговските друштва да го усогласат своето работење со условите предвидени во овој закон, подзаконски акти и договор, во рок од најмногу 30 дена од денот на приемот на решението со кое се предвидува ваква мерка.

(5) Доколку во рокот за усогласување на своето работење предвиден во ставот (4) на овој член, трговското друштво делумно ги отстрани недостатоците наведени во решението, истото е должно да достави до Дирекцијата детално писмено образложение за ваквото постапување со соодветна доказна документација во

прилог. По извршен увид и оценка на доставеното образложение, Дирекцијата може да одреди дополнителен примерен рок за усогласување на работењето кај трговското друштво.

(6) Доколку трговското друштво, не го усогласи своето работење во роковите од ставовите (4) и (5) на овој член, Дирекцијата ќе преземе соодветни мерки согласно со овој закон.

(7) Против донесените решенија од ставовите (4) и (5) на овој член, трговското друштво има право да завее управен спор во рок од 30 дена од денот на приемот на истите.

(8) Овластените лица од членот 27 став (2) на овој закон, кои во вршењето на надзорот ќе констатираат дека има елементи на сторено кривично дело, должни се за тоа да достават извештај до директорот на Дирекцијата заради поведување постапка пред надлежен орган.“

Член 19

Во членот 29 ставот (2) се менува и гласи:

„Против донесеното решение од ставот (1) на овој член, трговските друштва може да изјават жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението, до комисијата за решавање по жалби во втор степен, формирана од страна на министерот за економија, при што претседателот на комисијата задолжително ќе биде од редот на раководните државни службеници во инспекциската служба кој нема да биде вклучен во вршењето на инспекцискиот надзор.“

Член 20

Членот 30 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 10.000 до 20.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на трговското друштво - складиштар, ако:

- одбие да чува задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати (член 7 став (1)) и

- задолжителните резерви ги користи како средства за обезбедување на побарувања кон трети лица, залог или кој било друг вид на обезбедување (член 10 став (2)).

(2) Глоба во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на трговското друштво - складиштар, ако:

- не го уплати надоместокот согласно со овој закон, на начин и во роковите утврдени во членовите 24-а став (2) и 24-б став (2) од овој закон.

(3) Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на трговското друштво - складиштар, ако:

- не овозможи увид на задолжителните резерви и не ја стави на увид и располагање документацијата во врска со работењето со задолжителните резерви (член 10 став (3)) и

- не ги чува податоците и евиденцијата во врска со задолжителните резерви во рокови утврдени во членот 24-в од овој закон.

(4) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на трговското друштво - складиштар, ако:

- не го прикажува надоместокот одвоено во фактурата утврден во членот 24-а став (3) од овој закон,

- не достави спецификација на увозни царински декларации утврдено во членот 24-б став (4) од овој закон и

- не ги достави податоците за евидентирање под услови и во роковите утврдени во членот 26 ставови (3) и (4) од овој закон.

(5) Глоба во износ од 500 до 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставовите (1), (2) и (3) на овој член.“

Член 21

Членот 32 се менува и гласи:

„(1) За прекршоците утврдени во членот 30 од овој закон Дирекцијата е должна на сторителот на прекршокот да му предложи постапка за порамнување пред да поднесе барање за прекршочна постапка.

(2) Овластените лица за вршење надзор составуваат записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието на прекршокот и лицата затекнати на самото место.

(3) Во записникот се определува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторувањето на прекршокот.

(4) Дирекцијата во постапката за порамнување на сторителот на прекршокот му дава платен налог.

(5) Се смета дека сторителот на прекршокот со потпис на прием на платниот налог се согласува да ја плати глобата.

(6) Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице, записникот и платниот налог го потпишува службено, односно одговорно лице кое се нашло на лице место при контролата или друго службено, односно одговорно лице кое изјавило дека има право да го потпише записникот и да го прими платниот налог.

(7) Изјавата од ставот (6) на овој член се забележува во записник.

(8) Сторителот на прекршокот е должен да ја плати глобата во рок од осум дена од приемот на платниот налог на сметката означена во платниот налог. Сторителот кој ќе ја плати глобата во тој рок ќе плати само половина од изречената глоба. Поуката за тоа право е дел од правната поука на платниот налог.

(9) Во постапката која ќе заврши со издавање на платен налог не се плаќаат трошоци на постапката.

(10) Ако сторителот не ја плати глобата во рокот предвиден во ставот (8) на овој член, овластените лица за вршење надзор ќе поднесат барање за поведување прекршочна постапка до надлежниот суд.

(11) Овластените лица за вршење надзор се должни да водат евиденција за покренатите постапки за порамнување и за нивниот исход.“

Член 22

Започнатите постапки за враќање на уплатениот надоместок во случај на извршен извоз на нафтени деривати, ќе се завршат според одредбите на Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати („Службен весник на Република Македонија“ број 84/2008).

Член 23

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT
PËR REZERVA TË DETYRUESHME TË NAFTES
DHE DERIVATEVE TË NAFTES

Neni 1

Në Ligjin për rezervat e detyrueshme të naftes dhe derivateve të naftes ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 84/2008), pas nenit 3 shtohen dy nene të reja 3-a dhe 3-b, si vijojne:

"Neni 3-a

(1) Nocione të vecanta, të përdorura në kete ligj e kane kete kuptim:

1. "Akreditimi" është proces me të cilin Instituti për Akreditim i Republikës së Maqedonise e verteton aftësinë e personit juridik për kryerjen e testimin dhe kontrollin të derivateve të naftës;

2. "Laborator i akredituar" është laborator ku Instituti për Akreditim i Republikës së Maqedonise e verteton aftësinë e personit juridik për ta kryer testimin dhe kontrollin e karburanteve të naftës në përputhje me standardet valide në Republikën e Maqedonise;

3. "Grup Inspektues i Akredituar për Kontroll" është grupi inspektues për kontroll në të cilin Instituti për Akreditim i Republikës së Maqedonise e verteton aftësinë e personit juridik për kryerjen të matjes kuantitative dhe marrjen e mostrave të karburanteve të naftës në përputhje me standardet valide në Republikën e Maqedonise;

4. "Bioderivat" është derivat i naftës ose i gazit të prodhuar nga biomasa, që përdoret për nevojat e automjeteve transportuese;

5. "Marreveshje bilaterale" është Marreveshja e lidhur ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonise dhe Qeverisë së cilitdo shteti anëtar i BE-së me të cilin rregullohen menyrat dhe kushtet e ruajtjes së rezervave të detyrueshme të Republikës së Maqedonise në objektet e magazinimit në territorin e shtetit me të cilin lidhet kontrata;

6. "Karburant tipi 1 (GM-s) për motore reaktive" është karburant i naftës që përdoret për punë të motoreve reaktive;

7. "Vlerë kufizuese" është vlera më e vogël ose më e madhe e cilësive kualitative të karburanteve të naftës, në përputhje me rregullat për cilësi të karburanteve të naftës dhe kërkesave të standardeve valide të specifikimeve teknike të karburanteve në Republikën e Maqedonise;

8. "Karburant dizel" është karburant i naftës që përdoret për punë të motoreve të dizelit (FAME) i dedikuar për motore me djegie të brendshme që punojnë me procedurë cizeli (ndezje kompresive) dhe përdoret për motore të mjetëve rrugore dhe hekurudhore për transportin e udhëtarëve dhe mallrave;

9. "Furnizues" i karburanteve të naftës është personi juridik ose fizik në territorin e Republikës së Maqedonise që leshon/distribucion në treg karburante të naftës. Mund të jetë prodhues dhe/ose importues, respektivisht tregtar i karburanteve të naftës, respektivisht prodhues sipas Ligjit për sigurinë e prodhimeve;

10. "Qasja e rezervave të detyrueshme" paraqet qasje fizike dhe disponim të tepër të rezervave të detyrueshme në rast të nevojave urgjente;

11. "Evaporacion" është avullimi i naftës dhe derivateve të naftës;

12. "Evidenca e pagesës së kompensimit për rezervat e detyrueshme" është proces sistematik dhe i vazhdueshëm me të cilin Drejtoria e detyrës i fusin të dhënat në sistemin unik për përpunimin e të dhënave;

13. "Bilanci energjetik" është dokument i përgatitur në bazë të të dhënave për nevojat e parashikuara për lloje të vecanta të energjisë apo të energjenteve nga konsumatorë, prodhues dhe furnizues më të mëdhenj në Republikën e Maqedonise, si dhe harmonizimet dhe analizat e kryera, në Ministrinë e Ekonomisë;

14. "Përpunimi" është proces i zëvendësimit të tepër të ekzistues të rezervave të detyrueshme me rezervat të derivateve të naftës me karakteristika dhe cilësi të reja, me qëllim harmonizimi me rregullat valide për kualitetin e karburanteve të naftës në Republikën e Maqedonise;

15. "Rezerva të detyrueshme të naftës dhe derivateve të naftës (rezervat e detyrueshme) janë rezervat minimale të naftës dhe produkteve të naftës në pronësi të Republikës së Maqedonise, të ruajtura nga Drejtoria e Rezervave të Detyrueshme të Naftës dhe Derivateve të Naftës në mënyrë që të sigurojë kushte për furnizim intervenues të tregut të naftës dhe derivateve të naftës, në rast të prishjes së sigurisë energjetike të shtetit të shkaktuar nga çrregullime në furnizimin me shkallë më të gjere;

16. "Deklarate për përputhshmëri" është dokumenti me të cilin furnizuesi garanton se cilësitë kualitative të karburanteve të naftës të dërguara janë në përputhje me vlerat e përcaktuara me rregullat për kualitetin e karburanteve të naftës në Republikën e Maqedonise;

17. "Kontroll i kuantitetit të derivateve të naftës" është procesi i përcaktimit fizik të sasive të derivateve të naftës, të shprehura në litra ose kilograme, me instrumente të kalibruara;

18. "Kontroll i kualitetit të derivateve të naftës" është procesi i përcaktimit të kërkesave thelbësore të vlerave kufizuese të cilësive kualitative të karburanteve të naftës, në përputhje me rregullat për cilësi të karburanteve të naftës në Republikën e Maqedonise;

19. "Vaji i lehtë për djegie EL-1" është një karburant i fosileve, në të cilin sasia e destiluar deri në 370 °C është së paku 85 përqindje volumi (duke përfshirë edhe humbjet) dhe që përdoret si vaj për djegie për ekonomi familjare;

20. "Licence" është akti i leshuar nga Komisioni Rregullator i Energjetikës i Republikës së Maqedonise në bazë të së cilës personi i caktuar juridik apo fizik që kryen veprimtari energjetike dhe është i regjistruar në regjistrin tregtar të Republikës së Maqedonise mund të kryejë veprimtari energjetike në Republikën e Maqedonise.

21. "Vaj për djegie - Mazut" është karburant i fosileve si mbeturinë nga destilimi atmosferik ose vakuumik i naftës. Në këtë grup të vajrave për djegie përfshihen edhe vaji i mesëm dhe i rëndë për djegie;

22. "Benzinë motorike" është karburant i dedikuar për punë të motoreve me djegie të brendshme që ndizen me kandela dhe që përdoret për motore të automjeteve të udhëtit. Benzina motorike mund të jetë karburant i pastër fosil ose të përmbajë lloj dhe sasi të caktuar të biokarburantit;

23. "Naftë/Naftë e përpunuar" është perzierje e karbohidrateve natyrore;

24. "Derivate të naftës" janë produkte të fituara nga nafta e përpunuar duke përfshirë gjysmeproduktet, të klasifikuara në kategoritë në vijim:

- destilate të lehta ose derivate të lehta të naftës (gazra të naftës të naftës GLN-butan, propan dhe perzierje nga butani dhe propani, të gjitha llojet e benzinave motorike dhe aviokarburanteve),

- destilate të mesme ose derivate të mesme të naftës (të gjitha llojet e dizelit për automobile, vaji gaztë ose vaji ekstra i lehtë për ngrohje EL-1 dhe kerozinin),

- destilate të renda ose derivate të renda të naftes (të gjitha llojet e mazutit) e të tjera (bitumeni dhe koksi i naftes);

25. "Naftepercues" është gyppercues me pajisje dhe stabilimente adekuate për transport të naftes së paperpunuar;

26. "Nivel i rezervave të detyrueshme" e paraqet nivelin real fizik të plotsueshmerise së derivateve të paraqitur në dite, të llogaritur në baze të konsumit të brendshëm në vitin e kaluar kalendarik në pajtim me Bilancin Energjetik të Republikës së Maqedonisë;

27. "Rigjenerim i derivateve të naftes" është procesi me të cilin rezervat ekzistuese të derivateve të naftes nga rezervat e detyrueshme zevendesohen me sasi të reja të llojit dhe cilesise së njejte, me qellim që të ruhen vetite fizikokimike të të njejtave;

28. "Qarkullim juridik" është shitja, shperndarja, magazinimi i derivateve të naftes të dedikuara për shitje dhe oferte për shitje ose cfaredo forme tjeter e bartjes, pavaresisht nese bartja është falas ose jo;

29. "Prodhues i derivateve të naftes" është bartesi i licences që kryen veprimtari të rafinimit të naftes së paperpunuar dhe prodhim të derivateve të naftes të klasifikuara në kategorite në vijim:

- destilate të lehta ose derivate të lehta të naftes (gazra të lengeta të naftes GLN-butan, propan dhe perzierje prej butani dhe propani, të gjitha llojet e benzines motorike dhe aviobenzinave,

- destilate të mesme ose derivate të mesme të naftes (të gjitha llojet e dizelit për automobile, vaji i gazit ose vaji ekstra i lehte për ngrohje EL-1, kerozina) dhe

- destilate të renda ose derivate të renda të naftes (të gjitha llojet e mazutit) e të tjera (bitumeni dhe koksi i naftes).

30. "Produktpergues" është gyppercuesi me pajisje dhe stabilimente adekuate për transport të derivateve të naftes ose karburanteve për transport;

31. "Randman" është fitimi mesatar i naftes gjate perpunimit të naftes së paperpunuar;

32. "Vit referent" është viti kalendarik që është baze e të dhenave për konsumin e realizuar (Bilanci Energjetik i RM-së) dhe sherben për llogaritje të sasive të rezervave të detyrueshme që duhet të magazinohen në periudhe të caktuar kohore;

33. "Komision Rregulltar i Energjetikes i Republikës së Maqedonisë" është trup rregullator i themeluar me ligj për energjetike, për rregullimin e ceshtjeve të ndryshme në sektorin energjetik;

34. "Testim" është procesi i caktimit të një apo më shumë cilesive dhe karakteristikave kualitative të objektit të vleresimit të perputhshmerise (materialeve, produkteve ose proceseve) sipas procedures së caktuar;

35. "Tiketa" janë rezerva që mund të ruhen si të drejta kontraktuese për blerje të sasive të caktuar të derivateve të naftes;

36. "Tregti me shumice me nafte të paperpunuar, derivate të naftes dhe karburante për transport" është blerja e naftes së paperpunuar, derivateve të naftes dhe karburanteve për transport, për shitje të metejshme tregtareve, perpunuesve dhe konsumatoreve të cilet mallrat e blera i perdorin për kryerjen e veprimtarise së tyre;

37. "Tregti me pakice me derivate të naftes dhe karburante për transport" është shitja e derivateve të naftes dhe karburanteve për transport konsumatoreve;

38. "Shoqeri tregtare-magazinues" është shoqeria tregtare bartese e licences për kryerjen e veprimtarise magazinim të naftes dhe derivateve të naftes, e leshuar nga Komisioni Rregullator i Energjetikes të Republikës së Maqedonisë;

39. "Importues i derivateve të naftes" është shoqeria tregtare bartese e licences për blerje/import të derivateve të naftes, për shitje tregtareve me pakice, konsumatoreve industriale dhe të tjere dhe/ose tregtareve të tjere me shumice;

40. "Formim i rezervave të detyrueshme të naftes dhe derivateve të naftes" është procesi i blerjes së derivateve të naftes me të cilin sigurohen kushte për furnizim intervenues të tregut me derivate të naftes në rast të prishjes së sigurise energjetike të shtetit, të shkaktuar nga crregullimet e furnizimit në permasa të medha;

41. "Karburante të fosileve" janë karboni, nafta e paperpunuar, derivatet e naftes dhe gazi natyror dhe

42. "Ruajtja e rezervave të detyrueshme të naftes dhe derivateve të naftes" është detyrim detyrues i shoqerive tregtare që kryejne perpunim të naftes së paperpunuar dhe prodhim të derivateve të naftes, dhe/ose kryejne import të naftes së paperpunuar, gjysmeprodukteve të naftes së paperpunuar dhe derivateve të naftes dhe posedojne licence për magazinim të derivateve të naftes në kapacitetet e tyre të rezervuareve/magazinave të ruajne derivate të naftes nga rezervat e detyrueshme.

(2) Në kete ligj shprehja në njejes e perfshin shumesisin, nderkaq shumesi mund të jete në lidhje e njejesin, pervec kur me fjalet: "vetem" ose "pervec" nuk perjashtohet shumesi ose njejesi."

Neni 3-b

(1) Në proceduren gjate kryerjes së mbikeqyrjes së zbatimit të dispozitave të ketij ligji dhe të marreveshjeve për magazinim që e kryen Drejtoria, zbatohen dispozitat e Ligjit për procedure të pergjithshme administrative, nese me kete ligj apo ligj tjeter nuk është rregulluar ndryshe.

(2) Në proceduren gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikeqyrje inspektuese, nese me kete ligj nuk është rregulluar ndryshe."

Neni 2

Neni 4 ndryshohet si vijon:

"(1) Formimi, ruajtja dhe perteritja e rezervave të detyrueshme si dhe punet nga fusheveprimi i kompetencave të saj, Drejtoria i kryen në baze të programit afatmesem pessevjeçar dhe programit vjetor me plan financiar për vitin rrjedhes.

(2) Programin afatmesem pessevjeçar për formimin e rezervave të detyrueshme të naftes dhe derivateve të naftes, ndertim, mirembajtje dhe blerje të kapaciteteve të magazinimit, e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Drejtorise, më së voni tre muaj para skadimit të vlefshmerise së programit paraprak.

(3) Në baze të programit afatmesem nga paragrafi (2) i ketij neni, Drejtoria perpilon program vjetor me plan financiar për çdo vit rrjedhes, që e permban edhe pjesen që ka të beje me formimin, ruajtjen, perteritjen dhe shfrytezimin e llojit, sasise dhe vleres së derivateve të naftes që blehen dhe perterihen në nivel vjetor.

(4) Programin vjetor me planin financiar nga paragrafi (3) i ketij neni, e miraton Keshilli Drejtues i Drejtorise më së voni deri më 31 dhjetor në vitin rrjedhes për vitin e ardhshëm dhe e dergon në Qeverine e Republikës së Maqedonisë për informim."

Neni 3

Në nenin 5 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Dinamika e formimit të rezervave të detyrueshme caktohet në baze të programit afatmesem pessevjeçar dhe programit vjetor me plan financiar të Drejtorise."

Neni 4

Në nenin 6 pas fjaleve: "neni5" shtohen fjalet: "paragrafi (1)"

Neni 5

Në nenin 7 paragrafi 1, pas fjales "derivate" në rreshtin e fundit shtohen fjalet: "edhe leje për akcize", ndërsa pas fjaleve: "shoqeri tregtare" në kllapa, shtohet fjala: - magazinues.)".

(2) Paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Krahas kushteve të parapara në paragrafin (1) të këtij neni, shoqerite tregtare-magazinues detyrimisht duhet t'i plotësojnë edhe kushtet në vijim:

- të posedojnë leje të përdorshme për magazina në të cilat ruhen rezervat të detyrueshme, sipas dispozitave valide në Republikën e Maqedonise,

- magazinat nga paragrafi (1) alineja 1 e këtij neni, të mundësojnë praninë/dergim teknik të rezervave të detyrueshme me komunikacion hekurudhor dhe/ose rrugor,

- vëllimi minimal i magazinave nga paragrafi (1) alineja 1 e këtij neni, (përveç për karburant për motore reaktive GM-1) të jete 1 000 m³ për derivat të naftes dhe 200m³ për GLN."

Paragrafet (3) dhe (4) ndryshohen si vijojnë:

"(3) Shoqerite tregtare - magazinues nga paragrafi (1) i këtij neni detyrohen që të sigurojnë së paku 20% për derivat, nga kapacitetet e përgjithshme funksionale të tyre për magazinim të derivateve të naftes nga rezervat e detyrueshme."

(4) Shoqerite tregtare-magazinues nga paragrafi (1) i këtij neni, detyrohen që rezervat e detyrueshme të derivateve të naftes që i ruajnë si produkte të gatshme, për cilesi detyrimisht t'i përgjigjen standardeve më të larta valide për cilesi të karburanteve të lengeta në Republikën e Maqedonise."

Paragrafet (5), (6), (7) dhe (8) shlyhen.

Neni 6

Pas nenit 7 shtohet nen i ri 7-a, si vijon:

"Neni 7-a

(1) Drejtori i Drejtorise e cakton menyren e shpërndarjes së sasive të rezervave të detyrueshme që do t'i ruajnë dhe perterijne shoqerite tregtare-magazinues, në përputhje me kapacitetet e magazinave në disponim si dhe nevojën për zhvendosje territoriale të rezervave të detyrueshme.

(2) Për ruajtje dhe perteritje të rezervave të detyrueshme, Drejtori i Drejtorise lidh marrëveshje me shoqerite tregtare-magazinues.

(3) Me propozim të Drejtorit të Drejtorise, Qeveria e Republikës së Maqedonise e cakton lartësinë e kompensimit për ruajtje si dhe kompensimit për evaprim në pajtim me standardet e përcaktuara.

(4) Rezervat e detyrueshme do të ruhen në kapacitete të magazinave (rezervuareve) të veta dhe/ose të huazuara në territorin e Republikës së Maqedonise dhe/ose në shtetet anëtare të BE-së.

(5) Me përjashtim të nenit 7 paragrafi (1) i këtij ligji, pjesa e rezervave të detyrueshme mundet perkohesisht ose përgjithmone të magazinohen ruhen në shtetin anëtar të BE-së, në rastin kur në territorin e Republikës së Maqedonise disponon me kapacitet magazinimi (rezervuare) për sasitë e rezervave të detyrueshme nga neni 2 i këtij ligji.

(6) Për ruajtjen e rezervave të detyrueshme jashtë territorit të Republikës së Maqedonise, Qeveria e Republikës së Maqedonise miraton vendim.

(7) Në baze të vendimit nga paragrafi (6) i këtij neni, të drejtat dhe detyrimet e ndërsjella lidhur me magazinimin dhe ruajtjen e rezervave të detyrueshme nga paragrafi (5) i këtij neni, rregullohen me marrëveshje bilaterale ndërmjet Republikës së Maqedonise dhe shtetit anëtar të BE-së në të cilin perkohesisht ose përgjithmone magazinohen dhe ruhen rezervat e detyrueshme."

Neni 7

Në nenin 9 paragrafi (2), ndryshohet si vijon:

"Shitja e derivateve të naftes nga paragrafi (1) i këtij neni do të kryhet nepermjet ankandit publik në pajtim me dispozitat që e rregullojnë përdorimin dhe disponimin me sendet e organeve shtetërore në Republikën e Maqedonise."

Neni 8

Në nenin 11, pas paragrafit (1) shtohet paragrafi i ri (2), si vijon:

"(2) Drejtoria i kryen punë në vijim:

- formon, ruan, perterin, rigjeneron dhe shfrytëzon rezervat të detyrueshme të naftes dhe derivateve të naftes,

- blen dhe shet naftes dhe derivateve të naftes me qëllim të formimit dhe perteritjes së rezervave të detyrueshme,

- e llogarit nivelin e sasive të rezervave të detyrueshme në baze të të dhënave nga viti referues,

- mban evidencë për nivelin dhe llojin e rezervave të rezervave të detyrueshme,

- siguron sasi të rezervave të detyrueshme nga rreziqet,

- propozon menyre për përcaktimin, llogaritjen, lartësinë dhe pagesën e kompensimit për rezervat të detyrueshme të naftes dhe derivate të naftes që paguhet gjatë importit si dhe gjatë qarkullimit të derivateve të naftes nga prodhimi vendas,

- e mbledh kompensimin për rezervat të detyrueshme të naftes dhe derivate të naftes,

- kujdeset për shpenzim të dedikuar të mjeteve për formim dhe magazinim të rezervave të detyrueshme,

- propozon menyre për shfrytëzimin, qasjen dhe disponimin fizik të rezervave të detyrueshme të naftes dhe derivate të naftes në rast të prishjes së sigurisë energjetike të shtetit, të shkaktuar nga crregullimet e furnizimit në permasa të mëdha,

- propozon masa për zbutjen e pasojave si rezultat i vështirësive në furnizim naftes dhe derivate të naftes,

- i përcakton kushtet e magazinimit të rezervave të detyrueshme nepermjet përcjelljes së disponimit të kapacitetit të magazinave,

- nderton kapacitete të magazinave dhe i miremban ekzistueset,

- përgatit regjister të rezervave të rezervave të detyrueshme në rast të prishjes së sigurisë energjetike të shtetit, të shkaktuar nga crregullimet e furnizimit në permasa të mëdha,

- lidh marrëveshje për magazinim të rezervave të detyrueshme dhe evidentimin e tyre,

- i mbikëqyr dhe menaxhon me rezervat të detyrueshme,

- e mbikëqyr zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe

- punë tjera në pajtim me këtë ligj.

Paragrafet (2), (3) dhe (4) behen paragrafe (3), (4) dhe (5).

Neni 9

Në nenin 12, paragrafi (2) në alinene 2, lidheza "dhe" në fund zevendesohet me pikepresje, në alinene 3, "pika" në fund shlyhet dhe shtohet lidheza "dhe" dhe aline e re 4 si vijon:

"- në menyre aktive ta njohe gjuhën angleze".

Neni 10

Në nenin 14 pas paragrafit 1 shtohet aline e re 4 si vijon:

- "kujdeset për punen ligjore lidhur me kompetencat e percaktuara në nenin 11 të këtij ligji;"

Alineja 7 ndryshohet si vijon:

"- i propozon Keshillit Drejtues program afatshkurter pesevjecar dhe program vjetor me plan financiar të Drejtorise, që permban edhe pjese e cila ka të beje me formimin, ruajtjen, perteritjen dhe shfrytezimin e rezervave të detyrueshme;

Në alinene 8, pas fjalet "vjet" shtohen fjalet: "me llogari vjetore dhe ia parashtron Keshillit Drejtues për miratim."

Alineja 9 ndryshohet si vijon: "- ia propozon Keshillit Drejtues dhe i zbaton aktet e pergjithshme për organizim dhe pune, sistematizim të vendeve të punes, rroga dhe kompensime të punonjesve në Drejtori, si dhe akte tjera të pergjithshme në kompetence të Keshillit Drejtues të para para me kete ligj;"

Pas alinene 12 shtohen pese aline të reja 13, 14, 15, 16 dhe 17, si vijojne:

- "e propozon lartesine e kompensimit për ruajtje si dhe kompensimit për evaporim në pajtim me standardet e percaktuara."

- i percakton permbajtjen, menyren dhe afatet për themelimin, mirembajtjen dhe udheheqjen e evidences së detyresve, si dhe menyren e parashtrimit të të dhenave për mbajtjen e evidences;

- "miraton aktvendime për kthimin e kompensimit në pajtim me nenin 24-gj të këtij ligji;"

- "Keshillit Drejtues i propozon plan vjetor për furnizime publike të Drejtorise;"

- "merr vendime dhe kujdeset për zbatimin e furnizimeve publike në Drejtori në pajtim me ligjin."

Neni 11

Në nenin 17 paragrafi 1, numri "shtate" zevendesohet me numrin "pese".

Paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Anetaret e Keshillit Drejtues të Drejtorise i emerone Qeveria e Republikes së Maqedonise. Tre anetare të Keshillit Drejtues emerohen me propozim të ministrit kompetent për ceshtjet nga fusha e energjetikes nga radhet e personave me renome, personave të shquar profesionale në vend nga fusha e derivateve të naftes. Një anetar emerohet me propozim të ministrit kompetent për ceshtjet nga fusha e financave dhe një anetar emerohet me propozim të Komisionit Rregullator për Energjetike të Republikes së Maqedonise."

Neni 12

Neni 18 ndryshohet si vijon:

"Keshilli Drejtues i Drejtorise i kryen punet si vijojne:

- miraton statut të Drejtorise,

- miraton rregullore për punen e Drejtorise,

- miraton program vjetor me plan financiar i cili e permban edhe pjesen që ka të beje me formimin, ruajtjen, perteritjen dhe shfrytezimin e rezervave të detyrueshme,

- percakton kriteret për menyren e shperndarjes së sasive të rezervave të detyrueshme që do t'i ruajne dhe perteritjen shoqerite tregtare - magazinuese,

- miraton raport vjetor për punen me llogari vjetore të Drejtorise,

- miraton raport vjetor për regjistrim të kryer të rezervave të detyrueshme të naftes dhe derivateve të naftes,

- i propozon Qeverise së Republikes së Maqedonise program pesevjecar afatmesem për formimin e rezervave të detyrueshme të derivateve të naftes, ndertimin, mirembajtjen dhe blerjen e kapaciteteve për magazinim,

- ia propozon Qeverise së Republikes së Maqedonise menyren e percaktimit, llogaritjes, lartesis dhe pageses së kompensimit për rezervat e detyrueshme të naftes dhe derivateve të naftes, që paguhet gjate importit si dhe qarkullimit të derivateve të naftes nga prodhimi vendas,

- i parashtron propozime Qeverise së Republikes së Maqedonise lidhur me ceshtje nga fusheveprimi i punes së Drejtorise,

- i jep propozime Qeverise së Republikes së Maqedonise për marrjen e vendimeve nga fusha e rezervave të detyrueshme,

- vendos për ankesat ndaj aktvendimeve të miratuara nga Drejtori i Drejtorise në sferen e marredhenieve të punes,

- i miraton aktet e pergjithshme dhe të vecanta për punen e Drejtorise,;

- i shqyrton dhe miraton raportet për aktivitetet e Drejtorise,

- Qeverise së Republikes së Maqedonise ia propozon lartesine e kompensimit për ruajtjen dhe evaporimin e rezervave të detyrueshme,

- e percakton vleren e pikes për pagesen e rrogave dhe kompensimeve të punonjesve në Drejtori,

- i ndihmon drejtorit të Drejtorise me dhenie mendimi dhe propozimesh për implementimin e programit për pune dhe

- kryen edhe pune tjera në pajtim me kete ligj dhe statutin e Drejtorise."

Neni 13

Në nenin 20 pas paragrafit (1) shtohet paragraf i ri (2) si vijon:

"(2) Statutin e Drejtorise e miraton Keshilli Drejtues i Drejtorise."

Paragrafi (2) behet paragraf (3).

Neni 14

Në nenin 24 paragrafet (4), (5), (6), (7), (8) dhe (9) shlyhen.

Neni 15

Pas nenit 24 shtohen shtate nene të reja 24-a, 24-b, 24-v, 24-g, 24-d dhe 24-gj, si vijojne:

"Neni 24-a

(1) Detyrimi për perlllogaritjen e kompensimit për rezerva të detyrueshme nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji, për prodhuesin e derivateve të naftes krijohet në momentin e leshimit në qarkullim, perkatesisht dergeses të derivateve të prodhuara të naftes nga magazinat e prodhuesit.

(2) Kompensimin nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji, për prodhuesin e derivateve të naftes e llogarit vet prodhuesi dhe i njeiti detyrohet që ta paguaje në llogarine perkatese të pageses në kuader të llogarise së arkes, në afat prej 15 ditesh pas kalimit të çdo muaji kalendarik në të cilin jane leshuar në qarkullim derivatet e prodhuara të naftes.

(3) Prodhuesi, detyrohet që kompensimin nga paragrafi (2) të këtij neni ta shprehe veç e veç në faturat për leshim në qarkullim të derivateve të prodhuara të naftes.

(4) Prodhuesi detyrohet që më së voni deri me të 10-in e muajit rrjedhes ta njoftoje Drejtorine për pagesen e kompensimit të rezervave të detyrueshme nga neni 24 paragrafi (2) i këtij ligji, të kryer perfundimisht me ditën e fundit të muajit paraprak.

(5) Prodhuesi detyrohet që së bashku me njoftimin nga paragrafi (4) i këtij ligji të dorezoje edhe deshmi për pagesen e kryer, perkatesisht kopje nga fletepagesa/virmani dhe kopje të fatures nga paragrafi (3) i këtij neni.

Neni 24-b

(1) Detyrimi për llogaritjen e kompensimit për rezerva të detyrueshme nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji, për importuesin e derivateve të naftes krijohet në momentin e importit të derivateve të naftes, për të cilat organi doganor i Republikës së Maqedonisë ka dhënë deklarate doganore për import (DDI) për çdo import të kryer në veç e veç.

(2) Kompensimin nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji, për importuesin e derivateve të naftes e llogarit organi doganor i cili detyrohet që ta paguaje në llogari perkatese në kuader të llogarise së arkës menjëherë pas importit të kryer të derivateve të naftes.

(3) Importuesi i derivateve të naftes detyrohet që më së voni deri në të 10-in e muajit rrjedhës të njoftoje Drejtorinë për pagesën e kompensimit për rezerva të detyrueshme nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji, të kryer perfundimisht me ditën e fundit të muajit paraprak.

(4) Importuesi detyrohet që së bashku me njoftimin nga paragrafi (3) i këtij neni, të parashtroje edhe deshmi për pagesën e kryer, perkatesisht kopje të fletëpageses/virmanit dhe specifikim të deklaratave doganore të importit.

Neni 24-v

Detyresit nga nenet 24-a dhe 24-b të këtij ligji janë detyruar që provat për pagesën e realizuar për rezervat e detyrueshme nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji, si dhe tere dokumentacionin percjelles lidhur me pagesën, t'i ruajnë së paku 7 (shtatë) vjet llogaritur nga periudha për të cilën kanë të bëjnë.

Neni 24-g

(1) Në rast se detyresit nga nenet 24-a dhe 24-b të këtij ligji e kryejnë pagesën e kompensimit për rezervat e detyrueshme nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji, në shumë më të madhe nga ajo e percaktuar në njoftimin nga neni 24-a paragrafi (4) dhe 24-b paragrafi (3) të këtij ligji, Drejtoria shumen e paguar do ta trajtojë si akontacion për detyrimin që arrin për muajin rrjedhës.

(2) Nese detyresit nga nenet 24-a dhe 24-b të këtij ligji, nuk e paguaje kompensimin nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji në shumë, në mënyrë dhe në afatet e parapara për pagesë, Drejtoria me shkrim do t'i njoftojë Inspektoratin Shtetëror të Tregut dhe organet tjera kompetente në pajtim me rregullat e vecanta, me qëllim zbatimin e dispozitave kundërvajtëse të percaktuara sipas nenit 30 të këtij ligji.

Neni 24-d

(1) Drejtoria Doganore e Republikës së Maqedonisë detyrohet që të perpilojë raport mujor për importin e kryer të derivateve të naftes në Republikën e Maqedonisë si dhe raport mujor për qarkullimin e realizuar të derivateve të naftes nga prodhimi vendas në tregun vendas dhe të njëjtat t'ia paraqet Drejtorisë deri në të 30-in e muajit rrjedhës, për importin e derivateve të naftes si dhe për qarkullimin e derivateve të naftes nga prodhimi vendas në tregun vendas, të kryera perfundimisht me ditën e fundit të muajit paraprak.

(2) Drejtoria dhe Drejtoria Doganore e Republikës së Maqedonisë detyrohen që në tremujor ta bëjnë barazimin e të dhënave lidhur me kompensimin e paguar në llogarinë pagesore në kuader të llogarise së arkës, nga detyresit.

Neni 24-gj

(1) Kompensimi nga neni 24 paragrafi (2) të këtij ligji, nuk paguhet nese sasia e derivateve të naftes që faturohet, eksportohet.

(2) Në rast të eksportit të derivateve të naftes për të cilat paraprakisht është paguar kompensim nga neni 24 paragrafi (2) të këtij neni, detyresi ka të drejtë kthimi të kompensimit të paguar për sasi të caktuar të derivateve të naftes.

(3) Kthimi i kompensimit të paguar nga paragrafi (2) i këtij neni, bëhet në baze të kërkesës që detyresi e paraqet në Drejtori në afat prej 30 ditësh nga dita e kryerjes së eksportit.

(4) Mënyrën e kthimit të kompensimit nga paragrafi (2) i këtij neni, e percakton ministri i Financave.

(5) Kthimi i kompensimit të paguar nga paragrafi (2) i këtij neni, bëhet me aktvendim të drejtorit të Drejtorisë, me kontroll paraprak të dokumentacionit të paraqitur dhe konstatim të përmbushjes së kushteve ligjore për kthimin e kompensimit të paguar, në afat prej 30 ditësh nga dita e marrjes së aktvendimit.

(6) Në rastin nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi që e ka faturuar prodhimin detyrohet që me fature ta paraqesë deklaratën doganore për eksport nga eksportuesi si provë se sasitë e derivateve të naftes për të cilat nuk është llogaritur kompensimi janë eksportuar nga Republika e Maqedonisë."

Neni 16

Në nenin 26 paragrafi (1) pas numrit "24" shtohen fjalët: "paragrafi (3)".

Neni 17

Neni 27 ndryshohet si vijon:

"(1) Mbiqeprje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe të marrëveshjeve për magazinim, kryen Drejtoria.

(2) Mbiqeprjen nga paragrafi (1) i këtij e kryejnë personat e autorizuar nga radhet e të punësuarve në Drejtori, në baze të autorizimit me shkrim nga drejtori i Drejtorisë.

(3) Autorizimin për kryerjen e mbiqeprjes, personave të autorizuar nga paragrafi (2) i këtij neni, e deshmojnë me dokument adekuat dhe të njëjtë detyrohet që ta tregojnë gjatë kryerjes së mbiqeprjes, e me kërkesë të shoqërisë tregtare – magazinuese si subjekt i autorizuar (në tekstin e metutjes-hem: subjekt i kontrolluar), t'i lejojnë që ta shikojë.

(4) Personat e autorizuar nga paragrafi (2) i këtij neni i kryejnë punët e mbiqeprjes dhe marrin masa për të cilat janë të autorizuar me kete ligj dhe me ligj tjetër lidhur me:

- evidencat e obligacioneve për pagesën e kompensimit për rezervat e detyrueshme nga neni 24 paragrafi (2) i këtij ligji,

- pagesat e kompensimit për rezervat e detyrueshme nga neni 24 paragrafi (2) i këtij ligji,

- zbatimin e marrëveshjeve për magazinim,
- inspektimin në dokumentacion të shoqërisë tregtare – magazinuese lidhur me punën me rezervat e detyrueshme dhe

- kontrollin kuantitativ të sasive të rezervave të detyrueshme.

(5) Personat e autorizuar nga paragrafi (2) i këtij neni, i kryejnë punët e mbiqeprjes dhe marrin masa për të cilat janë të autorizuar me kete ligj dhe me ligjin tjetër, në bashkëpunim me organet kompetente inspektuese dhe/ose trupin inspektues kontrollues të akredituar dhe zgjedhur dhe laboratorine akredituar lidhur me:

- kontrollin kuantitativ të sasive të rezervave të detyrueshme dhe

- kontrollin kualitativ të rezervave të detyrueshme.

(6) Gjate kryerjes së mbiqeprjes Drejtoria mund të angazhojë edhe persona tjere profesionale fizike ose juridike nga sferat relevante për kryerjen e aktiviteteve të vecanta profesionale.

(7) Mbikeqyrja nga paragrafi (1) i ketij neni kryhet edhe pa paralajmerim paraprak, në kohën kur subjekti i kontrolluar i kryen aktivitetet e veta.

(8) Personat e autorizuar nga paragrafi (2) i ketij neni kryejnë mbikeqyrjen në mënyrë efektive duke mbajtur llogari për mbrojtjen e interesit publik dhe deri në shkallë sa është e mundur për mbrojtjen e interesit të subjektit të kontrolluar.

(9) Personat e autorizuar nga paragrafi (2) i ketij neni janë të autorizuar që:

- të kryejnë inspektim dhe kontroll në dokumentacionin që ka të bëjë me punën me rezervat e detyrueshme, që gjendet në lokalet afariste të subjekteve të kontrolluara,

- të kryejnë inspektim dhe kontroll në dokumentacionin që ka të bëjë me detyrimin për pagesën e kompensimit nga neni 24 paragrafi 2 i ketij ligji dhe

- kryejnë mbikeqyrje në zbatimin e dispozitave nga marrëveshjet për magazinim,

(10) Autenciteti i kopjes me origjinalin e dokumenteve, provave dhe informatare e përcakton subjekti i kontrolluar me vull dhe nënshkrim të vet ose i punësuar i tij me nënshkrim.

(11) Subjekti i kontrolluar detyrohet që të bashkëpunojë dhe me kërkesë të personit të autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes, t'i mundësojë qasje të papenguar në kapacitetet magazinuese ku ruhen rezervat e detyrueshme si dhe hapësirat, dokumentet, sistemet elektronike ose çfarëdo qofte mjeti tjetër në lidhje me rezervat e detyrueshme lende e mbikeqyrjes dhe ta dorëzojë dokumentacionin e plotë në lidhje me rezervat e detyrueshme të nevojshme për kryerjen e mbikeqyrjes."

Neni 18

Neni 28 ndryshohet si vijon:

„(1) Gjate kryerjes së mbikeqyrjes, për rezervat e detyrueshme të naftës dhe derivateve të naftës, personat e autorizuar nga neni 27 paragrafi (2) i ketij ligji përpilojnë procesverbal.

(2) Procesverbali detyrimisht duhet të nënshkruhet nga përfaqësuesit e autorizuar të Drejtorisë, përfaqësuesit e organeve inspektuese kompetente, përfaqësuesit e trupit inspektues kontrollues të akredituar dhe angazhuar, menaxhuesi i depozitave dhe magazinieri i depozitave.

(3) Në bazë të procesverbalit nga paragrafi (1) i ketij neni, personat e autorizuar paraqesin raport me shkrim me propozim – masë për menjanimin e parregullsive të konstatuara, te drejtori i Drejtorisë.

(4) Drejtori i Drejtorisë në suaza të kompetencave të veta ka të drejtë me aktvendim t'i urdherojë shoqëritë tregtare që ta harmonizojnë punën e tyre me kushtet e parapara në këtë ligj, aktet nenligjore dhe marrëveshjet, në afat prej më së shumti 30 ditësh nga pranimi i aktvendimit me të cilin parashihet masa e ketilë.

(5) Nëse në afat për harmonizimin e punës së vet të parapara në paragrafin (4) të ketij neni, shoqëria tregtare përsërisht i menjanton mangësitë e cekura në aktvendim, e njejta detyrohet që të dorëzojë në Drejtori, arsyetim detajor me shkrim për veprimin e ketilë me dokumentacion dëshmuar përkatës në shtojcë. Pas inspektimit dhe vlerësimit të arsyetimit të dorëzuar, Drejtoria mund të caktojë afat plotësues të pershtatshëm për harmonizimin e punës së shoqëria tregtare.

(6) Nëse shoqëria tregtare, nuk e harmonizon punën e vet në afatet nga paragrafet (4) dhe (5) të ketij neni, Drejtoria do të marrë masa përkatëse në pajtim me këtë ligj.

(7) Kunder aktvendimeve të miratuara nga paragrafet (4) dhe (5) të ketij neni, shoqëria tregtare ka të drejtë të ngrihet kontest administrativ në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimi të të njejtave.

(8) Personat e autorizuar nga neni 27 paragrafi (2) të ketij ligji, që në kryerjen e mbikeqyrjes do të konstatojnë se ka elemente të veprës së kryer penale, detyrohen që për këtë të dorëzojnë raport te drejtori i Drejtorisë për ngritje të procedurës në organin kompetent."

Neni 19

Në nenin 29 të Ligjit, paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

“Kunder aktvendimit të miratuar nga paragrafi (1) i ketij neni, shoqëritë tregtare mund të paraqesin ankese në afat prej 8 (tete) ditësh nga dita e pranimi të aktvendimit, te Komisioni për Zgjidhje të Ankesave në shkallë të dytë, i formuar nga ministri i Ekonomisë, me ç'rast kryetari i Komisionit detyrimisht do të jetë nga radhet e nepunesve shtetërore udhëheqës në shërbimin e inspeksionit që nuk do të përfshihet në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese.”

Neni 20

Neni 30 ndryshon si vijon:

“(1) Gjoke në shume prej 10 000 deri në 20 000 eurosh në kundërlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje shoqërisë tregtare-magazinuese nëse:

- refuzon të ruajë rezerva të detyrueshme të naftës dhe derivateve të naftës (neni 7, paragrafi (1)) dhe

- rezervat e detyrueshme i shfrytëzon si mjete për sigurim të kërkesave ndaj personave të tjerë, peng ose çfarëdo lloji të sigurimit (neni 10, paragrafi (2)).

(2) Gjoke në shume prej 5 000 deri në 10 000 euro në kundërlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje shoqërisë tregtare-magazinuese nëse:

- nuk e paguan kompensimin në pajtim me ligjin, në mënyrë dhe në afate të përcaktuara në nenin 24-a paragrafi (2) dhe nenin 24-b paragrafi (2) të ketij ligji.

(3) Gjoke në shume prej 2 000 deri në 4 000 euro në kundërlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje shoqërisë tregtare-magazinuese nëse:

- nuk mundeson shikim në rezervat e detyrueshme dhe nuk e paraqet në shikim dhe disponim dokumentacionin lidhur me punën me rezervat e detyrueshme (neni 10, paragrafi 3) dhe

- nuk i ruan të dhenat dhe evidencën në lidhje me rezervat e detyrueshme në afatin e përcaktuar në nenin 24-v të ketij ligji.

(4) Gjoke në shume prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundërlere me denare, do t'i shqiptohet për kundërvajtje shoqërisë tregtare-magazinuese nëse:

- nuk e paraqet kompensimin ndaras në fature të përcaktuara në nenin 24-a paragrafi (3) të ketij ligji,

- nuk e dorëzon specifikimin e deklaratave doganore importuese të përcaktuara në nenin 24-b paragrafi (4) të ketij ligji dhe

- nuk e dorëzon të dhenat për evidentim me kushte dhe në afate të përcaktuara në nenin 26 paragrafet (3) dhe (4) të ketij ligji;

(5) Për veprimet nga paragrafet (1), (2) dhe (3) të ketij neni, do t'i shqiptohet gjoke në shume prej 500 deri në 1000 euro në kundërlere me denare, për kundërvajtjen e kryer edhe personit përgjegjës në personin juridik.”

Neni 21

Neni 32 ndryshon si vijon:

“(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenin 30 të ketij ligji, Drejtoria detyrohet që kryesisht të kundërvajtjes t'i propozojë procedurë për barazim, para paraqitjes së kërkesës për procedurë kundërvajtje.

(2) Personat e autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes përpilojnë procesverbal në të cilin shënohen elementet e rëndësishme të kundërvajtjes, koha, vendi dhe mënyra e kryerjes së kundërvajtjes, përshkrimi i veprimit të kundërvajtjes dhe personat e gjendur në vendin e ngjarjes.

(3) Në procesverbal caktohet menyra në të cilin do të menjohet pasojat e demshme nga kundervajtja, si dhe menyra e tejkalimit të pasojave nga kryerja e kundervajtjes.

(4) Drejtoria në procedurën për barazim, kryeresit të kundervajtjes i jep urdherpagese.

(5) Konsiderohet se kryeresi i kundervajtjes me nenshkrim të pranimit të fleturdhereses pajtohet që ta paguan gjoben.

(6) Kur si kryeresi i kundervajtjes paraqitetet personi juridik, procesverbalin dhe fleturdheresen e nenshkruan personi zyrtar perkatesisht pergjegjes që është gjendur në vendin e ngjarjes gjate kontrollit, ose personi tjetër zyrtar perkatesisht personi pergjegjes që ka deklaruar se ka të drejte ta nenshkruaje procesverbalin dhe ta pranoje fletepagesen.

(7) Deklarata nga paragrafi (6) i ketij neni regjistrohет në procesverbal.

(8) Kryeresi i kundervajtjes detyrohet që ta paguaje gjoben në afat prej tete ditesh nga pranimi i fletepageses në llogarine e shenuar në fletepagese. Kryeresi që do ta paguaje gjoben në kete afat do ta paguaj vetem gjysmen e gjobes së shqiptuar. Keshilla për kete të drejte është pjese e keshilles juridike në fletepagese.

(9) Në procedurën që do të perfundoje me dhenie të urdherpageses nuk paguhen shpenzimet eprocedures.

(10) Nese kryeresi nuk e paguan gjoben në afat të parapare në paragrafin (8) të ketij neni, personat e autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes do të parashtrojne kerkese për ngritje të procedures për kundervajtje në gjykaten kompetente.

(11) Personat e autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes detyrohen që të mbajne evidence për procedurat e ngritura për barazimin dhe për rezultatin e tyre."

Neni 22

Procedurat e filluara për kthimin e kompensimit të paguar në rast të eksportit të kryer të derivateve të naftes, do të perfundojne sipas dispozitave të Ligjit për rezervat e detyrueshme të naftes dhe derivateve të naftes ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonise numer 84/2008).

Neni 23

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten zyrtare të Republikës së Maqedonise".

824.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТНИОТ ПРОМЕТ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за платниот промет,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1409/1
16 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТНИОТ ПРОМЕТ

Член 1

Во Законот за платниот промет ("Службен весник на Република Македонија" број 113/2007, 22/2008, 159/2008, 133/2009 и 145/10), во членот 9 став (2) точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: "или Трезорот на Фондот."

Член 2

Во членот 50 став (1) износите "од 15.000 до 20.000" се заменуваат со износот "од 10.000".

Во ставот (3) износот "до 6.000" се брише.

Член 3

Во членот 51 став (1) износот "до 6.000" се брише.

Во ставот (3) износот "до 4.000" се брише.

Член 4

Во членот 52 став (1) износите "од 15.000 до 20.000" се заменуваат со износот "од 10.000".

Во ставот (3) износот "до 10.000" се брише.

Член 5

Во членот 53 став (1) износот "до 15.000" се брише.

Во ставот (3) износот "до 4.000" се брише.

Член 6

Во членот 54 став (1) износот "до 15.000" се брише.

Во ставот (3) износот "до 6.000" се брише.

Член 7

Во членот 55 став (1) износот "до 6.000" се брише.

Во ставот (2) износот "до 3.000" се брише.

Член 8

Во членот 56 став (1) износите "од 2.000 до 6.000" се заменуваат со износот "од 4.000".

Во ставот (2) износот "до 3.000" се брише.

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR QARKULLIM PAGESOR

Neni 1

Нë Ligjin për qarkullim pagesor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 113/2007, 22/2008, 159/2008, 133/2009 dhe 145/10), në nenin 9 paragrafi (2) pika në fund të fjalise shlyhet dhe shtohen fjalet: "ose Arkes së Fondit".

Neni 2

Нë nenin 50 paragrafi (1) shumat "prej 15 000 deri në 20 000" zevendesohen me shumen "prej 10 000 eurosh".

Нë paragrafin (3) shuma "deri në 6 000" shlyhen.

Neni 3

Нë nenin 51 paragrafi (1) shuma "deri në 6 000" shlyhet.

Нë paragrafin (3) shuma "deri në 4 000" shlyhet.

Neni 4

Në nenin 52 paragrafi (1) shumat " prej 15 000 deri në 20 000" zevendesohen me shumen "prej 10 000".
Në paragrafin (3) shuma "deri në 10 000" shlyhet.

Neni 5

Në nenin 53 paragrafi (1) shuma "deri në 15 000" shlyhet.
Në paragrafin (3) fjalet: "deri në 4 000" shlyhet.

Neni 6

Në nenin 54 paragrafi (1) shuma "deri në 15 000" shlyhet.
Në paragrafin (3) shuma "deri në 6 000" shlyhet.

Neni 7

Në nenin 55 paragrafi (1) shuma "deri në 6 000" shlyhet.
Në paragrafin (2) shuma "deri në 3 000" shlyhet.

Neni 8

Në nenin 56 paragrafi (1) shumat " prej 2 000 deri në 6 000" zevendesohen me shumen "prej 4 000 eurosh".
Në paragrafin (2) shuma "deri në 3 000" shlyhet.

Neni 9

Ky ligj hyn në fuqi në дитен е tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

825.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА АКЦИОНЕРСКИТЕ ДРУШТВА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за преземање на акционерските друштва, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1410/1
16 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА АКЦИОНЕРСКИТЕ ДРУШТВА

Член 1

Во Законот за преземање на акционерските друштва („Службен весник на Република Македонија" број 4/2002, 37/2002, 36/2007 и 67/10), во членот 2 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

“(3) При откупот на акциите во сопственост на Република Македонија и при откупот на акциите на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија, кога истите се продаваат во пакет заедно со акциите во сопственост на Република Македонија, не се применуваат одредбите од овој закон.”

Член 2

Членот 55 се менува и гласи:

“(1) Во случај на стекнување на акции спротивно на одредбите од овој закон, Комисијата донесува решение со кое утврдува дека на лицето кое ги стекнало тие акции, истите не му носат право на глас и право на дивиденда.

(2) Со решението од ставот (1) на овој член Комисијата го задолжува лицето кое стекнало акции спротивно на одредбите од овој закон, истите да ги понуди за продажба во рок кој не може да биде подолг од 90 дена.

(3) Доколку лицето на кое му се ограничени правата согласно со ставот (1) од овој член постапи по задолжението од ставот (2) на овој член и ги отуѓи акциите, истите се префрлаат на новиот сопственик без ограничувања.

(4) Во случајот од ставот (1) на овој член, при остварувањето на правото на глас, бројот на акции со право на глас кои произлегуваат од издадените акции на друштвото се намалува за бројот на акции стекнати спротивно на одредбите од овој закон. Преостанатиот број на акции со право на глас претставува вкупен број на акции со право на глас во акционерското друштво.

(5) Против решението на Комисијата од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност во рок од 15 календарски дена од денот на приемот на истото.

(6) Жалбата од ставот (5) на овој член не го одлага извршувањето на решението на Комисијата.”

Член 3

Во Главата XIV-а Прекршочни одредби по членот 68 се додаваат два нови наслова и два нови члена 68-а и 68-б, кои гласат:

„Прекршочен орган

Член 68-а

За прекршоците утврдени во овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за хартии од вредност согласно со одредбите од Законот за хартии од вредност.

Порамнување и платен налог

Член 68-б

(1) За прекршоците утврдени во овој закон овластените лица за спроведување на контрола од страна на Комисијата, при констатирање на прекршокот, се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка на порамнување, пред да го поднесат барањето за прекршочна постапка.

(2) Постапката за порамнување е задолжителна.

(3) Доколку овластеното лице од ставот (1) на овој член констатира прекршок, е должно да состави записник во кој ќе ги забележи сите битни елементи на дејствието од кое произлегува правното обележје на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието и лицата затекнати на самото место.

(4) Ако сторителот на прекршокот го признае прекршокот, овластеното лице од ставот (1) на овој член веднаш му издава платен налог и тоа дополнително го забележува во записникот од ставот (3) на овој член.

(5) Овластеното лице од ставот (1) на овој член е должно да му понуди на сторителот на прекршокот да го потпише записникот.

(6) Доколку сторителот на прекршокот ја плати глобата во рок од осум дена од денот на приемот на платниот налог, ќе плати само половина од глобата.

(7) Во постапката која ќе заврши со издавање на платен налог не се плаќаат трошоци на постапката.

(8) По истекот на рокот од осум дена предвиден за плаќање на платниот налог, во случај да не е платен налогот, овластеното лице од страна на Комисијата за хартии од вредност поднесува барање за поведување на прекршочна постапка до Прекршочната комисија при Комисијата за хартии од вредност.

(9) За спроведените постапки за порамнување, овластеното лице од ставот (1) на овој член е должно да води посебна евиденција.“

Член 4

Членот 69 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице - понудувач, ако:

- не даде јавна понуда за откуп на хартии од вредност во случаите од членовите 4 ставови (1) и (4) и 60 став (1) на овој закон,

- во понудата цената или односот за замена на хартиите од вредност ја определи спротивно на членот 7 ставови (3), (4) и (5) од овој закон,

- во понудата за откуп понуди исплаќање на цената на хартиите од вредност спротивно на членот 8 ставови (5) и (6) од овој закон,

- не понуди исплаќање на разликата во цена во пари согласно со членот 9 од овој закон,

- понудата не ги содржи елементите утврдени со членот 11 од овој закон,

- исполнувањето на условот не го објави во рокот утврден во членот 12 став (2) од овој закон,

- наведе неистинити информации и податоци согласно со членот 20 од овој закон,

- даде понуда за откуп без дозвола од Комисијата согласно со членот 23 став (1) од овој закон,

- не го објави и не го достави проспектот за откуп согласно со членот 24 ставови (1) и (3) од овој закон,

- не склучи договор за вршење услуги во постапката на преземање согласно со членот 28 од овој закон,

- пред објавување на понудата за откуп не депонира средства во Централниот депозитар за хартии од вредност или не обезбеди банкарска гаранција согласно со членот 29 од овој закон,

- не даде налог за резервирање на хартии од вредност за замена согласно со членот 30 став (1) од овој закон,

- купува хартии од вредност, кои се предмет на понуда за откуп спротивно на членот 31 став (1) од овој закон,

- не постапи по одлуката на Комисијата од членот 32 став (1) на овој закон,

- за зголемување на основната главнина не го извести Централниот депозитар за хартии од вредност согласно со членот 45 став (1) од овој закон,

- не постапи според одредбите на овој закон во однос на плаќањето на цената на хартиите од вредност во пари согласно со членот 47 став (1) од овој закон,

- не ги купи акциите на останатите акционери доколку поднесат барање за принудно купување согласно со членот 50-б став (1) од овој закон,

- даде конкурентска понуда за откуп спротивно на одредбите од членот 52 на овој закон,

- не ја известува Комисијата во врска со стекнувањето на хартии од вредност во случаите утврдени во членот 59 став (1) од овој закон и

- не ги објави јавно деловните настани или не ја известува Комисијата за деловните настани од членот 66 ставови (1) и (2) на овој закон кои би можеле значително да влијаат на цената на хартиите од вредност.

(2) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на физичко лице - понудувач.“

Член 5

По членот 69 се додаваат два нови члена 69-а и 69-б, кои гласат:

„Член 69-а

(1) Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице - понудувач, ако:

- за својата намера за откуп не ја известува Комисијата согласно со членовите 16 и 17 од овој закон,

- со понудата истовремено не го достави проспектот за откуп согласно со членот 19 од овој закон,

- не ја објави променетата понуда за откуп или не ги известува Комисијата и Централниот депозитар за промената на понудата за откуп согласно со членот 22 став (1) од овој закон,

- не депонира дополнителен депозит врз основа на променетата понуда за откуп согласно со членот 22 став (2) од овој закон,

- не го објави извадокот од проспектот за откуп и понудата за откуп согласно со членот 24 став (1) од овој закон,

- не го дефинира рокот за прифаќање на понудата за откуп согласно со членот 27 од овој закон,

- не го објави повлекувањето на понудата за откуп во утврдениот рок согласно со членот 38 од овој закон,

- не ги известува Комисијата и Централниот депозитар за хартии од вредност за повлекување на понудата за откуп согласно со членот 39 од овој закон,

- не постапи согласно со членот 40 став (1) од овој закон во однос на објавувањето на имателите кои ја прифатиле понудата за откуп,

- не ги достави потребните податоци до органите утврдени со овој закон согласно со членот 40 став (2) од овој закон,

- даде понуда надвор од роковите утврдени со членот 49 од овој закон и

- не го известува издавачот на хартиите од вредност и Комисијата за стекнувањата од 5% од вредноста од хартии од вредност со право на глас или за секое наредно стекнување од 5% согласно со членот 64 став (1) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на физичко лице - понудувач.

Член 69-б

(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластен учесник на пазарот на хартии од вредност, ако:

- не постапува според одредбите од членот 54 на овој закон и

- не ги доставува потребните информации на барање на Комисијата согласно со членот 58 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.“

Член 6

Во членот 70 ставот (1) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на акционерското друштво кое се презема, ако:

- не се објави мислењето во врска со понудата согласно со членот 25 став (1) од овој закон и

- не се известат вработените во врска со понудата за откуп согласно со членот 26 од овој закон.“

Член 7

По членот 70 се додаваат два нови наслова и два нови члена 70-а и 70-б, кои гласат:

„Застареност на поведување и водење на прекршочна постапка

Член 70-а

(1) Прекршочна постапка не може да се поведе по истекот на две години од денот кога е сторен прекршокот.

(2) Прекршочна постапка не може да се води по истекот на три години од денот кога е сторен прекршокот.

(3) Застарувањето на прекршочното гонење започнува од денот кога е сторен прекршокот.

(4) Застарувањето не тече за времето за кое гонење, според закон, не може да започне или да продолжи.

(5) Застарувањето се прекинува со секое процесно дејствие што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот.

(6) Застарувањето се прекинува и кога сторителот во времето додека тече рокот на застареноста стори, исто така, тежок или потежок прекршок.

(7) По секој прекин застарувањето започнува повторно да тече.

(8) Застареност на прекршочното гонење настанува во секој случај по истекот на четири години од денот кога е сторен прекршокот.

Застареност на извршувањето на прекршочните санкции

Член 70-б

(1) Изречената прекршочна санкција не може да се изврши ако од денот на правосилноста на одлуката за прекршокот помине една година.

(2) Застарувањето на извршување на прекршочната санкција започнува да тече од денот кога одлуката за прекршокот станала правосилна.

(3) Застарувањето не тече за времето за кое извршувањето не може да се преземе според закон.

(4) Застарувањето се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради извршување на прекршочната санкција.

(5) По секој прекин застарувањето почнува повторно да тече.

(6) Застареност на прекршочната санкција настанува во секој случај по истекот на две години од денот на правосилноста на одлуката за прекршокот.“

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

**PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT
PËR MARRJEN E SHOQËRIVE AKSIONARE**

Neni 1

Në Ligjin për marrjen e shoqërive aksionare ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë numër 4/2002, 37/2002, 36/2007 dhe 67/10), në nenin 2 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

„(3) Gjatë blerjes së aksioneve në pronësi të Republikës së Maqedonisë dhe gjatë blerjes së aksioneve të Fondit për Sigurim Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë, kur të njëjtat shiten në pako së bashku me aksionet në pronësi të Republikës së Maqedonisë, nuk zbatohen dispozitat e këtij ligji.“

Neni 2

Neni 55 ndryshohet si vijon:

“(1) Në rast të fitimit të aksioneve në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji, Komisioni miraton aktvendim me të cilin përcakton se personit që i ka fituar këto aksione, ato nuk ia japin të drejtën e votës dhe të drejtën e dividendës.

(2) Me zgjidhjen nga paragrafi (1) i këtij neni, Komisioni e detyron personin që ka fituar aksione në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji, ato t'i ofrojë për shitje në afat që nuk mund të jetë më i gjatë se 90 ditë.

(3) Nëse personi të cilit i janë kufizuar të drejtat në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni vepron sipas detyrimit nga paragrafi (2) i këtij neni dhe i tjetërsion aksionet, ato i barten pronarit të ri pa kufizime.

(4) Në rastin nga paragrafi (1) i këtij neni, gjatë realizimit të së drejtës së votës, numri i aksioneve me të drejtë vote që dalin nga aksionet e dhëna të shoqërisë, zvogëlohet për numrin e aksioneve të fituara në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji. Numri i aksioneve të mbetura me të drejtë vote e paraqet numrin e përgjithshëm të aksioneve me të drejtë vote në shoqërinë aksionare.

(5) Kundër aktvendimit të Komisionit nga paragrafi (1) i këtij neni mund të parashtrohet ankesë në Komisionin për Zgjidhjen e Ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë, në afat prej 15 ditësh kalendarike nga dita e pranimit të saj.

(6) Ankesa nga paragrafi (5) i këtij neni nuk e shtyn zbatimin e aktvendimit të Komisionit.“

Neni 3

Në Kapitullin XIV – a Dispozita kundërvajtëse, pas nenit 68 shtohen dy tituj të rinj dhe dy nene të reja 68 – a dhe 68 – b, si vijojnë:

„Organi kundërvajtës

Neni 68 – a

Për kundërvajtjet e përcaktuara me këtë ligj procedurë kundërvajtëse mban dhe sanksion kundërvajtës kumton Komisioni për Letra me Vlerë, në pajtim me dispozitat e Ligjit për letra me vlerë.

Barazimi dhe urdhërpagesa

Neni 68 - b

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në këtë ligj personat e autorizuar për zbatimin e kontrollit nga ana e Komisionit, gjatë konstatimit të kundërvajtjes, detyrohen që kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojnë procedurë për barazim, para se të parashtrijnë kërkesë për procedurë kundërvajtëse.

(2) Procedura për barazim është e detyrueshme.

(3) Nëse personi i autorizuar nga paragrafi (1) i këtij neni konstaton kundërvajtje, detyrohet që të përpilojë procesverbal në të cilin do t'i shënojë të gjitha elementet e veprimit nga i cili rezulton shënimi juridik i kundërvajtjes, kohën, vendin dhe mënyrën e kryerjes së kundërvajtjes, përshkrimin e veprimit dhe personat e hasur në vendin e ngjarjes.

(4) Nëse kryerësi i kundërvajtjes e pranon kundërvajtjen, personi i autorizuar nga paragrafi (1) menjëherë i lëshon urdhërpagesë edhe atë në mënyrë plotësuese e shënon në procesverbalin nga paragrafi (3) i këtij neni.

(5) Personi i autorizuar nga paragrafi (1) i këtij neni, detyrohet që t'i ofrojë kryerësit të kundërvajtjes ta nënshkruajë procesverbalin.

(6) Nëse kryerësi i kundërvajtjes e paguan gjobën në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të urdhërpagesës, do ta paguajë vetëm gjysmën e gjobës.

(7) Në procedurën që do të përfundojë me lëshimin e urdhërpagesës nuk paguhen shpenzimet e procedurës.

(8) Pas kalimit të afatit prej tetë ditësh të paraprirë për ta paguar urdhërpagesën në rast kur nuk paguhet urdhërpagesa, personi i autorizuar nga Komisioni për Letra me Vlerë parashtron kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në Komisionin për Kundërvajtje të Komisionit për Letra me Vlerë.

(9) Për procedurat e zbatuara për barazim, personi i autorizuar nga paragrafi (1) i këtij neni detyrohet që të mbajë evidencë të veçantë.

Neni 4

Neni 69 ndryshohet si vijon:

“(1) Gjorbë në shumë prej 4 000 deri 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

- nuk jep ofertë publike për blerjen e letrave me vlerë në rastet nga nenet 4 paragrafët (1) dhe (4) dhe 60 paragrafi (1) të këtij ligji,

- në ofertë, çmimin ose raportin për ndryshimin e letrave me vlerë e përcakton në kundërshtim me nenin 7 paragrafët (3), (4) dhe (5) të këtij ligji,

- në ofertën për blerje e ofron pagesën e çmimit të letrave me vlerë në kundërshtim me nenin 8 paragrafët (5) dhe (6) të këtij ligji,

- nuk ofron pagesë të dallimit në çmim në para në pajtim me nenin 9 të këtij ligji,

- oferta nuk i përmban elementet e përcaktuara me nenin 11 të këtij ligji,

- përmbushjen e kushtit nuk e shpall në afatin e përcaktuar në nenin 12 paragrafi (2) të këtij ligji,

- paraqet informata dhe të dhëna të pavërteta në pajtim me nenin 20 të këtij ligji,

- jep ofertë për blerje pa leje nga Komisioni në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji,

- nuk e shpall dhe nuk e dorëzon prospektin për blerje në pajtim me nenin 24 paragrafët (1) dhe (3) të këtij ligji,

- nuk lidh marrëveshje për kryerjen e shërbimeve në procedurën e marrjes, në pajtim me nenin 28 të këtij ligji;

- para shpalljes së ofertës për blerje nuk depoziton mjete në Depozitarin Qendror të Letrave me Vlerë, ose nuk siguron garanci bankare në pajtim me nenin 29 të këtij ligji,

- nuk lëshon urdhërpagesë për rezervimin e letrave me vlerë për këmbim, në pajtim me nenin 30 paragrafi (1) të këtij ligji,

- blen letra me vlerë, që janë lëndë e ofertës për blerje në kundërshtim me nenin 31 paragrafi (1) të këtij ligji,

- nuk vepron sipas vendimit të Komisionit nga neni 32 paragrafi (1) të këtij ligji,

- për zmadhimin e kryegjësë themelore nuk e njofton Depozitarin Qendror për Letra me Vlerë, në pajtim me nenin 45 paragrafin (1) të këtij ligji,

- nuk vepron sipas dispozitave të këtij ligji lidhur me pagesën e çmimit të letrave me vlerë në para, në pajtim me nenin 47 paragrafi (1) të këtij ligji,

- nuk i blen aksionet e aksionarëve tjerë nëse parashtrijnë kërkesë për blerje të detyrueshme, në pajtim me nenin 50 – b paragrafi (1) të këtij ligji,

- jep ofertë konkurruese për blerje në kundërshtim me dispozitat nga neni 52 i këtij ligji;

- nuk e njofton Komisionin, lidhur me fitimin e letrave me vlerë në raste të përcaktuara në nenin 59 paragrafi (1) të këtij ligji dhe

- nuk i shpall në mënyrë publike ngjarjet afariste ose nuk e njofton Komisionin për ngjarjet afariste nga neni 66 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji, që në mënyrë të konsiderueshme mund të ndikojnë në çmimin e letrave me vlerë.

(2) Gjorbë në shumë prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(3) Gjorbë në shumë prej 500 deri në 1 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit fizik – ofertues.”

Neni 5

Pas nenit 69 shtohen dy nene të reja 69 – a dhe 69 – b, si vijojnë:

„Neni 69 - a

(1) Gjorbë në shumë prej 2 000 deri 4 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik – ofertues, nëse:

- për qëllimin e vet të blerjes nuk e njofton Komisionin, në pajtim me nenet 16 dhe 17 të këtij ligji,

- me ofertën njëkohësisht nuk e dorëzon prospektin për blerje, në pajtim me nenin 19 të këtij ligji,

- nuk e shpall ofertën e ndryshuar për blerje ose nuk e njofton Komisionin dhe Depozitarin Qendror për ndryshimin e ofertës për blerje, në pajtim me nenin 22 paragrafi (1) të këtij ligji,

- nuk depoziton depozitim shtesë në bazë të ofertës së ndryshuar për blerje, në pajtim me nenin 22 paragrafi (2) të këtij ligji,

- nuk e shpall ekstraktin nga prospekti për blerje dhe ofertën për blerje, në pajtim me nenin 24 paragrafi (1) të këtij ligji,

- nuk e përkufizon afatin për pranimin e ofertës për blerje, në pajtim me nenin 27 të këtij ligji,

- nuk e shpall tërheqjen e ofertës për blerje në afatin e përcaktuar, në pajtim me nenin 38 të këtij ligji,

- nuk i njofton Komisionin dhe Depozitarin Qendror për Letra me Vlerë për tërheqjen e ofertës për blerje, në pajtim me nenin 39 të këtij ligji;

- nuk vepron në pajtim me nenin 40 paragrafi (1) të këtij ligji lidhur me shpalljen e poseduesve që e kanë pranuar ofertën për blerje,

- nuk i dorëzon të dhënat e nevojshme në organet e përcaktuara me këtë ligj, në pajtim me nenin 40 paragrafi 2 të këtij ligji,

- jep ofertë jashtë afateve të përcaktuara me nenin 49 të këtij ligji dhe

- nuk e njofton emetuesin e letrave me vlerë dhe Komisionin për fitimet prej 5% nga vlera e letrave me vlerë me të drejtë vote ose për çdo përfitim të radhës prej 5%, në pajtim me nenin 64 paragrafi (1) të këtij ligji.

(2) Gjohë në shumë prej 500 deri në 1 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(3) Gjohë në shumë prej 100 deri në 500 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit fizik – ofertues.

Neni 69 - b

(1) Gjohë në shumë prej 4 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje pjesëmarrësit të autorizuar në tregun e letrave me vlerë, nëse:

- nuk vepron sipas dispozitave nga neni 54 i këtij ligji dhe

- nuk i dorëzon informatat e nevojshme me kërkesë të Komisionit, në pajtim me nenin 58 të këtij ligji.

(2) Gjohë në shumë prej 1 000 deri 2 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.”

Neni 6

Në nenin 70 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“Gjohë në shumë prej 4 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje shoqërisë aksionare që merret, nëse:

- nuk shpallet mendimi lidhur me ofertën, në pajtim me nenin 25 paragrafi 1 të këtij ligji dhe

- nuk njoftohen të punësuarit lidhur me ofertën për blerje, në pajtim me nenin 26 të këtij ligji.”

Neni 7

Pas neni 70 shtohen dy tituj të rinj dhe dy nene të reja 70 – a dhe 70 – b, si vijojnë:

„Parashkrimi i ngritjes dhe mbajtjes së procedurës kundërvajtëse

Neni 70 - a

(1) Procedurë kundërvajtëse nuk mund të ngritet pas kalimit të dy viteve nga dita kur është kryer kundërvajtja.

(2) Procedurë kundërvajtëse nuk mund të mbahet pas kalimit të tre viteve nga dita kur është kryer kundërvajtja.

(3) Parashkrimi i ndjekjes për kundërvajtje fillon nga dita kur është kryer kundërvajtja.

(4) Parashkrimi nuk rrjedh gjatë kohës për të cilën sipas ligjit ndjekja mund të fillojë ose të vazhdojë.

(5) Parashkrimi ndërpritet me çdo vepër procesuale që ndërmerret për ndjekjen e kryerësit të kundërvajtjes.

(6) Parashkrimi ndërpritet dhe kur kryerësi në kohën derisa rrjedh afati i parashkrimit kryen gjithashtu kundërvajtje të rëndë ose më të rëndë.

(7) Pas çdo ndërprerjeje sërisht fillon të rrjedhë parashkrimi.

(8) Parashkrimi i ndjekjes për kundërvajtje ndodh në çdo rast pas kalimit të katër viteve nga dita kur është kryer kundërvajtja.

Parashkrimi i zbatimit të sanksioneve kundërvajtëse

Neni 70 - b

(1) Sanksioni i kumtuar për kundërvajtje nuk mund të zbatohet nëse nga dita e plotfuqishmërisë së vendimit për kundërvajtje kalon një vit.

(2) Parashkrimi i zbatimit të sanksionit për kundërvajtje, fillon të rrjedhë nga dita kur vendimi për kundërvajtje është bërë i plotfuqishëm.

(3) Parashkrimi nuk rrjedh në kohën gjatë së cilës zbatimi nuk mund të ndërmerret sipas ligjit.

(4) Parashkrimi ndërpritet me çdo veprim të organit kompetent që ndërmerret për zbatimin e sanksionit për kundërvajtje.

(5) Pas çdo ndërprerjeje sërisht fillon të rrjedhë parashkrimi.

(6) Parashkrimi i sanksionit për kundërvajtje ndodh në çdo rast pas kalimit të dy viteve nga dita e plotfuqishmërisë së vendimit për kundërvajtje.”

Neni 8

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

826.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЛИЗИНГ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за лизинг,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 март 2011 година.

Бр. 07-1411/1
16 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЛИЗИНГ

Член 1

Во Законот за лизинг („Службен весник на Република Македонија“ бр. 04/2002, 49/2003, 13/2006 и 88/2008), по членот 1-в се додава нов член 1-г, кој гласи:

„Член 1-г

На давателите на лизинг се применуваат одредбите од Законот за трговските друштва, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 2

Членот 3 се менува и гласи:

„(1) Даватели на оперативен лизинг се трговски друштва и странски трговски друштва кои имаат основано подружница во Република Македонија, кои вршат оперативен лизинг според начинот и условите утврдени со овој закон.

(2) Даватели на финансиски лизинг се друштва со ограничена одговорност или акционерски друштва основани со дозвола од министерот за финансии и кои вршат лизинг според начинот и условите утврдени со овој закон.

(3) Давател на финансиски лизинг не смее да врши други активности освен лизинг и активности поврзани со лизингот.“

Член 3

По членот 3 се додаваат 15 нови члена 3-а, 3-б, 3-в, 3-г, 3-д, 3-ѓ, 3-е, 3-ж, 3-з, 3-с, 3-и, 3-ј, 3-к, 3-л и 3-љ, кои гласат:

„Основна главнина

Член 3-а

(1) Давател на финансиски лизинг се основа со основна главнина од најмалку 6.000.000 денари.

(2) Основната главнина и сите натамошни зголемувања на основната главнина мора да бидат во паричен облик и да бидат уплатени во целост и не смее да потекнува од заеми и кредити.

(3) Основната главнина не смее да се намали под износот од ставот (1) на овој член.

Дозвола за основање и работа

Член 3-б

(1) За основање и работа на давател на финансиски лизинг потребна е претходна дозвола за основање и работа од министерот за финансии.

(2) Лицата кои имаат намера да основаат давател на финансиски лизинг до Министерството за финансии поднесуваат барање за добивање дозвола.

(3) Кон барањето од ставот (2) на овој член се поднесуваат следниве прилози:

1) предлог на акт за основање;

2) предлог на назив и седиште на друштвото за лизинг;

3) доказ за уплата на парични средства на име основна главнина на привремена сметка кај носител на платен промет;

4) извори на средства за уплата на основната главнина;

5) идентитет на лицата кои имаат намера да основаат друштво за лизинг;

6) доказ дека не е осудено со правосилна судска пресуда за кривично дело со безусловна казна затвор од најмалку шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата;

7) документ дека против основачот не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност;

8) листа на предложени членови на органот на управување со докази за исполнување на условите од членот 3-в на овој закон;

9) програма за работа на друштвото за лизинг со проекција на финансиски извештаи за наредните три години;

10) интерни процедури за вршење на финансиски лизинг, вклучувајќи и критериуми и услови за финансирање на кориснокот на лизинг;

11) програма за спречување на перење пари, одобрена од Управата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и

12) доказ за уплатена административна такса согласно со Законот за административните такси.

(4) Доколку основач на давател на финансиски лизинг е правно лице, покрај документите и информациите од ставот (3) на овој член, кон барањето ги доставува и следниве прилози:

1) извод од регистарот во кој е запишано правното лице;

2) информација за економско-финансиската состојба;

3) доказ дека не е осудено со правосилна судска пресуда за кривично дело со парична казна сè додека траат правните последици од пресудата;

4) документ дека против правното лице не е изречена мерка забрана за вршење на дејност;

5) документ дека против одговорното лице во правното лице не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност и

6) документ дека не е поведена стечајна или ликвидациона постапка над правното лице.

(5) Доколку основач на давател на финансиски лизинг е странско правно лице, покрај прилозите од ставот (3) на овој член, кон барањето ги доставува и следниве прилози:

1) извод од регистарот во кој е запишано правното лице;

2) ревидирани финансиски извештаи од страна на овластен ревизор за последните три години и

3) потврда, уверение или друг вид на доказ издаден од соодветен орган во земјата во која е регистриран со кои ќе може да се потврди дека ги исполнува условите од ставот (4) точки 3, 4, 5 и 6 на овој член.

(6) Прилозите од ставовите (3) точка 6, (4) и (5) на овој член не смеат да бидат постари од шест месеци, а се приложуваат во оригинал или во копија заверена на нотар. За прилозите кои изворно се на странски јазик потребно е да се приложи и заверен превод.

(7) Прилозите од ставовите (3), (4) и (5) на овој член, начинот на нивното доставување и начинот и постапката за нивното оценување ги пропишува министерот за финансии.

Членови на орган на управување

Член 3-в

(1) Член на орган на управување со давател на финансиски лизинг може да биде лице:

- 1) кое има завршено високо образование;
 - 2) кое има три години работно искуство во областа на финансиите или банкарството;
 - 3) кое не било одговорно лице во трговско друштво над кое е поведена стечајна постапка;
 - 4) против кое не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност и
 - 5) кое не е член на орган на управување со банка, филијала на странска банка, давател на финансиски лизинг и финансиско друштво.
- (2) Видот на документите за исполнување на условите од ставот (1) точки 2, 3 и 5 на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Одлучување по барање

Член 3-г

- (1) По барањето од членот 3-б на овој закон министерот за финансии одлучува во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето.
- (2) Доколку барањето не е комплетно, Министерството за финансии го известува подносителот на барањето да ги достави потребните документи и информации најмногу во рок од 30 дена.
- (3) Во рокот од ставот (1) на овој член не се пресметуваат роковите од ставот (2) на овој член.

Отфрлање по барање

Член 3-д

- (1) Министерот за финансии со решение го отфрла барањето за издавање на дозвола ако барањето не ја содржи документацијата пропишана со членот 3-б од овој закон.
- (2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање во управна постапка во втор степен од областа на економијата, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Одбивање по барање

Член 3-ѓ

- (1) Министерот за финансии со решение го одбива барањето за издавање дозвола, ако:
- 1) барањето содржи неточни или невистинити податоци;
 - 2) во последните две години на подносителот на барањето му било одбиено барање за добивање дозвола или му била одземена издадена дозвола согласно со овој закон;
 - 3) против основачот е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност;
 - 4) над основачот правно лице е поведена стечајна или ликвидациона постапка и
 - 5) предложен член на орган на управување не ги исполнува условите од членот 3-в на овој закон.
- (2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање во управна постапка во втор степен од областа на економијата, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Издавање на дозвола

Член 3-е

- (1) Доколку се исполнети условите од членовите 3-б и 3-в на овој закон, министерот за финансии донесува решение за издавање дозвола за основање и работа на давателот на финансиски лизинг.
- (2) Решението од ставот (1) на овој член содржи:
- 1) назив и седиште на друштвото за лизинг и
 - 2) име и презиме/назив на основачот на друштвото за лизинг.
- (3) Давателот на финансиски лизинг е должен да започне со склучување на договори за лизинг во рок од шест месеци од денот на неговиот упис во трговскиот регистар што се води кај Централниот регистар.

Молчење на администрација

Член 3-ж

- (1) Доколку министерот за финансии не одлучи по барањето од членот 3-б став (2) на овој закон во рокот предвиден во членот 3-г став (1) од овој закон, подносителот на барањето има право да поднесе барање за донесување решение до министерот за финансии во рок од три дена по истекот на рокот од членот 3-г став (1) на овој закон.
- (2) Министерот за финансии во рок од пет дена од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член е должен да донесе решение по барањето откако претходно ќе утврди дека:
- 1) поднесокот не содржи формални недостатоци;
 - 2) сите пропишани документи се доставени;
 - 3) поминал рокот за решавање утврден во членот 3-г став (1) на овој закон и
 - 4) барањето за донесување на решение е поднесено во рокот и на пропишаниот образец од ставовите (1) и (4) на овој член.
- (3) Доколку министерот за финансии не донесе решение согласно со ставот (3) од овој член, подносителот има право да поведе управен спор пред надлежен суд.
- (4) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Упис во трговски регистар

Член 3-з

- (1) Давателот на финансиски лизинг стекнува својство на правно лице со упис во трговскиот регистар што се води кај Централниот регистар.
- (2) Давателот на финансиски лизинг е должен да поднесе пријава за упис во трговскиот регистар во рок од 30 дена од денот на добивањето на дозволата за основање и работа.
- (3) Кон пријавата за упис во трговскиот регистар се поднесуваат:
- 1) акт за основање на давателот на финансиски лизинг;
 - 2) дозволата за основање и работа;
 - 3) доказ дека се уплатени паричните средства на име основна главнина на привремена сметка кај носител на платниот промет и
 - 4) други документи согласно со прописите за упис на трговско друштво во трговскиот регистар.

(4) Централниот регистар ја отфрла пријавата за упис во трговскиот регистар доколку не биде поднесена во рокот од ставот (2) на овој член и за тоа писмено го известува Министерството за финансии, во рок од пет дена од денот кога е отфрлена пријавата.

(5) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од десет работни дена по уписот во трговскиот регистар писмено да го известува Министерството за финансии за извршениот упис.

Регистар на даватели на финансиски лизинг

Член 3-с

(1) Министерството за финансии води Регистар на даватели на финансиски лизинг во електронска форма.

(2) Во Регистарот од ставот (1) на овој член се внесуваат следниве податоци за давателите на финансиски лизинг:

- 1) назив и седиште;
- 2) број и датум на дозволата за основање и работа;
- 3) основната главнина и
- 4) членовите на органот на управување.

Согласности

Член 3-и

(1) За промена на член на орган на управување на давателот на финансиски лизинг, министерот за финансии дава согласност.

(2) За добивање согласност за промена на член на орган на управување, давателот на финансиски лизинг до Министерството за финансии доставува барање кон кое ги приложува доказите за исполнување на условите од членот 3-в на овој закон и доказ за уплатена административна такса, согласно со Законот за административните такси.

(3) Министерот за финансии врз основа на поднесената документација од ставот (2) на овој член донесува решение за издавање на согласност, за одбивање или за отфрлање на барањето. При одлучување по барањето соодветно се применуваат одредбите од членовите 3-в, 3-г, 3-д, 3-ѓ и 3-е на овој закон.

Известувања

Член 3-ј

(1) Давателот на финансиски лизинг е должен да го известува Министерството за финансии за:

- 1) промена на основната главнина;
- 2) промена на седиштето;
- 3) промена на називот;
- 4) отворање или затворање на подружница во земја или странство;
- 5) постоењето на основа за престанок на давателот на финансиски лизинг или за одземање на дозволата и
- 6) промена на интерни процедури за вршење на финансиски лизинг, вклучувајќи и критериуми и услови за финансирање на корисникот на лизинг.

(2) Давателот на финансиски лизинг е должен да го известува Министерството за финансии за случаите од ставот (1) на овој член во рок од десет работни дена од денот на настанувањето на дејствието.

Побарувања од работење

Член 3-к

Побарувањата на давателот на финансиски лизинг по основ на склучени договори за финансиски лизинг не смеат да го надминат десеткратниот износ на основната главнина и резервите.

Статусни измени

Член 3-л

(1) Статусна измена на присоединување и спојување може да се изврши меѓу две или повеќе даватели на финансиски лизинг.

(2) Статусна измена на поделба на друштвото за лизинг може да се изврши на две или повеќе даватели на финансиски лизинг.

(3) За статусна измена на давател на финансиски лизинг е потребна дозвола од министерот за финансии.

(4) За издавање на дозволата од ставот (3) на овој член соодветно се применуваат одредбите од членовите 3-а, 3-б, 3-в, 3-г, 3-д и 3-ѓ на овој закон.

Упис на статусна измена

Член 3-љ

(1) Давателот на финансиски лизинг е должен да достави пријава за упис на промена во трговскиот регистар што се води во Централниот регистар во рок од 15 дена од денот на добивањето на дозвола за статусни измени. Кон пријавата за упис во трговскиот регистар задолжително се поднесува дозволата од членот 3-л став (3) на овој закон.

(2) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од десет работни дена по уписот во трговскиот регистар на статусната измена писмено да го известува Министерството за финансии за извршениот упис."

Член 4

Членот 12 се менува и гласи:

„(1) Давателот на финансиски лизинг е должен, во писмена или електронска форма, да го поднесе за упис предметот кој е предмет на договорот за лизинг во посебен регистар кој се води во Централниот регистар, во рок од пет работни дена од денот на потпишувањето на договорот за лизинг. Поднесувањето на предметот кој е предмет на договорот за лизинг за упис во електронска форма се врши согласно со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис.

(2) Давателот на финансиски лизинг е должен до Централниот регистар да поднесе барање, во писмена или електронска форма, согласно со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис за запишување на секоја промена во договорот за лизинг во рок од пет работни дена од настанување на промената.

(3) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од пет работни дена од престанокот или раскинувањето на договорот за лизинг до Централниот регистар да поднесе барање, во писмена или електронска форма, согласно со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис, за бришење на предметот од посебниот регистар.

(4) Директорот на Централниот регистар ја пропишува постапката за упис на предметот во регистарот.“

Член 5

Насловот пред членот 15 и членот 15 се менуваат и гласат:

"Сметководство, финансиски извештаи и ревизија

Член 15

(1) Давателот на лизинг го води сметководството и ги изготвува финансиските извештаи во согласност со Законот за трговските друштва и усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување.

(2) Финансиските извештаи на давателот на финансиски лизинг се предмет на ревизија од страна на овластено друштво за ревизија, во согласност со прописите за ревизија.

(3) Давателот на финансиски лизинг е должен да ги објави годишниот финансиски извештај заедно со извештајот и мислењето на овластениот ревизор во најмалку еден дневен весник во Република Македонија, во рок од 15 календарски дена од денот на доставувањето на извештаите до Министерството за финансии.

(4) Давателот на финансиски лизинг е должен до 31 мај во тековната година до Министерството за финансии да достави примерок од финансискиот извештај за претходната година заедно со извештајот од извршената ревизија.

(5) Друштвото за ревизија е должно веднаш да го известат Министерството за финансии доколку при ревизијата утврди дека:

1) Давателот на финансиски лизинг направило сериозни прекршувања на одредбите од овој или друг закон и

2) финансиската состојба на давателот на финансиски лизинг е влошена со што се доведува во прашање неговото нормално функционирање."

Член 6

Пред членот 15-а се додава нов наслов, а членот 15-а се менува и гласи:

"Извештаи

Член 15-а

(1) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од 15 дена по истекот на рокот од членот 3-е став (3) на овој закон до Министерството за финансии да достави извештај за склучени договори за лизинг.

(2) Давателот на финансиски лизинг е должен до Министерството за финансии најмалку два пати годишно и тоа најдоцна до 28 февруари во тековната година за претходната година и најдоцна до 30 септември тековната година за периодот од 1 јануари до 31 август од тековната година, како и по потреба, на барање на Министерството за финансии, да достави извештаи за финансиските активности и за состојбата и изворите на средствата.

(3) На барање на Министерството за финансии, давателот на финансиски лизинг доставува информации потребни за статистички и аналитички цели.

(4) Формата и содржината на образецот на извештаите од ставовите (1) и (2) на овој член како и начинот на нивното доставување ги пропишува министерот за финансии."

Член 7

Во членот 16 став (5) по зборот "записник" се става точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

"(6) При вршење на непосредна контрола, Министерството за финансии може да ангажира надворешни експерти."

Член 8

Во членот 16-а точката 2 се менува и гласи:

"да издаде писмена наредба со рок за отстранување на констатираните неправилности и незаконитости и".

Член 9

Во членот 16-б ставот (1) се менува и гласи:

"Министерот за финансии со решение ја одзема дозволата за основање и работа на давател на финансиски лизинг, ако:

1) не започне со склучување на договори за лизинг во рокот утврден во членот 3-е став (3) од овој закон;

2) се утврди дека информациите што биле доставени во барањето за издавање дозвола или согласност се неточни, невистинити или повеќе не се исполнети;

3) не склучува договори за лизинг за период подолг од шест месеци;

4) е отворена стечајна или ликвидациона постапка над давателот на финансиски лизинг;

5) не ги спроведува мерките од членот 16-а точки 2 и 3 на овој закон;

6) Централниот регистар ја отфрли пријавата за упис во трговскиот регистар;

7) основната главнина се намали под законскиот минимум и

8) не добие согласност за член на орган на управување или подолго од шест месеци не предложил лице за член на орган на управување кое ги исполнува условите од овој закон."

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Жалбата од ставот (2) на овој член не го одлага извршувањето на решението."

Ставот (3) станува став (4).

Ставот (4) кој станува став (5) се менува и гласи:

"(5) Членовите на органот на управување на давателот на финансиски лизинг се должни во рок од 15 дена од денот на одземањето на дозволата да започнат постапка за ликвидација или да поднесат предлог за отворање на стечајна постапка до надлежниот суд."

Член 10

Членот 17-а став (1) се менува и гласи:

"За прекршоците утврдени со членовите 18 и 18-а од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Министерството за финансии (во натамошниот текст: Прекршочниот орган)."

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

"(2) За прекршоците утврдени со членот 19 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд."

Ставовите (2), (3), (4), (5) и (6) стануваат ставови (3), (4), (5), (6) и (7).

Член 11

Членот 18 се менува и гласи:

"(1) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот на давател на финансиски лизинг, ако:

1) започне да склучува договори за лизинг пред добивање на дозвола (член 3-б став (1));

2) направи промена на член на орган на управување без согласност од министерот за финансии (член 3-и став (1));

3) договорот за лизинг не е заверен кај нотар и/или не ги содржи задолжителните елементи (член 5);

4) не го регистрира предметот на договорот за лизинг во пропишаниот рок (член 12 став (1));

5) не поднесе барање за запишување на промените во договорот за лизинг во пропишаниот рок (член 12 став (2));

6) не поднесе барање за бришење на предметот од посебниот регистар во пропишаниот рок (член 12 став (3));

7) не го води сметководството и не ги изготвува финансиските извештаи во согласност со членот 15 од овој закон;

8) не го евидентира предметот согласно со даночните прописи (член 15-б) и

9) при надзорот не ја стави на увид целокупната документација (член 16 став (3)).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице на давателот на финансиски лизинг."

Член 12

По членот 18 се додава нов член 18-а, кој гласи:

"Член 18-а

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на давателот на финансиски лизинг ако:

1) не извести за промена во податоците врз основа на кои е издадена дозволата (член 3-ј);

2) за обврските кои произлегуваат од договорот за продажба не се извести корисникот (член 6 став (4));

3) го раскине договорот без претходно писмено известување (член 11 ставови (1) и (3));

4) го користи предметот на лизинг како залог без претходна согласност (член 13-а) и

5) не доставува извештаи во пропишаните рокови (членови 15 и 15-а).

(2) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице на давателот на финансиски лизинг."

Член 13

Членот 19 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на стечајниот управник ако преносот на договорите за лизинг го спроведе без јавен повик (член 8-б став (2))."

Член 14

По членот 19 се додава нов член 19-а, кој гласи:

"Член 19-а

(1) Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за ревизија ако не го извести Министерството за финансии согласно со членот 15 став (5) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 800 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во друштвото за ревизија."

Член 15

Давателите на финансиски лизинг кои пред влегувањето во сила на овој закон добиле дозвола од министерот за финансии за вршење финансиски лизинг се должни да се усогласат со одредбите од овој закон во рок од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

На давателите на финансиски лизинг кои во рокот од ставот 1 на овој член нема да се усогласат со одредбите од овој закон, министерот за финансии со решение им ја одзема дозволата за вршење финансиски лизинг.

Член 16

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 17

Со денот на зачленувањето на Република Македонија во Европската унија, странските трговски друштва нема да мора да основаат подружница во Република Македонија, доколку вршат оперативен лизинг.

Член 18

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR LIZING

Neni 1

Në Ligjin për lizing ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 04/2002, 49/2003, 13/2006 dhe 88/2008), pas nenit 1-v shtohet nen i ri 1-g, si vijon:

"Neni 1-g

Për dhenesit e lizingut zbatohen dispozitat e Ligjit për shoqëri tregtare, nese me kete ligj nuk është rregulluar ndryshe."

Neni 2

Neni 3 ndryshohet si vijon:

"(1) Dhenes të lizingut operativ janë shoqëritë tregtare dhe shoqëritë e huaja tregtare të cilat kanë themeluar filial në Republikën e Maqedonisë, që kryejnë lizing operativ sipas menyres dhe kushteve të percaktuara me kete ligj.

(2) Dhenes të lizingut financiar janë shoqëritë me përgjegjësi të kufizuar ose shoqëritë aksionare të themeluara me leje të ministrit të Financave dhe që kryejnë lizing sipas menyres dhe kushteve të percaktuara me kete ligj.

(3) Dhenesi i lizingut operativ nuk guxon të kryejë aktivitetet tjera përveç lizingut dhe aktiviteteve të lidhura me lizingun."

Neni 3

Pas nenit 3 shtohen 15 nene të reja 3-a, 3-b, 3-v, 3-g, 3-d, 3-gj, 3-e, 3-zh, 3-z, 3-x, 3-i, 3-j, 3-k, 3-ll dhe 3-l, si vijojnë:

"Kryegjeja baze

Neni 3-a

(1) Dhenes i lizingut financiar themelohet me kryegje baze prej së paku 6 000 000 denaresh.

(2) Kryegjeja baze dhe të gjitha rritjet e metutjeshme të kryegjese baze doemos duhet të jënë në forme të parave dhe të paguhen teresisht dhe nuk guxon të rrjedh nga hua dhe kredi.

(3) Kryegjeja baze nuk guxon të zvogelohet nën shumën nga paragrafi (1) i ketij neni.

Leja për themelim dhe pune

Neni 3-b

(1) Për themelimin dhe punën e dhenesit të lizingut financiar nevojitet leje paraprake për themelim dhe pune nga ministri i Financave.

(2) Personat që kane për qellim të themelojnë dhenes të lizingut financiar në Ministrinë e Financave, parashtrojnë kerkese për marrje të lejes.

(3) Me kerkesen nga paragrafi (2) i ketij neni, parashtrohen shtojcat në vijim:

- 1) propozim-akt për themelim;
- 2) propozim-emer dhe seli të shoqërisë së lizingut;
- 3) deshmi për pagesën e mjeteve monetare në emer të kryegjësive baze në llogari të perkohshme tek bartesi i qarkullimit pagesor;
- 4) burimet e mjeteve për pagesën e kryegjësive baze;
- 5) identiteti i personave të cilët kane për qellim të themelojnë shoqëri të lizingut;
- 6) deshmi se nuk është denuar me aktgjykim gjyqësor për veper penale me denim me burg pa kusht prej së paku gjashtë muaj, deri sa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi;

7) dokument se kundër themeluesit nuk është shqiptuar mase e sigurisë ndalim për ushtrim të profesionit, veprimtarisë apo detyres;

8) liste të anetareve të propozuar të organit të administrimit, me deshmi për permbushjen e kushteve nga neni 3-v i ketij ligji;

9) program për punë të shoqërisë së lizingut, me projektin të raporteve financiare për tre vitet e ardhshme;

10) procedura interne për kryerje të lizingut financiar, duke i përfshirë edhe kriteret dhe kushtet për financimin e shfrytëzuesit të lizingut;

11) program për parandalimin e larjes së parave, të miratuar nga Drejtoria e Parandalimit të Larjes së Parave dhe të Financimit të Terrorizmit dhe

12) deshmi për takse të paguar administrative në pajtim me Ligjin për taksa administrative.

(4) Nëse themelues i dhenesit të lizingut financiar është person juridik, krahas dokumenteve dhe informatave nga paragrafi (3) i ketij neni, me kerkesen i dorezon edhe shtojcat në vijim:

1) ekstrakt nga regjistri në të cilin është regjistruar personi juridik;

2) informate për gjendjen ekonomike-financiare;

3) deshmi se nuk është denuar me aktgjykim gjyqësor të plotfuqishëm për veper penale me denim me para, deri sa zgjasin pasojat juridike nga aktgjykimi;

4) dokument se kundër personit juridik nuk është shqiptuar mase ndalim për ushtrimin e veprimtarisë;

5) dokument se kundër personit përgjegjës në personin juridik, nuk është shqiptuar mase e sigurisë ndalim për ushtrim të profesionit, veprimtarisë apo detyres dhe

6) dokument se nuk është ngritur procedura falimentimi ose likuidimi mbi personin juridik.

(5) Nëse themelues i dhenesit të lizingut financiar është person i huaj juridik, krahas shtojcave nga paragrafi (3) i ketij neni, me kerkesen i dorezon edhe shtojcat në vijim:

1) ekstrakt nga regjistri në të cilin është regjistruar personi juridik;

raporte të reviduara financiare nga ana e revizorit të autorizuar për tri vitet e fundit dhe

2) vertetim, certifikate ose lloj tjetër të deshmise, të leshuar nga organi kompetent 3) në vendin në të cilin është regjistruar, me të cilat do të mund të vertetohet se i permbush kushtet nga paragrafi (4) pikat 3, 4, 5 dhe 6 të ketij neni.

(6) Shtojcat nga paragrafet (3) pika 6, (4) dhe (5) të ketij neni, nuk guxojnë të jenë më të vjetra se gjashtë muaj, ndërsa parashtrohen në origjinal ose në kopje të verifikuara të noterit. Për shtojcat të cilat në origjinal janë në gjuhë të huaj, nevojitet që parashtrohet edhe përkthim i verifikuar.

(7) Shtojcat nga paragrafet (3), (4) dhe (5) të ketij neni, menyrën e dorezimit të tyre dhe menyrën dhe procedurat për vlersimin e tyre, i përcakton ministri i Financave.

Anetaret e organit të administrimit

"Neni 3-v

(1) Anetar i organit të administrimit me dhenes të lizingut financiar, mund të jetë personi:

- 1) i cili ka kryer arsimim të lartë;
 - 2) i cili ka tre vjet përvojë pune në sferën e financave ose të veprimtarisë bankare;
 - 3) i cili nuk ka qenë person përgjegjës në shoqërinë tregtare për të cilën është ngritur procedura falimentimi;
 - 4) kundër të cilit nuk është shqiptuar mase sigurie ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarisë ose detyres dhe
 - 5) i cili nuk është anetar i organit të administrimit të bankës, filialit të bankës së huaj, dhenes i lizingut financiar dhe shoqërisë financiare.
- (2) Llojin e dokumenteve për permbushjen e kushteve nga paragrafi (1) pikat 2, 3 dhe 5 të ketij neni, i përcakton ministri i Financave.

Vendimmarrja për kerkese

Neni 3-g

(1) Për kerkesen nga neni 3-b i ketij ligji, ministri i Financave vendos në afat prej 60 ditësh nga dita e parashtrimit të kerkeses.

(2) Nëse kerkesa nuk është e kompletuar, Ministria e Financave e njofton parashtruesin e kerkeses që t'i dorëzojë dokumentet dhe informatat e nevojshme më së shumti në afat prej 30 ditësh.

(3) Në afatin nga paragrafi (1) i ketij neni, nuk llogariten afatet nga paragrafi (2) i ketij neni.

Hedhja poshte e kerkeses

Neni 3-d

(1) Ministri i Financave, me aktvendim e hedh poshte kerkesen për leshimin e lejes, nëse kerkesa nuk e permban dokumentacionin e përcaktuar në nenin 3-b të ketij ligji.

(2) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i ketij neni, mund të parashtrohet ankese në Komisionin e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për vendimmarrje në procedurë administrative të shkalles së dytë nga sfera e ekonomisë, në afat prej 15 ditësh nga pranimi i aktvendimit.

Refuzimi i kerkeses

Neni 3-gj

(1) Ministri i Financave, me aktvendim e refuzon kerkesen për leshimin e lejes, nëse:

- 1) kerkesa permban të dhëna të pasakta ose të pavetëta;
- 2) në dy vitet e fundit, parashtruesit të kerkeses i është refuzuar kerkesa për marrjen e lejes ose i është hequr leja e leshuar, në pajtim me këtë ligj;
- 3) kundër themeluesit është shqiptuar mase sigure ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarisë ose detyres;
- 4) për themeluesin person juridik, është ngritur procedura falimentimi ose likuidimi dhe
- 5) anetari i propozuar i organit të administrimit, nuk i permbush kushtet nga neni 3-v i ketij ligji.

(2) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i ketij neni, mund të parashtrohet ankese në Komisionin e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për vendimmarrje në procedurë administrative të shkalles së dytë nga sfera e ekonomisë, në afat prej 15 ditësh nga pranimi i aktvendimit.

Leshimi i lejes

Neni 3-e

(1) Nëse janë permbushur kushtet nga nenet 3-b dhe 3-v të ketij ligji, ministri i Financave miraton aktvendim për leshimin e lejes për themelimin dhe punën e dhenesit të lizingut financiar.

(2) Aktvendimi nga paragrafi (1) i ketij neni i permban:
 1) emrin dhe seline e shoqerise së lizingut dhe
 2) emrin dhe mbiemrin/emrin e themeluesit të shoqerise së lizingut.

(3) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që ta filloje lidhjen e marreveshjeve për lizing në afat prej gjashte muajsh nga dita e regjistrimit të tij në regjistrin tregtar, që mbahet te Regjistri Qendror.

Heshtja e administrates

Neni 3-zh

(1) Nese ministri i Financave nuk vendos për kerkesen nga neni 3-b paragrafi (2) i ketij ligji në afatin e parapare në nenin 3-g paragrafi (1) i ketij ligji, parashtruesi i kerkeses ka të drejte t'i parashtroje kerkese për miratimin e aktvendimit ministrit të Financave, në afat prej tri ditesh pas kalimit të afatit nga neni 3-g paragrafi (1) i ketij ligji.

(2) Ministri i Financave, në afat prej pese ditesh nga pranimi i kerkeses nga paragrafi (1) i ketij neni, detyrohet që të miratoje aktvendim për kerkesen, pasi të percaktoje paraprakisht se:

- 1) parashtrësia nuk permban mangesi formale;
- 2) jane dorezuar të gjitha dokumentet e percaktuara;
- 3) ka kaluar afati për vendimmarrje i percaktuar në nenin 3-g paragrafi (1) i ketij ligji dhe
- 4) kerkesa për miratimin e aktvendimit eshte parashtruar në afatin dhe në formularin e percaktuar nga paragrafet (1) dhe (4) të ketij neni.

(3) Nese ministri i Financave nuk miraton aktvendim në pajtim me paragrafin (3) të ketij neni, parashtruesi ka të drejte të ngrite kontest administrativ në gjykaten kompetente.

(4) Formen dhe permbajtjen e formularit të kerkeses nga paragrafi (1) i ketij neni, e percakton ministri i Financave.

Regjistrimi në regjistrin tregtar

Neni 3-z

(1) Dhenesi i lizingut financiar e fiton cilesine e personit juridik me regjistrimin në regjistrin tregtar, që mbahet tek Regjistri Qendror.

(2) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që të parashtroje fleteparaqitje për regjistrim në regjistrin tregtar në afat prej 30 ditesh nga dita e marrjes së lejes për themelim dhe pune.

(3) Me fleteparaqitjen për regjistrim në regjistrin tregtar parashtrohen:

- 1) akti për themelimin e dhenesit të lizingut financiar;
- 2) leja për themelim dhe pune;
- 3) deshmi se jane paguar mjetet monetare në emer të kryegjese baze në llogari të perkohshme tek bartesi i qarkullimit pagesor dhe
- 4) dokumente tjera në pajtim me rregullat për regjistrim të shoqerise tregtare në regjistrin tregtar.

(4) Regjistri tregtar e hedh poshte fleteparaqitjen për regjistrim në regjistrin tregtar, nese nuk parashtrohet në afatin nga paragrafi (2) i ketij neni dhe për kete e njofton me shkrim Ministrine e Financave, në afat prej pese ditesh nga dita kur eshte hedhur poshte fleteparaqitja.

(5) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që në afat prej dhjete diteve të punes pas regjistrimit në regjistrin tregtar, ta njoftoje me shkrim Ministrine e Financave për regjistrimin e kryer.

Regjistri i dhenesve të lizingut financiar

Neni 3-x

(1) Ministrina e Financave mban Regjister të dhenesve të lizingut financiar në forme elektronike.

(2) Në Regjistrin nga paragrafi (1) i ketij neni, shenohen të dhenat për dhenesit e lizingut financiar si në vijim:

- 1) emri dhe selia;
- 2) numri dhe data e lejes për themelim dhe pune;
- 3) kryegjeja baze dhe
- 4) anetaret e organit të administrimit.

Pelqime

Neni 3-i

(1) Për nderrimin e anetarit të organit të administrimit të dhenesit të lizingut financiar, ministri i Financave jep pelqim.

(2) Për marrjen e pelqimit për nderrimin e anetarit të organit të administrimit, dhenesi i lizingut financiar në Ministrine e Financave dorezon kerkese të ciles i bashkengjet edhe deshmi për permbushjen e kushteve nga neni 3-v i ketij ligji dhe deshmi për taksen e paguar administrative, në pajtim me Ligjin për taksa administrative.

(3) Ministri i Financave, në baze të dokumentacionit të parashtruar nga paragrafi (2) i ketij neni, miraton aktvendim për dhenien e pelqimit, për refuzimin ose për hedhjen poshte të kerkeses. Gjate vendimmarrjes për kerkesen, zbatohen në menyre perkatese dispozitat e neneve 3-v, 3-g, 3-d, 3-gj dhe 3-e të ketij ligji.

Njoftime

Neni 3-j

(1) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që ta njoftoje Ministrine e Financave për:

- 1) ndryshimin e kryegjese baze;
- 2) ndryshimin e selise;
- 3) ndryshimin e emrit;
- 4) hapjen ose mbylljen e filialit në vend ose jashte vendit;
- 5) ekzistimin e bazes për shuarje të dhenesit të lizingut financiar ose për heqjen e lejes dhe
- 6) ndryshimin e procedurave interne për kryejre të lizingut financiar, duke i perفشire edhe kriteret dhe kushtet për financimin e shfrytëzuesit të lizingut.

(2) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që ta njoftoje Ministrine e Financave për rastet nga paragrafi (1) i ketij neni, në afat prej dhjete diteve të punes nga dita e ndodhjes së veprimit.

Kerkesa nga puna

Neni 3-k

Kerkesat e dhenesit të lizingut financiar në baze të marreveshjeve të lidhura për lizing financiar, nuk guxojne ta tejaklojne shumen dhjetefishe të kryegjese baze dhe të rezervave.

Ndryshime statusore

Neni 3-l

(1) Ndryshim statusor i bashkengjitjes dhe bashkimit mund të behet ndermjet dy ose më shume dhenesve të lizingut financiar.

(2) Ndryshim statusor i ndarjes së shoqerise së lizingut mund të behet ndermjet dy ose më shume dhenesve të lizingut financiar.

(3) Për ndryshim statusor të dhenesit të lizingut financiar nevojitet leje nga ministri i Financave.

(4) Për leshimin e lejes nga paragrafi (3) i ketij neni, zbatohen në menyre perkatese dispozitat e neneve 3-a, 3-b, 3-v, 3-g, 3-d dhe 3-gj të ketij ligji.

Regjistrimi i ndryshimit statusor

Neni 3-1

(1) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që të parashtrijë fletëparaqitje për regjistrimin e ndryshimit në regjistrin tregtar që mbahet në Regjistrin Qendror, në afat prej 15 ditësh prej dites së marrjes së lejes për ndryshimet statusore. Me fletëparaqitjen për regjistrim në regjistrin tregtar, detyrimisht parashtrijë leja nga neni 3-ll paragrafi (3) i këtij ligji.

(2) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që në afat prej dhjetë ditëve të punës pas regjistrimit të ndryshimit statusor në regjistrin tregtar, ta njoftojë me shkrim Ministrinë e Financave për regjistrimin e kryer.

Neni 4

Neni 12 ndryshohet si vijon:

"(1) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që në formë të shkruar ose elektronike, ta parashtrijë për regjistrim lenden që është lende e marrevshjes për lizing në regjister të vecantë që mbahet në Regjistrin Qendror, në afat prej pesë ditësh pune nga dita e nenshkrimit të marrevshjes për lizing. Parashtrimi i lendes që është lende e marrevshjes për lizing për regjistrim në formë elektronike, kryhet në pajtim me Ligjin për të dhenat në formë elektronike dhe nenshkrimin elektronik.

(2) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që në Regjistrin Qendror të parashtrijë kerkese, me shkrim ose në formë elektronike, në pajtim me Ligjin për të dhenat në formë elektronike dhe nenshkrimin elektronik, për regjistrimin e çdo ndryshimi në marrevshjen për lizing, në afat prej pesë ditësh pune nga kryerja e ndryshimit.

(3) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që në afat prej pesë ditësh pune nga ndërprerja ose prishja e marrevshjes për lizing, në Regjistrin Qendror të parashtrijë kerkese me shkrim ose në formë elektronike, në pajtim me Ligjin për të dhenat në formë elektronike dhe nenshkrimin elektronik, për shlyerjen e lendes nga regjistri i vecantë.

(4) Drejtori i Regjistrin Qendror e percakton procedurën për regjistrimin e lendes në regjister."

Neni 5

Titulli para nenit 15 dhe neni 15 ndryshohen si vijojnë:

"Kontabiliteti, raportet financiare dhe revizioni

Neni 15

(1) Dhenesi i lizingut e mban kontabilitetin dhe i përpiloi raportet financiare në pajtim me Ligjin për shoqëritë tregtare dhe standardet e miratuara ndërkombëtare për raportim financiar.

(2) Raportet financiare të dhenesit të lizingut financiar janë lende e revizionit nga ana e shoqërisë së autorizuar të revizionit, në pajtim me rregullat e revizionit.

(3) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që ta publikojë raportin vjetor financiar bashkë me raportin dhe mendimin e revizorit të autorizuar në së paku një gazete ditore në Republikën e Maqedonisë, në afat prej 15 ditësh kalendarike nga dita e dorezimit të raporteve në Ministrinë e Financave.

(4) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që deri më 31 maj në vitin rrjedhës në Ministrinë e Financave të dorezojë ekzemplar nga raporti financiar për vitin paraprak bashkë me raportin nga revizioni i kryer.

(5) Shoqëria për revizion detyrohet që menjëherë ta njoftojë Ministrinë e Financave, nëse gjatë revizionit konstaton se:

1) dhenesi i lizingut financiar ka bërë shkelje serioze të dispozitave të këtij ligji ose të ligjit tjetër dhe

2) gjendja financiare e dhenesit të lizingut financiar është përkeqësuar me ç'rast vihet në pikepyetje funksionimi i tij normal."

Neni 6

Para nenit 15-a shtohet titull i ri, ndërsa neni 15-a ndryshohet si vijon:

"Raporte

Neni 15-a

(1) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që në afat prej 15 ditësh pas skadimit të afatit nga neni 3-e paragrafi (3) i këtij ligji, në Ministrinë e Financave të dorezojë raport për marrevshjet e lidhura për lizing.

(2) Dhenesi i lizingut financiar detyrohet që në Ministrinë e Financave së paku dy herë në vit, edhe atë më së voni deri më 28 shkurt të vitit rrjedhës për vitin paraprak dhe më së voni deri më 30 shtator të vitit rrjedhës për periudhën prej 1 janar deri më 31 gusht të vitit rrjedhës, si edhe sipas nevojës, me kerkese të Ministrisë së Financave, të dorezojë raporte për aktivitetet financiare dhe për gjendjen dhe burimet e mjeteve.

(3) Me kerkese të Ministrisë së Financave, dhenesi i lizingut financiar dorezon informata të nevojshme për qëllime statistikore dhe analitike.

(4) Formën dhe përmbajtjen e formularit të raporteve nga paragrafet (1) dhe (2) të këtij neni, si edhe mënyrën e dorezimit të tyre i percakton ministri i Financave."

Neni 7

Në nenin 16 paragrafi (5) pas fjales "procesverbal" vihet pike dhe fjalet deri në fund të fjalise shlyhen.

Pas paragrafit (5) shtohet paragrafi i ri (6), si vijon:

"(6) Gjate kryerjes së kontrollit të drejtperdrejte, Ministria e Financave mund të angazhojë eksperte të jashtem."

Neni 8

Në nenin 16-a pika 2 ndryshohet si vijon:

"të leshojë urdherese me shkrim me afat për menjëherëmin e parregullsisve dhe paligjshmerive të konstatuara dhe".

Neni 9

Në nenin 16-b paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Ministri i Financave, me aktvendim ia heq lejen për themelim dhe pune dhenesit të lizingut financiar, nëse:

1) nuk fillon lidhjen e marrevshjeve për lizing në afatin e percaktuar në nenin 3-e paragrafi (3) i këtij ligji;

2) konstatohet se informatat që janë dorezuar në kerkesen për dhenien e lejes ose pelqimit janë të pasakta, të pavetëta ose nuk janë të përmbushura më;

3) nuk lidh marrevshje për lizing për periudhë më të gjatë se gjashtë muaj;

4) është hapur procedure falimentimi ose likuidimi për dhenesin e lizingut financiar;

5) nuk i zbaton masat nga neni 16-a pikat 2 dhe 3 të këtij ligji;

6) Regjistri Qendror e hedh poshtë fletëparaqitjen për regjistrim në regjistrin tregtar;

7) kryegjeja baze zvogelohet nën minimumin ligjor dhe

8) nuk merr pelqim për anetar të organit të administrimit ose më shumë se gjashtë muaj nuk ka propozuar person për anetar të organit të administrimit i cili i përmbush kushtet nga ky ligj."

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Ankesa nga paragrafi (2) i këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit."

Paragrafi (3) behet paragraf (4).

Paragrafi (4) i cili behet paragraf (5) ndryshohet si vijon:

"(5) Anetaret e organit të administrimit të dhenesit të lizingut financiar, detyrohen që në afat prej 15 ditësh nga dita e heqjes së lejes të fillojnë procedure likuidimi ose të parashtrijë propozim për hapjen e procedurës së falimentimit në gjykatën kompetente."

Neni 10

Neni 17-a параграф (1) ndryshohet si vijon:

"Për kundervajtjet e percaktuara me nenet 18 dhe 18-a të këtij ligji, procedure kundervajtese udheheq dhe sanksion kundervajtes shqipton Ministria e Financave (në tekstin e metejme: Organi kundervajtes)."

Pas параграфит (1) shtohet параграф i ri (2), si vijon:

"(2) Për kundervajtjet e percaktuara me nenin 19 të këtij ligji, procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksion kundervajtes shqipton gjykata kompetente."

Параграфет (2), (3), (4), (5) dhe (6) behen параграфе (3), (4), (5), (6) dhe (7).

Neni 11

Neni 18 ndryshohet si vijon:

"(1) Gjoke në shume prej 4 000 eurosh në kundervlere në denare do t'i shqiptohet për kundervajtje dhenesit të lizingut financiar, nese:

1) fillon të lidhe marreveshje për lizing para marrjes së lejes (neni 3-b параграф (1));

2) e bën nderrimin e anetarit të organit të administrimit pa pelqim nga ministri i Financave (neni 3-i параграф (1));

3) marreveshja për lizing nuk eshte verifikuar te noteri dhe/ose nuk i permban elementet e domosdoshme (neni 5);

4) nuk e regjistron lenden e marreveshjes për lizing në afatin e percaktuar (neni 12 параграф (1));

5) nuk parashtrohet kerkese për regjistrimin e ndryshimeve në marreveshjen për lizing në afatin e percaktuar (neni 12 параграф (2));

6) nuk parashtrohet kerkese për shlyerjen e lendes nga regjistri i vecante në afatin e percaktuar (neni 12 параграф (3));

7) nuk e mban kontabilitetin dhe nuk i perpilon raportet financiare në pajtim me nenin 15 të këtij ligji;

8) nuk e evidenton lenden në pajtim me rregullat tatimore (neni 15-b) dhe

9) gjate mbikeqyrjes nuk e paraqet për shikim dokumentacionin e plote (neni 16 параграф (3)).

(2) Gjoke në shume prej 1 500 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtjen nga параграф (1) i këtij neni edhe personit pergjegjes të dhenesit të lizingut financiar."

Neni 12

Pas nenit 18 shtohet neni i ri 18-a, si vijon:

"Neni 18-a

(1) Gjoke në shume prej 2 000 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje dhenesit të lizingut financiar, nese:

1) nuk njofton për ndryshimin e të dhenave në baze të të cilave eshte leshuar leja (neni 3-j);

2) për detyrimet të cilat dalin nga marreveshja për shitje, nuk njoftohet shfrytezuksi (neni 6 параграф (4));

3) e prish marreveshjen pa njoftim paraprak me shkrim (neni 11 параграфет (1) dhe (3));

4) e shfrytezon lenden e lizingut si peng pa pelqim paraprak (neni 13-a) dhe

5) nuk dorezon raporte në afatet e percaktuara (nenet 15 dhe 15-a).

(2) Gjoke në shume prej 700 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje nga параграф (1) i këtij neni edhe personit pergjegjes të dhenesit të lizingut financiar."

Neni 13

Neni 19 ndryshon si vijon:

"Gjoke në shume prej 2 000 deri në 4 000 euro në kundervlere me denare, do t'i shqiptohet për kundervajtje drejtorit të falimentimit, nese bartjen e marreveshjeve për lizing e realizon pa thirrje publike (neni 8-b параграф (2))."

Neni 14

Pas nenit 19 shtohet neni i ri 19-a, si vijon:

"Neni 19-a

(1) Gjoke në shume prej 2 000 deri në 4 000 euro në kundervlere me denare, do t'i shqiptohet për kundervajtje shoqerise së revizionit, nese nuk e njofton Ministrine e Financave në pajtim me nenin 15 параграф (5) të këtij ligji.

(2) Gjoke në shume prej 800 deri në 1 500 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje nga параграф (1) i këtij neni, personit pergjegjes në shoqerine e revizionit."

Neni 15

Dhenesit e lizingut financiar të cilet para hyrjes së këtij ligji në fuqi kane marre leje nga ministri i Financave për kryerjen e lizingut financiar, detyrohen që të harmonizohen me dispozitat e këtij ligji në afat prej 12 muajsh nga dita e hyrjes së këtij ligji në fuqi.

Dhenesve të lizingut financiar të cilet në afatin nga параграф 1 i këtij ligji, nuk do të harmonizohen me dispozitat e këtij ligji, ministri i Financave, me aktvendim do t'ua heq lejen për kryerje të lizingut financiar.

Neni 16

Aktet nenligjore të parapara me kete ligj do të miratohen në afat prej 60 ditesh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 17

Me ditën e anetaresimit të Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian, shoqerite e huaja tregtare nuk detyrohen të themelojne dege në Republiken e Maqedonisë, nese kryejne lizing operativ.

Neni 18

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 827.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

**УКАЗ
ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВАТА КУВАЈТ****I**

Г-дин Фуад Хасановиќ се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Државата Кувајт, со седиште во Доха.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 88
21 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 828.

Врз основа на член 2, став 3 од Законот за издавање на обврзници на Република Македонија за денационализација („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/2002, 89/2008 и 161/2009), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 15.3.2011 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ДЕСЕТТА ЕМИСИЈА НА ОБВРЗНИЦИ ЗА ДЕНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

1. Република Македонија врши Десетта емисија на обврзници за денационализација.

2. Емисијата на обврзниците се врши во износ од 11.000.000,00 ЕВРА.

3. Со емисијата на обврзниците од точка 2 на оваа одлука се опфатени сите правосилни решенија за денационализација заклучно со 31.12.2010 година со кои како надомест се дадени обврзници.

4. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.51-1521/1
15 март 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

829.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008 и 10/2010), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.3.2011 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ПРЕФРЛАЊЕ НА СРЕДСТВА ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ОПОЖАРЕН ДЕЛ НА БИГОРСКИ МАНАСТИР „СВ. ЈОВАН КРСТИТЕЛ“ С. РОСТУШЕ

Член 1

Со оваа одлука се префрлаат средства на Бигорски манастир „Св. Јован Крстител“ с. Ростуше, во износ од 15.660.000,00 (петнаесет милиони и шестотини и шеесет илјади) денари, за реконструкција и санација на опожарениот дел од Бигорски Манастир „Св. Јован Крстител“ с. Ростуше.

Член 2

Средствата од член 1 на оваа одлука ќе се обезбедат од Буџетот на Министерството за култура, Раздел 18010 - Финансирање на дејностите од областа на културата, Програма 50 - Заштита на културно наследство, Потпрограма 48 - Капитални расходи, Ставка 489 - Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации.

Член 3

Манастирот „Св. Јован Крстител“ с.Ростуше, средствата од член 1 на оваа одлука, ќе ги користи за реконструкција на опожарениот дел на манастирот и тоа за:

- довршување со реализација на конструктивните санациони дејствија;
- обезбедување на камени плочи за покривот и
- реконструкција на опожарениот дел од источниот сид на Манастирот.

Манастирот „Св. Јован Крстител“ с.Ростуше, за изведените работи до Министерството за култура редовно да доставува извештаи пропратени со комплетна финансиска документација за исплата.

Член 4

Се задолжува Министерството за култура, средствата од член 1 на оваа одлука да ги префрли на посебна наменска сметка на Манастирот бр. 500-000000-3835-65, депонент Стопанска банка АД Битола.

Министерството за култура исплатата на средствата ќе ја врши sukcesивно во зависност од степенот на извршената работа, по доставената комплетна и заверена финансиска документација за изведените работи од страна на Манастирот „Св. Јован Крстител“ с.Ростуше.

Член 5

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1620/1
8 март 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

830.

Врз основа на член 20 став 1 и член 27-а од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.3.2011 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНА СТВАР НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник, Јавна здравствена установа Клиничка болница Тетово и престанува користењето на недвижните ствари и тоа деловен простор на: први кат со површина од 572 м² и втори кат со површина од 572 м², кој се наоѓа на ул.„29-ти Ноември“ – Тетово, на КП бр.2673, КО Тетово – 1, со Имотен лист бр.601, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Недвижната ствар од член 1 на оваа одлука се дава на времено користење, за период од 10 години без надомест на Министерството за образование и наука.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар од член 1 на оваа одлука ќе се изврши помеѓу Јавната здравствена установа Клиничка болница Тетово и Министерството за образование и наука во рок од 20 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1650/1
8 март 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

831.

По извршеното проверување со изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Одлуката за престанок и за давање на времено користење на недвижни ствари на Здружение на граѓани за заштита и негување на културните вредности на Рајчица РАЈЧИЦА с. Рајчица, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 125/2010, направена е техничка грешка, поради што се дава

ИСПРАВКА
НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА
ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ
НА ЗДРУЖЕНИЕ НА ГРАЃАНИ ЗА ЗАШТИТА И
НЕГУВАЊЕ НА КУЛТУРНИТЕ ВРЕДНОСТИ НА
РАЈЧИЦА РАЈЧИЦА С.РАЈЧИЦА

Во членот 1, став 1, алинеја 1 наместо „ИЛ. Бр.140“ треба да стои „ИЛ. Бр.149“.

Бр. 51-3662/2
17 март 2011 година
Скопје

од Владата на Република
Македонија

832.

По извршеното проверување со изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Одлуката за запишување на право на сопственост на недвижна ствар во корист на Република Македонија во Јавната книга за запишување на правата на недвижностите, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 155/2010, направена е техничка грешка, поради што се дава

ИСПРАВКА
НА ОДЛУКАТА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВО НА
СОПСТВЕНОСТ НА НЕДВИЖНА СТВАР ВО КО-
РИСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ЈАВНА-
ТА КНИГА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА
НЕДВИЖНОСТИТЕ

Во членот 1, наместо бројот „22694“ треба да стои бројот „22694/1“.

Бр. 51-6020/29
8 март 2011 година
Скопје

од Владата на Република
Македонија

833.

По извршеното проверување со изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Одлуката за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Здружението на граѓани – Хуманитарна организација „Милосрдие“, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 172/2010, направена е техничка грешка, поради што се дава

ИСПРАВКА
НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ
НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ СТВАРИ
НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА ГРАЃАНИ – ХУМАНИ-
ТАРНА ОРГАНИЗАЦИЈА „МИЛОСРДИЕ“

Во членот 1, алинеја 4 наместо зборовите: „5 парчиња“, треба да стојат зборовите: „15 парчиња“.

Бр. 51-7598/2
17 март 2011 година
Скопје

од Владата на Република
Македонија

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО,
ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

834.

Врз основа на член 47 став 7 од Законот за квалитетот на земјоделските производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 140/10), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

П Р А В И Л Н И К
ЗА ОЗНАКИТЕ ВО ОДНОС НА НАЧИНОТ ЗА ЧУ-
ВАЊЕ КОИ СЕ УПОТРЕБУВААТ ЗА ИДЕНТИФИ-
КУВАЊЕ НА МЕСО ОД ЖИВИНА И НИВНИТЕ
ДЕФИНИЦИИ (*)

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат ознаките во однос на начинот за чување кои се употребуваат за идентификување на месото од живина и нивните дефиниции.

Член 2

За идентификување на целите трупови на месото од живина се употребуваат следните ознаки и дефиниции:

Ознака	Дефиниција	Англиска ознака
Пиле, Бројлер	Труп од кокошка кај која врвот на градната коска – стернумот е рскавичен или флексибилен (не е окоскен – не е осифициран)	Chicken broiler
Петел, Кокошка, Стар петел, Стара кокошка	Труп од кокошка кај која врвот на градната коска – стернумот е цврст или нефлексибилен (е окоскен – е осифициран)	Cock, hen, casserole, boiling fowl
Петел, вгоен и шкопен (кастриран)	Труп од кокошка од машки пол, кастрирана хируршки пред да постигне сексуална зрелост и заклан на минимална возраст од 140 дена; по кастрацијата мора да биде вгоен во период од најмалку 77 дена	Capon
Јаркичка, Петле	Труп од кокошка со маса на трупот помала од 650 грама (искажана без внатрешните органи, главата и нозете); кокошките од 650-750 грама може да се нарекуваат јаркички ако возраста при колене не надминува 28 дена	Poussin, Coquelet
Млад петел	Труп од кокошка од машки пол од раса или генетска провинуенс наменета за производство на јајца – јајценосен тип на живина – кај кој врвот на стернумот е зацврстен но не е комплетно окоскен – осифициран и кај кој возраста при колене изнесува најмалку 90 дена	Young cock
Млада мисирка	Труп од мисирка кај која врвот на градната коска – стернумот е рскавичен или флексибилен (не е окоскен – не е осифициран)	Young turkey
Мисирка	Труп од мисирка кај која врвот на градната коска – стернумот е цврст или нефлексибилен (е окоскен – е осифициран)	Turkey
Млада патка, млада мошусна патка, млада мутава патка	Труп од патка кај која врвот на градната коска – стернумот е рскавичен или флексибилен (не е окоскен – не е осифициран)	(Young) duck, duckling, (Young) Muscovy duck, (Young) Mulard duck
Патка, Мошусна патка, Мутава патка	Труп од патка кај која врвот на градната коска – стернумот е цврст или нефлексибилен (е окоскен – е осифициран)	Duck, Muscovy duck, Mulard duck
Млада гуска	Труп од гуска кај која врвот на градната коска – стернумот е рскавичен или флексибилен (не е окоскен – не е осифициран). Слојот на маст (масно ткиво) околу трупот е тенок или умерено дебел. Бојата на масното ткиво кај младите гуски може да биде индикација за специјална храна	(Young) goose, goseling
Гуска	Труп од гуска кај која врвот на градната коска – стернумот е цврст или нефлексибилен (е окоскен – е осифициран). Умерено дебел до дебел слој на маст (масно ткиво) го прекрива трупот	Goose
Млада Бисерка	Труп од бисерка (птица кај која врвот на градната коска – стернумот е рскавичен или флексибилен (не е окоскен – не е осифициран)	Young Guinea fowl
Бисерка	Труп од бисерка кај која врвот на градната коска – стернумот е цврст или нефлексибилен (е окоскен – е осифициран)	Guinea fowl

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулацијата на Комисијата за утврдување на детални правила за примена на Регулација (ЕК) бр. 1234/2007 на Комисијата во однос на пазарните стандарди за месо од живина, CELEX бр. 32008R0543

Член 3

(1) За идентификување на делови од трупови (конфекционирано месо) од месото од живина се употребуваат следните ознаки и дефиниции

Ознака	Дефиниција	Англиска ознака
Половинки (Пола пиле, Пола труп)	половина од трупот, добиена со надолжен пресек по рамнина која го сече стернумот и реброт	Half
Четвртинки (Градни четвртинки) Четвртинки (Ножни четвртинки)	добиени со напречен пресек на половинките	Quarter
Неодвоени ножни четвртинки (споеени со дел од грбот)	две ножни четвртинки споени со дел од грбот, со или без опаш	Unseparated leg quarters
Гради	градна коска - стернум со ребра, или дел од ребра од двете страни на градната коска со мускулатурата на нив. Може да се најде како цела или половина градна коска - стернум	Breast
Нозе (Бут) (копан со докопан)	фемур, тибиа и фибула со мускулатурата на нив со пресек направен во зглобот на колкот –	Leg
Нозе со дел од грб (копан со докопан и дел од грб)	масата на грбот не преминува 25% од масата на целиот дел	Chicken leg with a portion of the back
Докопан	фемурот заедно со мускулатурата со пресек направен во зглобот на коленото	Thigh
Копан	тибија и фибула со мускулатурата со пресек направен во зглобот на коленото	Drumstick
Крила	хумерус, радиус и улна со мускулатурата. Во случај на мисиркини крила хумерусот или радиусот/улната со мускулатурата може да се посебни. Врвот на крилото вклучително и карпалните коски може а и не мора да бидат одстранети. Пресекот е направен во зглобот	Wing
Неодвоени крила (споеени со дел од грбот)	двете крила споени со дел од грбот, каде масата на грбот не преминува 45% од масата на целиот дел	Unseparated wings
Филе од гради	цела или половина од градите со издвоени коски, односно без градната коска и ребрата – обезкостени гради. Во случај на мисиркини гради, филето може да биде само од длабокиот пекторален мускул	Breast fillet
Филе од гради со клучна коска (јадец)	филе од гради без кожа но со клавикулата – јадецот и рскавичкиот дел од стернумот вклучени во него. Масата на рскавицата и клавикулата да не преминуваат 3% од масата на целиот дел	Breast fillet with wishbone
Магрет	филе од гради од патка и гуска со вклучена кожа и подкожно масно ткиво кои го прекриваат градниот мускул, без длабокиот пекторален мускул	Magret, magret
Обезкостени нозе (бут) од мисирка	мисиркини копани или докопани без коските, односно без фемурот, тибията и фибулата, цели во коцки или ленти	Deboned turkey leg meat

(2) Означувањето на деловите од трупови (конфекционирано месо) од месото од живина е секогаш придружено со ознаката на месото во зависност од видот на живината (кокошки, патки, гуски, мисирки и бисерки/морки).

Член 4

За идентификување на месото од живина наменето за пазар, се употребуваат ознаките од член (2) и (3) на овој правилник.

Член 5

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-2327/1
11 март 2011 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Љупчо Димовски, с.р.

835.

Врз основа на член 74, став 7 од Законот за квалитетот на земјоделските производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 140/10), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

**П РАВИЛНИК
ЗА МЕТОДИТЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВКУПНАТА
СОДРЖИНА НА ВОДА ВО ЛАБОРАТОРИЈА
(ХЕМИСКИ ТЕСТ)(*)**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат методите за утврдување на вкупната содржина на вода во лабораторија (хемиски тест) за контрола на квалитетот на месото од живина и свежите, замрзнатите и брзо замрзнатите конфекционирани делови од труп во кланични капцитети.

Член 2

(1) Вкупната содржина на вода во цели трупови на месо од живина се одредува со метод за утврдување на вкупна содржина на вода во цели трупови на месо од живина.

(2) Методот од став 1 на овој член е даден во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

(1) Вкупната содржина на вода во конфекционирани делови од труп се одредува со метод за утврдување на вкупна содржина на вода во конфекционирани делови од труп.

(2) Методот од став 1 на овој член е даден во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-2330/1
11 март 2011 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Љупчо Димовски, с.р.

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулацијата на Комисијата за утврдување на детални правила за примена на Регулација (ЕК) бр. 1234/2007 на Комисијата во однос на пазарните стандарди за месо од живина, CELEX бр. 32008R0543

ПРИЛОГ 1

**МЕТОД ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НА ВКУПНА СОДРЖИНА НА ВОДА НА ЦЕЛИ ТРУПОВИ
(Хемиски тест)****1. ЦЕЛ И ОПФАТ**

Овој метод се употребува за одредување на вкупното количество (содржина) на вода од замрзнати и брзо замрзнати цели трупови на месо од живина. Методот вклучува одредување на содржината на вода и протеини во примероци (проби) од хомогенизирано живинско месо. Одредената вкупна содржина на вода се споредува со граничната вредност утврдена со формулата наведена во точка 6.4, за да се утврди дали е или не е апсорбирана вишок на вода за време на обработката/преработката. Доколку аналитичарот (лабораторијата) се сомнева на присуство на супстанца која може да влијае на резултатите од анализата, презема неопходни мерки на претпазливост.

2. ДЕФИНИЦИЈА

Дефинициите утврдени за „цели трупови“ согласно Законот за квалитетот на земјоделски производи се применливи и овде.

3. ПРИНЦИП

Вкупната содржината на вода и протеини се одредува според признатите методи на ИСО (Меѓународна Организација за Стандарди) или други методи одобрени Советот на ЕУ.

Максималната вкупна содржина на вода на трупот се одредува од содржината на протеини на трупот, која може да се поврзе со физиолошката содржина на вода.

4. ПОТРЕБНА АПАРАТУРА И РЕАГЕНСИ

- 4.1 Вага за мерење на труповите и пакувањата со прецизност од 1 g.
- 4.2 Нож за месо или пила за месо за да се исечка трупот на делови со големина за ставање во мелница (млин, машина за мелење месо).
- 4.3 Машина за мелење месо и мешалка со доволна јачина да хомогенизира парчиња смрзнато и брзо смрзнато месо од живина (машина која може да сомеле месо низ сито со големина од 4mm)
- 4.4 Апарат согласно ИСО 1442 за одредување на содржина на вода.
- 4.5 Апарат согласно ИСО 937 за одредување на содржина на протеини.

5. МЕТОД

- 5.1 Седум трупови (проби) се одвојуваат по случаен избор од количината која треба да се провери. До моментот на анализата земените трупови (проби) се чуваат замрзнати.
Анализата може да се врши на секој труп поединечно (една проба на еден труп) или на композитен примерок од сите трупови (една проба од сите трупови).
- 5.2 Подготовката мора да се изврши во тек на еден час по вадењето на труповите од ладилникот за длабоко смрзнување.
- 5.3 а) Надворешноста на пакувањето се брише со книжна крпа за да се отстрани површинската вода и мраз. Секој труп се мери и вади од пакувањето. Трупот се сечка на мали парчиња, а јадливите внатрешни органи се вадат од нивното пакување. Вкупната маса на трупот, вклучително и јадливите внатрешни органи и мразот залепен за трупот се одредуваат со прецизност до 1 g, со одбивање на масата на пакувањата на трупот и јадливите внатрешни делови за да се добие „П₁“.
б) Во случај на композитен примерок од сите трупови, вкупната маса на сите трупови се одредува на сите седум трупови следејќи ја процедурата опишана во 5.3.(а) и се добива „П₇“.
- 5.4 а) Целиот труп со маса П₁ се меле и меша за да се земе репрезентативен примерок од секој од седумте трупа за анализа.

- б) Во случај на композитен примерок сета маса P_7 од седумте трупови се меле и меша за од него да се земат два репрезентативни примерока за анализа.
- 5.5 Примерокот од хомогенизираниот материјал се зема веднаш за анализа на содржината на вода во согласност со ИСО 1442 и се добива содржина на вода во примерокот „а%“.
- 5.6 Примерокот од хомогенизираниот материјал се зема веднаш за анализа на содржината на Азот (N) во согласност со ИСО 937. Содржината на Азот се множи со фактор 6.25 за добивање на содржина на сурови протеини „б%“.
- 6. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ**
- 6.1 а) Масата на водата (W) во секој труп се пресметува преку $aP_1/100$, а масата на протеини (РП) преку $bP_1/100$, обете вредности изразени во грами. Се одредува и збирот на маса на вода (W_7) и масата на протеини ($РП_7$) во седумте анализирани трупови.
- б) Во случај на анализа на композитен примерок, просечната содржина на вода и протеини од обата анализирани примерока се одредува за да се добие а% и б% соодветно. Масата на водата (W_7) во седумте трупа се добива со $aP_7/100$ а масата на протеините ($РП_7$) со $bP_7/100$, обата изразени во грами.
- 6.2 Просечната маса на вода (W_A) и протеини ($РП_A$) се пресметува со делење на (W_7) и ($РП_7$) со седум.
- 6.3 Теоретската физиолошка содржина на вода во грами одредена со овој метод може да се пресмета по следнава формула:
- кокошки: $3.53 \times РП_A + 23$.
- 6.4 а) *Воздушно ладење*
Претпоставувајќи дека минимум технички-неизбежна содржина на вода апсорбирана во процесот на обработка/преработка изнесува до 2% (без апсорбирана надворешна вода), највисоката дозволена граница за вкупната содржина на вода (W_G) одредена со овој метод и изразена во грами, се пресметува со следнава формула (вклучително и интервал на доверба)
- кокошки: $W_G = 3.65 \times РП_A + 42$.
- б) *Воздушно ладење со успрејување со вода*
Претпоставувајќи дека минимум технички-неизбежна содржина на вода апсорбирана во процесот на обработка/преработка изнесува до 4.5% (пресметано на база на труп, кој нема апсорбирано надворешна вода), највисоката дозволена граница за вкупната содржина на вода (W_G) одредена со овој метод и изразена во грами, се пресметува со следнава формула (вклучително и интервал на доверба)
- кокошки: $W_G = 3.79 \times РП_A + 42$.
- в) *Водено ладење со потопување*
Претпоставувајќи дека минимум технички-неизбежна содржина на вода апсорбирана во процесот на обработка/преработка изнесува до 7% (пресметано на база на труп, кој нема апсорбирано надворешна вода), највисоката дозволена граница за вкупната содржина на вода (W_G) одредена со овој метод и изразена во грами, се пресметува со следнава формула (вклучително и интервал на доверба)
- кокошки: $W_G = 3.93 \times РП_A + 42$.
- 6.5 Ако просечната содржина на вода (W_A) во седумте трупа, пресметана согласно точка 6.2 не ги надминува вредностите дадени во точка 6.4 (W_G), се смета дека анализираната количина на цели трупови на месо од живина е во рамките на стандардите.

ПРИЛОГ 2

**МЕТОД ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НА ВКУПНА СОДРЖИНА НА ВОДА НА КОНФЕКЦИОНИ-
РАНИ ДЕЛОВИ ОД ТРУП
(Хемиски тест)****1. ЦЕЛ И ОПФАТ**

Овој метод се употребува за одредување на вкупното количество (содржина) на вода од конфекционирани делови од труп. Методот вклучува одредување на содржината на вода и протеини во примероци (проби) од хомогенизирани делови од трупови. Одредената вкупна содржина на вода се споредува со граничната вредност утврдена со формулата наведена во точка 6.4, за да се утврди дали е или не е апсорбирана вишок на вода за време на обработката/преработката. Доколку аналитичарот (лабораторијата) се сомнева на присуство на супстанца која може да влијае на резултатите од анализата, презема неопходни мерки на претпазливост.

2. ДЕФИНИЦИЈА И ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ (ПРОБИ)

Дефинициите утврдени за „конфекционирани делови од труп“ согласно Законот за квалитетот на земјоделски производи се применливи и овде. Големината на пробата треба најмалку да изнесува:

- Пилешки гради: половина од градите,
- Филе од пилешки гради: половина од обезкостените гради без кожа,
- Мисиркини гради, филе од мисиркини гради, обезкостено месо од нозе: порција од околу 100 грами,
- Други конфекционирани делови од труп: според дефинираното во содржината и описот на делот.

Во случај на групни пакувања на замрзнати и брзо замрзнати продукти (производи не спакувани поединечно) големите пакувања од кои треба да се земе пробата може да се чуваат на 0°C до момент кога поединечните конфекционирани делови од труп можат да се издвојат и земат за анализа.

3. ПРИНЦИП

Вкупната содржината на вода и протеини се одредува според признатите методи на ИСО (Меѓународна Организација за Стандарди) или други методи одобрени Советот на ЕУ..

Максималната вкупна содржина на вода на конфекционирани делови од труп се одредува од содржината на протеини на конфекционирани делови од труп, која може да се поврзе со физиолошката содржина на вода.

4. ПОТРЕБНА АПАРАТУРА И РЕАГЕНСИ

- 4.1 Вага за мерење на труповите и пакувањата со прецизност од 1 g.
- 4.2 Нож за месо или пила за месо за да се исечка деловите од трупот на делови со големина за ставање во мелница (млин, машина за мелење месо).
- 4.3 Машина за мелење месо и мешалка со доволна јачина да хомогенизира парчиња смрзнато и брзо смрзнато месо од живина (машина која може да сомеле месо низ сито со големина од 4mm)
- 4.4 Апарат согласно ИСО 1442 за одредување на содржина на вода.
- 4.5 Апарат согласно ИСО 937 за одредување на содржина на протеини.

5. МЕТОД

- 5.1 Пет конфекционирани делови од труп (проби) се одвојуваат по случаен избор од количината која треба да се провери. До моментот на анализата земените проби се чуваат замрзнати или разладени во ладилник.
Примероците од замрзнати или брзо замрзнати групни пакувања може да се чуваат на 0°C до започнување на анализата.
Анализата може да се врши на секој поединечен дел од труп (една проба на еден дел) или на композитен примерок од сите пет конфекционирани делови од труп (една проба од сите делови).
- 5.2 Подготовката мора да се изврши во тек на еден час по вадењето на деловите од ладилникот или ладилникот за длабоко смрзнување.
- 5.3 а) Надворешноста на пакувањето се брише со книжна крпа за да се отстрани површинската вода и мраз. Секој дел се мери и вади од пакувањето. Делот се сечка на мали парчиња и вкупната маса на делот и мразот залепен за трупот се одредуваат со прецизност до 1 g, со одбивање на масата на пакувањето за да се добие „П₁“.
б) Во случај на композитен примерок од сите делови, вкупната маса на сите делови се одредува на сите пет делови следејќи ја процедурата опишана во 5.3.(а) и се добива „П₅“.
- 5.4 а) Целиот дел со маса П₁ се меле и меша за да се земе репрезентативен примерок од секој од петте дела за анализа.
б) Во случај на композитен примерок сета маса П₅ од петте делови се меле и меша за од него да се земат два репрезентативни примерока за анализа.
- 5.5 Примерокот од хомогенизиран материјал се зема веднаш за анализа на содржината на вода во согласност со ИСО 1442 и се добива содржина на вода во примерокот „а%“.
- 5.6 Примерокот од хомогенизиран материјал се зема веднаш за анализа на содржината на Азот (N) во согласност со ИСО 937. Содржината на Азот се множи со фактор 6.25 за добивање на содржина на сурови протеини „б%“.

6. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

- 6.1 а) Масата на водата (W) во секој дел се пресметува преку $aP_1/100$, а масата на протеини (РП) преку $bP_1/100$, обете вредности изразени во грами. Се одредува и збирот на маса на вода (W₅) и масата на протеини (РП₅) во петте анализирани делови.
б) Во случај на анализа на композитен примерок, просечната содржина на вода и протеини од обата анализирани примерока се одредува за да се добие а% и б% соодветно. Масата на водата (W₅) во петте дела се добива со $aP_5/100$ а масата на протеините (РП₅) со $bP_5/100$, обата изразени во грами.
- 6.2 Просечната маса на вода (W_A) и протеини (РП_A) се пресметува со делење на (W₅) и (РП₅) со пет.
- 6.3 Просечниот физиолошки сооднос W_A/РП одреден со овој метод изнесува:
- Филе од кокошкини гради: 3.19 ± 0.12 .
 - Кокошкини нозе и ножни четвртинки: 3.78 ± 0.19 .
 - Филе од мисиркини гради: 3.05 ± 0.15 .
 - Мисиркини нозе: 3.58 ± 0.15 .
 - Месо од обезкостени мисиркини нозе: 3.65 ± 0.17 .
- 6.4 Претпоставувајќи дека минимум технички неодминлива содржина на вода абсорбирана во процесот на обработка/преработка изнесува до 2%, 4% или 6% (Пресметано на база на дел, кој нема апсорбирано надворешна вода; За филе без кожа и месо од обезкостени мисиркини нозе, за секој од методите на ладење процентот е 2%) во зависност од типот на производот и применетиот метод на ладење, највисоката дозволена вредност на односот W_A/РП одредена со овој метод изнесува:

	Воздушно ладење	Воздушно ладење со успрејување со вода	Водено ладење со потопување
Филе од кокошкини гради; без кожа	3.40	3.40	3.40
Кокошкини гради; со кожа	3.40	3.50	3.60
Кокошкини копан, докопан, нозе, нозе со дел од грб, ножни четвртинки, со кожа	4.05	4.15	4.30
Филе од мисиркини гради; без кожа	3.40	3.40	3.40
Мисиркини гради, со кожа	3.40	3.50	3.60
Мисиркини копани, докопани, нозе, со кожа	3.80	3.90	4.05
Месо од обезкостени мисиркини нозе, без кожа	3.95	3.95	3.95

Ако просечниот однос WA/ПП од петте делови, пресметан согласно точка 6.2 не ја надмине вредноста на односот наведена во точка 6.4 (табелата погоре), се смета дека анализираната количина на конфекционирани делови од труп е во рамките на стандардите.

836.

Врз основа на член 63, став 2 од Законот за квалитетот на земјоделските производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 140/10), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ДОПОЛНИТЕЛНО ИДЕНТИФИКУВАЊЕ НА
МЕСОТО ОД ЖИВИНА НАМЕНЕТО ЗА ПАЗАР
ВО ОДНОС НА НАЧИНОТ НА ЛАДЕЊЕ И НАЧИНОТ
НА ОДГЛЕДУВАЊЕ, ОЗНАКИТЕ И НИВНАТА
УПОТРЕБА(*)**

Член 1

Со овој правилник се пропишува дополнителното идентификување на месото од живина наменето за пазар во однос на начинот на ладење и начинот на одгледување, ознаките и нивната употреба.

Член 2

(1) За дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар во однос на начинот на ладење се употребуваат следните ознаки:

Ознака	Ознака на Англиски јазик
1. Воздушно ладење	Air chilling
2. Воздушно ладење со успрејување со вода	Air spray chilling
3. Водено ладење со потопување	Immersion chilling

(2) За дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар во однос на начинот на одгледување се употребуваат следните ознаки:

Точка	Ознака	Ознака на Англиски јазик
1.	Хранети со%	Fed with....% of ...
2.	Гуска хранета со овес	Oats fed goose
3.	Екстензивно во затворен објект (одгледано во затворено)	Extensive indoor
4.	Слободен начин на одгледување	Free range
5.	Традиционален начин на слободно одгледување	Traditional Free range
6.	Слободен начин на одгледување – тотална слобода	Free range-total freedom

(3) При дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар се употребуваат ознаките од табелите од став (1) и (2) на овој член.

Член 3

Ознаките од член 2 став (1) од табелата на овој правилник се употребуваат за дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар кога:

- ладењето на целите трупови на месото од живина е направено во ладен воздух – со ознака “воздушно ладење”;

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулацијата на Комисијата за утврдување на детални правила за примена на Регулација (ЕК) бр. 1234/2007 на Комисијата во однос на пазарните стандарди за месо од живина, CELEX бр. 32008R0543

- ладењето на целите трупови на месото од живина е направено во ладен воздух измешан со воден млаз или воден спреј – со ознака “воздушно ладење со успрејување со вода” и

- ладењето на целите трупови на месото од живина е направено во резервоари со вода или мраз и вода, во процес на противструјно движење, односно движење на труповите во насока спротивна од насоката на движењето на водата - со ознака “водено ладење со потопување”.

Член 4

Ознаката од член 2 став (2) точка 1 од табелата на овој правилник „Хранети со%” се употребува за дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар во однос на начинот на одгледување доколку се исполнети следните услови:

- во случај на исхрана со житарици, тие треба да учествуваат со најмалку 65% од формулацијата на смеската за исхрана со која се храни живината во поголемиот дел од гојниот период. Во овие 65% споредни продукти од житарици (трици, сточно брашно) може да учествуваат со најмногу 15%. Доколку се наведува една специфична житарица таа треба да учествува со најмалку 35% од формулацијата на смеската за исхрана, а во случај таа житарица да е пченка, треба да учествува со најмалку 50%;

- во случај на исхрана со легуминозни растенија и зеленчук тие треба да учествуваат со најмалку 5% од масата на формулацијата на смеската за исхрана во поголемиот дел од гојниот период и

- во случај на исхрана со млечни продукти тие треба да учествуваат со најмалку 5% од масата на формулацијата на смеската за исхрана во крајниот дел од гојниот период.

Член 5

Ознаката од став член 2 став (2) точка 2 од табелата на овој правилник „Гуска хранета со овес” се употребува за дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар доколку гуските се хранети со најмалку 500 g овес дневно во тек на три недели во завршниот период од гоеењето.

Член 6

Ознаката од член 2 став (2) точка 3 од табелата на овој правилник „Екстензивно во затворен објект (одгледано во затворено)” се употребува за дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар доколку се исполнети следните услови:

1. Густината на населување на m2 поден простор да не преминува:

- 15 птици и не повеќе од 25 kg жива маса кај бројлери, кокошки, млади петли и капони;

- повеќе од 25 kg жива маса кај патки, бисерки и мисирки и

- повеќе од 15 kg жива маса кај гуски.

2. Птиците да бидат заклани на возраст од:

- бројлери: 56 дена или подоцна;

- мисирки: 70 дена или подоцна;

- гуски: 112 дена или подоцна;

- пекиншки патки: 49 дена или подоцна;

- мошусни патки: 70 дена или подоцна за женски

единки, 84 дена или подоцна за машки единки;

- женски мутави патки: 65 дена или подоцна;

- бисерки: 82 дена или подоцна;

- млади гуски: 60 дена или подоцна;

- млади петли: 90 дена или подоцна и

- капони: 140 дена или подоцна.

Член 7

Ознаката од член 2 став (2) точка 4 од табелата на овој правилник „Слободен начин на одгледување“ се употребува за дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар доколку се исполнети следните услови:

1. Густината на населување на m^2 поден простор во објектот и возраста ги исполнуваат границите наведени во член 6 на овој правилник, со следниве отстапки:

- 13 птици но не повеќе од 27,5 kg жива маса кај бројлери и
- 7.5 птици но не повеќе од 27.5 kg жива маса кај капони;

2. Птиците во втората половина од гоето да имаат континуиран излез на отворен простор претежно прекриен со вегетација со површина не помала од:

- $1m^2$ за бројлери и бисерки;
- $2m^2$ за патки и капони и
- $4m^2$ за мисирки и гуски.

Во случај на бисерки отворениот простор може да биде заменет со замрежен простор со седала чија површина треба да е најмалку еднаква на површината на објектот и висина од 2m. Седалата (монтирани во објектот и во замрежениот простор) треба да обезбедат најмалку 10cm должина за секоја птица.

3. Формулацијата на смеската за исхрана да содржи најмалку 70% житарици

4. Објектот да е опремен со отвори од различна големина кои обезбедуваат најмалку 4m отвор на секои 100 m^2 подна површина на објектот.

Член 8

Ознаката од член 2 став (2) точка 5 од табелата на овој правилник „Традиционален начин на слободно одгледување“ се употребува за дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар доколку се исполнети следните услови:

1. Густината на населување на m^2 поден простор да не преминува:

- 12 птици и не повеќе од 25kg жива маса кај бројлери; во случај на мобилни објекти со подна површина помала од $150m^2$ кои остануваат отворени ноќе, густината на населување може да биде 20, но да не премине $40kg/m^2$ жива маса на подна површина;
- 6.25 птици (ако се на возраст не поголема од 91 ден може и 12), но не повеќе од 35kg жива маса кај капони;
- 8 машки но не повеќе од 35kg жива маса, 10 женки но не повеќе од 25kg жива маса кај мошусни и пекиншки патки;
- 8 птици, но не повеќе од 35 kg жива маса кај мутави патки;
- 13 птици, но не повеќе од 25 kg жива маса кај бисерки;
- 6.25 птици (ако се до возраст не поголема од 6 недели може и 10), но не повеќе од 35 kg жива маса кај мисирки и
- 5 птици (ако се до возраст не поголема од 6 недели може и 10) но не повеќе од 30 kg жива маса кај гуски.

2. Подниот простор на еден објект никогаш да не надминува $1600 m^2$.

3. Секој посебен објект нема вселено повеќе од:

- 4800 бројлери;
- 5200 бисерки;
- 4000 женски мошусни или пекиншки патки или 3200 машки мошусни или пекиншки патки или 3200 мутави патки и
- 2500 капони, мисирки и гуски.

4. Објектот е опремен со отвори од различна големина кои обезбедуваат најмалку 4m отвор на секои $100m^2$ подна површина на објектот.

5. Птиците имаат континуиран излез на отворен простор штом достигнат возраст од:

- 6 недели за бројлери и капони и
- 8 недели за бисерки, патки, гуски и мисирки.

6. Отворениот простор е површина претежно прекриена со вегетација не помала од:

- $2m^2$ за бројлери, пекиншки, мошусни патки и бисерки;
- $3m^2$ за мутави патки;
- $4m^2$ за капони по 92 дена возраст и $2m^2$ до 91 ден возраст;
- $6m^2$ за мисирки и
- $10m^2$ за гуски.

Во случај на бисерки отворениот простор може да биде заменет со замрежен простор со седала чија површина треба да е најмалку еднаква на површината на објектот и висина од 2m. Седалата (монтирани во објектот и во замрежениот простор) треба да обезбедат најмалку 10cm должина за секоја птица.

7. Гоените птици се од генетска линија препознатлива како бавно растечка.

8. Формулацијата на смеската за исхрана содржи најмалку 70% житарици.

9. Птиците да бидат заклани на возраст од:

- бројлери: 81 ден или подоцна;
- мисирки и гуски: 140 дена или подоцна доколку се продаваат како цели за печење;
- женки мисирки: 98 дена или подоцна доколку се наменети за конфекционирање во делови;
- машки мисирки: 126 дена или подоцна доколку се наменети за конфекционирање во делови;
- пекиншки патки: 49 дена или подоцна;
- мошусни патки: 70 дена или подоцна кај женски и 84 дена или подоцна кај машки единки;
- мутави патки: 92 дена или подоцна;
- бисерки: 94 дена или подоцна;
- гуски наменети за фоие грас и магрет: 95 дена или подоцна;
- млади гуски: 60 дена или подоцна и
- капони: 150 дена или подоцна.

10. Крајот на гоето во затворен простор не преминува:

- 15 дена за бројлери на возраст над 90 дена;
- 4 недели за капони и
- 4 недели за гуски и мутави патки наменети за производство на фоие грас и магрет на возраст над 70 дена.

Член 9

Ознаката од член 2 став (2) точка 6 од табелата на овој правилник „Слободен начин на одгледување – тотална слобода“ се употребува за дополнително идентификување на месото од живина наменето за пазар доколку се исполнети условите од член 8 на овој правилник и птиците имаат континуиран пристап до неограничен слободен простор.

Член 10

Со денот на влегување во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за квалитетот на производите од месо од перната живина („Службен лист на СФРЈ“ бр. 55/91).

Член 11

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-2331/1
11 март 2011 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Љупчо Димовски, с.р.

837.

Врз основа на член 48, став 6 од Законот за квалитетот на земјоделските производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 140/10), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА МЕСОТО ОД ЖИВИНА ВО ОДНОС НА КОНФОРМАЦИЈАТА НА ТРУПОТ, ИЗГЛЕДОТ, ОШТЕТУВАЊАТА, БОЈАТА И ДРУГИ ВИЗУЕЛНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И НАЧИНОТ НА КЛАСИФИКАЦИЈА(*)**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат критериумите за одредување на квалитетот на месото од живина во однос на конформацијата на трупот, изгледот, оштетувањата, бојата и други визуелни карактеристики и начинот на класификација.

Член 2

Месото од живина во однос на конформацијата на трупот се класира во класа А, доколку ги исполнува следните критериуми за квалитет:

1. развиен и набрекнат труп;
2. добро развиени, широки, долги и меснати гради, и меснати нозе и
3. масен слој:
 - тенок на гради, нозе и грб кај младата живина;
 - подебел масен слој кај возрасната живина и
 - среден до дебел слој кај гуските.

Член 3

Месото од живина во однос на неговиот изглед се класира во класа А, доколку ги исполнува следните критериуми за квалитет:

1. остатоци на кожата: дозволени се неколку мали пердувчиња и папили на пердуви или влакнести пердуви (влакна) на градите, нозете, грбот, ножните зглобови и врвовите на крилјата.
2. дозволено оштетување:
 - мало и незабележително оштетување и нагмеченост, доколку не е на градите и нозете и
 - го нема врвот на крилата.
3. боја:
 - дозволено е извесна дисколорација доколку не е на градите и нозете и
 - дозволено е црвенило на фоликулите и врвот на крилата.

Член 4

Замрзнато и брзо замрзнато месо од живина класирано во класа А, не треба да има траги од замрзнување освен мали и незабележителни кои не се присутни на градите и нозете.

Член 5

Месото од живина кое не исполнува било кој од критериумите за квалитет од членовите 2, 3 и 4 на овој правилник, се класира во класа Б.

Член 6

Класификацијата на месото од живина во однос на конформацијата на трупот, изгледот, оштетувањата, бојата и други визуелни карактеристики се врши со визуелен преглед на крајот на линија на колење.

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулативата на Комисијата за утврдување на детални правила за примена на Регулатива (ЕК) бр. 1234/2007 на Комисијата во однос на пазарните стандарди за месо од живина, CELEX бр. 32008R0543

Член 7

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-2332/1
11 март 2011 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Љупчо Димовски, с.р.

838.

Врз основа на член 49, став 9 од Законот за квалитетот на земјоделските производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 140/10), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА МЕТОДОТ ЗА АПСОРПЦИЈА НА ВОДА ВО КЛАНИЧНИ КАПАЦИТЕТИ И МЕТОДОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОСЕЧНАТА ЗАГУБА НА ВОДА ПРИ ОДМРЗНУВАЊЕТО(*)**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат методот за апсорпција на вода во кланични капацитети и методот за утврдување на просечна загуба на вода при одмрзнување на месо од живина.

Член 2

Методот за апсорпција на вода во кланични капацитети и методот за утврдување на просечна загуба на вода при одмрзнување се применуваат за контрола на технички – неизбежните вредности на содржината на вода пред процесот на ладење во кланичните капацитети и за утврдување на просечната загуба на вода при одмрзнувањето.

Член 3

(1) Методот за апсорпција на вода во кланични капацитети пред ладењето е даден во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

(2) Вредностите добиени по методот од став 1 на овој член не треба да ги надминат максималните граници на содржината на апсорбирана вода пред ладењето утврдени во член 49 став (3) од Законот за квалитетот на земјоделските производи.

Член 4

(1) Методот за утврдување на просечна загуба на вода при одмрзнување е даден во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

(2) Вредностите добиени по методот од став 1 на овој член не треба да ги надминат максималните граници на содржината на апсорбирана вода за време на процесот на обработка на замрзнати и брзо замрзнати цели трупови утврдени во член 49 став (8) од Законот за квалитетот на земјоделските производи.

Член 5

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-2333/1
11 март 2011 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Љупчо Димовски, с.р.

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулативата на Комисијата за утврдување на детални правила за примена на Регулатива (ЕК) бр. 1234/2007 на Комисијата во однос на пазарните стандарди за месо од живина, CELEX бр. 32008R0543

ПРИЛОГ 1**МЕТОД ЗА ПРОВЕРКА НА АБСОРПЦИЈА НА ВОДА ВО КЛАНИЧНИ КАПАЦИТЕТИ**

1. Веднаш по евисцеријата и отстранувањето на внатрешните органи и маста, а пред миењето со вода, од линијата за колење се избираат и откачуваат 25 трупа.
2. Доколку е неопходно, се отстранува вратот со сечење оставајќи ја кожата од вратот на трупот.
3. Се идентификува (означува) секој труп индивидуално, секој труп поединечно се мери и се забележува масата на секој труп поединечно до грам.
4. Измерените трупови повторно се закачуваат на линијата за колење на местото за евисцеријата и продолжуваат со процесот на линијата - миење, ладење и цедење.
5. По цедењето, дозволувајќи да се исцедат онолку време колку што нормално се цедат останатите трупови од серијата од која се земени, идентификуваните трупови повторно се земат од крајот на линијата на колење.
6. Примерокот се состои од првите 20 трупа кои се добиени на крајот на линијата за колење. Истите повторно се мерат. Масата повторно се забележува до грам до белешката за масата од првото мерење. Тестот е неуспешен ако помалку од 20 трупа се употребливи.
7. Ознаките за идентификација се отстрануваат и се овозможува продолжување на нормалниот процес на пакување на овие трупови.
8. Процентуалната содржина на апсорбирана вода се одредува со одземање на масата од второто мерење по миењето, ладењето и цедењето од масата на првото мерење. Добиената разликата се дели со масата на првото мерење и добиениот резултат се множи со 100.

ПРИЛОГ 2

МЕТОД ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НА ЗАГУБА ПРИ ОДМРЗНУВАЊЕ
Тест на кало**1. ЦЕЛ И ОПФАТ**

Овој метод се употребува за одредување на количеството на загуба во вода (водено кало) од замрзнати и брзо замрзнати цели трупови на месо од живина при одмрзнување. Ако ова водено кало, изразено во процент од масата на целиот труп на месо од живина (вклучувајќи ги и јадливите внатрешни органи кои се содржат во пакувањето) ги премине максималните граници утврдени со закон, се смета дека вишокот на вода е апсорбирана за време на преработката.

2. ДЕФИНИЦИЈА

Воденото кало одредено со овој метод се изразува како процент од вкупната маса на замрзнатите и брзо замрзнатите цели трупови на месо од живина, вклучително и јадливите внатрешни органи.

3. ПРИНЦИП

Замрзнатите и брзо замрзнатите цели трупови на месо од живина, вклучувајќи ги и јадливите внатрешни органи кои се содржат во пакувањето, се одмрзнуваат во контролирани услови кои овозможуваат масата на загубата во вода (воденото кало) да биде утврдена.

4. ПОТРЕБНА АПАРАТУРА

- 4.1 Вага за мерење до 5 kg со прецизност од 1 g.
- 4.2 Пластични кеси со големина и јачина доволна да го содржи волуменот и издржи масата со средства (рачки) кои овозможуваат сигурно закачување (фиксирање) на кесата.
- 4.3 Водено бања со термостатска контрола на температурата изразена во °C и опрема која овозможува држење на цели трупови на месо од живина како што е опишано во точка 5.5 и 5.6. Водената бања треба да има волуменски капацитет (количество) на вода од најмалку 8 пати повеќе од масата на целите трупови на месо од живина кои треба да се тестираат и да има можност да ја одржува температурата на $42 \pm 2^{\circ}\text{C}$.
- 4.4 Филтер хартија или друг тип на апсорпциони хартиени крпи.

5. МЕТОД

- 5.1 Дваесет трупови (проби) се одвојуваат по случаен избор од количината која треба да се провери. До моментот на анализата на начин како што е подолу опишан, земените трупови (проби) се чуваат на температура не повисока од -18°C .
- 5.2 Надворешноста на пакувањето се брише за да се отстрани површинскиот мраз и вода. Пакувањето и неговата содржината (трупот, месото) се мерат со прецизност до 1 g (се заокружува на грам): Оваа маса претставува нулта маса или M_0 .
- 5.3 Трупот и јадливите внатрешни органи се вадат од пакувањето, кое се суши и мери со прецизност до 1 g. Оваа маса претставува маса 1 или M_1 .
- 5.4 Масата на трупот и јадливите внатрешни делови се пресметува со одземање на M_1 од M_0 .
- 5.5 Трупот и јадливите внатрешни органи се ставаат во јака, отпорна на вода (неоштетена, без отвори, дупки) пластична кеса, свртени вертикално надолу со абдоминалниот отвор кон затвореното дно на кесата. Кесата треба да е доволно долга за да може правилно да се фиксира и биде сигурна и стабилна во водената бања, без од неа или во неа да влегува или излегува вода, а нејзината ширина треба да биде таква да обезбеди трупот да остане фиксиран вертикално, со абдоминалниот отвор надолу кон дното од кесата без да се измести.

- 5.6 Делот од кесата која го содржи трупот и јадливите внатрешни органи се потопуваат комплетно во водената бања при што горната страна од кесата се остава отворена за да овозможи што повеќе воздух да излезе од неа. Кесата треба да се одржува вертикално, ако е потребно и со помошни метални прачки или дополнителна тежина во кесата, за да се оневозможи водата од водената бања да навлезе во неа. Индивидуалните кеси со трупови, поставени во водената бања не треба да се допираат меѓусебно.
- 5.7 Кесата се остава во водената бања, одржувана на $42 \pm 2^\circ\text{C}$ во секоја точка од водената бања, со континуирано движење на кесата или постојано мешање на водата, се додека температурата во центарот на трупот (најдлабокиот дел од градниот мускул (белото месо) блиску до градната коска, кај трупови од птици без внатрешни органи, или во средина на внатрешните органи кај трупови од птици со внатрешни органи) не постигне $+4^\circ\text{C}$, мерено кај два случајно избрани трупови. Трупот не треба да остане подолго во водената бања од времето потребно за постигнување на $+4^\circ\text{C}$. Потребното време на потопување, за трупови чувани на -18°C е наведено подолу во табелата.

Класа по маса (Тежинска класа)	Маса на трупот + јадливи внатреш- ни органи	Индикативно времетраење на потопување во водената бања во минути	
		трупови од птици без јадливи внатреш- ни органи	трупови од птици со јадливи вна- трешни органи
< 800	< 825	77	92
850	825-874	82	97
900	875-924	85	100
950	925-974	88	103
1000	975-1024	92	107
1050	1025-1074	95	110
1100	1075-1149	98	113
1200	1150-1249	105	120
1300	1250-1349	111	126
1400	1350-1449	118	133

За трупови над 1400 g, потребно е зголемување од 7 минути за секои дополнителни 100 g. Наведените периоди на потопување се само препораки и ако по овој период на потопување не се постигне температура од $+4^\circ\text{C}$ кај двата проверени трупови процесот на потопување / одмрзнување треба да продолжи додека тие не постигнат $+4^\circ\text{C}$ во дефинираниот термички центар.

- 5.8 Кесата и нејзината содржина се вади надвор од водената бања, дното на кесата се пробива (издупчува) за да се овозможи водата која се добила со одмрзнувањето да истече и да се исцеди. Кесата и содржината во неа се оставаат да се сушат 1 час на собна температура од $+18^\circ\text{C}$ до $+25^\circ\text{C}$.
- 5.9 Одмрзнатиот труп се вади од кесата а пакувањето со јадливи внатрешни органи (ако го има) се вади од абдоминалната (стомачната) шуплина. Трупот се суши од надвор и од внатре со хартиени крпи или филтер хартија. Кесата со јадливи внатрешни органи се пробива (издупчува) и откако водата се исцедува од неа, кесичката и содржината се сушат колку е можно повнимателно.
- 5.10 Вкупната маса на одмрзнатиот труп, јадливите внатрешни органи и кесичката се мерат со прецизност до 1 g и тие претставуваат маса M_2 .
- 5.11 Масата на кесичката која ги содржела јадливите внатрешни органи се мери со прецизност до 1 g и таа претставува маса M_3 .

6. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Количеството на загуба во вода за време на одмрзнувањето изразена како процент од масата на замрзнатиот или брзо замрзнатиот труп (вклучувајќи ги и јадливите внатрешни делови) се добива со користење на следнава формула:

$$((M_0 - M_1 - M_2) / (M_0 - M_1 - M_3)) \times 100$$

7. ОЦЕНУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Доколку просечната загуба на вода при одмрзнувањето на 20 трупови во примерокот ги надмине вредностите утврдени со закон, се смета дека количеството на апсорбирана вода за време на процесот на обработка / преработка ги надминува максималните вредности (бројки).

839.

Врз основа на член 50 став (9) од Законот за квалитетот на земјоделските производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 140/10), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесува

П РА В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА ОЗНАЧУВАЊЕ НА ЈАЈЦАТА
НАМЕНЕТИ ЗА ПАЗАР И ЈАЈЦАТА НАМЕНЕТИ
ЗА ИНКУБАЦИЈА, ОЗНАКИТЕ И УПОТРЕБАТА НА
ОЗНАКИТЕ (*)

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на означување на јајцата од класите А и Б наменети за пазар и јајцата наменети за инкубација, ознаките и употребата на ознаките.

Член 2

(1) Јајцата од класа А кои се пласираат на пазарот се означуваат со производен код кој е составен од најмалку 13 ознаки. Производниот код треба да е лесно видлив и јасно разбирлив со висина на ознаките од најмалку 2 mm и ширина од најмалку 1 mm.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
X	M	K	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

(2) Првата ознака на производниот код од став (1) на овој член се однесува на начинот на одгледување, следните три ознаки се код кој ја означува земјата на потекло, а останатите девет ознаки се однесуваат на регистарските податоци за регионот во кој е лоциран објектот, бројот на операторот кој ги обележува јајцата и производствената единица од објектот.

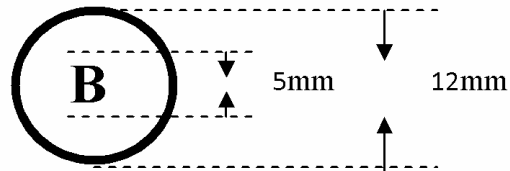
(3) Јајцата од класа А по однос на начинот на одгледување се означуваат со:

- ознака 1 за слободно одгледување,
- ознака 2 за шталско одгледување,
- ознака 3 за кафезно одгледување и
- ознака 0 за органско производство

(4) Јајцата од класа А со потекло од Република Македонија се означуваат со ознака “МК”.

Член 3

Јајцата од класа Б се означуваат со ознака “В” со висина од најмалку 5 mm, околу која е исцртан круг со дијаметар од најмалку 12 mm.

Член 4

(1) Јајцата за инкубација наменети за производство на пилиња се означуваат со производниот код од член 2 на овој правилник на кој ознаките треба да се од јастива црна боја.

(2) Јајцата за инкубација наменети за извоз покрај означувањето од став (1) на овој член можат да бидат означени и со дополнителни ознаки на барање на увозникот, доколку се обезбеди дека истите нема да бидат помешани со ознаките од став (1) на овој член.

Член 5

Со денот на отпочнување на примената на овој правилник, престануваат да важат членовите 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 и 34 од Правилникот за квалитет на јајца и производи од јајца („Службен лист на СФРЈ“ бр. 55/89).

Член 6

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2012 година.

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулацијата (ЕК) бр. 589/2008 на Комисијата од 23 јуни 2008 година со која се утврдуваат детални правила за спроведување на Регулација (ЕС) бр. 1234/2007 на Советот во однос на трговските стандарди за јајца, CELEX бр. 32008R0589

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА**840.**

Врз основа на член 3 од Законот за дополнување на Законот за даночна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/2010), министерот за правда во согласност со министерот за финансии, донесе

**У П А Т С Т В О
ЗА НАЧИНОТ НА ПРЕЗЕМАЊЕ
НА ПРЕДМЕТИТЕ**

Член 1

Со ова упатство се пропишува начинот на преземање на предметите од Државното правобранителство на Република Македонија заради извршување од страна на Управата за јавни приходи.

Член 2

Државното правобранителство на Република Македонија неизвршените предмети ќе ги пренесе на Управата за јавни приходи откако претходно ќе ги разведе во соодветните уписници, а во рубриката „забелешка“ ќе означи дека предметот е предаден на Управата за јавни приходи.

Државното правобранителство на Република Македонија предметите ќе ги пренесе на Управата за јавни приходи заедно со пополнетиот Образец за примопредавање/Барање за извршување ("ОПП/БИ") во согласност со упатството за пополнување, во електронска форма во excel формат, разврстени според органите на државната управа, самостојните органи на државната управа и управните организации и судовите, кои ги застапува.

Член 3

За примопредавање на предметите ќе се формираат комисиии составени од претставници од Државното правобранителство на Република Македонија и комисиии составени од претставници од Управата за јавни приходи.

За извршеното примопредавање на предметите комисиите изготвуваат записник во два примерока, во писмена и електронска форма, од кои еден примерок останува во Државното правобранителство на Република Македонија и еден примерок во Управата за јавни приходи. Кон записникот се приложува и писмена и електронска форма од пополнетиот образец од член 2 став 2 на ова упатство.

Член 4

Преземените предмети кои не ги содржат податоците од образецот од член 2 став 2 на ова упатство и предметите кај кои настапила застареност, Управата за јавни приходи ги враќа до Државното правобранителство на Република Македонија, со пополнетиот Образец за враќање на предмети ("ОПП/БИ-ВР"), во согласност со упатството за пополнување, во електронска форма во excel формат.

Член 5

Физичкото примопредавање на предметите се врши со интересен акт меѓу Државното правобранителство на Република Македонија и Управата за јавни приходи.

Управата за јавни приходи, предметите кои се примени ги става во нови обвивки, но со задржување на старата обвивка, на која првата страница ќе се прецрта со две дијагонални црти. Потоа, предметот ќе се заведе како новопримен во соодветен електронски уписник.

Предметите, за кои уште во моментот на примопредавањето ќе се констатира застареност на записник, од страна на комисиите веднаш се предаваат на Државниот архив на Република Македонија.

Член 6

За спроведеното извршување на предметите, од страна на Управата за јавни приходи периодично се известува Државното правобранителство на Република Македонија.

Член 7

Образецот за примопредавање/Барање за извршување ("ОПП/БИ") и Образецот за враќање на предмети ("ОПП/БИ-ВР"), со упатствата за нивно пополнување, се дадени во прилог кој е составен дел на ова упатство.

Член 8

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-825/1

17 февруари 2011 година

Скопје

Министер за финансии,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.Министер за правда,
Михајло Маневски, с.р.

Образец "ОПП/БИ"

[illegible]

Образец "ОПП/БИ"

[illegible]

Образец "ОПП/БИ"

ОПШТИ НАПОМЕНИ

Врз основа на Упатството за начинот на преземање на предметите кои се наоѓаат во Државното правобранителство на Република Македонија заради извршување од страна на Управата за јавни приходи, предметите се превземаат на пропишан Образец за примопредавање/барање за извршување (Образец "ОПП/БИ").

Следните препораки и Упатството за пополнување на образецот за примопредавање/барање за извршување (Образец "ОПП/БИ") треба да Ви го олеснат пополнувањето на образецот:

- Терминот **Орган** се употребува во понатамошниот текст за органот на државната управа, самостојниот орган на државната управа и управната организација или суд.
- Податоците во деловите **Податоци за трошок** и **Податоци за паушал** се пополнуваат единствено во случај на постоење на задолжување со пресуда или решение.
- Податокот во делот **Податоци за опомена** се пополнуваат единствено доколку постои опомена за соодветниот предмет и истата била доставена до должникот.
- Образецот е во excel формат. Името на пратката го содржи името на образецот, органот кој предава, органот кој издал пресуда/решение, бројот на примопредавањето и датумот на примопредавањето на предметите
Формат на име на пратка: ОПП_БИ_Орган предава_Орган кој издал_број на примопредавање_Датум на примопредавање.xls
(Пр. ОПП_БИ_Државно правобранителство_Основен Суд1 Скопје_000001_10122010.xls).
- Повторна достава на предмети кои се вратени од Управата за јавни приходи се врши со нов образец за примопредавање/барање за извршување.

Теркот на електронскиот образец "ОПП/БИ" превземете го од веб страната на Управата за јавни приходи, www.ujp.gov.mk.

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

Правила при пополнување:

- Образецот се пополнува со латинична поддршка во фонт **Mac C Swiss** со големина **10**
- Текстуалните полиња се внесуваат со големи букви
- Износите се внесуваат во денарска противредност во формат **#,##0.00** (пример илјададвестатриесетичетири денари и педесет дени се внесува како 1,234.50)
- Датумските полиња се пополнуваат во формат **ДД/ММ/ГГГГ** (пример 10/12/2010)
- Уплатни сметки се пополнуваат во формат **840-XXX-XXXXX**, каде XXX е шифра на општина, а XXXXX е уплатна сметка со должина 5 карактери и со водечки нули

Општи податоци

Назив	Содржина	Пример / Забелешка
Орган кој предава	Назив и седиште на органот кој ги предава предметите	ДРЖАВНО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО СКОПЈЕ
Орган кој прима	Организациона единица на УЈП која ги прима предметите	УЈП – РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЈА СКОПЈЕ
Орган кој ги издал пресудите/решенијата	Назив и седиште на орган кој издал пресуда / решение	МВР – ПРЕКРШОЧНА КОМИСИЈА СКОПЈЕ
Предал	Полно име и презиме на службеното лице од органот кој ги предава предметите	ПЕТАР ПЕТРОВСКИ
Примил	Полно име и презиме на службеното лице од УЈП кое ги прима предметите	МИТРЕ МИТРЕВСКИ
Број на примопредавање	Редоследен број под кој се врши примопредавање	000001 (Бројот е со должина 6, а се пишуваат и водечките нули)
Датум на примопредавање	Датум кога се врши примопредавањето	10/12/2010

Податоци за поединечни предмети

РБ	Назив	Содржина	Пример / Забелешка
ПРЕДМЕТ			
1	Реден број	Реден број на предметот	2 (редниот број се повторува за предмет со повеќе должници)
2	Број	Број на предметот кај органот кој го предава	12-123/456
3	Датум	Датум на предметот кај органот кој го предава	01/03/2010
4	Вид на постапка	Постапката во која е изречена паричната казна, односно глобата	ПРЕКРШОЧНА

Образец "ОПП/БИ"

5	Број на пресуда / решение	Број на пресуда / решение кај органот кој ја донел одлуката	П123/45
6	Датум на пресуда / решение	Датум на пресуда/решение кај органот кој ја донел одлуката	
7	Датум на правосилност	Датум на правосилност кај органот кој ја донел одлуката	05/10/2009
8	Датум на извршност	Датум на извршност на пресудата / решението	10/12/2009
ДОЛЖНИК			
9	ЕДБ / ЕМБГ	Единствен даночен број за должник правно лице / Единствен матичен број на граѓанинот за должник е физичко лице	Пр.1: 4030000123456 Пр.2: 1012970455123
Назив / име и презиме			
10.1	Назив / име	Назив на правно лице / Име на физичко лице	Пр.1: ПЕРО Д.О.О.Е.Л. СКОПЈЕ Пр.2: ПЕРО
10.2	Презиме	Презиме на физичко лице	ПЕТРОВСКИ (не се пополнува за правни лица)
Адреса			
11.1	Улица	Назив на улица од адресата на живеење на физичкото лице/ седиштето на правното лице	БУЛ. ПАРТИЗАНСКИ ОДРЕДИ
11.2	Број	Број од адресата на живеење на физичкото лице/ седиштето на правното лице	112/1-3
11.3	Населено место	Назив на населено место на живеење на физичкото лице/ седиштето на правното лице	СКОПЈЕ
11.4	Општина	Назив на општина на живеење на физичкото лице/ седиште на правното лице	КАРПОШ
ГЛОБА			
12	Износ	Износ на глоба од пресудата/ решението	1,234.50
13	Валута	Валута во која е исказан износот од глобата	ДЕН...ЕУР....
14	Датум на застареност	Датум на застарување на глобата согласно законот со кој е пропишано застарувањето на соодветната глоба (истекот на апсолутниот рок)	10/12/2011
15	Уплатна сметка	Уплатна сметка за глобата согласно шифарникот на уплатни сметки	840-179-05007 (Уплатата во примерот е за општина 179-Карпош)
16	Приходна шифра	Приходна шифра за уплатната сметка за глобата согласно шифарникот на уплатни сметки	722111
ТРОШОК			
17	Износ	Износ на трошоци од пресудата/ решението исказан во денари	1,234.50 (кај солидарно задолжување на повеќе лица, се впишува целиот износ кај првото лице)
18	Солидарно плаќање	Се пополнува со ДА , доколку со одлуката е предвидено солидарно задолжување на повеќе лица	НЕ
19	Датум на застареност	Датум на застарување на трошокот согласно законот со кој е пропишано застарувањето на истиот	10/12/2014
20	Уплатна сметка	Уплатна сметка за трошоци согласно шифарникот на уплатни сметки	840-179-06137 (Уплатата во примерот е за општина 179-Карпош)
21	Приходна шифра	Приходна шифра за уплатната сметка за трошоците согласно шифарникот на уплатни сметки	724132
ПАУШАЛ			
22	Износ	Износ на паушал од пресудата/ решението исказан во денари	1,000.50
23	Датум на застареност	Датум на застарување на паушалот согласно законот со кој е пропишано застарувањето на истиот	10/12/2014
24	Уплатна сметка	Уплатна сметка за паушал согласно шифарникот на уплатни сметки	840-179-06137 (Уплатата во примерот е за општина 179-Карпош)
25	Приходна шифра	Приходна шифра за уплатната сметка за паушал согласно шифарникот на уплатни сметки	724132
ОПОМЕНА			
26	Орган кој ја издал опомената	Назив и седиште на орган кој издал опомена за плаќање по пресуда/ решение	ДРЖАВНО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО СКОПЈЕ
27	Износ	Износ на долг од опомената.	1,234.50
28	Број на опомена	Број на опомена под кој е заведена кај органот кој ја издал истата	О-123/45
29	Датум на опомена	Датум на опомена под кој е заведена кај органот кој ја издал истата	07/06/2010

Образец "ОП/БИ-ВР"

[illegible]

Образец "ОП/БИ-ВР"

[illegible]

Образец "ОПП/БИ-ВР"

ОПШТИ НАПОМЕНИ

Врз основа на Упатството за начинот на преземање на предметите кои се наоѓаат во Државното правобранителство на Република Македонија заради извршување од страна на Управата за јавни приходи, предметите се превземаат на пропишан Образец за враќање на предмети (Образец "ОПП/БИ-ВР").

Следните препораки и Упатството за пополнување на образецот за враќање на предмети (Образец "ОПП/БИ-ВР") треба да Ви го олеснат пополнувањето на образецот:

- Терминот **Орган** се употребува во понатамошниот текст за органот на државната управа, самостојниот орган на државната управа и управната организација или суд.
- Податоците во деловите **Податоци за трошок** и **Податоци за паушал** се пополнуваат единствено во случај на постоење на задолжување со пресуда или решение.
- Податокот во делот **Податоци за опомена** се пополнуваат единствено доколку постои опомена за соодветниот предмет и истата била доставена до должникот.
- Образецот е во ексел формат. Името на пратката го содржи името на образецот, органот кој предава, органот кој издал пресуда/решение, бројот на примопредавањето и датумот на примопредавањето на предметите
Формат на име на пратка: **ОПП_БИ_ВР_Орган предава_Орган прима_Орган кој издал_Број на враќање_Датум на враќање.xls**
(Пр. ОПП_БИ_ВР_УЈП РД Скопје_Државно правобранителство_Основен суд 1 Скопје_000001_10122010.xls).
- Бројот на враќање е еднаков на бројот на примопредавање под кој е примена пратката
- Повторна достава на предмети кои се вратени од Управата за јавни приходи се врши со нов образец за примопредавање/барање за извршување.

Теркот на електронскиот образец "ОПП/БИ-ВР" превземете го од веб страната на Управата за јавни приходи, www.ujp.gov.mk.

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

Правила при пополнување:

- Образецот се пополнува со латинична поддршка во фонт **Mac C Swiss** со големина **10**
- Текстуалните полиња се внесуваат со големи букви
- Износите се внесуваат во денарска противредност во формат **#,##0.00** (пример илјададвестатриесетичетири денари и педесет дени се внесува како 1,234.50)
- Датумските полиња се пополнуваат во формат **ДД/ММ/ГГГГ** (пример 10/12/2010)
- Уплатни сметки се пополнуваат во формат **840-XXX-XXXXX**, каде XXX е шифра на општина, а XXXXX е уплатна сметка со должина 5 карактери и со водечки нули

Општи податоци

Назив	Содржина	Пример / Забелешка
Орган кој предава	Организациона единица на УЈП која ги предава предметите во електронски облик	УЈП – РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЈА СКОПЈЕ
Орган кој прима	Назив и седиште на орган кој ги прима вратените предмети во електронски облик	ДРЖАВНО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО СКОПЈЕ
Орган кој ги издал пресудите/решенијата	Назив и седиште на орган кој издал пресуда / решение	МВР – ПРЕКРШОЧНА КОМИСИЈА СКОПЈЕ
Предал	Полно име и презиме на службеното лице од УЈП кое ги предава предметите	ПЕТАР ПЕТРОВСКИ
Примил	Полно име и презиме на службеното лице од органот кој ги прима предметите	МИТРЕ МИТРЕВСКИ
Број на враќање	Број на враќање еднаков на бројот на примопредавање под кој е примена пратката во УЈП	000001 (Бројот е со должина 6, а се пишуваат и водечките нули)
Датум на враќање	Датум кога се врши враќањето	10/12/2010

Податоци за поединечни предмети

РБ	Назив	Содржина	Пример / Забелешка
ПРЕДМЕТ			
1	Реден број	Реден број на предметот	2 (редниот број се повторува за предмет со повеќе должници)
2	Број	Број на предметот под кој претходно е примопредаден до УЈП	12-123/456
3	Датум	Датум на предметот под кој претходно е примопредаден до УЈП	01/03/2010
4	Вид на постапка	Постапката во која е изречена паричната казна, односно глобата	ПРЕКРШОЧНА

Образец "ОП/БИ-ВР"

5	Број на пресуда / решение	Број на пресуда / решение кај органот кој ја донел одлуката	П123/45
6	Датум на пресуда / решение	Датум на пресуда/решение кај органот кој ја донел одлуката	05/10/2009
7	Датум на правосилност	Датум на правосилност кај органот кој ја донел одлуката	
8	Датум на извршност	Датум на извршност на пресудата / решението	10/12/2009
ДОЛЖНИК			
9	ЕДБ / ЕМБГ	Единствен даночен број за должник правно лице / Единствен матичен број на граѓанинот за должник е физичко лице	Пр.1: 4030000123456 Пр.2: 1012970455123
Назив / име и презиме			
10.1	Назив / име	Назив на правно лице / Име на физичко лице	Пр.1: ПЕРО Д.О.О.Е.Л. СКОПЈЕ Пр.2: ПЕРО
10.2	Презиме	Презиме на физичко лице	ПЕТРОВСКИ (не се пополнува за правни лица)
Адреса			
11.1	Улица	Назив на улица од адресата на живеење на физичкото лице/ седиштето на правното лице	БУЛ. ПАРТИЗАНСКИ ОДРЕДИ
11.2	Број	Број од адресата на живеење на физичкото лице/ седиштето на правното лице	112/1-3
11.3	Населено место	Назив на населено место на живеење на физичкото лице/ седиштето на правното лице	СКОПЈЕ
11.4	Општина	Назив на општина на живеење на физичкото лице/ седиште на правното лице	КАРПОШ
ГЛОБА			
12	Износ	Износ на глоба од пресудата/ решението искажан во денари	1,234.50
13	Валута	Валута во која е искажан износот од глобата	ДЕН, ЕУР...
14	Датум на застареност	Датум на застарување на глобата согласно законот со кој е пропишано застарувањето на соодветната глоба (истекот на апсолутниот рок)	10/12/2011
15	Уплатна сметка	Уплатна сметка за глобата согласно шифрарникот на уплатни сметки	840-179-05007 (Уплатата во примерот е за општина 179-Карпош)
16	Приходна шифра	Приходна шифра за уплатната сметка за глобата согласно шифрарникот на уплатни сметки	722111
ТРОШОК			
17	Износ	Износ на трошоци од пресудата/ решението искажан во денари	1,234.50(кај солидарно задолжување на повеќе лица, се впишува целиот износ кај првото лице)
18	Солидарно плаќање	Се пополнува со ДА , доколку со одлуката е предвидено солидарно задолжување на повеќе лица	НЕ
19	Датум на застареност	Датум на застарување на трошокот согласно законот со кој е пропишано застарувањето на истиот	10/12/2014
20	Уплатна сметка	Уплатна сметка за трошоци согласно шифрарникот на уплатни сметки	840-179-06137 (Уплатата во примерот е за општина 179-Карпош)
21	Приходна шифра	Приходна шифра за уплатната сметка за трошоците согласно шифрарникот на уплатни сметки	724132
ПАУШАЛ			
22	Износ	Износ на паушал од пресудата/ решението искажан во денари	1,000.50
23	Датум на застареност	Датум на застарување на паушалот согласно законот со кој е пропишано застарувањето на истиот	10/12/2014
24	Уплатна сметка	Уплатна сметка за паушал согласно шифрарникот на уплатни сметки	840-179-06137 (Уплатата во примерот е за општина 179-Карпош)
25	Приходна шифра	Приходна шифра за уплатната сметка за паушал согласно шифрарникот на уплатни сметки	724132
ОПОМЕНА			
26	Орган кој ја издал опомената	Назив и седиште на орган кој издал опомена за плаќање по пресуда/ решение	ДРЖАВНО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО СКОПЈЕ
27	Износ	Износ на долг од опомената.	1,234.50
28	Број на опомена	Број на опомена под кој е заведена кај органот кој ја издал истата	О-123/45
29	Датум на опомена	Датум на опомена под кој е заведена кај органот кој ја издал истата	07/06/2010

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
841.**

Врз основа на член 99 став (12) од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/09, 124/10 и 18/11), министерот за транспорт и врски донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА ОЗНАЧУВАЊЕ НА
ОБЈЕКТОТ, ПОСТАВУВАЊЕ НА ЗАШТИТНА ОГ-
РАДА, ВИДОТ НА ОЗНАКИТЕ И ОТСТРАНУВАЊЕ
НА ОБЈЕКТОТ****Член 1**

Со овој правилник се пропишува начинот и постапката за означување на објект или дел од објект за кој постои опасност од уривање, поставување на заштитна ограда, видот на ознаките и отстранувањето на објектот.

Член 2

Просторот околу објектот или делот од објектот за кој постои опасност од уривање се оградува со заштитна нетранспарентна ограда која се состои од бетонски и лимени панели.

Заштитната ограда од став 1 на овој член се поставува на соодветно растојание од објектот имајќи ја во предвид висината на објектот за кој постои опасност од уривање како и теренските услови а може да е подигнатата најмногу 5 сантиметри од нивото на теренот и истата треба да има висина најмалку 2 метри.

Член 3

На сите страни од оградата од член 2 на овој правилник се ставаат ознаки со должина од најмалку 1 метар и висина најмалку 80 сантиметри, со предупредување дека се работи за објектот за кој постои опасност од уривање.

Ознаките од став 1 на овој член треба бидат со жолта основа а предупредувањето со црвени букви.

Член 4

При отстранување на објектот или дел од објектот, шутот веднаш се отстранува од лице место и се транспортира на локација определена за депонирање на градежен шут согласно закон, со преземање на соодветни безбедносни мерки.

Член 5

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за начинот и постапката за отстранување на објект или негов дел во случај на оштетување на објектот ако постои опасност за уривање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 123/08).

Член 6

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-3547/1
9 март 2011 година
Скопје

Министер,
Миле Јанакиески, с.р.

**КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА****842.**

Врз основа на член 114 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по Барањето бр. 08-УП1-17 од 25.1.2011 година, на седницата одржана на ден 8.3.2011 година го донесе, следното

**Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ОБНОВУВАЊЕ НА ДОЗВОЛА ЗА РАБОТЕЊЕ
НА БРОКЕР**

1. Се обновува дозволата за работење на брокер на Јованче Тасковски од Скопје, издадена со Решение бр. 07-721/7 од 25.4.2006 година од Комисијата за хартии од вредност на РМ.

2. Обновената дозвола за работење на брокерот Јованче Тасковски се дава за период од пет години од денот на издавањето.

3. Дозволата за работење на брокер на Јованче Тасковски престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение во случаите предвидени со член 211 од Законот за хартии од вредност.

4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-УП1-17
8 март 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

843.

Врз основа на член 114 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по Барањето бр. 08-УП1-20 од 8.2.2011 година, на седницата одржана на ден 8.3.2011 година, го донесе следното

**Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ОБНОВУВАЊЕ НА ДОЗВОЛА ЗА РАБОТЕЊЕ
НА БРОКЕР**

1. Се обновува дозволата за работење на брокер на Василка Николовска од Битола, издадена со Решение бр. 07-676/4 од 13.4.2006 година од Комисија за хартии од вредност на Република Македонија.

2. Обновената дозвола за работење на брокер на Василка Николовска се дава за период од пет години од денот на издавањето.

3. Дозволата за работење на брокер на Василка Николовска престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение во случаите предвидени со член 211 од Законот за хартии од вредност.

4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 08-УП1-20
8 март 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија,
Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

844.

Врз основа на член 158 став 3 и член 220 став 1 точка а) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на седницата одржана на ден 8.3.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се утврдува неправилност кај Земјоделски комбинат АД Битола, акционерско друштво со посебни обврски за известување во смисла на член 158 став 3 од Законот за хартии од вредност, заради ненавремено известување на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија во врска со донесената Одлука на Одборот на директори на Земјоделски комбинат Пелагонија АД Битола за одобрување на продажба на обични акции на издавачот Жито Полог АД Тетово.

2. Поради утврдената неправилност од точка 1 на ова Решение, ЈАВНО СЕ ОБЕЛОДЕНУВА дека Земјоделски комбинат Пелагонија АД Битола извршила непочитување на член 158 став 3 од Законот за хартии од вредност и член 3 алинеја а) од Правилникот за времето и начинот на обелоденување на ценовно чувствителни информации на акционерските друштва со посебни обврски за известување („Службен весник на РМ“ број 110/2006, 66/2008 и 150/2010).

3. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето и ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. УП1 08-28
8 март 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

845.

Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, врз основа на член 197 став 1 точка е) и член 208, а во врска со член 184 точка ж) и с) и член 192 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), на седницата одржана на ден 8.3.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се утврдува неправилност и се изрекува јавна опомена на брокерската куќа Иново брокер АД Скопје и одговорното лице Велимир Шиповиќ.

2. Јавната опомена од точка 1 на ова решение се изрекува поради непочитување на член 117 став 1, член 170 став 2 точка а) и в) и член 172 точка в) од Законот за хартии од вредност и член 3 став 3 од Правилата за однесување и дисциплина на Македонската берза АД Скопје при реализација на налог за купување број 37918 по повисока цена во услови кога на Македонската берза АД Скопје имало услови за негова реализација по пониска цена и притоа склучила трговска трансакција која единствено имала за цел зголемување на цената на хартијата од вредност и предизвикување на привид на активно тргување за да се наведат другите инвеститори да купуваат/продаваат хартии од вредност.

3. Јавната опомена од точка 1 на ова решение по неговата конечност ќе се објави во еден дневен весник кој излегува на целата територија на Република Македонија.

4. Ова решение влегува во сила со денот на неговото донесување и истото ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. УП1 08-29
8 март 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

846.

Врз основа на член 115 став 1 точка а, член 194 и член 210 точка а) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седницата одржана на ден 8.3.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се утврдува неправилност во работењето на овластениот брокер Томо Томовски со шифра "том083", вработен во брокерската куќа Иново брокер АД Скопје, поради непочитување на член 170 став 2 точка а) и в) и член 172 точка в) од Законот за хартии од вредност и член 3 став 3 од Правилата за однесување и дисциплина на Македонската берза АД Скопје при реализација на налог за купување број 37918 по повисока цена во услови кога на Македонската берза АД Скопје имало услови за негова реализација по пониска цена и притоа склучил трговска трансакција која единствено имала за цел зголемување на цената на хартијата од вредност и предизвикување на привид на активно тргување за да се наведат другите инвеститори да купуваат/продаваат хартии од вредност.

2. Привремено се забранува вршење на работи со хартии од вредност на овластениот брокер Томо Томовски, за кои има добиено дозвола во времетраење од 3 месеци.

3. Се задолжува Македонска берза АД Скопје веднаш по приемот на ова Решение да го суспендира овластениот брокер Томо Томовски од системот за тргување на берзата додека трае забраната.

4. Се задолжува Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје веднаш по приемот на ова Решение да го прекине пристапот до компјутерскиот систем на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје на овластениот брокер Томо Томовски.

5. Жалбата изјавена против ова Решение не го одлага неговото извршување.

6. Ова Решение влегува во сила со денот на неговото донесување и ќе се објави во „Службен весник на РМ“.

Бр. УП1 08-30
8 март 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
Марина Накева-Кавракова, с.р.

847.

Врз основа на член 184, член 194 став 5 и член 210 в) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седницата одржана на 8.3.2011 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

1. Се изрекува јавна опомена на овластениот брокер Татјана Атанасова, вработена во брокерската кука Илирика Инвестментс АД Скопје поради непочитување на одредбите од член 115 став 1 алинеја а) од Законот за хартии од вредност, односно поради непридржување кон инструкциите дадени од страна на клиентот во налогот број 32768, даден на ден 7.10.2010 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на неговото донесување и ќе се објави во „Службен весник на РМ“.

3. Жалбата изјавена против ова решение не го одлага неговото извршување.

Бр. УП1 08-31
8 март 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
Марина Накева-Кавракова, с.р.

848.

Врз основа на член 190, став 4 и член 131 став 11 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95 /2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седницата одржана на 8.3.2011 година, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СОДРЖИНАТА НА МЕСЕЧНИОТ ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ОВЛАСТЕНО ПРАВНО ЛИЦЕ СО ДОЗВОЛА ЗА РАБОТЕЊЕ СО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Член 1

Во член 3 став 1 од Правилникот за содржината на месечниот извештај за работењето на овластено правно лице со дозвола за работење со хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 6/2007), бројот „15“ се заменува со зборовите: „пет работни дена“.

Член 2

Овој Правилник влегува во сила со денот на донесувањето и истиот ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 03-132/3
8 март 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
Марина Накева-Кавракова, с.р.

849.

Врз основа член 100, член 94, член 99 и член 190 став 4 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95 /2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седницата одржана на 8.3.2011 година, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА КАТЕГОРИИТЕ НА СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА И НАЧИНОТ НА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ИЗНОСОТ И СТРУКТУРАТА НА ВЛОГОВИТЕ ПРИ ОСНОВАЊЕ И СРЕДСТВАТА ОД АКТИВАТА НА ОВЛАСТЕНО ПРАВНО ЛИЦЕ СО КОИ ТРЕБА ДА РАСПОЛАГА И ВО КОНТИНУИТЕТ

Член 1

Во член 5 став 1 од Правилникот за утврдување на категориите на сопствени средства и начинот на пресметување на износот и структурата на влоговите при основање и средствата од активата на овластено правно лице со кои треба да располага и во континуитет („Службен весник на РМ“ бр. 150/2010), по алинејата 2 се додава нова алинеја 3 која гласи:

„- средствата од уплати во Гарантниот фонд, формиран од страна на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје.“

Алинеите 3, 4, 5, 6, и 7 стануваат алинеи 4, 5, 6, 7 и 8.

Член 2

Во член 7 ставот 1 се менува и гласи:

„При одржување на структурата на средствата во континуитет, утврдена во претходниот член, овластено правно лице мора да го одржува минималниот износ на паричните средства во чиј состав се паричните средства и салда на готовинските сметки (жиро сметка и де-визна сметка), депозитите по видување и орочените депозити кои се депонирани во банките или штедилниците во Република Македонија или во странски банки на земји членка на ЕУ, Исланд, Норвешка, Австралија, Јапонија, Канада, Нов Зеланд, Швајцарија и САД.“

Член 3

Во член 14 став 1 од Правилникот зборовите: „15 дена“ се заменуваат со зборовите: „пет работни дена“.

Член 4

Во член 17 зборовите: „од 01-07-2011 година“ се заменуваат со зборовите: „со доставување на извештајот за сопствени средства (образец СОПЛ) за месец јануари 2011 година“.

Во член 17 по ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:
„Рокот за усогласување со овој правилник е заклучно со 1.7.2011 година“.

Член 5

Овој Правилник влегува во сила со денот на донесувањето и истиот ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 03-138/4
8 март 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
Марина Накева-Кавракова, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 850.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992), на седницата одржана на 2 март 2011 година, донесе

ОДЛУКА

1. Се укинува член 13 став 1 алинеја 3 од Законот за основање на Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 57/2010).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија, по повод иницијатива поднесена од Стамен Филипов од Скопје, со Решение У. бр. 191/2010 од 29 декември 2010 година, поведе постапка за оценување на уставноста на одредбата од Законот означен во точката 1 на оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето за нејзината согласност со Уставот.

4. Судот на седницата утврди дека според член 13 став 1 алинеја 3 од Законот за основање на Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија, со Статутот на Агенцијата особено се регулираат правата, надлежностите и одговорностите на вработените.

5. Според членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија, владеењето на правото е темелна вредноста на уставниот поредок на Република Македонија.

Согласно член 32 став 5 од Уставот, остварувањето на правата на вработените и нивната положба се уредуваат со закон и со колективен договор.

Според член 51 став 1 од Уставот, во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Со Законот за основање на Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија, се уредуваат основањето, организацијата и работењето на Агенцијата за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија (член 1).

Според член 3 став 1 од овој закон, Агенцијата има својство на правно лице.

Согласно член 6 од Законот, средствата за вршење на работите на Агенцијата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија, од донации и други извори согласно со закон.

Според член 7 на истиот закон, органи на Агенцијата се Управниот одбор и директорот.

Во надлежност на Управниот одбор, согласно член 9 точка 1 на Законот, е да донесува Статут на Агенцијата, како и да ги донесува општите акти за организација и систематизација на работењето на Агенцијата (точка 6).

Според член 13 став 1 од Законот, со Статутот на Агенцијата особено се регулираат: активностите и надлежностите на Агенцијата; начинот на извршување на активностите во делокругот на Агенцијата; правата, надлежностите и одговорностите на вработените; внатрешна, регионална и можна меѓународна организација на Агенцијата и друго. Според став 2 на истиот член, на Статутот на Агенцијата, Владата на Република Македонија дава согласност.

Согласно член 12 став 1 на Законот, стручните, административно-техничките, помошните и другите работи за потребите на Агенцијата ги вршат стручните служби на Агенцијата.

Според член 5 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2000, 44/2002 и 82/2008), органите на државната управа, можат да се основаат како министерства, други органи на државната управа и управни организации. Според став 2 на овој член, министерствата се основаат за вршење на функциите на државната управа групирани по области за еден или повеќе сродни управни ресурси. Според став 3 на истиот член, другите органи на државната управа според видот на организацијата и степенот на самостојноста можат да се основаат како самостојни органи на државната управа (дирекции, архив, агенции и комисии) или како органи во состав на министерствата (управа, биро, служба, инспекторат и капетанија).

Со Законот за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“ број 59/2000, 112/2000, 34/2001, 103/2001, 43/2002, 98/2002, 17/2003, 40/2003, 85/2003, 17/2004, 69/2004, 81/2005, 61/2006, 36/2007, 161/2008, 6/2009, 114/2009 и 35/2010), се уредуваат опфатот на државната служба, статусот, правата, должностите и одговорностите на државните службеници, системот на плати и надоместоци на плати за државните службеници, како и надлежностите на Агенцијата за државни службеници (член 1).

Според член 3 став 1 од овој закон, државен службеник е лице вработено во државната служба кое врши стручни, нормативно-правни, извршни, управни, управно-надзорни, плански, материјално-финансиски, сметководствени, информатички и други работи од надлежност на органот во согласност со Уставот и со закон. Според став 2 на истиот член, државна служба, во смисла на овој закон, се органите на државната и локалната власт и другите државни органи, основани согласно со Уставот и со закон. Согласно став 3 на овој член, вработените во државната служба кои вршат помошни и технички работи за државната служба немаат статус на државни службеници.

Согласно член 3-а на овој закон, одредени прашања поврзани со правата, обврските и одговорностите на вработените во Агенцијата за разузнавање, Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации, Армијата на Република Македонија, Центарот за управување со кризи, Дирекцијата за заштита и спасување, вработените кои вршат работи на обезбедување во казнено-поправните и воспитно-поправните установи, вработените во царинската и даночната администрација

ја, лицата со посебни должности и овластувања и полициските службеници во Министерството за внатрешни работи, ревизорите во Државниот завод за ревизија, вработените во агенциите, дирекциите, регулаторните тела и другите институции во кои со закон е формиран управен одбор, освен во Агенцијата за управување со одземен имот, можат да бидат уредени со закон, на начин различен од овој закон, ако тоа е неопходно поради специфичната природа на работните задачи и посебноста на извршувањето на посебните должности и овластувања.

Согласно член 1 став 2 од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ број 62/2005, 106/2008, 161/2008, 114/2009, 130/2009, 50/10, 52/10 и 124/2010), работниот однос се уредува со овој и со друг закон, колективен договор и договорот за вработување.

Од анализата на наведените законски одредби произлегува дека законодавецот основал Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија, како самостоен орган на државната управа, со управен одбор и директор, како органи на Агенцијата и со стручни служби на Агенцијата кои ги вршат стручните, административно-техничките, помошните и другите работи за потребите на Агенцијата.

Вработените во стручните служби на Агенцијата кои вршат стручни работи за потребите на Агенцијата, имаат статус на државни службеници и нивниот статус, правата, должностите и одговорностите, како и системот на плати и надоместоци на плати се уредени со Законот за државните службеници.

Вработените во Агенцијата кои вршат помошни и технички работи за потребите на Агенцијата немаат статус на државни службеници и нивните права и обврски од работен однос се остваруваат согласно одредбите на Законот за работните односи.

Тргувајќи од уставната определба искажана во член 32 став 5 од Уставот, според која остварувањето на правата на вработените и нивната положба се уредуваат со закон и со колективен договор, Судот оцени дека член 13 став 1 алинеја 3 од Законот, кој упатува дека правата, надлежностите и одговорностите на вработените во Агенцијата се регулираат со статут, како подзаконски акт, нема уставна оправданост.

Од наведената уставна одредба произлегува дека нормативното уредување на остварувањето на правата од работен однос е поделено на законодавна (државна функција) и на колективно договарање (недржавна нормативна функција). Со колективните договори се доуредуваат во согласност со закон одделни права и обврски, одговорности како и обемот и начинот на остварување на правата и други прашања од интерес за работниците и работодавецот и со нив не може да се утврдат помали права и понеповолни услови за работа од оние утврдени со закон.

Тоа значи дека правата, обврските и одговорностите на вработените се уредуваат од страна на законодавецот или по пат на колективно договарање помеѓу синдикатот и работодавецот. Во таа смисла, со член 3-а од Законот за државните службеници се дава можност одредени прашања поврзани со правата, обврските и одговорностите на вработените во агенциите, дирекциите, регулаторните тела и другите институции во кои со закон е формиран управен одбор, да можат да бидат уредени со закон, на начин различен од овој закон, ако тоа е неопходно поради специфичната природа на работните задачи и посебноста на извршувањето на по-

себните должности и овластувања. Поради тоа, според Судот, неосновано и неприфатливо е оваа одредба од Законот за државните службеници да се толкува и оправдува како правен основ особеностите за вработените во Агенцијата, наместо со закон или со колективен договор, да се доразработат и регулираат во статутот, како подзаконски акт донесен од страна на Управниот одбор на Агенцијата, како што се наведува во мислењето на Владата доставено до Уставниот суд како одговор на наводите во иницијативата (акт бр. 51-6756/1 од 1.12.2010 година).

Оттука, според Судот, регулирањето на правата, обврските и одговорностите на вработените во Агенцијата, како самостоен орган на државната управа, независно дали се државни службеници или лица на кои се однесуваат општите прописи од областа на работното законодавство, можат да бидат предмет на уредување со закон и со колективен договор, а не и со статут како подзаконски акт донесен од Управниот одбор на Агенцијата, поради што Судот оцени дека член 13 став 1 алинеја 3 од Законот не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 3, член 32 став 5 и член 51 од Уставот на Република Македонија.

6. Тргувајќи од наведеното, Судот одлучи како во точка 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе со мнозинство гласови, во состав од претседателот на Судот, Бранко Наумоски и судиите: д-р Наташа Габер-Дамјановска, Исмаил Дарлишта, д-р Трендафил Ивановски, Лилјана Ингелизова-Ристова, Вера Маркова, Игор Спировски, д-р Гзие Старова и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.191/2010
2 март 2011 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
Бранко Наумоски, с.р.

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

851.

Судскиот совет на Република Македонија врз основа на член 39 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/06), објавува

О Г Л А С

1. За избор на 1 (еден) судија на Апелационен суд Битола

Кандидатите за избор на судии треба да ги исполнуваат условите предвидени во член 45 од Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 58/06) и член 6 и 7 од Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 35/08).

Заинтересираните кандидати пријавите заедно со потребната документација, во оригинал или заверена фотокопија на нотар (лекарското уверение да не е постаро од една година од денот на издавање и уверение дека не е изречена мерка на безбедност за забрана на вршење на професија дејност или должност, да не е постаро од шест месеци од денот на издавањето), да ги достават до Судскиот совет на Република Македонија, ул. „Велко Влаховиќ“ бб, во рок од 15 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на РМ“.

Образецот за пријава може да се подигне во електронска форма на WEB страната на Судскиот совет на Република Македонија на следната адреса:

<http://www.ssrn.mk/docs/formulari/prijava.doc>

Покрај наведеното лице кандидатот за носител на јавна функција треба да достави и доказ за верифицирана изјава за исполнување на условите за вршење на јавна функција согласно член 2 став 2 и член 3 став 2 од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр. 14/08 од 29.1.2008 година) и Законот за изменување и дополнување на Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр. 64/09 од 22.5.2009 година), издаден од надлежната Комисија за верификација на факти, согласно наведениот закон.

Некомплетните документи нема да се разгледуваат.

Бр. 07-547/1
18 март 2011 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Александра Зафироска, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

852.

Врз основа на член 17 точка ж), членовите 52, 95 и 97 од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/2005, 14/2007, 55/2007, 98/2008 и 83/2010), директорот на Агенцијата за електронски комуникации на ден 18.3.2011 година, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ВИДОТ И СОДРЖИНАТА НА ПОДАТОЦИТЕ КОИ ОПЕРАТОРИТЕ НА ЈАВНИ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ И/ИЛИ ДАВАТЕЛИТЕ НА ЈАВНИ КОМУНИКАЦИСКИ УСЛУГИ СЕ ДОЛЖНИ ДА ГИ ОБЈАВАТ ВО ВРСКА СО ОПШТИТЕ УСЛОВИ ЗА ПРИСТАП И КОРИСТЕЊЕ, ЦЕНИТЕ И ТАРИФИТЕ И ПАРАМЕТРИТЕ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЈАВНИТЕ КОМУНИКАЦИСКИ УСЛУГИ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1 Предмет

(1) Со овој правилник се пропишува видот и содржината на податоците кои операторите на јавни комуникациски мрежи (во понатамошниот текст: оператор) и/или давателите на јавни комуникациски услуги (во понатамошниот текст: давател на услуги) се должни да ги објават во врска со општите услови за пристап и користење, цените и тарифите и параметрите за квалитет на јавните комуникациски услуги.

(2) Одредбите на овој правилник се применуваат на следните јавни електронски комуникациски услуги:

- јавни фиксни телефонски услуги,
- јавни мобилни телефонски услуги,
- јавни услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети (Интернет Протокол и други протоколи),
- јавни услуги за пренос на податоци,
- јавни услуги на изнајмени линии,
- јавни услуги за дистрибуција на радио и телевизиски програми преку кабелска или друга јавна комуникациска мрежа,
- услуги со додадена вредност.

Член 2 Дефиниции

Во овој правилник, покрај дефинициите од Законот за електронските комуникации, се употребуваат и дефиниции и појаснувања со следното значење:

(а) **Јавна говорна услуга** е јавна телефонска услуга и тоа: јавна фиксна телефонска услуга, јавни услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети (Интернет Протокол и други протоколи) и јавна мобилна телефонска услуга;

(б) **Јавни фиксни телефонски услуги** се јавно достапни услуги за пренос на говор преку јавна фиксна комуникациска мрежа, кои што на корисниците им овозможуваат двонасочна говорна комуникација што започнува во јавната фиксна комуникациска мрежа, а завршува во јавна фиксна комуникациска мрежа или во било која друга јавна комуникациска мрежа;

(в) **Јавни мобилни телефонски услуги** се јавно достапни услуги за пренос на говор преку јавна мобилна комуникациска мрежа, кои што на корисниците им овозможуваат двонасочна говорна комуникација што започнува во јавната мобилна комуникациска мрежа, а завршува во јавна мобилна комуникациска мрежа или во било која друга јавна комуникациска мрежа;

(г) **Јавни услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети (Интернет Протокол и други протоколи)** се јавно достапни услуги кои ги опфаќаат сите видови на пренос на говор преку мрежи со комутација на пакети, кои со помош на Интернет Протокол (IP-Internet Protocol) или други протоколи го претвараат аналогниот говорен сигнал во дигитален сигнал за пренос на податоци со комутација на пакети, како и негов пренос и насочување кон терминална опрема приклучена на јавна комуникациска мрежа;

(д) **Јавни услуги за дистрибуција на радио и телевизиски програми преку кабелска или друга јавна комуникациска мрежа** се услуги за пренос на радио и телевизиски програми до јавноста;

(е) **Број на услуга со додадена вредност** е број преку кој се обезбедува услугата со додадена вредност, согласно важечкиот план за нумерација;

(е) **Давател на услуга со додадена вредност** е оператор или давател на јавни телефонски услуги на јавни телефонски мрежи или давател на јавни телефонски услуги на кого Агенцијата за електронски комуникации (во понатамошниот текст: Агенција) му има доделено број на услуга со додадена вредност за обезбедување на услугата со додадена вредност и кој непосредно ја обезбедува услугата со додадена вредност, или пак Давател на содржински услуги кој има склучено комерцијален договор со еден или повеќе оператори или даватели на телефонски услуги за обезбедување на услугата со додадена вредност за корисниците на јавните комуникациски мрежи во Република Македонија;

(ж) **Комуникациска претплатничка линија** (претплатничка линија или линија) е комбинација од комуникациски средства кои даваат пристап и број на јавната комуникациска мрежа и која со приклучувањето на терминалната опрема на мрежната завршна точка се користи за остварување на одреден вид комуникации од и до претплатникот;

(з) **Претплатничка инсталација** е инсталација која почнува од мрежната завршна точка, а завршува во просториите на претплатникот;

(с) **СИМ картичка** е посебно изработена картичка што му следи на претплатникот при склучување на претплатничкиот договор и со нејзиното инсталирање во комуникациската терминална опрема се овозможува поврзување со јавната мобилна телефонска мрежа и пристапот кон услугите што ги обезбедува давателот на услуги;

(и) **Контакт-оператор** е лице со кое во име на давателот на услугата со додадена вредност, повикувачот може да комуницира кога пристапува кон услугата со додадена вредност во живо;

(ј) **Давател на содржински услуги** е правно или физичко лице, кое има склучено комерцијален договор за користење на број на услуга со додадена вредност со еден или повеќе оператори на јавни телефонски мрежи или даватели на јавни телефонски услуги;

(к) **Избор на оператор со поединечен повик** (Carrier selection on a call-by-call basis – CS) е постапка со која претплатник на операторот со значителна пазарна моќ на соодветниот пазар за пристап и користење на јавна телефонска мрежа на фиксна локација може со поединечен повик да избере и друг оператор и/или давател на јавни телефонски услуги, со бирање на код за избор на оператор пред телефонскиот број на претплатникот;

(л) **Предизбор на оператор** (Carrier Pre-Selection – CPS) е претходно програмирана постапка со која на претплатникот на операторот со значителна пазарна моќ на соодветниот пазар за пристап и користење на јавна телефонска мрежа на фиксна локација му се овозможува поврзување со предизбраниот оператор со кого претходно склучува договор за добивање на определена јавна телефонска услуга, притоа не ускратувајќи ја можноста на претплатникот за избор на оператор со поединечен повик;

(љ) **Код за избор на оператор** (Carrier Selection Code) е број од четири цифри во форма „10аб“ при што „аб“ е код на избраниот оператор кој Агенцијата му го доделува на операторот согласно Планот за нумерација на јавни комуникациски мрежи и услуги на Република Македонија;

(м) **Стандарден претплатнички договор** е образец на претплатнички договор кој треба да е изработен согласно член 96 од ЗЕК и треба да биде одобрен од страна на АЕК,

II. ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПРИСТАП И КОРИСТЕЊЕ И ЦЕНИ И ТАРИФИ

Член 3 Вид на податоци

(1) Операторот и/или давателот на услуги треба јавно на својата веб страна да ги објави општите услови за пристап и користење на јавните комуникациски услуги а во своите официјални продажни места на Операторот и/или давателот на услуги да ги направи јавно достапни, што треба да содржат податоци особено за:

- начин на пристап и склучување на претплатнички договор;
- листа на услуги;
- цени и тарифи;
- начин на плаќање;
- права и обврски на операторот и/или давателот на услуги;
- права и обврски на претплатниците;
- параметри за квалитет;
- информации за условите и начинот на користење на терминалната опрема од страна на претплатниците во согласност со техничките спецификации;
- ограничување или прекин на пристап;
- исклучување на претплатник;
- право на приговор и жалба;
- раскинување на претплатнички договор.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба на својата веб страна да ги објави, а во своите продажни места да ги направи јавно достапни, во јасна, сеопфатна и лесно достапна форма до крајните корисници и претплатници податоците во врска со стандардните та-

рифи, посочувајќи ги услугите кои се обезбедуваат и содржината на секој тарифен елемент (на пример цена за пристап, цени за сите видови на услуги и цена за одржување), вклучувајќи детали за стандардните попусти кои се применуваат, како и специјални и таргетни тарифни шеми кои ги применуваат, како и сите дополнителни трошоци кои би можеле да ги наплатат, вклучително и трошоци кои се однесуваат на терминалната опрема.

(3) Операторите и/или давателите на услуги треба до Агенцијата да достават податоци, кои Агенцијата ги објавува на својата веб страна со цел да им овозможи на корисниците да направат избор на комуникациските услуги врз основа на цените и квалитетот на услугите. Видот, формата, содржината и начинот на доставување на податоците до Агенцијата се утврдува со акт на Агенцијата со кој се определуваат податоците што ги објавува Агенцијата во врска со цените и квалитетот на комуникациските услуги.

Член 4 Пристап на претплатници

Операторот и/или давателот на услуги обезбедува приклучок и/или пристап до јавните комуникациски мрежи и/или јавните комуникациски услуги на крајни корисници во согласност со листата на јавно објавени услуги, врз основа на склучен договор, а по претходно добиено барање за склучување на претплатнички договор.

Член 5 Барање за склучување на претплатнички договор

(1) Барањето за склучување на претплатнички договор се доставува на начин и на образец пропишан од страна на операторот и/или давателот на услуги, во кој се наведуваат сите потребни документи, кои барателот е должен да му ги достави на операторот и/или давателот на услуги.

(2) Операторот и/или давателот на услуги во своите општи услови за пристап и користење на јавните комуникациски услуги го одредува рокот во кој ќе го извести барателот за начинот и условите за засновање на претплатнички однос, рокот во кој истиот ќе биде должен да го уплати надоместокот за почетно приклучување, чија висина се утврдува во ценовникот на операторот и/или давателот на услуги, како и рокот за склучување на претплатнички договор.

(3) Барањето за склучување на претплатнички договор со пренесување на број се доставува на начин и образец определен во Правилникот за преносливост на броеви што го донесува Агенцијата за електронски комуникации и во кој е определена и реализацијата на приклучокот.

Член 6 Мирување и редослед на задоволување на барањата за склучување на претплатнички договор

(1) Операторот и/или давателот на услуги може да го стави барањето за склучување на претплатнички договор во мирување поради немање на техничка можност да се реализира истото. Во овој случај барањето ќе биде ставено на листа на чекање во евиденцијата на операторот и/или давателот на услуги се до создавање на технички можности, по што истото ќе биде активирано за решавање.

(2) При активирање на барањето за склучување на претплатнички договор, висината на надоместокот за почетно приклучување ќе биде според важечката понуда во периодот на активирање на барањето.

(3) Доколку техничките можности се ограничени, барањата поднесени во услови на елементарни непогоди, виша сила, воена и вонредна состојба, се исполнуваат по следниот редослед на доставени барања од:

- органите на државна управа и единиците на локалната самоуправа;
- Армијата на Република Македонија;
- државни органи, организации, установи и претпријатија и трговски друштва со јавни овластувања;
- медиумите од областа на радиодифузната дејност.

Член 7

Одбивање на барање за склучување на претплатнички договор

(1) Операторот и/или давателот на услуги може да одбие барање за склучување на претплатнички договор во следните случаи:

- доколку не е платен надоместокот за почетно приклучување во предвидениот рок;
- доколку барателот има неподмирен долг спрема операторот и/или давателот на услуги;
- доколку се утврди дека барателот не поседува платежна способност;
- доколку барателот направил повреда на одредбите од Законот за електронските комуникации и друг закон или пропис констатирано од надлежен државен орган;
- доколку барателот не ги достави сите потребни документи; и
- доколку постојат ограничувања кои се во врска со капацитетот и техничките можности на операторот и/или давателот на услуги.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба во рок не подолг од седум дена од денот на приемот на барањето од член 5 став (1) на овој правилник, писмено да го извести подносителот на барањето дека истото е одбиено, при што треба да ги наведе причините за одбивањето.

Член 8

Претплатнички договор

(1) По добиената техничка можност и извршената уплата во назначениот рок на име надоместок за почетно приклучување, претплатничкиот однос помеѓу операторот и/или давателот на услуги и претплатникот се смета за заснован од денот на склучување на претплатничкиот договор.

(2) Претплатничкиот договор од став (1) на овој член се склучува во пишана или во друга форма.

(3) Претплатничкиот договор од став (1) на овој член треба особено да содржи:

а) име и адреса на операторот и/или давателот на услуги;

б) услуги кои се обезбедуваат, квалитет на понудените услуги, како и времето потребно за почетно приклучување;

в) вид и начин на одржување на услугите што се предмет на претплатничкиот договор;

г) детални информации за тарифите и цените и роковите за информирање за промени на тарифите и цените;

д) информации за влегување во сила и престанок на претплатничкиот договор, времетраењето и условите за неговото продолжување, како и давањето на услуги;

ѓ) враќање на износот за претплатата и обесштетување за услугите кои не се обезбедени на нивото на договорениот квалитет;

е) правна поука за разрешување на спорови;

ж) обврска за информирање на претплатниците за планираните измени во условите наведени во претплатничкиот договор и начинот на прифаќање на новите услови за продолжување или раскинување на претплатничкиот договор;

з) можност за претплатниците нивните лични податоци да не бидат објавувани во јавност и достапни до јавноста преку целосниот телефонски именик и телефонската служба за информации од целосниот телефонски именик и

с) постапки во случај на неплаќање или ненавременно плаќање на надоместокот за услугите, во месечните сметки

и) напомена за обврска за плаќање и износот на договорна казна од страна на претплатникот во случај на предвременно раскинување на договорот.

ј) информација за бројот 190 на контакт центарот на Агенцијата за електронски комуникации, каде што претплатниците може да ги остварат своите права.

(4) Како составен дел на претплатничкиот договор се сметаат и образците и анексите кон договорот кои ги пополнува и склучува претплатникот за активирање и деактивирање на комуникациските услуги и заради утврдување или менување на тарифниот модел кој го користи, како и записите од евиденцијата за претплатникот.

(5) Како составен дел на претплатничкиот договор се сметаат и електронските записи од евиденцијата на операторот и/или давателот на услуги за извршено активирање и деактивирање на комуникациските услуги по електронски пат (СМС порака, повикување на телефонски број, веб страна, електронска пошта и друго).

(6) Операторот и/или давателот на услуги, во понудата на своите услуги, треба да обезбеди можност за склучување на претплатничкиот договор, со задолжително траење на договорната обврска за временски период на 12 месеци. Најдолг задолжителен период на кој може да се склучи претплатничкиот договор е 24 месеци.

(7) Обврските од договорите со задолжително времетраење, не смеат да бидат продолжени по автоматизам по истекот на иницијално договорениот временски период. Операторот и/или давателот на услуги во рок не пократок од 15 дена пред истекот на задолжителното времетраење од договорот треба да го извести претплатникот дека му истекува истиот, доколку има промена на тарифниот модел на претплатникот или доколку претплатникот останува без услугата.

(8) Операторите и/или давателите на услуги пред да започнат со примената на своите стандардни претплатнички договори треба да ги достават на одобрување на Агенцијата за електронски комуникации (во натамошниот текст: Агенција).

(9) Агенцијата ги одобрува стандардните претплатнички договори во рок од 30 дена од денот на приемот на истите. Доколку стандардните претплатнички договори не се во согласност со Законот за електронски комуникации, друг закон или одредбите од овој правилник, Агенцијата ќе го задолжи операторот или давателот на услуги истите да ги измени.

(10) Одобрените стандардни претплатнички договори Агенцијата ги објавува на својата веб страна.

(11) Операторите и/или давателите на услуги не треба да ги применуваат стандардните претплатнички договори кои не се одобрени од Агенцијата.

(12) Операторите и/или давателите на услуги треба да водат евиденција за сите воспоставени претплатнички односи со корисниците која особено треба да содржи податоци за:

- име, презиме и адреса, а за правното лице и седиште на правното лице; и

- матичен број или број на патна исправа, а за правното лице даночен број на правното лице.

Овие податоци не треба да се даваат на трети лица, согласно законот за заштита на личните податоци и согласно ЗЕК.

Член 9

Претплатнички договор за избор на оператор врз основа на поединечен повик и со постапка за предизбор на оператор

(1) При избор на оператор врз основа на поединечен повик, постапката на претплатникот со бирање на кодот за избор на оператор се смета за покажана согласност за извршен избор на оператор.

(2) Претплатничкиот договор меѓу претплатникот и предизбраниот оператор, покрај елементите од став (3) на член 8 од овој правилник, треба да содржи и:

(а) листа на оператори со кои предизбраниот оператор има склучено договор за интерконекција;

(б) обврска на новоизбраниот предизбран оператор за постоење на претплатнички договор со предизбран оператор, доколку претплатникот врши избор на друг предизбран оператор;

(в) обврска на новоизбраниот предизбран оператор за известување на претходно предизбраниот оператор за преминување на претплатникот кај друг избран предизбран оператор.

(3) Со склучување на претплатничкиот договор со предизбраниот оператор се смета дека:

(а) претплатникот ги прифаќа условите од договорот со предизбраниот оператор;

(б) претплатничкиот договор склучен со операторот со значителна пазарна моќ на соодветниот пазар за пристап и користење на јавна телефонска мрежа на фиксна локација или со друг предизбран оператор во однос на избраната услуга престанува да важи.

Член 10

Нечесни одредби во претплатничките договори

Претплатничките договори не треба да содржат нечесни услови, односно одредби со кои се предизвикува значителна нерамнотежа во правата и обврските на договорните страни, на штета на претплатниците. Како нечесни одредби се сметаат, но не се ограничуваат на:

- можност за наплата на повторно приклучување во случај кога до исклучување дошло по вина на операторот и/или давателот на услуги,

- можност за привремен прекин во обезбедувањето на услугите или раскинување на претплатничкиот договор, доколку претплатникот сторил повреда на одредбите на некој друг договор склучен со истиот оператор и/или давател на услуги, и

- можност за одбегнување или ограничување за исполнување на договорните услуги, на штета на претплатникот; и

- можност за наплата на услуги, кои не се искористени од страна на претплатникот, а се однесуваат на месечните надоместоци за услугите, кои претплатникот нема да ги користи заради раскинување на претплатничкиот договор.

Член 11

Промена на условите од претплатничкиот договор

(1) Операторот и/или давателот на услуги може да ги менува условите утврдени со претплатничкиот договор по претходно известување на претплатникот.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба да го известат претплатникот во рок кој не може да биде пократок од 30 дена пред воведувањето на измените. Известувањето треба да ги содржи сите предложени

измени во условите наведени во претплатничкиот договор, како и правото на претплатникот дека во истиот период, односно во рокот кој не може да биде пократок од 30 дена од денот на известувањето, без последици да може да го раскине претплатничкиот договор, доколку не се согласува со предложените измени.

(3) Доколку операторот и/или давателот на услуги не постапи во согласност со став (2) од овој член, тоа нема да ги ослободи претплатниците од плаќање на пристигнатите и неплатени обврски или исполнување на договорените обврски пристигнати пред извршените измени во условите наведени во претплатничкиот договор.

Член 12

Листа на услуги

(1) Операторот и/или давателот на услуги треба јавно да објави листа на услуги што им ги обезбедува на претплатниците.

(2) Со склучувањето на претплатничкиот договор, претплатникот добива право на користење на услугите што ги обезбедува операторот и/или давателот на услуги согласно тарифниот модел кој го избрал претплатникот. Претплатникот може најмногу еднаш месечно да бара промена на тарифниот модел, доколку ги исполнува условите за користење на тарифниот модел определени од операторот и/или давател на услуги.

(3) Со склучувањето на претплатничкиот договор, претплатникот стекнува право на користење и на дополнителни услуги, според избраниот тарифен модел, дефинирани од страна на операторот и/или давателот на услуги.

(4) Активирањето и деактивирањето на дополнителните услуги операторот и/или давателот на услуги може да предвиди да се врши на еден од следните начини, во зависност од видот на услугата:

- со потпишување на соодветен формулар (барање, анекс кон договор);

- со повикување на соодветен телефонски број за таа намена;

- со испраќање на СМС порака на соодветен телефонски број за таа намена или

- на друг начин достапен на претплатникот.

(5) Претплатникот може користењето на одредени дополнителни услуги за кои не се плаќа дополнителна месечна претплата и кои автоматски му се достапни со одбирањето на тарифниот модел кој ќе го користи, да го откаже на свое барање.

(6) По поднесување на барање за активирање или деактивирање на дополнителни услуги, операторот и/или давателот на услуги треба да постапи најдоцна три работни дена по барањето.

(7) Надоместокот за користење на дополнителните услуги треба да биде фактуриран и вклучен во редовната месечна сметка.

(8) Операторот и/или давателот на услуги треба по барање на претплатникот и без надомест, да му овозможи забрана за појдовни повици кон броевите преку кои се обезбедуваат услугите со додадена вредност. Доколку е технички возможно, треба по барање на претплатникот и без надомест, да му овозможи забрана за СМС и/или ММС пораки кон услугите со додадена вредност и следниве видови на појдовни повици: кон сите географски претплатнички броеви, кон сите негеографски претплатнички броеви и кон сите меѓународни броеви.

(9) Операторот и/или давателот на услуги треба по барање на претплатникот а доколку е технички возможно, да му овозможи забрана за појдовни повици, доколку месечниот трошок за тие повици го надминува однапред утврдениот износ.

Член 13 Ценовник

(1) Операторот и/или давателот на услуги ги утврдуваат цените за пристап и користење на јавните комуникациски услуги во ценовник, што треба да биде јавно објавен и во продажните салони на операторот и/или давателот на услуги и на неговата веб страна.

(2) Ценовникот од став (1) на овој член треба да биде специфициран на начин што ќе му овозможи на корисникот пред да започне со користењето на услугите да биде запознаен со износот кој што може да му биде наплатен и истиот треба да содржи особено:

- цена за секоја услуга;
- цена за воспоставување повик;
- видот на услугата и начинот на тарифирање;
- секое заокружување на износот на цената на услугата (се нагласува дали заокружувањето се врши на износ на повисоката или пониската најблиска децимала).

Член 14 Видови на плаќање

(1) Претплатникот плаќа еднократен надоместок за почетно приклучување, месечен надоместок за претплатничка линија (претплата), како и надоместок за остварениот обем на комуникациски сообраќај и дополнителните услуги што ги користи.

(2) Надоместокот за остварениот обем на комуникациски сообраќај се пресметува со тарифни единици (времетраење на комуникацијата, број на воспоставени комуникации, сегмент, количество пренесени податоци изразени во Бајти и сл.). Тарифните единици за услугите користени од претплатникот се бројат од тарифниот систем на операторот и/или давателот на услуги.

Член 15 Начин на плаќање

(1) Претплатникот плаќа надоместок за пристап и користење на јавните комуникациски мрежи и/или јавните комуникациски услуги во рокот наведен во сметката, во согласност со цените и тарифите утврдени во ценовникот на операторот и/или давателот на услуги, за секој месец.

(2) Сметката од став (1) на овој член треба да биде јасна, читлива и лесно разбирлива за еден просечен претплатник и истата, покрај висината на надоместоците, треба особено да содржи и:

- Датум до кој претплатникот треба да ја плати сметката,
- Достапни начини на плаќање на сметката,
- Информација за контакт со службата за грижа за корисници.

(3) Операторот и/или давателот на услуги може да воспостави систем за плаќање однапред за користење на комуникациските услуги преку вредносни ваучери (pre-paid систем), при што претплатникот неможе да потроши повеќе од вредноста што ја има на својата pre-paid сметка или месечната pre-paid претплата, освен во случај кога за тоа се согласил претплатникот.

Не може да му се наплати некаков заостанат долг при следното надолупување на сметката или при плаќањето на следната месечна pre-paid претплата, освен во случај кога претплатникот дал согласност за тоа.

(4) Операторот и/или давателот на услуги треба во своите општи услови за пристап и користење на јавните комуникациски услуги да наведе до кој датум во месецот на претплатниците ќе им ги испрати сметките. Непримањето на сметката или непоседувањето на сметка

од која и да било причина не го ослободува претплатникот од обврската да го плати должничкиот износ во предвидениот рок, односно претплатникот треба сам да побара сметка доколку истата не ја примил на време.

(5) Во случај на ненавремено плаќање, операторот и/или давателот на услуги има право да пресметува законска камата од денот кога претплатникот задоцнил со плаќањето.

(6) Доколку претплатникот не ја плати сметката во рокот за плаќање определен со истата, операторот и/или давателот на услуги, по претходно писмено известување до претплатникот, може:

- да го ограничи пристапот до неговите услуги, при што не смее да му го ограничи пристапот и користењето на броевите на службите за итни повици и/или
- да го исклучи претплатникот и да го раскине претплатничкиот договор на начин и постапка утврдена со претплатничкиот договор.

(7) Претплатникот има право да депонира паричен износ како аванс на жиро сметка од која ќе се црпат средства за подмирување на обврските за плаќање кон операторот и/или давателот на услуги. Во овој случај наплатата на услугите ќе се врши со директно минусирање од депонираните средства.

(8) Операторот и/или давателот на услуги има право да побара од претплатникот да депонира паричен износ на средства како аванс и/или гаранција, а особено по исклучување на претплатникот заради доцнење или неможност за плаќање, за пристап до јавната комуникациска мрежа од времен карактер, при склучување на претплатнички договор со претплатник кој не е државјанин на Република Македонија или со претплатник кој нема соодветен доказ за платежна способност.

(9) Операторот и/или давателот на услуги може да го следи вообичаеното однесување на претплатникот при користењето на неговите услуги и истиот да го извести, доколку утврди било какво невообичаено и ненадејно зголемување на износот за користење на одделни услуги, што може да укажува на злоупотреба или неовластено користење. Доколку дотогаш направениот износ е најмалку два пати поголем од просечниот износ што претплатникот го платил во последните три месеци, операторот и/или давателот на услуги, може и да го прекине обезбедувањето на тие услуги.

(10) Операторот и / или давателот на услуги треба да обезбеди начин преку кој претплатниците, по нивно барање ќе можат да добијат информација за искористеноста или надминувањето на одредени поволности кои ги користеле согласно избраниот тарифен модел во текот на еден месец, како и за тоа дека по нивното искористување или надминување ќе започне со променетиот модел и начин на тарифирање.

Член 16 Детална сметка

(1) Операторот и/или давателот на услуги треба на своите претплатници, без надоместок да им доставува детална сметка за сите видови на телефонски услуги, што ги користел претплатникот, без приказ на поединечни податоци, а по барање на претплатникот и со приказ на поединечните податоци за сите видови телефонски услуги, во рок од пет работни дена од приемот на барањето. Доколку претплатникот се согласи, доставувањето на деталната сметка со приказ на поединечни податоци, може да биде извршено во електронска форма.

(2) Содржината на деталната сметка од став (1) на овој член е утврдена во член 101 од Законот за електронските комуникации.

Член 17

Враќање на парични средства

Операторот и/или давателот на услуги ќе ги врати паричните средства на претплатниците во следните случаи:

- во случај на привремен прекин на претплатничката линија од сообраќај поради пречки на линијата, операторот и/или давателот на услуги врши враќање на паричните средства во делот на претплатата и надоместите за дополнителните услуги (доколку претплатникот ги има намирено своите долгови) за износ пропорционален на деновите кога линијата не била во функција, доколку прекилот трае подолго од 48 часа. Износот ќе биде одбиен во наредната сметка на сите претплатници кај кои постоел прекин, без тоа да биде побарано од страна на претплатниците за фиксна комуникациска мрежа, а по основано барање на претплатниците за мобилна комуникациска мрежа.

- во други случаи на основан приговор од страна на претплатникот за утврдена неточна обработка на податоци што доведува до зголемување на износот за користени комуникациски услуги, доколку ги има намирено своите долгови, во висина на погрешното задолжување со вкалкулирана законска казнена камата,

- во случај на престанок на обезбедувањето на јавната комуникациска услуга не по вина на претплатникот, или во случај кога претплатникот го откажува на томошното користење на комуникациската услуга, операторот и/или давателот на услуги ќе изврши враќање на остатокот од паричните средства што биле депонирани однапред како аванс, месечната претплата, надоместокот за користење на дополнителните услуги, по подмирување на вкупниот долг на претплатникот.

Член 18

Права на операторот и/или давателот на услуги

Операторот и/или давателот на услуги има право:

- да наплатува надоместок за почетно приклучување, месечен надоместок за претплатничка линија (претплата), како и сите други надоместоци утврдени во неговиот ценовник;

- поради ненавремено плаќање или неплаќање на сметките, да изврши исклучување на претплатничката линија;

- за повторно вклучување на исклучена претплатничка линија поради ненавремено плаќање или неплаќање на сметката, да го задолжи претплатникот покрај заостанатиот долг, да плати надоместок за повторно приклучување на претплатничката линија во согласност со неговиот ценовник;

- да ја провери техничката способност на правно или физичко лице кое поднесува барање за склучување на претплатнички договор;

- да стави забрана на користење на дополнителните услуги како и на услуги со додадена вредност кои операторот и/или давателот на услуги ги обезбедува или до кои обезбедува пристап, а за кои претплатникот при користењето на тие услуги направил долг кој не го платил во рокот определен во месечната сметка;

- да ги промени техничките карактеристики на мрежата и услугата, вклучувајќи и промена на повикувачкиот број на претплатникот со цел да се обезбеди подобар квалитет и можност за користење на нови услуги;

- да ги побара податоците од своите претплатници одредени во член 118 од Законот за електронските комуникации;

- да ги чува, обработува и разменува податоците на претплатникот, заради исполнување на целите на претплатничкиот договор во согласност со Законот за електронските комуникации и прописите донесени врз основа на него;

- да одбие барање за склучување на претплатнички договор во случаите утврдени во член 7 на овој правилник;

- да врши преглед и контрола на исправноста на терминалната опрема и инсталациите на претплатникот.

Член 19

Обврски на операторот и/или давателот на услуги

Операторот и/или давател на услуги треба:

- да овозможи пристап и активирање на јавните комуникациски услуги во рокот определен во претплатничкиот договор;

- да обезбеди квалитет на комуникациските услуги, определен со претплатничкиот договор, а во согласност со овој правилник;

- да обезбеди непрекинато користење на услугите;

- да води евиденција за своите претплатници, согласно член 8 став (10) од овој правилник;

- да обезбедува доверливост на податоците за претплатниците, нивно чување, објавување и користење, согласно со одредбите на Законот за електронските комуникации и прописите донесени врз основа на него;

- да организира служба за грижа за корисници и да ги објавува броевите за пристап до неа;

- да изготвува детална сметка за користењето на услугите и да ја достави до претплатниците;

- писмено да го извести претплатникот во случај на повреда на одредбите од претплатничкиот договор и да му определи разумен рок за исполнување на договорените обврски, освен во случаите одредени во став (4) на член 104 од Законот за електронските комуникации, за што дополнително писмено ќе го извести претплатникот;

- да го ослободи претплатникот од плаќање на дел од месечната претплата и надоместите за користење на дополнителни услуги во случај на привремен прекин на пристапот и/или обезбедувањето на јавните комуникациски услуги кој настанал не по вина на претплатникот, за износ пропорционален на времетраењето на прекилот;

- да не го ограничи пристапот до неговите услуги и/или да го исклучи претплатникот и да не го раскине претплатничкиот договор, доколку претплатникот поднесе писмен приговор во врска со износот на сметката, се до донесувањето на конечна одлука;

- да спроведе постапка по приговор на претплатникот, согласно одредбите на член 25 од овој правилник;

- да обезбеди одржување на мрежата и опремата на начин кој овозможува непрекинато обезбедување на услуги;

- во рамките на техничките можности да отстрани било какви пречки на мрежата и опремата во најкраток можен рок;

- да испрати известување до Агенцијата и/или корисниците за намерата да го прекине обезбедувањето на услугите заради изведување на планирани технички и работни зафати на мрежата и опремата на начин утврден во член 22 од овој правилник;

- привремено да го ограничи или прекине пристапот до јавните комуникациски услуги во случаите утврдени со член 22 на овој правилник;

- да ги чува податоците за претплатниците и услугите согласно одредбите од Законот за електронските комуникации;

- да обезбеди бесплатен пристап до броевите на службите за итни повици;

- да ги врати паричните средства во случаите утврдени во член 17 од овој правилник;

- да преземе технички мерки со кои ќе се заштити целокупната опрема вградена во мрежата од пренапони, атмосферски празнења, кражба, виша сила и слично;

- да ги надомести трошоците за отстранување на оштетување на терминална опрема на корисник кое настанало поради неисправна работа на мрежата, односно заради непридржување кон пропишаните технички мерки за заштита;

- да обезбеди согласност од претплатникот за добивање на информации со кои се врши директен маркетинг, а со користење на автоматски системи за повикување на телефонски броеви и/или испраќање на SMS/MMS пораки без човечка интервенција;

- да обезбеди привремен прекин на комуникациските услуги (мирување) на барање на претплатник;

- да овозможи пренос на правото на користење на комуникациските услуги на друго лице на барање на претплатник.

Член 20

Права на претплатникот

Претплатникот има право:

- да ги добива непречено, ефикасно и редовно на користење сите јавни комуникациски услуги што можат да бидат користени на неговата терминална опрема што се соодветни на технолошкиот развој на капацитетите на операторот и/или давателот на услуги;

- да бара привремен прекин на обезбедување на комуникациските услуги (мирување) на начин и постапка утврдена од страна на операторот и/или давателот на услуги;

- да го пренесе правото на користење на друго лице што сам ќе го одреди на начин и постапка утврдена од страна на операторот и/или давателот на услуги, доколку тоа лице ги исполнува условите за користење;

- да го задржи истиот повикувачки претплатнички број при промена на оператор и/или давател на услуга и/или мрежна завршна точка во исто географско нумерациско подрачје (географска преносливост) на начин и постапка утврдена во Правилникот за преносливост на броеви;

- на достапност до службата за грижа на корисници за било каков проблем или информација во врска со користењето на услугите;

- да бара и да добие транспарентна, споредлива, целосна и ажурирана информација која се однесува на услугите што ги овозможува операторот и/или давателот на услуги, како и за цените и тарифите за користење на истите;

- по претходно доставено барање до операторот и/или давателот на услуги без надомест, да избере кои лични податоци нема да бидат достапни за јавноста;

- да поднесе приговор против одлуките или активностите на операторот и/или давателот на услуга во врска со пристапот до или обезбедувањето на услугите;

- да му бидат вратени паричните средства во случаите утврдени во член 17 од овој правилник.

Член 21

Обврски на претплатникот

Претплатникот треба:

- навремено да ги плаќа фактурираните износи за користени јавни комуникациски услуги, до датумот наведен во сметката;

- да ги користи комуникациските услуги за сопствени потреби и согласно нивната намена, да не вознемирува други корисници, да не дава комуникациски услуги на други лица со надомест и да не ги користи за цели спротивни на Законот за електронските комуникации и друг закон или пропис, како и на условите содржани во претплатничкиот договор;

- во рок определен од страна на операторот и/или давателот на услуги, писмено да го извести операторот и/или давателот на услуги за секоја промена на податоците од претплатничкиот договор, а кои се неопходни за непречено доставување на известувањата или сметките;

- да овозможи пристап до мрежната завршна точка на терминалната опрема на овластени лица на операторот и/или давателот на услуги;

- да користи само терминална опрема во согласност со условите утврдени во прописите со кои се уредува радио и телекомуникациска терминална опрема;

- да го почитува секое упатство или соопштение дадено од страна на операторот и/или давателот на услуги во врска со користењето на јавните комуникациски услуги;

- да не презема било какви активности кои би го нарушиле интегритетот на мрежата или би и нанеле штета;

- да ги сноси трошоците за отстранување на дефекти на уредите, инсталацијата и мрежата, предизвикани по негова вина;

- да не ги открива неговите лични кодирани податоци (ПИН, ПУК, СИМ броеви и сл.) на трети лица. За штетите настанати поради откривање на личните кодирани податоци по негова вина, лично е одговорен;

- да не дозволува претплатничката линија да се користи за вознемирувачки повици или за лажни повици;

- во случај на недобивање на месечна сметка за користени услуги да се информира во специјализираните служби за односи со корисници и да побара изготвување на истата;

- на барање на оператор и/или давател на услуги да ги достави податоците од член 118 од Законот за електронските комуникации.

Член 22

Ограничување или прекин на пристап

(1) Операторот и/или давателот на услуги може без согласност на корисниците привремено да го ограничи или прекине пристапот кон јавните комуникациски услуги во следните случаи:

- доколку тоа е потребно заради реконструкција, модернизација, одржување или во случај на технички пречки или недостатоци на мрежата, до завршување на работите или отстранување на пречките;

- ако се утврдат технички пречки или недостатоци на претплатничката терминална опрема или инсталации, до одстранување на овие пречки, односно недостатоци;

- доколку претплатникот не ја плати сметката за користење на услугите до датумот за плаќање определен во сметката, до целосно плаќање на истата, освен во случај на поднесен приговор за износот на сметката, кога претплатникот треба да го плати износот на месечната претплата до датумот наведен во сметката, до конечност на одлуката;

- доколку претплатникот ја користи претплатничката линија и соодветните комуникациски услуги за давање на комуникациски услуги на други лица со надомест;

- ако претплатникот не дозволи преглед на исправноста на неговата терминална опрема или инсталации, до извршување на прегледот;

- ако претплатникот приклучи терминална опрема којашто не е во согласност со важечките прописи;

- доколку јавната комуникациска услуга се користи или е наменета да се користи за цел спротивна на Законот за електронските комуникации, прописите донесени врз основа на него или друг закон или пропис, констатирана од страна на надлежен орган;

- доколку јавната комуникациска услуга се користи или е наменета да се користи за цел спротивна на условите од претплатничкиот договор.

(2) За време на привременото прекинување на услугата во случаите утврдени во став (1) алинеи 1 и 2 од овој член со времетраење подолго од 48 часа, месечната претплата и надоместоците за дополнителните услуги се намалуваат за износ пропорционален со времетраењето на прекилот, согласно член 17 од овој правилник.

(3) Оператор и/или давател на услуги со СМС порака, по електронски пат, писмено или преку медиумите во случаите на привремено ограничување или прекин на пристапот кон комуникациските услуги утврдени во став (1) алинеи 1 и 2 од овој член кои траат подолго од 30 минути ги известува корисниците и Агенцијата за електронски комуникации најмалку 48 часа пред планираното ограничување или прекин на пристапот, како и не подолго од 48 часа по прекилот кај ограничувањата или прекините предизвикани од технички пречки или недостатоци на мрежата.

(4) Во случај на прекин во обезбедувањето на јавните комуникациски услуги настанат поради дефект за кој операторот и/или давателот на услуги не е одговорен, ги известува корисниците за очекуваното време за отстранување на дефектот и за повторното вклучување на истите во комуникацискиот сообраќај.

(5) Во случај на планирани технички работи и работни зафати, а што се однесуваат на интервенција во мрежата и опремата, операторот и/или давателот на услуги навремено испраќа информација до корисниците и Агенцијата за причините за исклучувањето, времето на исклучување и повторното вклучување.

Член 23

Исклучување на претплатник

(1) Операторот и/или давателот на услуги може да го ограничи пристапот до неговите услуги и/или да го исклучи претплатникот од комуникациската мрежа само во случај кога претплатникот не ги исполнил своите обврски или не постапил според условите наведени во претплатничкиот договор.

(2) Во случај на повреда на одредбите од претплатничкиот договор, операторот и/или давателот на услуги треба писмено да го известат претплатникот и да му определат разумен рок за исполнување на договорените обврски.

(3) Операторот и/или давателот на услуги не треба однапред писмено да го известат претплатникот за исклучувањето, доколку се:

- предизвикува ментална и сериозна закана по јавниот ред, јавната безбедност, здравјето на луѓето и животната средина или
- предизвикува голема материјална или оперативна штета.

(4) Доколку е технички можно, операторот и/или давателот на услуги има право да го ограничи пристапот само до оние услуги во однос на кои претплатникот не постапил според условите наведени во претплатничкиот договор, освен во случаи на злоупотреба констатирана од страна на надлежен државен орган и континуирано доцнење со плаќањето или неплаќањето на сметките.

Член 24

Терминална опрема

(1) Претплатниците на комуникациски услуги не треба да приклучат на јавната телефонска мрежа терминална опрема која не е во согласност со условите пропишани со прописите со кој се уредува радио и телекомуникациската терминална опрема и/или со Планот за намена на радиофреквенциските опсези во Република Македонија.

(2) Доколку претплатникот при склучување на претплатничкиот договор купува или добива на подарок терминална опрема која е ограничена (заклучена) да се користи само во мрежата на операторот и/или давателот на услуги со кого има склучено претплатнички договор, операторот и/или давателот на услуги треба да го известат претплатникот дали оваа опрема може да ја користи кај друг оператор и/или давател на услуги во случај на раскинување на претплатничкиот договор, како и да го известат за цената и начинот на отклучување на истата доколку ги обезбедува.

(3) Доколку терминалната опрема од став (2) на овој член има вградени ограничувања од операторот и/или давателот на услуги на некои функционалности кои се достапни од производителот на опремата, операторот и/или давателот на услуги треба во ценовникот и/или каталогот, кои се јавно достапни, да ја наведе цената за отклучување на секоја функционалност посебно, начинот и временските ограничувања, доколку ги има, или да наведе дека заклучените функционалности не се достапни за таа терминална опрема.

Член 25

Приговори и жалби

(1) Претплатникот има право на приговор против одлуките или активностите на операторот и/или давателот на услуги во врска со пристапот до или обезбедување на услуги.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба во своите општи услови за пристап и користење на комуникациските услуги да ги наведе условите за поднесување на приговорот од став (1) на овој член, а особено роковите и начинот на поднесување на приговорот, да наведе податоци за името и седиштето, броевите на телефони на надлежната служба за решавање по приговори, како и за можноста за добивање на образец за поднесување на приговор.

(3) Приговорот се поднесува во рок од 15 дена од денот на приемот на одлуката, односно од започнување на активностите кои се предмет на приговорот.

(4) Во случај на поднесен приговор во врска со износот на сметката, се до донесувањето на конечна одлука, претплатникот е должен да го плати само износот на месечната претплата до датумот наведен во сметката во било кое продажно место на операторот и/или давателот на услуги или други достапни начини за плаќање од страна на операторот и/или давателот на услуги.

(5) Операторот и/или давателот на услуги по поднесениот приговор треба да одлучи во рок од 15 дена од денот на приемот на приговорот и за тоа писмено да го известат претплатникот. Известувањето треба да содржи детално образложение за причините за одбивање, односно прифаќање на приговорот, како и упатство за правото на претплатникот да поднесе барање за заштита на своето право до Агенцијата. Кон известувањето се приложуваат и соодветни докази (на пример службена белешка за извршената техничка контрола и сл.).

(6) Доколку претплатникот не е задоволен од донесената одлука по приговорот има право во рок од 15 дена од денот на приемот на истата да побара заштита на своето право пред Агенцијата.

(7) Доколку операторот и/или давателот на услуги не постапи по приговорот во рокот утврден во ставот (5) од овој член, претплатникот има право да побара заштита на своето право пред Агенцијата во рок од 35 дена од денот на поднесувањето на приговорот до операторот и/или давателот на услуги.

(8) Агенцијата, одлучува по приговорот од претплатникот во рок од 42 дена од денот на приемот.

Член 26

Раскинување на претплатнички договор по барање на претплатник

(1) Претплатникот може да го раскине претплатничкиот договор со операторот и/или давателот на услуги лично со поднесување на писмено барање на образец пропишан од страна на операторот и/или давателот на услуги, а објавен во неговите општи услови за пристап и користење на комуникациските услуги и во рок определен во претплатничкиот договор, при што треба да ги намири сите доспеани обврски кон операторот и/или давателот на услуги, или со поднесување на барање за пренесување на број кај друг оператор и/или давател на услуги на начин определен во Правилникот за преносливост на броеви.

(2) Претплатникот и по раскинувањето на претплатничкиот договор ќе биде одговорен за плаќање на сите трошоци кои биле направени од негова страна, а кои евентуално се фактурирани со задоцнување или се фактурирани, а не се платени од страна на претплатникот.

(3) При раскинување на претплатничкиот договор, претплатникот треба да ги врати комуникациските средства во сопственост на операторот и/или давателот на услуга во исправна состојба, која ја утврдува операторот и/или давателот на услуги при преземањето на средствата.

Член 27

Раскинување на претплатнички договор од страна на оператор и/или давател на услуги

Операторот и/или давателот на услуги може да го раскине претплатничкиот договор во рок определен во претплатничкиот договор, особено:

- поради неисполнување на обврските на претплатникот предвидени со претплатничкиот договор;
- доколку јавната комуникациска услуга се користи или е наменета да се користи за цел спротивно на условите од претплатничкиот договор;
- доколку претплатникот ја користи претплатничката линија и соодветните комуникациски услуги за давање на комуникациски услуги на трети корисници со одреден надомест, без претходно склучен соодветен договор со операторот и/или давателот на услуги;
- во случај на смрт на претплатникот, доколку правото за користење на услугата не е пренесено на друго лице во рок од шест месеци;
- кога со судска одлука претплатникот се брише од соодветниот регистар;
- во случај на стечај или ликвидација, или неликвидност на претплатникот, доколку правото за користење на услугата не е пренесено на друго лице во рок определен од страна на операторот и/или давателот на услуги;
- во случај на користење и злоупотреба на услугите од страна на претплатникот за цел спротивна на Законот за електронските комуникации, прописите донесени врз основа на него и други закони и прописи констатирани од страна на надлежен орган;
- доколку операторот и/или давателот на услуги не е во состојба да ги обезбедува услугите поради дејство на виша сила подолго од 6 месеци.

III. ЈАВНИ ГОВОРНИ ТЕЛЕФОНСКИ УСЛУГИ

Член 28

Критериуми за одредување на јавни говорни услуги

(1) Јавната говорна услуга истовремено треба да ги задоволува следните критериуми:

- предмет е на комерцијална понуда, односно е услуга која се врши на пазарна основа со цел да се оствари добивка;

- треба да биде понудена јавно, односно треба да им се овозможи на сите корисници под недискриминаторски и јавно објавени услови;

- треба да се овозможува кон и од мрежни завршни точки на јавна комуникациска мрежа, при што говорната комуникација е воспоставена меѓу две мрежни завршни точки на јавна комуникациска мрежа во исто време. Тие мрежни завршни точки ги претставуваат корисниците на услугите кои што користат броеви од Планот за нумерација на јавните комуникациски мрежи и услуги на Република Македонија и плановите за нумерација на јавните комуникациски мрежи и услуги на други држави.

(2) Исполнувањето на критериумите од став (1) на овој член го утврдува Агенцијата. Во случај на постоење на сомнеж во врска со исполнувањето на било кој од критериумите од став (1) на овој член, Агенцијата одредува дека се работи за јавна говорна услуга кога е исполнет барем еден од следните услови:

- услугата се рекламира како замена за јавна говорна услуга во јавна комуникациска мрежа;

- услугата на корисниците им изгледа како замена за јавна говорна услуга во јавна комуникациска мрежа;

- давателот на услугата гарантира еднакво ниво на доверливост и квалитет на говорот како и при јавна говорна услуга;

- услугата претставува единствен начин на кој корисниците на услуги можат да остварат пристап до јавна комуникациска мрежа.

Член 29

Доделување на претплатнички број

(1) Секоја претплатничка линија добива свој кориснички број кој го определува операторот и/или давателот на услуги, а по претходно добиено решение за доделување на броеви и серии на броеви од страна на Агенцијата во согласност со Планот за нумерација на јавните комуникациски мрежи и услуги во Република Македонија.

(2) Операторот и/или давателот на услуги може да го промени корисничкиот број на претплатничката линија заради технички причини, без согласност на претплатникот, и го определува рокот во кој писмено или преку средствата за јавно информирање ќе го известат претплатникот пред да ја изврши промената. Во централите каде што постојат технички можности, се дава известување за промената на броевите, така што за време од 30 дена на секој повик упатен до стариот број се дава известување за настанатата промена со информација за новиот број. За претплатниците-правни лица, известувањето за настанатата промена на броевите се дава за време од 60 дена.

(3) Операторот и/или давателот на услуги го определува рокот во кој стариот претплатнички број не се доделува на друг претплатник.

(4) Промена на претплатничкиот број може да се изврши и по барање на претплатникот, со поднесување на писмено барање до операторот и/или давателот на услуги, доколку за тоа постојат технички можности, за што операторот и/или давателот на услуги може да наплати соодветен надоместок согласно својот ценовник.

Член 30

Тонско бирање и идентификација на повикувачки и повикан број

(1) Операторот и/или давателот на услуги треба да им овозможи на своите крајни корисници тонско бирање, доколку истото е технички возможно или економски оправдано на начин и постапка утврдени во член 98 од Законот за електронските комуникации.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба да им овозможат на своите крајни корисници идентификација на повикувачки и повикан број, доколку истото е технички возможно или економски оправдано на начин и постапка утврдени во член 98 и 113 од Законот за електронските комуникации.

(3) Операторот и/или давателот на услуги не треба да ја менува информацијата за идентификација на повикувачки и повикан број.

(4) Доколку претплатникот побара рестрикција за прикажување на неговиот претплатнички број (CLIR) од операторот и/или давателот на услуги, истата ќе важи во мрежите на сите оператори и/или даватели на услуги во Република Македонија, освен кога се работи за повик кон број на служби за итни повици или кога повиканата страна има активирано функција на CLIR Override.

Член 31

Пристап до броеви на служби за итни повици

Операторот и/или давателот на услуги треба да обезбеди бесплатен пристап до броевите на службата за итни повици Е-112 и до институциите на кои им се доделени национални скратени броеви за услуги од национално општествено значење, односно до броевите од серијата 19(x), каде што (x) може да биде било кој број од (0, 2,3,4,5,7,8 и 9).

Член 32

Претплатнички пристап и користење на јавни говорни телефонски услуги во јавна фиксна телефонска мрежа

(1) Пристапот на претплатникот на јавна фиксна телефонска мрежа се обезбедува со приклучување на соодветна терминална опрема на мрежната завршна точка на операторот и/или давателот на услуги.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба терминалната опрема на претплатникот да ја приклучи на јавната комуникациска мрежа во рокот определен со претплатничкиот договор.

(3) Приклучувањето го вршат овластени лица на операторот и/или давателот на услуги.

(4) Претплатникот треба за време на инсталирањето да им овозможи пристап на овластените лица на операторот и/или давателот на услуги во просториите каде ќе се инсталира терминалната опрема на претплатникот.

(5) Комуникациските средства (НТ уред и друго) кои овозможуваат приклучување на терминалната опрема на претплатникот се составен дел на јавната комуникациска мрежа.

Член 33

Преселување на претплатничка линија

(1) Претплатникот може со писмено барање до операторот и/или давателот на услуги да побара преселување на претплатничка линија на друга адреса во рамките на јавната комуникациска мрежа, во истото или во друго нумерациско подрачје на операторот и/или давателот на услуги.

(2) Доколку е технички можно операторот и/или давателот на услуги во определен рок ќе го изврши преселувањето со ист или со друг претплатнички број.

(3) Доколку преселувањето технички не е можно по барање на претплатникот линијата ќе биде исклучена од јавната комуникациска мрежа и претплатникот ќе има статус на претплатник на кого му мирува претплатничкиот однос. Во случај претплатничкиот однос да е ставен во мирување, претплатникот не плаќа месечна претплата.

(4) За преселување на телефонскиот приклучок, претплатникот плаќа трошоци за инсталирање на телефонскиот приклучок на јавната комуникациска мрежа на адресата каде што се преселува.

(5) Операторот и/или давателот на услуги може да го одбие барањето за преселување на телефонскиот приклучок на друга адреса на претплатници кои имаат неподмирени сметки кон него.

Член 34

Пристап и користење на јавни говорни телефонски услуги во јавна мобилна телефонска мрежа

(1) Поврзувањето на претплатникот на јавната мобилна телефонска мрежа се врши единствено преку СИМ картичка што му се дава на претплатникот со соодветен претплатнички број.

(2) Со воспоставување на претплатнички однос, претплатникот добива СИМ картичка, со чие активирање се остварува пристап до услугите на јавната мобилна телефонска мрежа.

(3) СИМ картичката се издава лично на претплатникот-физичко лице или на лице овластено за таа цел со нотарски заверено полномошно. За правни лица, СИМ картичката се издава на лице овластено за таа цел со полномошно издадено од правното лице.

(4) Претплатникот нема сопственички права врз СИМ картичката, ниту на информациите што се содржани во неа.

(5) Претплатникот треба да ја врати СИМ картичката на операторот и/или давателот на услуги секогаш кога тоа ќе биде побарано од него, а особено во случаи кога тоа се бара поради безбедносни причини, вонредна состојба или кога тоа е од јавен интерес, како и од причини поврзани со работењето на мрежата. Операторот и/или давателот на услуги го задржува правото да ја деактивира СИМ картичката, по претходно известување на претплатникот.

(6) Претплатникот треба веднаш и во писмена форма да го информира операторот и/или давателот на услуги во случај на губење, кражба или делумно оштетување или целосно уништување на СИМ картичката, или ако има основано сомневање дека неговиот личен кодиран број го дознале трети лица, со цел операторот и/или давателот на услуги привремено да ја деактивира СИМ картичката. Во секој случај, претплатникот е лично одговорен за сите повици и услуги извршени преку СИМ картичката се до нејзиното деактивирање.

(7) Операторот и/или давателот на услуги треба во определен рок по приемот на известувањето од став (6) на овој член да ја деактивира СИМ картичката.

(8) Во случај на деактивирање на СИМ картичката, претплатникот и понатаму е одговорен за исполнување на обврските од претплатничкиот договор. Ваквата обврска престанува за претплатникот по истекот на рокот определен од страна на операторот и/или давателот на услуги под услов, претплатникот во тој временски период да не побара замена на таквата СИМ картичка. Доколку претплатникот не побара замена на изгубената или украдената СИМ картичка, по истекот на определен рок операторот и/или давателот на услуги може да го раскине претплатничкиот договор.

(9) Претплатникот ги надоместува трошоците за замената на СИМ картичката и за нејзиното повторно поврзување во мрежата во согласност со ценовникот на операторот и/или давателот на услуги.

(10) Операторот и/или давателот на услуги треба да ги информира претплатниците за начинот и условите за пристап до броевите на службите за итни повици, при што треба најмалку да ги информира за географската покриеност и достапноста до броевите на службите за итни повици, како и да ги информира претплатниците за нивото на деталност за одредување на локацијата на повикувачот.

Член 35 Роаминг

(1) Користењето на услугите во јавна мобилна телефонска мрежа е можно на територијата на Република Македонија покриена со мрежата на операторот и/или давателот на услуги, како и во други јавни мобилни телефонски мрежи (роаминг), доколку е склучен договор за роаминг помеѓу операторот и/или давателот на услуги и релевантните даватели на роаминг услуги и доколку претплатникот е корисник на роаминг услугата, како и доколку релевантниот давател на роаминг услуги ја обезбедува конкретната роаминг услуга.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба во своите општи услови за пристап и користење на комуникациските услуги да ги наведе сите начини на кои ќе ја обезбедува роаминг услугата (можност за постојано користење или забрана за користење на роаминг услугите).

(3) Кога претплатникот ја користи роаминг услугата, релевантниот давател на роаминг услуги е одговорен за квалитетот и расположливоста на услугите, како и областа на покривање.

(4) Цените во роаминг сообраќај ги дефинираат релевантните даватели на роаминг услуги, а истите се менуваат во зависност од промената на курсот на странските валути. На барање на претплатникот, операторот и/или давателот на услуги треба да обезбеди информација за цените на роаминг услугите.

(5) Операторот и/или давателот на услуги ја врши наплатата на роаминг услугите по добивањето на извештување од релевантниот давател на роаминг услуги.

(6) Операторот и/или давателот на услуги треба да објави информација за максималното време по кое се врши наплата на остварените роаминг услуги.

IV. ЈАВНИ УСЛУГИ НА ГОВОР ПРЕКУ МРЕЖИ СО КОМУТАЦИЈА НА ПАКЕТИ (ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ И ДРУГИ ПРОТОКОЛИ)

Член 36

Пристап и користење на јавни услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети (Интернет Протокол и други протоколи)

(1) Јавна услуга на говор преку мрежи со комутација на пакети претставува јавна говорна услуга ако се исполнети критериумите од член 28 на овој правилник.

(2) Претплатниците на јавната фиксна телефонска мрежа и на јавните мобилни телефонски мрежи кои што користат јавни услуги на говор преку мрежа со комутација на пакети, можат да пристапат до тие услуги преку јавна комуникациска мрежа со бирање на броеви доделени во согласност со Планот за нумерација на јавните комуникациски мрежи и услуги на Република Македонија.

Член 37

Обврски на оператор со значителна пазарна моќ

(1) Операторот со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар за продажба на производи и услуги на големо – Услуга за започнување на повик во јавна телефонска мрежа на фиксна локација, покрај Референт-

ната понуда за интерконекција што ја објавуваат согласно Законот за електронските комуникации, треба во рок од 15 дена од денот на влегување во сила на овој правилник да подготви и да објави технички, технолошки и комерцијални услови за пристап на давателите на услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети, за оние даватели на услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети, кои услугите ќе ги обезбедуваат со склучување на договор врз комерцијална основа, а кои услугите ќе ги обезбедуваат преку зелен број со структура 08009abcd согласно Планот за нумерација.

Член 38

Обврски на давател на услуга на говор преку мрежи со комутација на пакети

(1) Давателот на јавни услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети склучува договор за интерконекција со оператор.

(2) Давателот на јавни услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети може да склучи договор со оператор врз комерцијална основа, а согласно техниките, технолошките и комерцијалните услови за пристап од став (1) на член 37 на овој правилник.

(3) Договорот од став 2 на овој член треба да ги содржи податоците утврдени во член 8 од овој правилник.

(4) Давателот на јавни услуги на говор преку мрежи со комутација на пакети е должен при рекламирањето и маркетингшкото претставување на своите услуги и во претплатничкиот договор јасно да даде информации за квалитетот на услугата на говор преку мрежи со комутација на пакети и можноста за исполнување на обврските од член 29, член 30 и член 31 на овој правилник.

V. ЈАВНИ УСЛУГИ НА ИЗНАЈМЕНИ ЛИНИИ

Член 39

Пристап и користење на јавни услуги на изнајмени линии

(1) Услугата на давање под наем на изнајмени линии е услуга на користење на изнајмени линии кои што оператор и/или давател на услуги му ги нуди на претплатникот на негово барање и согласно посебен договор.

(2) Операторот со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар за продажба на производи и услуги на мало-Минимален пакет на изнајмени линии ја обезбедува услугата на изнајмени линии согласно Правилникот на Агенцијата за начинот и постапката за обезбедување на минимален пакет на изнајмени линии.

(3) Комуникациските линии на оператор и/или давател на услуги кои што се употребуваат за приклучување на претплатничката терминална опрема и/или на комуникациските средства на тој оператор и/или давател на услуги, не се сметаат за изнајмени линии.

VI. ЈАВНИ УСЛУГИ ЗА ДИСТРИБУЦИЈА НА РАДИО И ТЕЛЕВИЗИСКИ ПРОГРАМИ ПРЕКУ КАБЕЛСКА МРЕЖА ИЛИ ДРУГА ЈАВНА КОМУНИКАЦИСКА МРЕЖА

Член 40

Обврски на оператор и/или давател на јавни услуги за дистрибуција на радио и телевизиски програми

(1) Операторот и/или давателот на услуги кој врши дистрибуција на радио и телевизиски програми преку кабелска или друга јавна комуникациска мрежа треба да ја гради мрежата на начин со кој ќе им се овозможи претплатнички приклучок на сите субјекти кои што постојат на подрачјето на неговото работење.

(2) Операторот и/или давателот на услуги не треба да оневозможува приклучување на мрежата, кога за тоа постојат технички можности.

(3) Дистрибуција на радио и телевизиски програми, операторот и/или давателот на услуги врши истовремено, целосно и непрекинато.

(4) Оператор и/или давател на услуги не може да исклучи постоечки заеднички антенски систем во стамбена или деловна зграда, ниту пак да го користи како дистрибутивна мрежа, освен во случај на меѓусебен договор со имателот на заедничкиот антенски систем.

(5) На барање на претплатник, операторот и/или давателот на услуги од став (1) на овој член треба да обезбеди техничка можност за забрана на пристап до одредени канали или да обезбеди код за нивно активирање.

VII. ЈАВНИ УСЛУГИ ЗА ПРЕНОС НА ПОДАТОЦИ

Член 41

Пристап и користење на јавна услуга за пренос на податоци преку кабелска мрежа

(1) Јавна услуга за пренос на податоци преку кабелска мрежа се состои во приклучување на терминалната опрема за пренос на податоци на мрежната завршна точка на јавна комуникациска мрежа за:

- размена на податоци помеѓу терминалната опрема или збир од уреди за пренос на податоци приклучени на мрежната завршна точка на јавната комуникациска мрежа;

- пристап до информациски, деловни, телематски и други услуги достапни на јавните комуникациски мрежи; и

- пристап до друга јавна комуникациска мрежа.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба јавно да ги објави следните податоци:

- брзина на пренос на податоци во двете насоки (downstream и upstream),

- информација за максималната вредност и минимум гарантираната вредност за брзина на пренос на податоци кои ќе ги добие претплатникот, помеѓу мрежната завршна точка и точка на операторот и/или давателот на услуги каде што тој е поврзан со друга јавна комуникациска мрежа, вклучената количина на податоци и цената и условите при надминување на оваа количина;

- информации за ограничувања што можат да бидат наметнати кон претплатникот, при тоа јасно дефинирајќи ги условите кои се причина за секое ограничување посебно.

(3) Неисполнувањето на обврската од 15 став 10 од овој правилник на операторот и/или давателот на услуги во било кој период од месецот, го ослободува претплатникот од обврската да ја плати дополнително количината на пренесени податоци со која е надмината количината на податоци што е вклучена во месечната претплата за тој месец.

(4) Операторот и/или давателот на услуги може да му обезбеди на својот претплатник можност да избере опција за ограничување на количината и/или брзината на пренос на податоци.

(5) Доколку операторот и/или давателот на услуги врши ограничување на претплатниците во однос на достапноста на одредени апликации, содржини и/или услуги, за истото треба да обезбеди јавно достапни информации со детално образложение за причините за ограничувањето.

(6) Претплатникот нема обврска да ги врати субвенциите што ги добил, или пак да му бидат наплатени казнени пенали, доколку го раскине претплатничкиот договор пред истекот на договорениот период поради

тоа што операторот и/или давателот на услуга во тек на два месеци по ред не му ја испорачува услугата со квалитетот утврден во претплатничкиот договор, односно испорачаната услуга е под минимално гарантираната брзина на пренос на податоци.

(7) Операторот и/или давателот на услуга треба да го дефинира начинот на мерење на квалитетот на испорачаната услуга, кој ќе биде бесплатен и лесно достапен за претплатниците, чии резултати се прифатливи за операторот и/или давателот на услуга, освен во случај кога минимално гарантираната брзина од страна на Операторот и/или давателот на услуги претставува технички минимум на пренос на податоци.

Член 42

Пристап и користење на јавна услуга за пренос на податоци преку радиокомуникациска мрежа

(1) Јавна услуга за пренос на податоци преку радиокомуникациска мрежа се состои во приклучување на терминалната опрема за податоци на мрежната завршна точка на јавна комуникациска мрежа за:

- размена на податоци помеѓу терминалната опрема или збир од уреди за пренос на податоци приклучени на мрежната завршна точка на јавната комуникациска мрежа;

- пристап до информациски, деловни, телематски и други услуги достапни на јавните комуникациски мрежи; и

- пристап до друга јавна комуникациска мрежа.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба јавно да ги објави следните податоци:

- брзина на пренос на податоци во двете насоки (downstream и upstream),

- информација за максимална вредност и просечната вредност за брзина на пренос на податоци кои ќе ги добие претплатникот, помеѓу мрежната завршна точка и точка на операторот и/или давателот на услуги каде што тој е поврзан со друга јавна комуникациска мрежа, вклучената количина на податоци и цената и условите при надминување на оваа количина;

- информации за ограничувања што можат да бидат наметнати кон претплатникот, при тоа јасно дефинирајќи ги условите кои се причина за секое ограничување посебно.

(3) Операторот и/или давателот на услуги треба да ја исполни обврската од член 15 став 10 од овој правилник.

(4) Операторот и/или давателот на услуги може да му обезбеди на својот претплатник можност да избере опција за ограничување на количината или брзината на пренос на податоци.

(5) Доколку операторот и/или давателот на услуги врши ограничување на претплатниците во однос на достапноста на одредени апликации, содржини и/или услуги, за истото треба да обезбеди јавно достапни информации со детално образложение за причините за ограничувањето.

VIII. УСЛУГИ СО ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ

Член 43

Обезбедување на услуга со додадена вредност

(1) Услугата со додадена вредност ја обезбедува давател на услуга со додадена вредност врз основа на природата и содржината на услугите, а согласно описот на услугата даден во барањето за доделување на број на услуга со додадена вредност што се доставува во Агенцијата.

Член 44 Одземање на право

(1) Агенцијата може да го одземе правото за користење на доделен број на услуга со додадена вредност ако:

- а) не се почитуваат условите за доделување;
- б) не се почитуваат прописите кои се во сила;
- в) не се платени надоместоците за користење на бројот на услуга со додадена вредност;
- г) надлежен орган констатира дека давателот на услуга со додадена вредност ги прекршил одредбите на овој правилник или врши злоупотреба.

(2) Агенцијата донесува решение за одземање на бројот на услугата со додадена вредност на операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги, кој треба бројот да го исклучи од сообраќај.

Член 45 Времен прекин на давање на услуга

При утврдена злоупотреба, или кршење на одредбите од овој правилник надлежен орган може да побара операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги на кого му е доделен бројот на услуга со додадена вредност да изврши времен прекин на пристапот до бројот на услуга со додадена вредност.

Член 46 Прекин на давање на услуга

(1) При утврдена злоупотреба или кршење на одредбите од овој правилник, во случај кога давател на услуга со додадена вредност е давател на содржинска услуга, надлежен орган може да побара од операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги што има склучено комерцијален договор со давателот на содржинска услуга за користење на број на услуга со додадена вредност да го раскине комерцијалниот договор во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето.

(2) Ако операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги од став (1) на овој член го раскине комерцијалниот договор на барање на надлежен орган, истиот треба да ги извести сите останати оператори и/или даватели на јавни телефонски услуги во Република Македонија, кои треба веднаш по приемот на известувањето да го прекинат пристапот до бројот на услуга со додадена вредност за своите претплатници.

(3) Давател на содржинска услуга за кој надлежен орган констатира дека врши злоупотреба или прекршување на одредбите од овој правилник, не може да склучи комерцијален договор за користење на број на услуга со додадена вредност со оператор и/или давател на јавни телефонски услуги во рок од 6 месеци од денот на констатираната злоупотреба.

Член 47 Обврски на давателите на услуги со додадена вредност

(1) Операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги на кој што е му е доделен бројот на услуга со додадена вредност треба да обезбеди:

- минимални технички услови за обезбедување на услугата со додадена вредност, кои опфаќаат
- барања за усогласеност на квалитет на опремата,
- предвидување на минимален потребен број на линии за проектиран или генериран сообраќај,
- мерење на сообраќајот;

- пренос на повиците од своите претплатници до давателот на содржинска услуга со кого има склучено комерцијален договор за користење на број на услуга со додадена вредност, преку својата јавна комуникациска мрежа;

- информација за ограничување или достапност на услугата со додадена вредност веднаш по добиено известување од страна на давателот на содржинската услуга. Во случај кога услугата со додадена вредност се остварува преку испраќање на СМС порака од претплатникот и истата е ограничена или недостапна, операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги треба за тоа да го извести претплатникот кој испратил СМС кон овој број, со СМС порака или телефонско јавување.

(2) Операторите и/или давателите на јавни телефонски услуги треба да им овозможат на своите претплатници пристап до давател на услуга со додадена вредност преку број од серијата 05 во рок од 10 дена од добиеното писмено известувањето од операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги кој ја обезбедува услугата со додадена вредност во својата мрежа, освен кога давателот на услуга со додадена вредност побарал да има ограничен пристап до неговите услуги или кога операторите немаат меѓусебен комерцијален договор.

(3) Операторите и/или давателите на телефонски услуги кои им овозможуваат на своите претплатници да повикуваат броеви со додадена вредност што се обезбедуваат од друг оператор и/или давател на телефонски услуга, задржуваат одреден процент, согласно меѓусебен комерцијален договор, од вкупната цена што им ја наплаќаат на своите претплатници за повикување на броевите на услугата со додадена вредност од серијата 05.

(4) Претплатниците на операторите и/или даватели на јавни телефонски услуги треба да имаат исти цени и услови за пристап до број на услуга со додадена вредност, независно во која мрежа се обезбедува услугата со додадена вредност од серијата 14, како и претплатниците на операторот и/или давателот на телефонски услуги на кој што му е доделен бројот на услугата со додадена вредност од серијата 05.

(5) Доколку пристапот на бројот на услугата со додадена вредност на претплатници на други оператори и/или даватели на телефонски услуги, се обезбедува со транзитирање на повик преку некој оператор, истиот ќе се наплаќа по цена определена за транзитирање на повик за целото времетраење на повикот од страна на операторот што го обезбедува транзитирањето, при што тој треба да проследи информации за повикот до операторот од чијашто мрежа потекнува повикот и до операторот во чијашто мрежа завршува повикот. При ова, операторите и/или давателите на телефонски услуги од чијашто мрежа потекнува повикот и операторот и/или давателот на телефонски услуги кој ја обезбедува услугата со додадена вредност, со меѓусебен договор ќе ги утврдат условите за соработка.

(6) Пресметувањето и распределбата на приходот остварен од услугата со додадена вредност, како и начинот на наплата и висината на цената на услугата со додадена вредност од крајниот корисник ќе се определи во комерцијалниот договор што операторот и/или давателот на телефонски услуги го склучува со давателот на содржинска услуга за користење на број на услуга со додадена вредност.

(7) Комерцијалниот договор од ставот (6) на овој член се склучува по барање на давателот на содржински услуги и истиот треба да биде на недискриминаторска основа за исти или слични услуги со додадена

вредност. Операторот и/или давателот на телефонски услуги може да одбие барање за склучување на комерцијален договор со давател на содржински услуги доколку истиот вршел измама кон крајните корисници констатирана од надлежен орган и доколку операторот оцени дека нема финансиска односно комерцијална оправданост за склучување на таков договор.

(8) Операторот и/или давателот на телефонски услуги не смее да наплати повик кон овие услуги во термин кога давателот на содржински услуги не може да го оствари повикот, согласно неговата намена.

(9) Давателот на услуга со додадена вредност е целосно одговорен за создавање и проследување на информациите до корисникот на услугата и одговара за содржината, точноста и начинот на предавање на информациите, водејќи сметка за начелото на моралот и етиката.

(10) Давателот на содржинска услуга треба да обезбеди опрема со соодветни технички карактеристики на начин што нема штетно да влијае врз јавните комуникациски мрежи и ќе биде во согласност со прописите и минималните технички услови кои се побарани од операторот и со одредбите од овој правилник.

Член 48

Рекламирање и промотивен материјал

(1) Услугите со додадена вредност и промотивниот материјал треба да бидат во согласност со закон и друг пропис и не треба да овозможат или да поттикнат нешто што е на било каков начин противзаконско.

(2) Времето на работење треба да биде наведено во промотивниот материјал, освен ако услугата во живо е достапна 24 часа дневно.

(3) Промоцијата не треба да биде насочена првенствено кон лица на возраст помала од 18 години или да ги поттикнува да ја повикуваат услугата.

(4) Услугата и промотивниот материјал особено не треба:

- да содржат материјал што поттикнува насилство, садизам или суровост или што е по карактер одбивен или застрашувачки;

- да резултираат со какво било навлегување во приватноста на корисниците, да создаваат чувство на страв или немир, да поттикнуваат расна, верска и национална нетрпеливост, да предизликуваат омраза, деградирање или понижување, да ја поттикнуваат или олеснуваат проституцијата;

- да ги злоупотребат психо-физичките карактеристики или особини на корисниците.

Член 49

Начин на рекламирање на број на услуга со додадена вредност и цената на услугата со додадена вредност

Во целиот промотивен материјал, бројот на услугата со додадена вредност и цената на услугата со додадена вредност, треба да бидат претставени на начин што истите ќе бидат веднаш препознаени како број за услуга со додадена вредност и како цена на услуга со додадена вредност.

Член 50

Обврска за соодветна промоција на услугата

(1) Давателот на услуга со додадена вредност треба да ги направи сите разумни обиди со кои ќе биде гарантирано дека промотивниот материјал нема да стигне до оние за кои тој или услугата што се промовира би биле несоодветни.

(2) Давателот на услуга со додадена вредност треба да ги направи сите разумни обиди со кои ќе се гарантира дека неговата услуга не се промовира на несоодветен начин.

Член 51

Промоција и реклама на услугата со додадена вредност преку електронски медиуми

Промоцијата и рекламата на услугата со додадена вредност преку радио, телевизија, телетекст, телефон, факс, интернет, услуга за кратки пораки, електронска пошта и друга форма на комуникација поврзана со електронските медиуми, треба да биде во согласност со одредбите од овој правилник на начин што е најприфатлив и најсоодветен за применетата технологија.

Член 52

Промоција и реклама на услугата со додадена вредност преку печатени медиуми

Во случај на промоции и реклами што се појавуваат во печатени медиуми, давателот на услуга со додадена вредност треба да ги направи сите разумни обиди со кои ќе биде гарантирано почитувањето на одредбите од овој правилник, а особено:

- услугата не треба неразумно да се одложува или откажува;

- услугата и промотивниот материјал не треба да бидат од таков карактер што неоправдано поттикнуваат на повици од корисници за кои што услугата не е наменета;

- услугата не треба да содржи неточни информации и треба да им биде јасно презентирани на корисниците кога последен пат биле ажурирани информациите што се временски ограничени.

Член 53

Информации за цената на услугата со додадена вредност

(1) Давателот на услуга со додадена вредност треба во целиот промотивен материјал јасно да ја назначи цената на повикот кон секоја од услугите со додадена вредност.

(2) Информацијата за цената што е во текстуален формат треба да биде лесно пристапна, видлива, дадена во ист правец како и бројот на услугата со додадена вредност, со иста големина како големината на цифрите на бројот на услугата со додадена вредност и претставена на начин што нема да бара дополнително детално разгледување, при тоа експлицитно мора да биде наведено дали во презентираната информација за цената е вклучен ДДВ.

(3) Во случај на промоции на услуги со додадена вредност пренесувани за време на телевизиска програма, информацијата за цената мора да се соопшти на начин ист или сличен како што е соопштена информацијата за бројот на услугата со додадена вредност и постојано визуелно јасно да бидат прикажани на екранот.

(4) Давателот на услуга со додадена вредност со тарифирање по времетраење и/или настан, треба да стави кратка и јасна порака за цената на повикот, која не смее да биде подолга од 10 секунди пред почетокот на секој повик кон услугата со додадена вредност и во кој

временски интервал повикувачот може бесплатно да го прекине повикот, при што тарифирањето ќе започне по завршувањето на пораката, а во случај на тарифирање по настан, тарифирањето ќе се случи по завршување на пораката. Цената на услугата е непроменлива за целото времетраење на повикот.

(5) Исклучок од став (4) на овој член се услугите со додадена вредност со тарифирање по настан преку кои се остварува гласање преку повикување на број на услуга со додадена вредност (televoteing) при што преку гласањето нема да се нуди било каква награда за повикувачите во текот на гласањето или подоцна по пат на извлекување, како и услугите преку кои се остваруваат донирања на средства за хуманитарни цели, при што краток тонски сигнал ќе го означува успешно остварениот повик.

(6) Кога со услугата со додадена вредност се нуди услуга за пристап (како клуб, здружение или слично), што ќе повлече повеќекратни повторливи трошоци и наплати кон претплатникот (месечна наплата, наплата за определени испратени СМС / ММС содржини на кои претплатникот иницијално се обврзал и слично), информацијата за максималната цена на чинење што би ја платил претплатникот за пристап, користење и откажување, треба да биде објавена на самиот промотивен материјал што го содржи бројот на услугата со додадена вредност, на начин утврден со став (2) од овој член.

(7) Кога со услугата со додадена вредност се нуди учество во интерактивен квиз во живо, секој повик кој ќе биде тарифиран, задолжително треба да биде вклучен директно во емитуваната програма на квизот во живо, не подоцна од 120 секунди од воспоставувањето на повикот, при што тарифирањето ќе започне откако претплатникот ќе биде вклучен директно во емитуваната програма на квизот во живо, но не и за време на времето на чекање.

Член 54

Надзор над квалитетот на услугата

(1) Давателот на услуга со додадена вредност во врска со надзорот над квалитетот на услугата со додадена вредност треба:

- постојано без прекин да ги снима сите повици кон услуги во живо (аудио снимка) исклучиво со цел да се овозможи доказ во случај на жалби и приговори од корисниците во постапка која е поведена од страна на надлежен судски или друг државен орган и да ги чува таквите снимки најмалку за период од една година;

- за услуги со снимена содржина, снимката и датумот на снимката да ги чува најмалку за период од шест месеци исклучиво со цел да се овозможи истрага за жалбите и приговорите од корисниците во доказна постапка која е поведена од страна на надлежен судски или друг државен орган;

- да обезбеди ефикасна постапка за заштита на смените податоци од пристап од неовластени лица и обезбедување на докази за снимениот материјал;

- веднаш да го прекине давањето на услугата доколку снимањето прекине во било кое време и од било која причина.

(2) Аудио снимката за повиците треба да содржи и податоци за датум, време на започнување на повикот, времетраење на повикот и повикувачки број на корисникот на услугата.

Член 55

Водење на услуга во живо - разговарање

(1) Давателот на услуга со додадена вредност за услуга во живо е должен:

- да обезбеди секој повикувач при поврзувањето да добива кратка воведна порака за деталите на сите трошоци за повикот во согласност со член 53 став (4) од овој правилник;

- да обезбеди секој повикувач за време на давање на услугата во живо да добива инфо-сигнал на секоја минута разговор;

- активно да ги одвраќа повикувачите од барање или давање и да не дава лични податоци, податоци за работни места, адреси или телефонски броеви, или договарање или обиди за договарање било каков состанок додека се поврзани на услугата во живо;

- да прави разумни обиди да ги спречи лицата помлади од 18 години да учествуваат во било каква услуга во живо наменета за возрасни, во спротивно ако се сомнева дека повикувачот е помлад од 18 години, давателот на услугата со посебна цена на чинење мора да го прекине повикот;

(2) Услугите за разговарање не треба да се промовираат како услуги за возрасни и давателот на услуга со додадена вредност треба да ги искористи сите разумни начини да ги спречи разговорите што се од таква природа.

(3) Давателот на услуги со додадена вредност треба да води сметка да има минимум еден контакт-оператор што ќе врши надзор над 20 повикувачи. Контакт-операторите можат да учествуваат во разговорите.

(4) Давателот на услуга со додадена вредност треба да води сметка повикувачите да имаат пристап до услугите за разговарање само кога услугата ќе биде директно повикана. Повикувачите не можат да бидат поврзани на услуга за разговарање преку другите услуги со додадена вредност, ниту пак повикувачите на услугата за разговарање можат да бидат поврзани кон другите услуги со додадена вредност преку тие услуги.

Член 56

Услуги во живо за возрасни

(1) Услугите во живо за возрасни се услуги со додадена вредност од сексуална природа или било какви услуги за кои промотивниот материјал е од сексуална природа, или директно покажува или упатува на тоа дека услугата е од сексуален карактер.

(2) До услугите во живо за возрасни може да се пристапи единствено преку броевите 0500 abcde кои што се назначени дека обезбедуваат пристап до услуги од таков карактер.

(3) Давателот на услуга со додадена вредност не треба да дава информации за контакт и активно да ги одвраќа повикувачите од барање или давање и да не дава лични податоци, податоци за работни места, адреси или телефонски броеви, или договарање или обиди за договарање било каков состанок додека се поврзани на услугата во живо.

Член 57

Наградни игри

(1) Давателот на услуга со додадена вредност за услуга за наградни игри треба да има соодветна дозвола од надлежен орган за давање услуги со ваков карактер.

(2) Услугата за наградна игра и промотивниот материјал не треба да имплицираат дека сигурно ќе се добие награда, како и нереално да ја прикажуваат можноста за добивање на наградата.

(3) Во промотивниот материјал треба јасно да бидат наведени сите информации што можат да влијаат врз одлуката за учество, особено за следново:

- траење на наградната игра;
- сите значајни услови, вклучувајќи ги сите ограничувања на бројот на учества или награди што можат да се добијат;
- соодветен опис на наградите, и другите работи што им се нудат на сите учесници или на мнозинството учесници, вклучувајќи го бројот на главните награди;
- сите позначајни ограничувања во поглед на правото на учество;
- сите позначајни трошоци што корисникот не очекува дека тој самиот ќе ги плати во однос на подигање, испорака или користење на наградата или предметот.

(4) По давањето на сите потребни информации за подигање на наградата, недавањето на точниот одговор мора веднаш да резултира со принуден прекин на услугата.

Член 58

Приговор од претплатник во врска со услуги со додадена вредност

(1) Доколку претплатник поднесе приговор до оператор и/или давател на јавни телефонски услуги во врска со висината на сметката или квалитетот на обезбедената услуга со додадена вредност, операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги треба да направи проверка на приговорот и истиот да го проследи до оној давател на услуги со додадена вредност кој ја обезбедува услугата со додадена вредност во рок од 5 (пет) дена од денот на приемот на приговорот од претплатникот. Операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги треба на давателот на услуги со додадена вредност заедно со приговорот да му ги достави името, презимето и адресата на претплатникот, како и проверените податоци за спорната сметка или квалитет на услугата со додадена вредност.

(2) Давателот на услуги со додадена вредност кој ја обезбедува услугата со додадена вредност треба да одговори по приговорот во рок од 10 (десет) дена од денот на приемот на истиот.

(3) Операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги од став (1) на овој член писмено го известува претплатникот за одлуката по однос на поднесениот приговор.

(4) Одредбите од член 26 на овој правилник соодветно се применуваат по однос на плаќањето на сметката како и содржината на известувањето од став (3) на овој член, а по поднесен приговор од претплатник во врска со висината на сметката или квалитетот на обезбедената услуга со додадена вредност.

IX. КВАЛИТЕТ НА ЈАВНИ КОМУНИКАЦИСКИ УСЛУГИ

Член 59

Обврска за квалитет на јавни комуникациски услуги

(1) Операторот и/или давателот на услуги треба да обезбеди квалитет на јавните електронски комуникациски услуги во согласност со Законот за електронските комуникации и овој правилник.

(2) Операторот и/или давателот на услуги треба да обезбеди квалитетно и непрекинато користење на услугите.

(3) Операторот и/или давателот на услуги, во согласност со општите услови за работење, ја утврдува организацијата и работното време на своите продажни места за продажба на јавни електронски комуникациски услуги, при тоа водејќи сметка за потребите на своите корисници.

Член 60

Параметри за квалитет на јавни комуникациски услуги

(1) Операторот и/или давателот на јавни комуникациски услуги треба податоците кои се однесуваат на параметрите за квалитет на јавните комуникациски услуги да ги достави до Агенцијата и да ги објави на својата веб-страница најдоцна до 31 март за претходната година.

(2) Параметрите за квалитет на јавните комуникациски услуги од став (1) на овој правилник се дадени во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

(3) Операторот и/или давателот на услуги треба податоците од став (1) на овој член да ги достави до Агенцијата и на нејзино барање во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на барањето.

(4) Агенцијата ја проверува точноста и вистинитоста на доставените податоци и на својата веб-страница ги објавува споредбените податоци за параметрите за квалитет на јавните комуникациски услуги на сите оператори и/или даватели на јавни комуникациски услуги.

(5) Агенцијата може да му наложи на оператор и/или давател на јавни комуникациски услуги мерки за подобрување на одделен параметар во согласност со Законот за електронските комуникации и овој правилник.

X. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 61

Преодна одредба

Операторите и/или давателите на услуги треба во рок од 3 (три) месеци од денот на влегување во сила на овој правилник да ги објават податоците во врска со општите услови за пристап и користење, цените и тарифите и параметрите за квалитет на јавните комуникациски услуги утврдени со овој правилник и да ги достават на одобрување до Агенцијата стандардните претплатнички договори што ги склучуваат со своите претплатници.

Член 62

Влегување во сила

Со влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за видот и содржината на податоците кои операторите на јавни комуникациски мрежи и/или давателите на јавни комуникациски услуги се должни да ги објават во врска со општите услови за пристап и користење, цените и тарифите и параметрите за квалитет на јавните комуникациски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 1/2006).

Овој правилник влегува во сила со денот на негово објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

По влегувањето во сила, правилникот ќе биде објавен на веб-страницата на Агенцијата.

Бр. 02-1641/1
18 март 2011 година
Скопје

Директор,
Роберт Орданоски, с.р.

ПРИЛОГ 1

ПАРАМЕТРИ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЈАВНИ КОМУНИКАЦИСКИ УСЛУГИ

Операторите на јавни комуникациски мрежи и/или давателите на јавни комуникациски услуги, мораат да ги објавуваат мерењата на сите параметри за квалитет на услугите наведени во ETSI EG 202 057 „Обработка на говор, пренос и квалитет; дефиниции на параметрите за квалитет на страната на корисникот и нивно мерење“ во неговите составни делови: ETSI EG 202 057-1 „Општо“, ETSI EG 202 057-2 „Говорна телефонија, факс група 3, услуги за пренос на податоци преку модем и SMS“, ETSI EG 202 057-3 „Параметри за квалитет карактеристични за јавни копнени мобилни мрежи“ и ETSI EG 202 057-4 „Пристап на Интернет“.

Мерењата на параметрите за квалитет на услугите се вршат на начин и според постапка утврдени во составните делови на ETSI EG 202 057, во согласност со Табела 1.

Мерењата на параметрите за квалитет опфаќаат:

I. Услуги за обезбедување и одржување на пристап на јавна комуникациска мрежа:

- време на почетно приклучување за пристап на јавна комуникациска услуга на фиксна локација и за Интернет пристап на фиксна локација;
- број на пречки на претплатничка линија;
- време на отстранување на пречка на претплатничка линија;
- покриеност со мрежа (% на територија и % на население);

II. Услуги за обезбедување на говор и/или SMS-и:

- број на неуспешни повици;
- број на успешно испратени SMS-и;
- време на воспоставување на повик;
- време на испорака на SMS-и од-крај-до-крај;

III. Интернет услуги

- Брзина на пренос на податоци за dial-up пристап на Интернет;
- Време на пристап (log-in);
- Брзина на пренос на податоци;
- Број на неуспешни преноси на податоци;
- Број на успешни пристапувања;
- Доцнење (во еден правец);

IV. Други услуги:

- време на одговор на операторска услуга;
- време на одговор на служба за информации;
- приговори од претплатници за висина на сметката.

Услуга	Параметар	Мерна метода	Податоци доставува
Пристап	Време на почетно приклучување за пристап на јавна комуникациска мрежа на фиксна локација	Време за најбрзите 50%, 95% и 99% од барањата	Давател на пристап на јавна комуникациска мрежа на фиксна локација
	Време на почетно приклучување за пристап на Интернет на фиксна локација	Време за најбрзите 50%, 95% и 99% од барањата	Давател на пристап на Интернет на фиксна локација
	Број на пречки на претплатничка линија	Број на пријавени пречки на претплатничка линија	Давател на пристап на јавна комуникациска мрежа на фиксна локација
	Време на отстранување на пречки на фиксни претплатнички линии	Време за поправка на најбрзите 80% и 95% пријавени пречки на претплатничка линија	Давател на пристап на јавна комуникациска мрежа на фиксна локација
	Покриеност со јавна комуникациска мрежа	а) % на територија б) % на население	Оператор на јавна мобилна комуникациска мрежа
Телефонија и SMS-и	Број на неуспешни повици	а) % на неуспешни повици за национални повици б) % на неуспешни повици за меѓународни повици	Оператори и/или даватели на јавни говорни (телефонски) фиксни и/или мобилни услуги
	Време на воспоставување на повик	а) Средно време во секунди за национални повици б) Средно време во секунди за меѓународни повици в) Број на обсервации на национални и меѓународни повици	Оператори и/или даватели на јавни говорни (телефонски) фиксни и/или мобилни услуги
	Број на успешно испратени SMS-и	% на успешно испратени SMS-и	Давател на услуга за SMS-и
	Број на комплетиран SMS-и	Однос на успешно испратени и примени SMS-и	Давател на услуга за SMS-и
	Време на испорака на SMS-и од-крај-до-крај	Време во секунди	Давател на услуга за SMS-и
Интернет	Брзина на пренос на податоци за dial-up пристап на Интернет	Брзина на пренос на податоци за 80% од поврзувањата на Интернет	Давател на услуга за пренос на податоци со dial-up пристап
	Време на пристап (log-in)	Број на успешни пристапувања (log-in)	Давател на Интернет услуга со log-in процедура за пристап
	Брзина на пренос на податоци	а) максимална брзина на пренос на податоци во kbit/s б) минимална брзина на пренос на податоци во kbit/s в) средна вредност и стандардна девијација на брзината на пренос на податоци во kbit/s	Давател на Интернет услуга
	Број на неуспешни преноси на податоци	% на неуспешни преноси на податоци	Давател на Интернет услуга
	Број на успешни пристапувања	% на успешни пристапувања (log-in)	Давател на Интернет услуга
	Доцнење (во еден правец)	Време во секунди	Давател на Интернет услуга

Други услуги	Време на одговор на операторска услуга	а) средно време за одговор и б) % на повици одговорени за 20 секунди	Давател на операторски услуги
	Време на одговор на служба за информации	а) средно време за одговор и б) % на повици одговорени за 20 секунди	Давател на услуги на служба за информации
	Број на приговори од претплатници за висина на сметката	% на сметки за кои претплатниците поднеле приговор	Давател што наплатува од претплатник

Легенда:

 - ETSI EG 202 057-1 „Општо“

 - ETSI EG 202 057-1 „Општо“ и ETSI EG 202 057-3 „Параметри за квалитет карактеристични за јавни копнени мобилни мрежи“

 - ETSI EG 202 057-1 „Општо“ и ETSI EG 202 057-2 „Говорна телефонија, факс група 3, услуги за пренос на податоци преку модем и SMS“

 - ETSI EG 202 057-4 „Пристап на Интернет“ (упатството ги опфаќа сите можни технологии за пристап на Интернет и користење на Интернет услуги – и на фиксна локација и преку радиокомуникациски мрежи)

АДВОКАТСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

853.

Врз основа на член 36 од Законот за адвокатура и член 23 од Статутот на Адвокатската комора на Република Македонија, Управниот одбор на Адвокатската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 23.2.2011 година, ја донесе следната

О Д Л У К А

Член 1

По уписот во Именикот на адвокати во Адвокатската комора на Република Македонија, новите адвокати ќе плаќаат коморски уписен влог во износ од две просечни нето плати исплатени во Република Македонија во месецот пред донесување на оваа одлука, според податоците на Државниот завод за статистика.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-395/1
15 март 2011 година
Скопје

Адвокатска комора
на Република Македонија
Заменик претседател на УО
Дивна Павлоска, адвокат, с.р.

854.

Врз основа на член 34 од Законот за адвокатура и член 23 од Статутот на Адвокатската комора на Република Македонија, Управниот одбор на Адвокатската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 23.2.2011 година, ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ТАРИФАТА ЗА НАГРАДА И НАДОМЕСТОК НА ТРОШОЦИТЕ ЗА РАБОТА НА АДВОКАТИТЕ

Член 1

Во член 8 став 1, точка 9 после зборот „еден“ запирката се заменува со точка и се бришат зборовите: “а полномошната се составени на заштитен А4 образец, со холограм на АКРМ и отпечатен сервиски број.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-395/2
15 март 2011 година
Скопје

Адвокатска комора
на Република Македонија
Заменик претседател на УО
Дивна Павлоска, адвокат, с.р.

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2011 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2011035